224

D

6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

KW224
D.6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Catalogus

Mr Adamus Can: Brem:

de Situ Natura Daniæ
Motibus, Religione Danorum
Pag 1

Jon^s Coldinghi & Pontani
aliorumque
Descriptio Chorographica
Daniæ Pag 65

Qualitates Cæli & Soli
Dotes Regni Daniæ
Pag 98

Mores Ingenium, Instituta
Gentis Danicæ
Status politicus Pag 103

Ericus Rex Daniæ
interan: 1412 - 1438

de Origine Regibus
et rebus gestis Danorum
Pag 338

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Incertus Auctor

de Regibus Danorum
et ſeqq ad Christianũ 4tum
ad Aum 1629 pag 368
opera
Erpoldi Lindenbruch

Excerpta
Ionæ ab Elverdt
de Situ, Natura, Gente,
Statu, Ordin: &ca
Holsatiæ pag 224

Arngrimus Iona
de Islandiæ Gentis
primordiis et
veteri Republica
&ca pag 299

Edente
Stephano Joh: Stephanio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

DE REGNO
DANIÆ ET
NORWE-
GIÆ,
Inſulisq; adjacen-
tibus: juxtà
ac
DE HOLSATIA,
DVCATV SLES-
WICENSI,
*et finitimis pro-
vincijs.*
Tractatus varij.

LVGDVNI BA-
TAVORVM,
Ex officina El-
zeviriana.
cIɔ Iɔc XXIX.
Cum Privilegio.

Koninklijke
Bibliotheek
te s'Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

TYPOGRAPHUS LECTORI.

MONENDUS eſt Lector, editionem hanc ſecundam nonnihil à nobis immutatã eſſe: nam quum prior editio octo tractatibus cõſtaret, duos omnino exemimus, nimirum Saxonis Grammatici fragmentum & Jonæ Koldingenſis Daniæ deſcriptionem, inſularum ac partium præcipuarum plagæ Arcticæ Theatrum repræſentantem; Et illorum loco jam inſeruimus Chorographicam Daniæ deſcriptionem, compendio è Jona Koldingenſi & Pontano aliiſque excerptam; quia ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

giſ attingebat ſcopum noſtrum, qui eſt regiones ſecundùm hodiernam illarum faciem illuſtrare: qui uti facilius cum veteri poſſet comparari, M. Adami Canonici Bremenſis Libellum de ſitu Daniæ reliquimus. cætera à nobis jam recenter addita ex Indiculo tractatuum deprehẽdes, quem poſt epiſtolam dedicatoriam Viri Doctiſſimi Stephani Joannis Stephanii reperies.

Per-

Perilluſtris & Magnifici Herois

Dn. CHRISTIANI FRIIS, Domini in Kragerup, Equitis Aurati, Regiæ Majeſtatis Danorum Concellarii magni FILIO,

Dn. CHRISTIANO FRIIS, Generoſæ indolis & optimæ ſpei adoleſcenti,

S. P.

MAgni intereſt Regum ac Principum, ne ſitus & amplitudinem regionum, in quas ſupremi Numinis arbitrio imperium ſortiti ſunt, penitus inexploratam iacere ſinant atque incognitam.

Principio etenim non parvi eſt res momenti, exacte ſcire, quàm late pateant fines ditionis ſuæ ac territorii; quodve ius illis defendendis prætendere poſſint, ſi quando hac in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

parte lis aliqua exorta fuerit. Iubet quippe ſanctus Iuſtitiæ rigor, unũquemq; intra terminos ambitumq; proprii dominii ſe continere, nec vicinorum latifundiis ſive vi, ſive dolo malo inhiare. Nam ob fines iniurioſe laceſſitos atrociſſimis inter ſe bellis multa quondam regna populosq; conflixiſſe, abunde nos varia Hiſtoricorum monumenta edocere poterunt. Hinc ex omni memoria ætatum temporumque certis quibusdam limitibus circumſcribebantur undique ſecus gentes & nationes: qui partim naturali ſigno conſtabant, utpote fonte, flumine, ſylva, monte, ſaxorumve congerie: partim rebus manu fabrefactis, ut ſtatua, columna, ponte, ædificiis, & id genus aliis. Atque inde GROMATICÆ *artis honos profluxit, de qua paſſim authores finium regundorũ. Sic Rex Daniæ* Hemmingus, *cum Imperatore* Ludovico *pacem faciens* Egdoram *flu-*

vium

vium regni ſui terminum accepit: teſte Adamo Bremenſi Hiſt. Eccl. c. XIII. *Id ipſum quoque Romanis rerum dominis olim curæ fuit, qui ſubiugatum virtute ſua orbem totum qua terra protenditur proprio limite ſignaverunt; ut tradit vetus Coſmographus* Æthicus. *Eiuſmodi provinciarum limites* Jus Publicum MARCHIAS *nominat; qualis eſt* Marchia Brandenburgenſis, Marchia Stiriæ, Marchia Moraviæ, Marchia Badenſis: *unde* MARCHIONES *dicti, hoc eſt, Præfecti limitanei.*

Deinde quis Principum adeo ſecure aut negligēter agere ſuſtineat, ut terras ſuas plane nudas & idoneis munimentis defectas hoſtilibus irruptionibus exponere nihil penſi habeat; Nonne videre eſt quemlibet patremfamilias limina ædium ſuarum repagulis, ſeris, vectibus adverſus vim externam obfirmare: & cur ille, cuius in ſinu omnium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

diſtribuantur. Sunt qui ad militiam gerendam naturali inclinatione aguntur, alii ad exercenda mercimonia, nonnulli ad artes manuarias tractandas, multi ad liberalia ſtudia Muſasque excolendas; nec voto vivitur uno. Et vero tam concors diſcordia optimam Reipublicæ formam conſtituit, qua nihil in mortali hac vita optare licet beatius.

Hæc & his ſimilia, (de quibus vel facundiſſimo cuivis latiſſimus dicendi campus aperiretur) florente Republica Romana, *Imperatores per Præſides & Præfectos ſuos provinciales perpetuis literarum monumentis conſignari curabant: cuiuſmodi* Rationaria Imperii, *&* Noticias Provinciarum *appellare conſueverant. Et penes me eſt codex membraneus circa annum Domini* cIↄ cc xxi *deſcriptus: qui annuos proventus omnium præfecturarum & provinciarum totius*

Daniæ,

Daniæ, cum brevi earundẽ deſcriptione, & aliis Antiquitatibus complectitur: quem olim, ſi fata maiores in luce moras conceſſerint, publici iuris facere decrevi.

Huius etiam argumenti conſortionem meritò ſibi vendicat præſens hæc diverſorum Tractatuum Ogdoas: qui licet antehac doctorum virorum opera in lucem prodierunt; tamen quum diligentiſſimi Typographorum ELZEVIRII *ſæpius mihi indicarent, ſe quemadmodum hactenus variarum gentium Reſpublicas minuta ac portatili forma edidiſſent; ita & idipſum in Republica* DANIÆ *excudẽda præſtare cõſtituiſſe: illorum in gratiam denuo hos Authores, ſed iunctim ac uno nunc faſce collectos, in manus reſumpſi, &, aliis non ſuppetentibus documentis, iterato prælo dignos iudicavi. Sed in conſilium prius adhibui Clariſſimum Virum & Hiſtoriographum eminentiſſimum*

D.D.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

D. D. JOHANNEM ISACIVM PONTANVM, (*cuius in amicitiam me receptum eſſe, non in extrema parte felicitatis pono*) *qui conatum hunc noſtrum ſuo calculo approbavit, & meæ diligentiæ totum negotium, cui ipſe, ſummis occupationibus, ac gentis præſertim noſtræ conſtituendæ hiſtoria, ipſi à regia Maieſtate demandata, diſtrictus, præeſſe non poterat, unice commiſit. Clathros itaque iam tandem perrumpit* Notitia Borealium Regnorum, *& auguſtiſſimæ literariæ Reipublicæ theatro ſe commendat, utinam ſecundis auſpiciis!*

Tuum vero nomen, Generoſe Adoleſcens, exiguo huic Enchiridio præſcribere voluimus, quem nunc pridem fando inaudivimus præter ſtudia linguarum artiumq́; quibus ætatis maturitatem longiſſime præcurris, Hiſtoriarum quoque cognitioni tenellam animi mentem ſubinde aſſuefacere: quæ certe res

eſt

eſt pulcherrima, utiliſſima, & neceſſaria. Hiſtoria etenim theſaurus eſt perpetuus, & præclarum vitæ humanæ ſpeculum, exemplar boni prudentisq; conſilii, multorum intellectus, & conferta ſeu accumulata ſapientia: quemadmodum eleganter eam deſcribunt anteſignani Hiſtoricorum, Thucydides, Plutarchus, Tullius, & Theologus celebratiſſimus Nazianzenus. Neque dubium eſt, quin quum maximus ille parens tuus in rebus civilibus te præcipue exerceri diſcupiat, aurea Claudiani carmina, quibus olim Theodoſius Magnus Honorium *filium ſuum ad Hiſtoriarum ſtudium ſerio cohortatus eſt, auribus tuis ſæpenumero inſtillet:*

Interea Muſis, animus dum mollior, inſtes,
Et quæ mox imitere legas; nec deſinat unquam
Tecum

Tecum Graja loqui, tecum
Romana vetuſtas.
Antiquos evolve Duces: aſ-
ſueſce futuræ
Militiæ: Latium retro te con-
fer in ævum, &c.

Sed nec in patria Hiſtoria hoſpitem te eſſe decet; cuius idcirco compendium unum aut alterum heic unà cum aliis nunc exhibendum duximus. Deus ter Opt. Max. te quam diutiſſime ſervet, ſtudia tua ſoſpitet, & Magnifici Herois parentis tui veſtigia aſſequi faciat. Dabam Lugduni Batavorum, Idibus Iuliis, cIↄ Iↄ c xxix.

Generoſitati tuæ deditiſſ.

STEPHANVS JOHANNIS
STEPHANIVS, Danus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

INDICVLVS
Tractatuum omnium qui hoc libello continentur.

I.

Magiſtri Adami Canonici Bremenſis Libellus de Situ Daniæ & reliquarum quæ trans Daniam ſunt regionum natura: deque gentium iſtarum, iſtis temporibus, moribus ac religione.

II.

Chorographica Danię deſcriptio, compendio è Jona Coldingenſi & Iſacio Pontano, aliiſque excerpta.

III.

Cœli ſolique qualitates & Regni Daniæ dotes.

IV.

Mores, ingenia & inſtituta Danicæ gentis.

V.

Regni Danici ſtatus politicus.

VI. Eric

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

VI.

Erici Daniæ Regis, VVratiſla VII, Ducis Pomeraniæ fil. Hiſtoric narratio de origine gentis Danorum, & de Regibus ejuſdem gentis deque eorundem rebus geſtis; ex codice manu deſcripto recognita & ſexcentis in locis debitæ integritati reſtituta.

VII.

Hiſtoria compendioſa ac ſuccincta Sereniſſimorum Daniæ Regum, ab incerto auctore deſcripta, poſtea vero ad Chriſtianum IV deducta & antehac in lucem edita operâ & ſtudio *Erpoldi Lindenbruch.*

VIII.

Excerpta Libelli Jonæ ab Elvervelt de Holſatia ejuſque ſtatu atque ordinibus diverſis.

IX.

Angrimi Jonæ Iſlandi tractatus de Iſlandicæ gentis primordiis & veteri Republica.

I. M.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

I.

M. ADAMI, CANONICI BREMENSIS,

LIBELLVS

DE SITV DANIÆ,

Et reliquarum quæ trans Daniam ſunt regionum natura: deque gentium iſtarum, iſtis temporibus, moribus ac religione.

PROVINCIA Danorum tota fere in inſulas diſpertita eſt, ſicut etiam legitur in geſtis ſancti Anſgarii. Hanc autẽ Daniam à noſtris Nordalbingis flumen Egdora dirimit, quod oritur in profundiſſimo ſaltu Paganorum Iſarnho, & extenditur ſecus mare Barbarum uſque ad Sliam lacum. Cæterum flumen Egdora deſcendit uſque in Oceanum Freſonicum, quem Romani ſcribunt Britannicum. Et prima quidem pars Daniæ, quæ Iutlandia dicitur, ab Egdora in Boream longitudine protenditur, habens iter tridui, ſi

in Fioniam Inſulam diverteris. Si au-
tem à Sliaſvvig per directum viam me-
tiris, quinque aut ſeptem habes iter die-
rum. Hæc eſt ſtrata Ottonis Cæſaris uſ-
que ad mare noviſſimum VVendilæ
quod uſque in hodiernum diem ex vi-
ctoria Regis *Ottinſund* appellatur. La-
titudo Iutlandiæ ſecus Egdoram diffu-
ſior eſt, inde vero paulatim contrahi-
tur ad formam linguæ, in eum angu-
lum, qui VVendila dicitur, ubi Iutlan-
dia finem habet. Sicubi vero brachia
maris occurrunt, ibi civitates habet
maximas. Hanc quondam Regionem
Cæſar Otto tributo ſubjiciens, in tres
diviſit Epiſcopatus, unum conſtituens
apud Sliaſvvig, quæ & Heithebu dici-
tur, quam brachium quoddam freti
Barbari alluit, quod Sliam vocant; un-
de & civitas nomen trahit. Ex quo por-
tu naves emitti ſolent in Slavaniam vel
in Suediam, vel ad Semland, & uſque in
Græciam. Alterum in Ripa, quæ civitas
alio tangitur alveo, qui ab Oceano in-
fluit, & per quem vela torquentur in
Freſiam, vel in noſtram Saxoniam, vel
certe in Angliam. Tertium vero in Ar-
huſen, & hanc fretum quoddam à Fio-
nia dirimit breviſſimum, quod ab Ori-
entali pelago ingrediens, longis anfra-
ctibus inter Fioniam & Iutlandiam pro-
tendi-

enditur in Boream uſque ad eandem ivitatem Arhuſen, à qua navigatur in Fioniam, aut Selandiam, ſive in Scoaiam, vel uſque in Norvvegiam. Poſtea vero, deficiente hoc Epiſcopatu, quem tertium poſuimus, Iutland duos ſolummodo Epiſcopatus retinuit, Sliaſvvicenſem videlicet ac Ripenſem, donec nuper mortuo VValdemaro Ripenſi Epiſcopo diœceſis illa in quatuor diſcreta eſt Epiſcopatus, auctoritatem ſuam præbente Archiepiſcopo. Qui mox conſecravit in Ripa Oddonem, in Arhuſen Chriſtianum, in VViberg Heribertum, in VVendila Magnum, cui, cum poſt ordinationem rediret, in Albia naufrago ſubrogavit Albericum. Hi quatuor Epiſcopi tunc Ripenſem dono Suenonis Regis ſortiti ſunt parochiam. Archiepiſcopus vero de ſuis Clericis ordinavit in Sliaſvvig Ratolfum, in Selandia VVilelmum, in Fionia Eilbertum, quem tradunt, converſum à piratis, Farriam Inſulam, quæ in oſtio fluminis Albiæ longo receſſu latet, in Oceano primum reperiſſe, conſtructoque ibi Monaſterio feciſſe habitabilem. Eſt enim feraciſſima, frugum ditiſſima, volucrum & pecudum nutrix, collem habet unicum, arborem nullam, ſcopulis includitur aſperrimis, nullo aditu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

niſi uno, ubi & aqua dulcis, locus venerabilis omnibus nautis, præcipue vero piratis. Vnde nomen accepit, ut *Heiligeland* dicatur. Hanc in vita ſancti VVillebrordi *Foſetiſland* appellari didicimus, quæ ſita eſt in confinio Danorum & Freſonum. Sunt & aliæ Inſulæ contra Freſiam & Daniam, ſed nulla earum tam memorabilis.

Fionia inſula eſt non modica poſt eam, quæ VVendila dicitur, in oſtio Barbari ſinus occurrens. Hæc adhæret regioni quæ Iutlandia dicitur, in quam breviſſimus à Iutlandia eſt tranſitus ex omni parte. Civitas ibi magna Odanſe: Inſulæ in gyro parvulæ, omnes frugibus plenæ. Et notandum eſt, ſi per Iutlandiam in Fioniam tetenderis, directo in Septentrionem viam habes. At vero per Fioniam tranſeunti ad Selandiam, Oriens in faciem occurrit. Duo trajectus ſunt in Selandiam, unus à Fionia, alter ab Arhuſen: pari uterque diſtat ſpatio. Mare natura tempeſtuoſum, duplicique plenum periculo, ut etiam ſi ventum habeas proſperum, vix effugias manus piratarum.

Selandia inſula eſt in interiori ſinu maris Balthici ſita, quantitate maxima. Hæc tam fortitudine virorum, quàm opulentia frugum celeberrima. longitudinem

tudinem habet bidui, cum latitudo fere ſit æqualis. Civitas ejus maxima Roſchild, ſedes Regia Danorum. Hæc Inſula æquali ſpacio diſtans à Fionia vel Scania, per noctem tranſitur: habetque ab occidente Iutlandiam, civitatem Arhuſen, Alaburg & VVendilam; à borea vero, ubi & deſerta eſt, fretum Nordmanniæ, à meridie autem Fioniam prædictam & ſinum Slavanicum: ab ortu quidem reſpicit promontorium Scaniæ, ubi eſt civitasLundona. Aurum ibi plurimum, quod raptu congeritur piratico. Ipſi enim piratæ, quos illi VVithingos appellant, noſtri Aſcomannos, RegiDanico tributum ſolvunt, ut liceat eis prædam exercere à Barbaris, qui circa hoc mare plurimi abundant.

A Selandia in Scaniam trajectus multi: breviſſimus in Helſingeburg, qui & videri poteſt. Scania itaque eſt pulcherrima viſu Daniæ provincia, unde & dicitur: armata viris, opulenta frugibus diveſque mercibus, & nunc plena Eccleſiis. Scania bis tantum habet in ſpacio ut Selandia, hoc eſt, trecentas Eccleſias, cum Selandia dicatur habere dimidium, Fionia tertiam partem. Scania inſula, eſt ultima fere pars Daniæ, undique cincta mari, præter unum terræ brachium, quod ab Oriente continens Suediam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

diſterminat à Dania, ubi ſunt profund
ſaltus, monteſque aſperrimi, per quc
à Sconia in Gothiam neceſſario iter ag
tur, ut dubites utrum ſit levius marin
diſcrimine terreſtre periculum vitare, a
iſtud illi præponere.

In eadem regione Sconiæ nemo ad hue Epiſcopus fuit incardinatus, niſi quod ab aliis partibus quidam venientes interdum illam procurabant diœceſim. Deinde Gerbrand Selandenſis Epiſcopus, & poſt eum Avoco, ſimul utramque gubernabant Eccleſiam. Nuper vero mortuo Avocone, Rex Sueno parochiam Sconienſem in duos Epiſcopatus ſegregavit: unum, id eſt, Lundenſem, Heinrico tribuens; alterum, id eſt, Dalboienſem, Eginoni. Verum iſtum ordinavit Archiepiſcopus. Heinricus autem apud Orchadas fuit ante Epiſcopus, iſque in Anglia Sacellarius Regis Knut fuiſſe narratur. Cujus theſauros in Daniam perferens luxurioſe vitam exegit. De quo narratur etiam quod peſtifera conſuetudine delectatus inebriandi ventris, tandem ſuffocatus crepuit. Hoc & de Avocone factum eſſe comperimus, ſimiliterque de aliis. Egino vero cum eſſet vir ſapiens & literatus, ac caſtitate inſignis, tunc etiam totum ſtudium ejus exarſit in converſione Paganorum. Qua-

propter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

propter multos adhuc populos Idolorum cultui deditos vir ille Chriſto lucratus eſt, illos præſertim barbaros, qui Pleichani dicuntur, & qui in Hulmo inſula degunt. Qui omnes ad ejus prædicationem converſi in lacrymas, pœnitentiam ſui erroris ita monſtraverunt, ut confractis ſtatim Idolis, ultro certarent ad Baptiſmum properare. Mox etiam Theſauros & omnia quæ habebant ſternentes ad pedes Epiſcopi, flagitabant, ut hæc dignaretur accipere: quod renuens Epiſcopus, docuit eos ex eadem pecunia fabricare Eccleſias, egenos alere, & redimere captivos, qui multi ſunt in illis partibus. Fertur idem vir magnanimus eo tempore, quo in Suediam perſecutio magna Chriſtianitatis incanduit, Scaramenſem Eccleſiam, cæteroſque fideles, eo quod paſtore carebant, frequenter viſitaſſe, conſolationem miniſtrans his, qui in Chriſtum crediderant, incredulis verbum Dei conſtanter annuncians. Ibi etiam opinatiſſimum Fricconis ſimulachrum in fruſta concidit. Pro quibus virtutum inſignibus, à Rege Danorum, magno deinceps vir Dei honore habitus, defuncto mox pingui Henrico utramque Saxoniæ parochiam, ſcilicet Lundenſem & Dalboenſem, gubernandam recepit. Qui mox Lundæ ſedem Epiſco-

palem conſtituens, apud Dalbojam Pr
poſituram fratrem regulariter viver
tium eſſe præcepit. Itaq; duodecim ann
in ſacerdotio nobiliter exactis clariſſim
vir Egino à Romana regreſſus urbe, mo
ut domum pervenit feliciter migravi
ad Chriſtum, eodem anno quo noſte
Metropolitanus & Fionienſis Epiſcopu
deceſſerunt.

Nunc autem quoniam locorum ſe præbuit occaſio, ad rem pertinere videtur, aliquid de natura Balthici maris dicere. Cujus freti mentionem cum in geſtis Adaldagi Pontificis ex ſcriptis Einhardi fecerim, explanationis more utens, ea quæ illi per compendium dixi, pleniori calamo noſtris ſcienda proponam. Sinus quidam, inquit, ab Occidentali Oceano verſus Orientem porrigitur. Sinus ille ab incolis appellatur Balthicus, idemque mare Barbarum, ſeu pelagus Scythicum vocatur, à gentibus quas alluit barbaris. Occidentalis autem Oceanus ille videtur, quem Romani Britannicum ſcribunt: cujus latitudo immenſa, terribilis & periculoſa, ab occaſu complectitur Britanniam, quæ nunc Anglia dicitur: à meridie Freſos tangit, cum ea parte Saxoniæ, quæ noſtræ diœceſi pertinet Hammaburgenſi: à ſolis ortu habet Danos, oſtiumque Balthici maris,

is, & Nordmannos; qui ultra Daniam
conſiſtunt: ab aquilone vero idem Ocea-
nus inſulas præterlabitur Orchadas: de-
inde infinitis orbem terræ ſpaciis ambit;
ſiniſtrorſum habens Hiberniam Scoto-
rum patriam, quæ nunc Irland dicitur;
dextrorſum vero ſcopulos Nordman-
niæ; ulterius autem Inſulas Iſland &
Gronland; ibi terminatur Oceanus, qui
dicitur caligans. Quod autem dicit eun-
dem ſinum longitudinis incompertæ,
hoc nuper apparuit in ſolertia fortiſſi-
morum virorum Ganund VVolf ſatra-
pæ Danorum, ſive Haraldi Regis Nord-
mannorum, qui magno viæ labore,
multoque ſociorum periculo, quantita-
tem hujus maris perſcrutantes, ancipiti
demum jactura ventorum ac piratarum
fracti, victique redierunt. Affirmant au-
tem Dani longitudinem hujus Ponti ſæ-
pe à pluribus expertam; ſecundo flatu
per menſem aliquos à Dania perveniſſe
in Oſtrogard Ruzziæ.

Latitudinem vero illam ponit, quæ
nuſquam centum millia paſſuum exce-
dat, cum in multis, ait, locis contra-
ctior inveniatur, quod in oſtio ejuſdem
ſinus videri poteſt, cujus ab Oceano in-
troitus inter Alaburg vel VVendilam
promontorium Daniæ ſcopuloſq; Nord-
manniæ, tam ſtrictus invenitur, ut facili

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ſaltu per noctem carbaſa trajiciantu
Item limitem egreſſus Danorum, ide
Pontus late brachia tendit, quæ denu
contrahit è regione Gothorum, qui à la
tere VVilzos habent. Deinde quanto in
terius vadit, tanto latius hinc inde di
funditur.

Hunc, inquit, ſinum multæ circum
ſident nationes. Dani ſiquidem ac Sueo
nes, quos Nordmannos vocamus, Se
ptentrionale littus tenent, & omnes in
eo inſulas, id littus autem auſtrale Slav
Haiſti, aliæque diverſæ incolunt natio-
nes, inter quos præcipui ſunt VVelatabi,
qui & VVilzi dicuntur. Dani vero &
Sueones cæteriq; trans Daniam populi,
ab Hiſtoricis Francorum omnes Nord-
manni vocantur, cum tamen Romani
ſcriptores ejuſmodi vocent Hyperbo-
reos, quos Marcianus Capella multis
laudibus extulit. Itaque primi ad oſtium
prædicti ſinus, in auſtrali ripa verſus nos
Dani, quos Iuthas appellant, uſque ad
Sliam lacum habitant. Vnde incipiunt
fines Hammaburgenſis parochiæ, qui
per maritimos Slavorum populos longo
tractu porriguntur uſque ad Panim flu-
vium; ibi limes eſt noſtræ diœceſis. Inde
VVilzi & Leuticii ſedes habent, uſque ad
Odoram fluvium: trans Odoram autem
comperimus degere Pomeranos. Deinde
latiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

latiſſima Polanorum terra diffunditur, cujus terminum dicunt in Ruziziæ regnum connecti. Hæc eſt ultima & maxima VVinulorum provincia, quæ & finem illius facit ſinus. At vero à parte Aquilona revertētibus ad oſtium Balthici freti, primi occurrunt Nordmanni; deinde Sconia prominet, regio Danorum; & ſupra eam tenſo limite Gothi habitant, uſque ad Bircam; poſtea longis terrarum ſpaciis regnant Sueones, uſque ad terram fœminarum. Supra illas VVilzi, Mirri, Lami, Scuti, & Turci habitare feruntur uſque ad Ruzziam. In qua denuo finem habet ille Sinus. Itaque latera illius ponti ab Auſtro Slavi, ab Aquilone Suedi poſſederunt. Aſſerunt etiam periti locorum, à Sueonia terreſtri via quoſdam uſque in Græciam permeaſſe. Sed barbaræ gentes, quæ in medio ſunt, hoc iter impediunt, propterea navibus tentatur periculum.

Multæ ſunt Inſulæ in hoc ſinu, quas Dani & Sueones omnes habent in ſua ditione, aliquas etiam Slavi tenent. Earum prima eſt in capite illius freti *Wendila*, ſecunda *Mors*, tertia *Tÿe*, modico ab invicem intervallo diviſæ: quarta eſt *Sampſoë*, quæ oppoſita eſt civitati Arhuſen: quinta Fionia, ſexta Selandia, ſeptima quæ illi adhæret, & quarum ſupra memoriam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

moriam fecimus: Octavam dicunt illam, quæ Scaniæ ac Gothiæ proxima *Holmus* appellatur, celeberrimus Daniæ portus, & fida ſtatio navium, quæ à Barbaris in Græciam dirigi ſolent. Cæterum Fioniæ inſulæ aliæ ſeptem adjacent minores ab Euro, quas ſupra diximus frugibus opulentas, hoc eſt, *Monland, Imbra, Falſter, Laaland.* Item aliæ omnes ſibi vicinæ, cum Laaland interius vadat ad confinia Slavorum. Hæ quindecim inſulæ Danorum regnum aſpiciunt, omneſque jam Chriſtianitatis titulo decoratæ ſunt. Sed & aliæ interius ſunt, quæ ſubjacent Sueonum Imperio. Quarum maxima eſt illa, quæ Curland dicitur; iter octo dierum habens. gens crudeliſſima, propter nimium idololatriæ cultum fugitur ab omnibus. aurum ibi plurimum, equi optimi: divinis, auguribus, atque necromanticis omnes domus ſunt plenæ, qui etiam veſtitu Monachico induti ſunt. A toto orbe ibi reſponſa petuntur, maxime ab Hiſpanis & Græcis. Hanc inſulam in vita Sancti Anſgarii *Chori* nominatam credimus, quam tunc Sueones tributo ſubjecerunt. Vna ibi nunc facta eſt Eccleſia, cujuſdã ſtudio negotiatoris, quem Rex Danorum multis ad hoc illexit muneribus. Ipſe enim Rex gaudens in Domino recitavit mihi hanc cantilenã.

Præ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Præterea recitatum eſt nobis, alias lures Inſulas in eodem ponto eſſe, qua- um una grandis Eſtland dicitur, non ninor illa de qua prius dixi. Nam & ipſi Deum Chriſtianorum prorſus ignorant, racones adorant cum volucribus, qui- us etiam vivos litant homines, quos à nercatoribus emunt, diligenter omni- o probatos, ne maculam in corpore abeant, pro qua refutari dicuntur à raconibus. Et hæc quidem Inſula terræ æminarum proxima narratur, cum illa iperior non longe ſit à Birka Sueonum.

Illarum autem inſularum quæ Slavis djacent, inſigniores accepimus tres. Quarum prima Fembre vocatur. Hæc ppoſita eſt VVagris. Altera eſt contra VVilzos poſita, quam Rani vel Runi poſ- ident, fortiſſima Slavorum gens, extra uorum ſententiam de publicis rebus ihil agi lex eſt, ita illi metuuntur pro- ter familiaritatem Deorum, vel potius Dæmonum, quos majori cultu cæteris enerantur. Ambæ igitur hæ inſulæ pi- atis & cruentiſſimis latronibus plenæ unt, qui & nemini parcunt ex tranſ- untibus. Tertia eſt illa, quæ Semland ppellari ſolet, contigua Ruzzis & Po- onis: hanc inhabitant Sembi vel Pruzzi, omines humaniſſimi, qui obviam ten- unt ad auxiliandum his, qui in mari peri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

periclitantur, vel qui à piratis infeſtantur. Aurum, argentumque pro minimo ducunt, pellibus abundant peregrinis, quorum odor noſtro orbi lethiferum ſuperbiæ venenum propinavit. Et illi quidem ut ſtercora hæc ad noſtram forte habent damnationem, qui per fas nefaſque ad veſtem anhelamus marturinam, quaſi ad ſummam beatitudinem. Itaque pro laneis indumentis, quæ nos dicimus paldones, illi offerunt tam precioſos martures. Multa ergo poſſent ex illis populis dici laudabilia in moribus, ſi ſolam Chriſti fidem haberent, cujus prædicatores immaniter perſequuntur. Apud illos enim illuſtris Boemorum Epiſcopus Adalbertus martyrio eſt coronatus. Vſque hodie profecto inter illos, cum omnia communia ſint noſtris, ſolus acceſſus prohibetur lucorum & fontium, quos autumant Chriſtianorum pollui acceſſu. Carnes etiam jumentorum pro cibo ſumunt; quorum lacte vel cruore utuntur in potu, ita ut inebriari dicantur. Homines cęrulei, facie rubea & criniti, præterea inacceſſi paludibus, nullum inter ſe pati Dominum volunt.

Sunt & plures aliæ in hoc Ponto Inſulæ, ferocibus Barbaris omnes plenæ, ideoque fugiuntur à navigantibus. Item circa hæc littora Baltici maris ferunt eſſe

Amazo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

mazonas, quod nunc terra fęminarum
citur; quas aquæ guſtu aliqui dicunt
ncipere. Sunt etiam qui referant eas
ıprægnari à prætereuntibus negotia-
ribus, vel ab eis quos inter ſe habent
ptivos, ſive ab aliis monſtris, quæ ibi
on rara habentur. Et hoc etiam credi-
lius eſt. Cumque pervenerint ad par-
m, ſi quidem maſculini generis fuerit,
ynocephali; ſi quid fæminini, ſpecioſiſ-
mæ mulieres. Hæ ſimul viventes, ſper-
ınt conſortia virorum: quos etiam, ſi
venerint, à ſe viriliter repellunt. Cy-
ocephali ſunt, qui caput in pectore ha-
ntes, in Ruzzia ſæpe videntur captivi,
cum verbis latrant in voce. Ibi ſunt
iam qui dicuntur Alani vel Albani,
ım canicie naſcuntur: de quibus Soli-
ıs auctor meminit. Eorum patriam
ınes defendunt. Si quando pugnan-
ım eſt, canibus aciem ſtruunt. Ibi ſunt
omines pallidi, virides & macrobii, id
t, longi, quos Buſos appellant. Poſtre-
o illi, qui dicuntur Anthropophagi,
humanis veſcuntur carnibus. Ibi ſunt
ia monſtra plurima, quæ recitantur à
avigantibus ſæpe inſpecta, quamvis
oc noſtris vix credibile videatur. Hæc
abui quæ de ſinu illo Balthico vel Bar-
aro dicerem, cujus nullam mentionem
udivi quempiam doctorum feciſſe, niſi
ſolum,

ſolum, de quo ſupra diximus, Einhardum. Et fortaſſe mutatis nominibus arbitror illud fretum ab antiquis Romanis vocari Paludes Scythicas, vel Mæoticas ſive deſerta Getarum, aut littus Scythicum, quod Martianus ait confertum eſſe multiplici diverſitate Barbarorum. Illic, inquit, Getæ, Daci, Sarmatæ, Neuri, Alani, Geloni, Anthropophagi, Troglodytæ. Quorum errori condolens noſter Metropolitanus, ſtatuit Birkam illis gentibus Metropolim, quæ in medio Suconiæ poſita, contra civitatem Slavorum oppoſita reſpicit Iuminem, paribuſque ſpaciis omnes illius ponti amplectitur oras. In qua civitate primum ex noſtris ordinavit Hiltinum Abbatem, quem ipſe Iohannem appellavit. Itaque de Inſulis Danorum dictum eſt ſatis. Nunc vero ad Sueonum ſive Nordmannorum populos, qui Danis proximi ſunt, convertamus articulum.

Tranſeuntibus inſulas Danorum, alter mundus aperitur in Sueoniam vel Nordmanniam, quæ ſunt duo latiſſima Aquilonis Regna, & noſtro orbi adhuc fere incognita. De quibus narravit mihi ſanctiſſimus Danorum Rex, quod Nordmannia vix queat tranſiri per menſem, cum Sueonia duobus menſibus non facile percurratur. Quod ipſe, inquit, probave-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

[…]paveram, quia nuper ſub Iacobo rege,
[…]11 annis in illis regionibus militavi, quę
[…]ltiſſimis ambæ montibus includuntur,
[…]magis autem Nordmannia, quæ ſuis al-
[…]ibus circundat Sueoniam. De Sueonia
[…]ero non tacent antiqui auctores, Soli-
[…]us ſcilicet & Oroſius, qui plurimam
[…]artem Germaniæ Suevos dicunt tene-
[…], nec non montana ejus uſque ad Ri-
[…]hæos montes extendi. Ibi etiam eſt Al-
[…]s fluvius, de quo Lucanus meminiſſe
[…]detur. qui oritur in prædictis alpibus,
[…]erque medios Gothorum populos cur-
[…]t in Oceanum, inde & Gothelba dici-
[…]ur. Sueonia ergo regio eſt fertiliſſima,
[…]ger frugibus & melle optimus, extra
[…]uod pecorum fœtu omnibus antefer-
[…]ur: oportunitas fluminum ſylvarum-
[…]ue magna, ubique peregrinis mercibus
[…]mnis regio plena. Nullis itaque egere
[…]cas Sueones opibus, excepta, quam
[…]os diligimus, ſive potius adoramus,
[…]perbia. Omnia enim inſtrumenta va-
[…]e gloriæ, hoc eſt, aurum, argentum,
[…]nipedes regios, pelles caſtorum, &
[…]arturum, quæ nos admiratione ſui
[…]mentes faciunt, illi pro nihilo ducunt.
[…] ſola mulierum copula modum ne-
[…]iunt. Quiſque ſecundùm facultatem
[…]rium ſuarum duas aut tres vel am-
[…]ius ſimul habet; divites & Principes
C abſque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

abſque numero: nam & filios ex tali conjunctione genitos habent legitimos. capitali vero mulctatur pœna, ſi quis alterius uxorem cognoverit, aut vi oppreſſerit virginem, ſive qui alterum bonis ſuis ſpoliaverit, aut injuriam fecerit. Quamvis omnes Hyperborei hoſpitalitate ſint inſignes; præcipui ſunt noſtri Sueones: quibus eſt omni probro gravius hoſpitium negare tranſeuntibus, ita ut certamen habeant inter ſe, quis dignus ſit hoſpitem recipere. Cui omnia exhibens humanitatis jura, quot illic commorari voluerit diebus, ad amicos ſuos illum certatim per ſingulas dirigit manſiones. Hæc illi bona in moribus habent. Prædicatores autem veritatis, ſi caſti, prudentes, & idonei ſint, ingenti fovent amore, adeo ut concilio populorum communi, quod ab ipſis VVarph, à nobis Thinc vocatur, Epiſcopos intereſſe non renuant; ubi de Chriſto ac Chriſtiana religione crebro audiunt non inviti. Et profecto facile ſermone ad noſtram fidem illi perſuaderentur, niſi quod mali doctores, dum ſua quærunt, non quæ Ieſu Chriſti, ſcandalizant eos, qui ſalvari poſſent.

Populi Sueonum multi ſunt, viribus & armis egregii, præterea tam in equis quam in navibus juxta optimi bellatores,

res. Vnde etiam ſua potentia cæteras aquilonis gentes confringere videntur. Reges habent ex genere antiquos, quorum tamen vis pendet in populi ſententia; quod in commune laudaverint omnes, illum confirmare oportet, niſi ejus decretum potius videatur, quod aliquando ſequuntur inviti. Itaque domi pares eſſe gaudent. In prælium euntes omnem præbent obedientiam Regi, vel ei qui doctior cæteris à Rege præfertur. Siquando vero præliantes in anguſtia poſiti ſunt, ex multitudine Deorum quos colunt, unum in auxilium invocant, ei poſt victoriam deinceps ſunt devoti, illumq; cæteris anteponunt. Deum autem Chriſtianorum jam communi ſententia fortiorem clamant omnibus eſſe, alios Deos ſæpe fallere, illum porro ſemper aſtare certiſſimum adjutorem in opportunitatibus.

Ex ipſis populis Suediæ proximi ad nos habitant Gothi,[f] qui Occidentales dicuntur; alii ſunt Orintales. Verum VVeſtergothia, confinis eſt provinciæ Danorum, quæ Scania dicitur. A qua ferunt diebus ſeptem perveniri uſque ad civitatem Gothorum magnam Scarane. Deinde Oſtrogothia protenditur juxta mare quod Balthicum dicitur, uſque ad Birkam. Primus Gothorum E-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

piſcopus Thurgot fuit. Secundus Godeſcalcus, vir ſapiens & bonus, niſi quod domi ſedens, otium labori prætulit. Tertium autem ordinavit noſter Metropolitanus Adalvvardum ſeniorem, vere laudabilem virum. Qui deinde ad Barbaros perveniens, ſicut docuit, ita vixit. Nam ſanctе vivendo ac bene docendo, magnam gentilium multitudinem ad Chriſtianam convertit fidem. Qui etiam virtutum claruit miraculis, ita ut poſcentibus in neceſſitate Barbaris, imbrem de cælo faceret deſcendere, & denuo ſerenitatem venire, & alia quæ hactenus quæruntur à doctoribus. Is autem vir memorabilis in Gothia permanens, nomen Domini Ieſu conſtanter omnibus prædicavit. Ibidemque poſt multos agones, quos pro Chriſto libenter ſuſtinuit, victricem terræ carnem tradidit, ſpiritus cœlum petiit laureatus. Poſt quem Archiepiſcopus ordinavit in illas partes quendam Acilinum, nihil Epiſcopali nomine dignum ferentem præter ingentem corporis ſtaturam. Et ille quidem carnis requiem diligens, fruſtra legationem Gothis mittentibus, uſque ad obitum ſuum in delitiis Coloniæ permanſit. Inter Nordmanniam & Sueoniam VVarmelani & Finvvedi degunt, & alii: qui nunc omnes ſunt Chriſtiani,

reſpi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

reſpiciuntque ad Scaravenſem Eccleſiam. In confinio Sueonum vel Nordmannorum, contra boream, habitant Scritefinni, quos ajunt curſu feras præire. Civitas eorum maxima Halſingaland, & Halſingaland Regio eſt. Ad quam primus eſt ab Archiepiſcopo deſignatus Stenphi Epiſcopus, quem ipſe mutato nomine Simonem vocavit. Qui etiam multos earundem gentium ſua prædicatione lucratus eſt. Præterea ſunt alii numero carentes Sueonum populi, de quibus ad Chriſtianitatem converſos accepimus ſolos Gothos, VVermelanos, & partem Scritefinnorum, vel qui illis vicini ſunt.

Igitur ut brevem Sueoniæ vel Suediæ faciamus deſcriptionem: Hæc ab occidente Gothos habet, & civitatem Scaranen: à borea VVermilanos, cum Scritefinnis, quorum caput Halſingaland: ab auſtro lõgitudinem habet illius Balthici maris, de quo ante diximus; ibi eſt civitas magna Sictona: ab oriente autem Riphęos montes attingit; ubi deſerta ingẽtia, ubi nives altiſſimæ, ubi monſtruoſi hominũ greges, ultra prohibent acceſſum. Ibi ſunt Amazones, ibi Cynocephali ibi Cyclopes, qui unum in fronte habent oculum. Ibi ſunt illi quos Solinus dicit Himantopodes, uno pede ſalientes, &

illi qui humanis carnibus delectantur pro cibo, ideoque ſicut fugiuntur, ita etiam jure tacentur. Narravit igitur mihi Rex Danorum ſæpe recolendus, gentem quandam ex montanis in plana deſcendere ſolitam, & incertum eſſe unde veniat; ſemel aliquando per annum vel poſt triennium, inquit, ſubiti accedunt. Quibus niſi totis reſiſtatur viribus, omnem depopulantur regionem, & denuo recedunt. Aliaq; multa recitari ſolent, quæ brevitati ſtudens omiſi, ab his dicenda, qui hæc ſe vidiſſe teſtantur. Nunc de ſuperſtitione Suenonum pauca dicemus.

Nobiliſſimum illa gens templum habet, quod Vbſola dicitur, non longe poſitum à Sictona civitate vel Birka. In hoc templo, quod totum ex auro paratum eſt, ſtatuas trium Deorum veneratur populus, ita ut potentiſſimus eorum Thor in medio ſolum habeat triclinium. hinc & inde locum poſſident VVodan & Fricco. Quorum ſignificationes ejuſmodi ſunt: Thor, inquiunt, præſidet in aëre, qui tonitrua, & fulmina, ventos, imbreſque, ſerena, & fruges gubernat. alter VVodan, id eſt, fortior, bella regit, hominumque miniſtrat virtutem contra inimicos. tertius eſt Fricco, pacem voluptatemq;

largiens

rgiens mortalibus; cujus etiam ſimu-
chrum fingunt ingenti Priapo. VVo-
anem vero ſculpunt armatum, ſicut
oſtri Martem ſculpere ſolent. Thor
utem cum ſceptro Iovem exprimere
idetur. Colunt & Deos ex hominibus
actos, quos pro ingentibus factis im-
mortalitate donant, ſicut in vita ſancti
Anſgarii legitur Henricus Rex feciſſe, o-
mnibus ſcilicet Diis attributos ſacerdo-
es, qui ſacrificia populi offerant. Si
peſtis, & fames imminet, Thor Idolo
mmolant; ſi bellum, VVodani; ſi nu-
ptiæ celebrandæ ſunt, Fricconi. Solet
quoque poſt novem annos, communis
omnium Sueoniæ provinciarum ſolen-
nitas celebrari. Ad quam videlicet ſo-
lennitatem nulli præſtatur immunitas.
Reges & populi omnes, & ſinguli ſua
dona ad Vbſolam tranſmittunt, &,
quod omni pœna crudelius eſt, illi qui
jam induerunt Chriſtianitatem, ab illis
ſe ceremoniis redimunt. Sacrificium
itaq; tale eſt: Ex omni animante, quod
maſculinum eſt, novem capita offe-
runtur, quorum ſanguine Deos tales
placari mos eſt, corpora autem ſuſpen-
duntur in lucum, qui proximus eſt tem-
plo. Is enim lucus tam ſacer eſt Genti-
libus, ut ſingulæ arbores ejus, ex mor-
te vel cibo immolatorum divinæ cre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

dantur. Ibi etiam canes qui pendent cum hominibus, quorum corpora mixtim ſuſpenſa narravit mihi quidam Chriſtianorum ſe LXXII vidiſſe. Cæterum næniæ, quæ in ejuſmodi ritibus libatoriis fieri ſolent, multiplices ſunt, & inhoneſtæ, ideoque melius reticendæ.

In eadem provincia nuper res contigit memorabilis, & pro dignitate geſtorum longe divulgata, pervenit etiam ad notitiam Pontificis. Quidam enim è ſacerdotibus, qui ad Vbſolam Dæmonibus aſtare ſolebat, nequicquam juvantibus Diis factus eſt cœcus. Cumque vir ſapiens infortunium orbitatis ſuæ, culturæ Idolorum imputaret, quæ ſuperſtitioſe venerans potentiſſimum Chriſtianorum Deum offendiſſe videretur, ecce ipſa nocte apparuit ſibi virgo decora nimis, interrogans, ſi in filium ejus credere vellet, ut viſum reciperet, abjectis quæ ante colebat ſimulachris. Tunc ille, qui nihil ardui renueret ſubeundum pro hoc dono, ita ſe facere lætus ſpopondit. Ad hæc virgo, Scito, inquit, certiſſime, hunc locum, ubi nunc tantus innocentium cruor effunditur, in meo dedicandum proxime honore. In qua re ne tibi aliqua dubietatis ſigna remaneant, in nomine Chriſti, qui eſt filius meus, tu

recipe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

recipe lumen oculorum tuorum. Mox ille lumine recepto credidit, pertranſ-ienſque totas in circuitu regiones, facili fide paganis perſuaſit, ut crederent in eum, qui cæcum illuminavit.

Quibus miraculorum cauſis impellentibus, ſtatim noſter Metropolitanus obediens voci, quæ dicit; Reſpicite & levate oculos veſtros, quoniam regiones jam albæ ſunt ad meſſem; ordinavit in illas partes Adalvvardum juniorem, de Bremenſi choro aſſumptum, virum literis & morum probitate fulgentem. Cui etiam per Legatos clariſſimi Regis Stenkil ſedem poſuit in Sictona civitate, quæ diſtat ab Vbſola itinere diei unius. Eſt vero iter ejuſmodi, ut à Sconia Danorum per mare velificans, quinto die pervenias uſque Sictonam vel Birkam; juxta enim ſunt. Si vero per terram eas à Sconia per Gothorum populos, & civitatem Scaranen, Telgas & Birkam, completo menſe pervenies Sictonam. Relatum eſt autem nobis à quibuſdam Adalvvardi Epiſcopi ſtipatoribus, cum primùm Sictonam acceſſiſſet, ad unam miſſarum celebrationem, ad manum ſibi oblatas LXX marcas argenti. Tantæ enim devotionis ſunt omnes populi arcticæ plagæ. Tunc etiam occaſione itineris divertit Birkam, quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

nunc in ſolitudinem redacta eſt, ita ut veſtigia civitatis vix appareant: quare nec tumulus ſancti Vnni Archiepiſcopi potuit inveniri. Adalvvardus igitur magno prædicandi fervore Evangelii Sueдiam ingreſſus, omnes qui in Sictona erant & in circuitu, brevi temporis ſpatio ad Chriſtianam fidem perduxit. Conſpiravit etiam cum ſanctiſſimo viro Eginone Sconienſi Epiſcopo, ut pariter adirent illud templum Paganorum, quod Vbſola dicitur, ſi forte aliquem Chriſto laboris ſui fructum ibi poſſent offerre; omnia tormentorum genera libenter ſuſcepturi, ut illa deſtrueretur domus, quę caput erat barbaricæ ſuperſtitionis. Illa enim diruta vel potius cremata, fore, ut tota gentis converſio ſequeretur. Quam confeſſorum Dei voluntaté piiſſimus Rex Stenkil in populo murmurari ſentiens, callide ſubmovit eos à tali cæpto, aſſerens & illos ſtatim morte damnandos, & ſe à Regno depellendum, qui malefactores in patriam duxerit, & facile omnes ad Paganiſmum relapſuros, qui nunc credunt, ſicut in Slavania nuper factum poteſt videri. Talibus Regis allocutionibus conſentientes Epiſcopi, omnes Gothorum civitates peragrabant, idola confringentes, & multa Paganorum millia deinceps lucran-

rantes ad Chriſtianitatem. Hæc de
eonia & ceremoniis ejus dicta ſuffi-
nt.

Nordmannia ſicut ultima orbis pro-
ncia eſt, ita convenienter in ultimo
ri loco ponetur à nobis. Hæc à mo-
rnis dicitur Norvvegia· De cujus ſitu
magnitudine, cũ prius aliqua com-
uniter cum Sueonia dixerimus, nunc
ro hoc ſpecialiter dicendum eſt, quod
gitudine ſua in extremam ſeptentrio-
plagam extenditur hæc regio, unde
citur. Incipit autem ex prominenti-
s ſcopulis hujus freti, quod Balticum
pellari ſolet: deinde reflexo in Aquilo-
m dorſo, poſtquam ferventis Oceani
arginem ſuo circuit ambitu, tandem
Riphæis montibus limitem facit, ubi
laſſus deficit orbis. Nordmannia pro-
er aſperitatem montium, ſive pro-
er frigus intemperatum, ſteriliſſima
omnium Regionum, ſolis apta peco-
ous: indeque fortiſſimos educat mili-
, qui nulla frugum luxuria molliti,
pius impugnant alios, quam ipſi mo-
tentur ab aliquo. Sine invidia cum
oximis habitant Sueonibus, quamvis
Danis æque pauperibus non impune
ntantur aliquando. Itaque rei fami-
ris inopia coacti, totum mundum
rcumeunt, & piraticis raptibus ampliſ-

ſimam

ſimam terrarum facultatem reportant domum, penuriam ſuæ regionis tali modo ſuſtinentes. Poſt ſuſceptam vero Chriſtianitatem, melioribus imbuti ſcholis, didicerunt jam pacem & veritatem diligere, paupertate ſua contenti eſſe; immo quæ hæreditant collecta, ſpargere; non, ut prius diſperſa colligere. Cumque nefandis maleficiorum artibus omnes ab initio ſervirent, nunc cum Apoſtolo ſimpliciter Chriſtum confitentur, & hunc crucifixum. Sunt etiam continentiſſimi omnium mortalium, tam in cibis, quàm in moribus, parcitatem modeſtiamque ſummopere diligentes. Præterea ſacerdotum & Eccleſiarum tantam venerationem habent, ut vix Chriſtianus habeatur, qui non quotidie offerat ad Miſſam, quam audierit. Verum Baptiſmus & Confirmatio, dedicationes altarium, & ſacrorum benedictio ordinum, apud illos & Danos care omnia redimuntur. Quod ex avaritia ſacerdotum prodiſſe arbitrantur, quia Barbari adhuc decimas dare aut neſciunt, aut nolunt, ideoque conſtringuntur in cæteris, quæ deberent gratis offerri. Nam viſitatio infirmorum & ſepultura mortuorum, omnia ibi venalia. Apud illos igitur tanta morum inſignia, ſola, ut compertum habeo,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

beo, ſacerdotum corrumpuntur avaritia.

In multis Nordmanniæ vel Suediæ locis, paſtores pecudum ſunt etiam nobiliſſimi homines, ritu patriarcharum & labore manuum viventes. Omnes vero ſunt Chriſtianiſſimi, qui in Nordvvegia degunt: exceptis illis, qui trans arctoam plagam circa Oceanum remoti ſunt: quos adhuc ferunt magicis artibus, ſive incantationibus in tantum prævalere, ut ſe ſcire fateantur, quid à ſingulis in toto terrarum orbe geratur: tunc etiam potenti murmure verborum grandia cete maris in littora trahunt: aliaque multa, quæ de maleficis in ſcripturis leguntur, illis ex uſu facilia ſunt. In aſperrimis etiam, quæ ibi ſunt, alpibus, audivi mulieres eſſe barbatas: viros autem ſilvicolas, raro ſe præbere videndos; qui ferarum pellibus utuntur pro veſtibus, & loquentes ad invicem frendere magis quam verba proferre dicuntur, ita ut vix à proximis intelligi queant populis. In eiſdem montanis agreſtium tantùm eſt copia ferarum, ut plurima pars Regionis ex ſolis vivat ſilvaticis. Ibi capiuntur Vrſi, Bubali, & Elaces, ſicut in Sueonia. cæterum Biſontes capiuntur in Slavania & Ruzzia: ſola vero Nordmannia vulpes habet nigras,

nigras, & lepores, martures albos ejuſdemque coloris urſos, qui ſub aqua, uri vivunt. Cumque diverſa prorſus insueta noſtris multa ibi videantur, a ejuſdem patriæ incolis hæc & alia pl... nius dicenda relinquo.

Metropolis civitas Nordmannorum eſt Trondemnis, quæ nunc decorata Eccleſiis, magna populorum frequentatione celebratur. In qua jacet corpus beatiſſimi Olaph Regis & Martyris. Ad cujus tumbam uſq; in hodiernum diem maxima Dominus operatur ſanitatum miracula, ita ut à longinquis illuc confluant regionibus, qui ſe ſancti Martyris meritis ſperant poſſe juvari. Eſt vero iter ejuſmodi, ut ab Alaburg, vel VVendila Danorum ingredientibus navim, per diem mare tranſeatur ad VVig civitatem Nordmannorum, inde vela torquentur in lævam, circa litora Nordvvegiæ, & quinto die pervenitur ad ipſam civitatem quæ Trondemnis dicitur. Poteſt autem iri & alia via, quæ ducit à Sconia Danorum terreſtri itinere uſque ad Trondemnem: ſed hæc eſt tardior in montanis; & quoniam plena eſt periculo, declinatur à viatoribus.

In Nordmanniam primus ab Anglia venit quidam Iohannes Epiſcopus, qui Regem cum populo converſum baptizavit

zavit

avit: cui ſucceſſit Grinkeil Epiſcopus, ui tunc erat ad Vnvvanum Archiepiſopum Regis Olaph legatus. Tertio loo advenit ille Sigafridus, qui & apud uedos & Nordmannos juxta prædicait. Iſque duravit uſque ad noſtram ætaem, cum aliis æque non obſcuris in illa ente ſacerdotibus. Poſt quorum exceſum noſter Metropolitanus, petentibus ordmannorum populis, ordinavit holf Epiſcopum in civitate Trondemi; & Siguardum in eaſdem partes. Aſotum vero & Bernardum, licet moleſte errer à Papa conſecratos, accepta ſatisactione dimiſit à ſe donatos. Per quos ſque hodie verbum Dei multas lucratur nimas, ita ut in omnibus provinciis Nordvvegiæ, beata mater Eccleſia lætis loreat incrementis. Inter Nordmannos amen & Suecones, propter novellam lantationem Chriſtianitatis, adhuc nul Epiſcopatus certo limite ſunt deſignai, ſed unuſquiſque Epiſcoporum à Rege vel populo aſſumptus, communiter ædificant Eccleſiam, & circumeuntes regionem, quantos poſſunt ad Chriſtianiatem trahunt, eoſque gubernant ſine nvidia, quamdiu vivunt.

Poſt Nordmanniam, quæ eſt ultima Aquilonis provincia, nihil habitationis humanæ, niſi terribilem viſu & infinitum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tum Oceanum qui totum mundu amplectitur, invenies. Is habet ex adve ſo Nordmanniæ inſulas multas non i nobiles, quæ nunc fere omnes Nor mannorum ditioni ſubjacent, ideoqu à nobis non ſunt prætereundæ, quonia Hammaburgenſem parochiam & ip reſpiciunt. Quarum primæ ſunt Orch des inſulæ, quas Barbari vocant Org nas: ritu Cycladum illæ ſunt diſper per Oceanum. De quibus Romani au ctores Martianus & Solinus ita ſcripſiſ videntur. A tergo Britanniæ, unde inſi nitus patet Oceanus, Orchades ſunt in ſulæ: quarum XX ſunt deſertæ, XVI co luntur, Orchades inſulę pæne XL junctę Item vicinæ ſunt Electrides, in quibu Electrum gignitur. Igitur Orchades inter Nordmanniam & Britanniam ac Hyberniam poſitæ, frementis Oceani ludibundæ minas derident. Ad quas à civitate Nordmannorum Trondemne per diem ferunt navigari poſſe. Item ab Orchadibus, ajunt, ſimile ſpatium, ſive in Angliam dirigas, ſive in Scotiam flectere velis. Ad eaſdẽ inſulas Orchadas, quamvis prius ab Anglorum & Scotorum Epiſcopis regerentur, noſter primus, juſſu Papæ, ordinavit Thorulſum Epiſcopum, in civitate Blaſcona, qui omnium curam ageret.

Inſula Thyle, quæ per infinitum à cæ-
ris ſecreta, longe ſita eſt in Oceano,
x, ut inquiunt, nota habetur. De qua
m à Romanis ſcriptoribus, quam à
arbaris multa referuntur digna præ-
cari. Vltima, inquiunt, omnium Thy-
, in qua æſtivo ſolſtitio, ſole cancri ſi-
num tranſeunte, nox nulla, brumali
lſtitio proinde nullus dies. Hoc qui-
m ſenis menſibus fieri arbitrantur.
em Beda ſcribit, in Britannia æſtate
cidas noctes haud dubie repromittere,
ſi in ſolſtitio continuos dies habeant
nis menſibus, noctesque è diverſo, ad
rumam ſole remoto. Quod fieri in in-
la Thyle Picteas Maſſilienſis ſcribit ſex
erum navigatione in Septentrione à
ritannia diſtante. Hæc itaque Thyle
unc Iſland appellatur, à glacie quæ
ceanum aſtringit. De qua etiam hoc
emorabile ferunt, quod eadem glacies
a nigra & arida videatur, propter an-
quitatem, ut incenſa ardeat. Eſt au-
em inſula permaxima, ita ut populos
ntra ſe multos contineat, qui ſolo peco-
um fœtu vivunt, eorumque vellere te-
untur: nullæ ibi fruges, minima ligno-
um copia; propterea in ſubterraneis ha-
itant ſpeluncis, tecto communi & vi-
u & ſtrato gaudentes cum pecoribus
uis. Itaque in ſimplicitate ſanctam vi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tam peragentes, cum nihil amplius quærant quam natura concedit, læti dicere cum Apoſtolo poſſunt, habentes victum & veſtitum, his contenti ſimus. Nam & montes ſuos habent pro oppidis, & fontes pro delitiis. Beata, inquam, gens, cujus paupertati nemo invidet; & in hoc beatiſſima, quod nunc omnes induerunt Chriſtianitatem. Multa inſignia in moribus eorum, præcipue Charitas, ex qua procedit, ut inter eos omnia ſint communia, tam advenis, quam indigenis. Epiſcopum ſuum habent pro Rege, ad cujus nutum reſpicit omnis populus; quicquid ex Deo, ex ſcripturis, ex conſuetudine aliarum gentium ille conſtituit, hoc pro lege habent. De quibus noſter Metropolitanus immenſas Deo gratias retulit, quod ſuo tempore convertebantur, licet ante ſuſceptam fidem naturali quadam lege non adeo diſcordarent à noſtra Religione. Itaque petentibus illis ordinavit quendam ſanctiſſimum virum Iſleph. Qui ab eadem regione miſſus ad pontificem, aliquamdiu apud eum retentus eſt, cum ingenti prorſus honore, diſcens interea quibus noviter converſos ad Chriſtum populos ſalubriter poſſet informate. Per quem tranſmiſit Archiepiſcopus ſuos apices populo Iſlanorum & Gronlandorum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

venerabiliter eorum ſalutans Eccleſias: pollicens eis propediem ſe venturum uſque ad illos, ut gaudio ſimiliter pleno fruantur. In quibus verbis egregia, quam habuit in legatione ſua, voluntas Pontificis laudari debet, quoniam & Apoſtolum diſcimus ad prædicandum verbum Dei velle in Hiſpaniam proficiſci, quod implere non potuit. Hæc de Iſland, & de ultima Thyle veraciter comperi, fabuloſa præteriens.

Sunt autem plures *aliæ* in Oceano Inſulæ, quarum non minima eſt Gronland, profundius in Oceano ſita contra montes Suediæ, vel Riphæa juga. Ad quam inſulam à littore Nordmannorum ferunt vela pandi quinque aut ſeptem diebus, quemadmodum ad Iſland. Homines ibi à ſalo cærulei, unde & Regio illa nomen accepit qui ſimilem Iſlanis vitam agunt, excepto quod crudeliores ſunt, raptuque piratico remigantibus infeſti. Ad eos etiam, ſermo eſt, nuper Chriſtianitatem pervolaſſe.

Tertia eſt Halagland inſula vicinior Nordmanniæ, verum magnitudine cæteris non impar. Hæc in æſtate circa ſolſtitiū per quatuordecim dies continuos ſolem videt ſuper terram, & in hyeme ſimiliter per totidem dies ſole caret. Stupenda res & incognita Barbaris, qui ne-

ſciunt, diſparem longitudinem dieru
contingere propter ſolis acceſſum & r
ceſſum. Nam propter rotunditatem o
bis terrarum neceſſe eſt, ut ſolis circu
tus accedens alibi diem exhibeat; rec
dens alibi noctem relinquat. qui dum a
cenderit ad æſtivale ſolſtitium, his qui i
borea ſunt dies prolongat, noctesque ab
breviat; deſcendens autem ad hiemal
ſolſtitium, ſimili ratione facit auſtral
bus. Hoc ignorantes Pagani, terram il
lam vocant ſanctam & beatam, quæ ta
le miraculum præſtat mortalibus. Ita
que RexDanorum cum multis aliis con
teſtatus eſt hoc ibi contingere, ſicut in
Suedia & Norvvegia, & in cæteris, qua
ibi ſunt, inſulis.

Præterea unam adhuc inſulam recitavit à multis repertam in illo Oceano, quæ dicitur VVinland, eo quod ibi vites ſponte naſcantur, vinum optimum ferentes. Nam & fruges ibi non ſeminatas abundare, non fabuloſa opinione, ſed certaDanorum comperimus relatione. Poſt quam inſulam terra nulla invenitur habitabilis in illo Oceano, ſed omnia quæ ultra ſunt glacie intolerabili ac caligine immenſa plena ſunt. Cujus rei Marcianus ita meminit: Vltra Thylem, inquiens, navigare unius diei mare concretum eſt. Tentavit hoc nuper experien-

erientiſſimus Nordmannorum Prin-
eps Haraldus. Qui latitudinem ſepten-
rionalis Oceani perſcrutatus navibus,
andem caligantibus ante ora deficien-
is mundi finibus , immane abyſſi bara-
hrũ retroactis veſtigiis vix ſalvus evaſit.
Item retulit nobis beatæ memoriæ
ontifex Adalbertus, in diebus anteceſ-
oris ſui quoſdam nobiles deFreſia viros,
auſa pervagandi maris in Boream vela
etendiſſe,eò quod ab incolis ejus populi
icitur ab oſtio VVirrahæ fluminis dire-
to curſu in aquilonem nullam terram
ccurrere,præter illud mare quod *Liber-*
e dicitur. Cujus rei novitate perveſti-
anda, conjurati ſodales à littore Freſo-
um læto celeumate ſunt progreſſi. De-
nde relinquentes hinc Daniam, inde
Britanniam, pervenerunt ad Orchadas.
Quibus à læva dimiſſis, cum Nordman-
iam in dextris haberent, longo tractu
lacialem Iſland collegerunt. A quo loco
maria ſulcantes in ultimum ſeptentrio-
is axem, poſtquam retro ſe omnes, de
uibus ſupradictum eſt,inſulas viderunt,
omnipotenti Deo & ſancto confeſſori
VVillehado ſuam commendantes auda-
iam & viam, ſubito collapſi ſunt in il-
am tenebroſam rigentis Oceani caligi-
nem , quæ vix oculis penetrari valeret.
it ecce inſtabilis Oceani euripus, ad ini-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tia quædam fontis ſui arcana recurrens, infelices nautas jam deſperatos, immo de morte ſola cogitantes, vehementiſſimo impetu traxit ad chaos. Hanc dicunt eſſe voraginem abyſſi, illud profundum, in quo fama eſt omnes maris recurſus, qui decreſcere videntur, abſorberi, & denuo revomi, quod fluctuatio dici ſolet. Tunc illis ſolam Dei miſericordiam implorantibus, ut animas eorum ſuſciperet, impetus ille recurrentis pelagi, quaſdam ſociorum naves abripuit, cæteras autem revomens excurſu longo ab alteris poſt terga repulit. Ita illi ab inſtanti periculo, quod oculis viderant, oportuno Dei auxilio liberati, toto niſu remorum fluctus adjuvarunt. At jam periculum caliginis evadentes, & provinciam frigoris, ad quandam inſulam altiſſimis in circuitu ſcopulis ritu oppidi munitam inſperate appulerunt. Quam viſendorum gratia locorum aggreſſi, repererunt homines in antris ſubterraneis meridiano tempore latitantes: Præ quorum foribus infinita jacebat copia vaſorum aureorum, & ejuſmodi metallorum, quæ rara mortalibus & pretioſa putantur. Itaque ſumpta parte gazarum quam ſublevare poterant, læti remiges feſtine remeant ad naves. Cum ſubito retro ſe venientes contemplati ſunt ho-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

mines miræ altitudinis quos noſtri Cyclopes appellant; quos antecedebant canes magnitudinem ſolitam excedentes. Quorum incurſu unus de ſociis eorum captus eſt, & in momento coram eis laniatus; reliqui vero ſuſcepti ad naves evaſerunt, gigantibus (ut ferebant) pone in altum vociferando ſequentibus. Tali fortuna comitati Freſones Bremam perveniunt, ubi Alebrando pontifici ex ordine cuncta narrantes, pio Chriſto & Confeſſori ejus VVillehado reverſionis & ſalutis ſuæ hoſtias immolarunt.

Sunt & alia quæ non incongrue dicenda eſſent hoc loco de illo æſtu maris in die bis citato; quod miraculum præbet omnibus maximum; ita ut ipſi qui arcana rerum perſcrutantur Phyſici, in dubitationem ejus rei cadant, cujus originem ignorant. Cumque Macrobius & Beda videantur aliquid loqui, Lucanus autem ſe nihil ſcire fateatur, diverſi auctores variis pugnant ſententiis: omnes autem incertis abeunt rationibus: nobiſque ſufficit cum Propheta clamare: Quam magnificata ſunt opera tua Domine! omnia in ſapientia feciſti: impleta eſt terra poſſeſſione tua. Et iterum: Tui ſunt cœli, & tua eſt terra, & tu dominaris poteſtati maris, & judicia tua abyſſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

multa, ideoque jure dicuntur incomprehenſibilia.

Hæc ſunt quæ de natura Septentrionalium Regionum comperimus, ad honorem ſanctæ Hammaburgenſis Eccleſiæ proponenda: quam tanto munere divinæ pietatis præditam videmus, ut innumerabilem populorum multitudinem, quorum hæc Metropolis facta eſt, labore ſuæ prædicationis, ex magna jam parte converſos habeat ad Chriſtianitatem, ibi ſolummodo ponens Evangelizandi ſilentium, ubi mundus habet terminum. Quæ ſalutifera gentium legatio, primum à Sancto Anſgario incœpta, proſperis ſemper uſq; in hodiernum diem aucta eſt incrementis, uſque ad tranſitum magni Adalberti, per annos circiter ducentos quadraginta.

Ecce illa ferociſſima Danorum, ſive Nordmannorum, aut Sueonum natio, quæ, juxta beati Gregorii verba, nihil aliud ſcivit niſi barbarum frendere, jamdudum novit in Dei laudibus Alleluja reſonare. Ecce populus ille piraticus, à quo totas olim Galliarum & Germaniæ provincias legimus depopulatas, ſuis nunc finibus contentus eſt, dicens cum Apoſtolo: Non habemus manentem hic civitatem, ſed futuram inquirimus, & credimus videre bona Domini

in ter-

terra viventium. Ecce patria illa hor-
bilis ſemper inacceſſa propter cultum
lolorum, & Scythicæ non mitior ara
ianæ, depoſito jam naturali furore,
rædicatores veritatis ubique certatim
dmittit, deſtructiſque Dæmonum aris,
ccleſiæ paſſim eriguntur, & nomen
hriſti communi ab omnibus effertur
ræconio. Nimirum hæc eſt mutatio
exteræ Excelſi, & tam velociter currit
rmo Dei omnipotentis, ut à ſolis ortu
occaſu, ab aquilone & mari laudabile
t nomen Domini, & omnis lingua
onfiteatur, quia Dominus Ieſus Chri-
us in gloria eſt Dei patris, cum Patre
ſancto Spiritu vivens & regnans per
mnia ſæcula ſæculorum. Amen.

II

CHOROGRAPHICA DANIÆ deſcriptio, COMPENDIO

E Iona Coldingenſi & Pontano aliiſque excerpta.

VNiverſum Daniæ Regnum recte diſtinguitur in Continentem & Inſulas. Continentis duæ ſunt partes freto à ſe in-

vicem diviſæ, Cherſoneſus Cimbrica Scandia. Inſulæ ſunt Fionia, Sialand Falſtria & plurimæ minores quæ & occaſu & à Borea Cherſoneſum tegun De quibus utriſque ordine tantum m dò dicemus, quantum ad propoſitu noſtrum credemus ſufficere; neque eni hic aut antiquitates gentis indagare, a veterum Coſmographorum ration excutere inſtituimus; ſed hodiernar Regni hujus faciem ob oculos ponere.

Cimbrica Cherſoneſus aut Iutlandia.

CImbricæ Cherſoneſi etiam memine runt, ejus autem longe maxima par hodie Iutlandia ſive Iutia appellatur: cin gitur ab occidenti & Arcto Oceano Ger manico; ab Oriente partim Mari Bal thico, partim Fionia & aliquot mino ribus Inſulis; à meridie fines jungit cum Ditmarſia & Holſatia. Patet in longitudinem ab amne Leonis (vulgo Leeuvven Aa) ad extimum ipſius pro-montorium verſus Boream, hodie Sca-gen, milliaria Germanica quinquaginta & tria; in latitudinem, ubi maxime, viginti.

Dividitur hodie in Meridionalem & Borealem.

Iutlandia Meridionalis.

MEridionalis, vulgari nomine Suder-Iuthiæ, fines ſunt, ad arctum amnis

Scod-

dburgenſis, ad occaſum Oceanus,ad
um urbs & ager Coldingæ; ad meri-
m amnis Leonis modò dictus. Patetq;
Eidora flumine oppidoque Rensbur-
ad Coldingam in longitudinem mil-
ia octodecim ; latitudo inæqualis
, alibi tantum ſex, alibi etiam octo
lliar. Complectitur autem hæc op-
a.

Sleſvicum Sliæ maris potius ſinui
am amni adſitum, olim quidem in-
ns & potens, ob ſitus opportunita-
n & mercatorum è vicinis atque adeo
nginquis regionibus accurrentium
quentiam; nunc tantum tenue. Ca-
t tamen Ducatus,& ſedes Epiſcopalis.

Eckelfurtum in peninſula ita poſi-
m, ut à mari ad centum uſque paſſus
rcumdetur; portum habet opportu-
um tutumque.

Flensburgum unius circiter diei itine-
à *Sleſvico* verſus Boream, ad ſinum
idem Balthici maris poſitum, qui inter
onderburgum & Holſtenlandiam ſeu
olſatiam irrumpens lato alveo, vulgo
lenus appellatur : inter excelſos colles,
ortumque habet tam altum, ut onuſtę
aves tuto eò appellere poſſint, & è ſin-
ulorum ædibus & onera accipere & in
aſdem exponere; eundemque adverſus
ncerta ventorum egregie munitum.

Hæc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Aër hic ſalubris; agerque omnibus r
bus ad vitam neceſſariis abundans. A
des in oppido magnificæ, ad unam præ
cipue plateam ſeriatim ſtructæ, quæ pa
tet in longitudinem paſſus cIↄ cIↄ cc
XLI. oppido & portui imminet arx col
ſuburbano ſuperſtructa.

Haderſlebia ſeptem milliaria ſupr
Flensburgum, verſus Boream; duo mil
liaria intra continentem ad receſſum
ejuſdem nominis vulgo de Voert van
Haderſleu: urbis viæ elegantes & ſpa
tioſæ, forum amplum. Portum habet
quam plurimis navibus recipiendis ac-
commodum & ſecurum. Arcem habuit
quondam in colle poſitam, quam Ioan-
nes Holſatiæ Comes evertit, & aliam
haud procul oppido in peninſula cæpit
ædificare, vulgo *Hansburgum*, addito
inſigni ſacello: quam Fredericus II Da-
niæ Rex perfecit.

Huyſemum mari occidentali adſidet
(vel potius illius ſinui qui *Heverus* ap-
pellatur) plateis, ædibus, longitudine;
amplitudine, agrique bonitate Flens-
burgo & Haderſlebiæ pene par. Iura ci-
vitatis contulit Adolphus Holſatiæ Dux,
pulcherrimamque adjecit arcem.

Ab Huyſemi agro, anguſto freto di-
rimitur Strandia inſula vulgo Strant,
ſeſquimilliare Germanicum longa, nec

ulto anguſtior, pluribus parochiis cul-
quippe non modo piſcatura, ſed &
ricultura gaudens. Cingunt aliquot
inores inſulæ verſus Arctum. Ad ean-
m plagam duorum & ſupra millia-
um intervallo, jacent aliæ duæ inſulæ
m ſuis parochiis *Voren* & *Ameren*.
adhuc magis verſus Arctum inſula
cujus nominis, quam Dani *Silderos*,
ſtrates *Silt* vocant, quæ & nonnul-
paræcias complectitur, inter quas eſt
ſtoe ſive *Liſt*; longa eſt ſupra tria mil-
ria Germanica, haud ſupra unum la-
. Adjacet verſus Arctum Inſula *Rem*
pra duo milliaria Germanica longa,
ne unum lata: Deinceps exigua inſula
anu; denique *Phanu* anguſta inſula,
d tria milliaria longa. Sunt autem
nnes hæ fere Ripenſi diœceſi ſubjectę,
qua mox dicemus.

Apenroa vulgo Apenrade, medio pro-
modum itinere inter Flensburgum &
aderſlebiam ſita, ad intimum maris
ceſſum.

Tonninga haud procul ab oſtio Eido-
e & ingredientibus ad lævam illius ri-
am ſita.

Tundarium majus & minus jacent ad
cciduum littus. Supra Huyſemum ver-
ſus Boream, ad quatuor milliaria *Stran-*
ii ſive ut vulgo *Strandfriſii* (Saxo Grã-
maticus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

maticus vocat *minores Friſios*) ang
littoris occupant oram, habentque m
dio pene ſpatio forum elegans & be
cultum, mercatu celebre, & multis ill
tractus oppidis haud impar; *Breſted*
vocant. Vtrimque jacent duo vici m
re Friſico culti; quorum ſeptentriona
Langehorna dicitur, Friſiæ hujus min
ris terminus: abeſt à Flensburgo milli
ria quatuor.

Sleſvicenſi diœceſi adjacet inſula *Al*
exiguo intervallo à Continente divi
in qua *Synderburgum* inter alia viſitu
arx magnifica, in qua pluribus ann
aulam tenuit, Regis Frederici II Germ
nus Ioannes Dux Holſatus. Ipſa Inſul
mediocris eſt magnitudinis, quatuor qu
dem in longum, duo in latum milliari
complexa; ſinum Flensburgenſem reſpi-
ciens; oppidum habet ejuſdem cum arc
jam dicta nominis; & præterea muni-
cipia *Nordburgum, Oſterholtum, Hollam*
& *Gamelgardam*; & parochias præterea
tredecim admodum populoſas. Vnde
aliquot armatorum millia, re id flaga-
tante, quam promtiſſime ex illa educi
poſſunt. Eſt lucis & nemoribus ſaltuoſa,
propterea cervorum, aliarumque fera-
rum venationibus perquam opportuna;
Habet & paſcua lætiſſima, agrumque
ſiligini ferendæ haud inidoneum.

Iutlan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Iutlandia Septentrionalis.

HÆc meridionalem longitudine & latitudine longè ſuperat; inſigni li ubertate, & induſtria hominum ita mpoſita, inque jugera & amœnos ndos diviſa, ut nihil amœnitati aut ecunditati addi poſſe videatur. Com- ectitur quatuor ſedes Epiſcopales, Ri- nſem, Arhuſienſem, Burglavienſem ve Alburgenſem atque Viburgenſem: in hiſce viginti tres civitates: de qui- us ſingulatim dicemus.

Ripenſis Diœceſis.

HVjus caput *Ripa*, civitas meridio- nali Iutlandiæ proxima, ad ipſum ceanum Germanicum, ſeu littus oc- dentale hujus provinciæ: interluit mpidiſſimus amnis *Nipſaa*, eamque ſſecat in tres partes, totidem ſubliciis ontibus junctas, & paulum infra ur- em infundit ſe oceano, magno hujus rbis commodo. qua oceanum ſpectat unitiſſimum habet caſtellum. Portus ſtat ab urbe milliare unum, ad maris remium, cui minores inſulæ objacent ulgo nautarum notiſſimæ *Mandoa* ulgo *Manu*, *Phanoa* vulgo *Phanu*, de uibus ſupra diximus, uti & de cæteris uæ paulo remotiores ſunt, *Rem*, *Silt*,

Yoren

Voren & *Ameren*. Diœceſin rigant plu-
rimi amnes; præcipui, *Scodburgenſ*
utramque Iutlandiam diſterminans; ...
in illum confluens *Holſted-aa; Varde*...
ſis, *Carupenſis*, *Spiern-aa*; qui è parv...
fontibus ad ortum emanantes, ſed plu...
rimis torrentibus ſubinde aucti, fere i...
occidentalem oceanum illabuntur.

Porro diſtincta eſt Diœceſis in No...
marchias triginta, in quibus numeran...
tur urbes præter metropolin ſex; paræ...
ciæ rurales CCLXXXII; Arces regiæ de...
cem, Nobilium centum.

Poſt *Ripas* primum locum ſibi flagi...
tat *Coldinga* urbs perquam amœna &
uti creditur, antiqua; ex adverſo *Fioniæ*
ad Septentrionalem amnis Ripam qu...
utramque Iutiam ſeparat, & duobu...
oſtiis exit in mare Balthicum. Huic pons
impoſitus viſitur, à quo toti viciniæ no-
men *Broherrit* vulgo inventum: hic bo-
ves, equi, præter alias merces, in ſin-
gula capita Regi vectigalis nomin ſol-
vunt dalerum imperialem, quum trans
pontem ad mercatum in Holſatiam aut
aliò traducuntur; unde ingens cenſus
colligitur.

Vrbi imminet Arx *Arnsburgh* ab Eri-
co VI cognomento *Glipping* quondam
inchoata, à Chriſtiano verò III, qui lo-
cum hunc mire dilexit ob aëris ſalubri-

tatem

tem & agri amœnitatem, egregie re-
urata & perfecta.

Secundum *Weela* ſive *Wellea* ad ſi-
m Balthici maris poſitum oppidum,
n tam amplitudine, quam platearum
liumq; elegantia & ſymmetria nobile.

Tertium *Warda*.

Quartum *Ringcopia* uni eidemque
ento, quod in mare occiduum exit,
poſitæ; ſed hæc Oceano proxima.

Quintum *Halſterbroa*; & denique
xtum *Lemviga* intimo pene ingen-
illius ſinus Lymici gremio appoſita.

Inter Nomarchias excellit *Vitung-
rrit*, vitarum uti videtur nomencla-
ram ſervans, quorum veteres memi-
runt.

Arhuſienſis Diæceſis.

Ipenſem diœceſin excipit Arhuſienſis;
hujus caput eſt *Arhuſium* civitas
aritima, ad oram Balthici maris ſita,
Samſoam inſulam è regione ſibi op-
ſitam habens, in ipſo pene umbilico
ptentrionalis hujus Iutlandiæ.

Diæceſis hæc numerat Nomarchias
XXI. civitates VII. paræcias rurales
CIV. Arces quinque.

Rigatur ab amne *Gudio*, maximo il-
ls tractus, & variis piſcium generibus
pra modum fœto.

Poſt metropolim ſecundum locum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

meretur *Horſneſium* atque inde *Randr*
ſium, vulgo *Randerſen.* Quorum h
Borealius eſt Arhuſio, egregium opp
dum ad Gudium fluvium; illud ve
auſtralius; utrumque autem ſitum
juxta Orientale littus, & vicinum h
bent mare Balthicum. Eſt & *Ebeltof*
vulgo *Ebeltud*, haud procul Randruſi
littori proxima; è regione majoris Ho
miæ inſulæ quæ hic objacet.

Singula autem habent ſinus mar
Balthici patentes, quibus veluti gremi
è Scania & inſulis, urbibuſque Vandal
cis, Suecia denique & Norvvagia, nav
gia & merces peregre advectas commo
diſſime recipiunt.

Grimſtadium item, æſtuario ejuſden
maris adpoſitum, vel potius amni *Grim*
ſundæ.

Hobroam quoque vulgo *Oruntbuii* po
ne promontorium quod vulgo *Stevens*
Hooft vocant & juxta amnem *Grim-*
ſundam.

Et *Mariagrum* vulgo *Mariaker*, qui-
dam ad hanc diæceſin referunt, alii ad
proxime ſequentem.

Inſulæ quæ ad hanc diæceſin referun-
tur, ſunt primo; *Samſoa*, piſcatu & ve-
nationibus amœna, quæ quinque paræ-
cias numerat. Habuit olim Arcem *Bat-*
vingsburgum; ſed jam ab anno cIↃ cc

LXXXVIII

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

xxviii. funditus everſam; & aliam ...sburgum nomine.

Secundo *Hielmia* priori minor, ſed ...ci natura admodum firma, *Ebeltoſiæ* ...re è regione oppoſita & omnibus qui ...ſinu Balthico Norvvagiam petunt val... opportuna; nam & portum ſitus ipſe ...cit & aquæ dulcis ſcaturigines habet; ... deniq; edito& lato colle è mari extans ...l vim circumquaque avertendam per...onea eſt. Dicitur & *Grotholm* ad diffe...ntiam minorum holmiarum, quæ ...agano promontorio obverſantur.

Reliquæ minores, ſed proximæ adſi...e; *Thuna, Melſa, Ramſoa, Endelavia*, ...*iarnoa*. Quarum *Thuna* ſive *Tunna* ...ulgo *Tons* ab Arhuſio abeſt milliaria ...irciter tria; in longitudinem vix unum ...atens, unicam habet parochiam. Inter ...am & *Sanſoam*, ordinarius eſt nauta...um curſus in Norvvagiam tendentium. ...Iabetque Kithholmiam & Iordholmiã ...ibi quam proxime adſitas.

Nec longe inde in ipſis faucibus Hor...enſis ſinus tres jacent inſulæ *Arroa*, ...*ernoa*, *Worſia*.

Eſt & *Endela* vulgo Endelau milliare ...onga, medium lata; unicam habens pa...ochialem Eccleſiam, cæterum ſilvis & ...ucis opaca.

Inter arces eminet *Scanderburgum* à

pulchritudine & amœnitate ſic dictum ſitum ad amnem Gudium, qui long flexu per amœniſſima territoria in B thicũm mare deſcendit, alias præter regias arces adlambens; atque etia monaſteria, inter quæ præcipuum nobiliſſimum Cænobium *Emecloſte* quod ſaltus ſuos ac venationes hab ampliſſimoſque reditus è vicinis pra fecturis.

Burglavienſis ſive Alburgenſis diœceſi

ARhuſienſi ad eorum vicina eſt Albur genſis diæceſis, cujus caput eſt *Albur gum*, urbs ad Lymicum ſinum circite tria milliaria à mari, loco admodum opportuno collocata, quinquaginta ſep tem gradibus & quatuor ſcrupulis ab Æquatore verſus Arctum. Complectitur autem hæc diæceſis, Nomarchias tre decim, civitates ſex, paræcias rurales CLXXX vel ut alii 167. Arces Nobilium centum.

Inter Nomarchias ſeu partes hujus diæceſeos illuſtriores, prima eſt *Venſilia* quam Saxo Grammaticus *Vendecam*, Lætus *Venſoliam*, Vitfeldius *Vendelboam* appellat; olim & *Burgla* dicta, unde hæc diæceſis quondam Burglavienſis vel Borglumienſis nominabatur. Oppidum *Venſyſſel* appellatur vulgo, quod am- nem influentem habet, vulgo *Ry-aa* qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ui in Lymicum ſinum ſe exonerat.

Quia autem jam ſæpius Lymici ſinus hentio facta eſt, Notandum eſt ſinum hunc, vulgo *Lymford,* poſtquam è Balhico mari in hanc Iutiæ partem irruit, haud longe ab Alburgo, anguſtiore rimum alveo, mox vaſtiore in contientem penetrare, plures inſulas, inſineſque peninſulas efficere, de quibus uo ordine dicetur, & verſus Africum eflectendo, pene ad alterum mare peradere & hanc partem à reliquo Iutiæ orpore fere abſcindere.

Porro hic *Venſiliæ* tractus longiſſime atet, pertinet enim à Lymico jam dito ad promontorium uſq;Scagenſe milaria circiter quatuordecim.

Complectiturque Nomarchias ſex, cclesias parochiales ſeptuaginta, arcem nam *Selſtrupiam*; oppida præter veniliam tria, *Sebyiam*, *Hieringium* & *ſcagam.* Quorum *Sebyia* vulgo *Seboy* d mare Balthicum jacet; Hieringium ulgo *Horring* ad Germanicum ex aderſo Norvvagiæ. *Scaga* ad extimum erræ cornu.

Secunda Hanmarchia vulgo *Hanheret* patens in longitudinem quidem circiter quinque milliaria Germanica,in laitudinem autem duo.Sita interThyam, Morſuam, & Huytbuyam, à qua *Ry.aa*

 amne

amne dividitur, qui ad Africum labe[...]
in Lymicum ſinum evolvitur. Comp[...]
ctiturque parochiales Eccleſias ſupra [...]
ginti; in quarum una, quæ Danis *Lid*[...]
Sogen dicitur, viſendæ altitudinis rup[...]
conſurgit, vulgo *Skarring Klinth*. Su[...]
præterea his in oris periculoſæ ſyrte[...]
undis opertæ quas indigenæ *Sandor*[...]
& *Bragas* vocant. Viſuntur & inſul[...]
nonnullæ ut *Oelandia* & *Opeholmia*.

Tertia *Thya* Hanmarchiæ proxima[...]
ora ac veluti margo Continentis, qu[...]
Lymici ſinus incurſum obicis inſtar [...]
mari Germanico ſeu occiduo coërcet[...]
Fœcunda provinciola, & piſcatura im[...]
primis dives ob inſignem utrimque pi[...]
ſcandi opportunitatem. Diſtincta eſt in
Nomarchias quatuor, quæ quinquagin[...]
ta & ſex parochias rurales continent. In
earum convallibus, imbrium rivi reſta-
gnantes, complures lacus & piſcoſa ſta-
gna efficiunt quatuor ſupra quadragin-
ta. Oppidum habet unicum *Thyſtadium*,
ubi Chriſtianus III Scholam juventuti
primus conſtituit. Arcem item unam
Orumnam. Item *Veſtervigam*, perveru-
ſtum cænobium, in quo ſepulta jacet re-
gia puella, vulgo *Liden Kierſten* dicta
Danicis rythmis & odis ob pulchritu-
dinem & virtutem decantata. In No-
marchia hujus tractus, quæ *Hillesharret*
dicitur

citur, templum *Hanſtadium* limes eſt
ter ſinum & Oceanum Germanicum.
Inſularum quæ per Lymicum ſinum
arguntur & ad hanc præfecturam per-
nent, prima eſt *Hansholmia*, unum
illiare longa, inter duos rapidiſſimos
nnes ſita, & tribus paræciis habitata.
cunda *Oſtholmia* rotunda ſitu & to-
dem parochiis culta.
Tertia *Iegena* quæ unam tantum ha-
t paræciam. Quibus accedunt *Livo-
ndia*, *Egholmia* & denique *Bodumna*
uæ tamen non inſula ſed peninſula eſt
unicam habet paræciam.
Quarta *Morſingia* omnium inſula-
um quæ in freto Lymico jacent maxi-
a & opulentiſſima; quippe in longitu-
inem quatuor milliaria Germanica pa-
ens, in latitudinem duo inter ortum
occaſum. Ad illam quinq; locis tra-
citur. Nomarchias continet tres; paræ-
as rurales undetriginta: in parte inſulæ
uſtrali Arx *Lundſlot* antiquitus fuit.
Inica illi civitas *Nicopia* vulgo *Nykio-
ing*, diſtans ab æquatore verſus Arctum
radus ſex & quinquaginta Scrupul. 50.
ubeſt ipſi inſula unica *Aggeroa*. Am-
em habet non ignobilem *Scarm-aa* &
uo ſtagna.
Morſingiæ vicina eſt *Tyrholmia*; in-
er hanc & continentem meridiem ver-
ſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ſus eſt *Otheſundæ* fretum; ab Ottone I[m]peratore & ejus huc uſque acceſſu nuncupatum: eſt & *Otby* pagus in i[pſa] inſula ad memoriam memorabilis illi[us] expeditionis ita dictus.

Nomarchia *Kiarhærret* inter ali[os] amnem habet non ignobilem, qui vulg[o] *Ry-aa* dicitur, & præfecturam Huy[...] buyam ab Hannamarchia dividens, a[d] Africum defluit in Lymicum Sinum.

In Nomarchia *Vennebergenſi* plure[s] quidem ſunt amnes, ſed iſti illuſtriores[:] *Livers-aa* ex monte prope Venneber[-]gam profluens; & *Yll-aa* qui ad orien[-]tem haud procul ab Hieringio orditur[.]

Vlterior præfectura verſus Septen[-]triones, à cornu *Horns-hærret* appellata[,] patet in longitudinem ſeptem milliaria Germanica; hic mons cernitur, vulgo *Asberg*, in quo monumenta Gigantum extare volunt.

Paræcia *Raaberga* duo ſtagna poſſi-det; & *Ellinga* tres inſulas minores in mari orientali ſitas oſtentat, *Grisholmiam, Hertzholmiam* & *Tydskholmiam*; quas piſcatores occupant.

Viburgenſis Diœceſis.

IAcet hæc diæceſis cis Lymicum ſinum patetque in longitudinem ab ortu in occaſum milliaria germanica duodecim. Comprehenduntur illâ Nomarchiæ

ſedecim:

decim:tres civitates & totidem arces;
niq; paræciæ rurales ducentę & xviii.
Vrbium prima eſt *Viburgum*, ubi &
des Epiſcopi & celebre Canonicorum
ollegium; ibidem & nobiliſſimi & in
ure dicundo exercitatiſſimi Triumviri
oto anni curſu, exceptis feriis quibuſ-
am, jus dicunt; ad quorum tribunal
niverſæ hujus Cherſoneſi Cimbricæ
ve Iutlandiæ controverſiæ de finibus,
æreditatibus, &c. itemq; graviora cri-
nina, cædes, adulteria, furta ſimiliaque
eferuntur per appellationem ab infe-
ioribus præfectis, qui in ſingulis No-
narchiis jus dicunt.

Reliqua hujus diœceſeos oppida ſunt
Niba & Scheva. Freta memoratu digna
ontinet, Sallingicũ vulgo *Salling ſundt*:
Virkenum vulgo *Virckeſundt*: Hualpe-
rium *Hualpſundt*: Seberum *Seberſundt*;
& denique Ottonis, de quo ſupra.

Amnes fundit decem, quorum cele-
berrimus & maximus eſt *Gudius* vulgo
Gudden-aa.

Inter reliquas hujus diœceſeos partes
latiſſimè patet fertiliſſima peninſula *Sal-*
lingia, Lymico fere undequaq; circum-
data & diœceſi Vendelboenſi ad ortum
objecta. Dividitur in Nomarchias qua-
tuor, quę triginta parœcias rurales com-
plectuntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Hæc peninſula generoſiſſimos equ nutrit magno numero, quos exteri a de appetunt, & magno precio emu longo agmine aliò venales educunt.

Viburgenſis prçterea Capituli juriſd ctionem agnoſcit *Leſſoa* inſula, vulg *Leſon*, continenti Iutlandiæ in mari Ba thico oppoſita, intervallo quinque ci citer milliarium verſus ortum. Hæc qu buſdam Gleſſaria inſula dicitur, cujus i littore Iutiæ adverſo ſuccinum reperi volunt: Eccleſias complectitur tres, qua rum una turrita, veluti pharus à præter navigantibus, ad vitanda diſcrimina ſtudioſe ſolet obſervari; eſt enim hçc in ſula multis brevibus, rupibus & Syrti bus incincta, ad varias plagas, neque ſta tionem habet ſatis commodam, niſi ſub latere quod Arctum adſpicit.

Spectat & huc Inſula *Fafferland* inter Thyam & Sallingiam (de quibus ſupra) poſita & à pulchritudine ſic dicta, ut- pote ſylvis ſuperba & anguillarum co- pioſa piſcatura celebris.

In eodem Balthico mari præter Leſ- ſoam jam memoratam, jacent *Nidin- gum* ſcopulus verius quam inſula; & prç- ter *Holmias* Aurigarii tres minores atq; *Haſelinam*, quæ diſtat à Promontorio *Kol* (de quo mox) verſus Africum mil- liaria ſex; ab *Anholta* verſus meridiem

octo;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ƈto; ad latus quod arƈtum ſpeƈtat, bre-
ibus contaminata, ad auſtrum ſtatim
aud inidonea; præter has, inquam, ali-
ujus nominis *Anholta* vulgo *Anout*,
ibus eccleſiis inſignis, ſed ob cæca &
ub fluƈtibus latentia vada non minus
uam præcedentes naucleris præcipue
itanda: diſtat autem à Leſſoa plus mi-
us milliaria ſex, à Nidingo circiter
ƈto.

Quàm vero hæ inſulæ navigantibus
nſidioſæ & naufragiis ſint infames, in-
icat proverbium vulgo inter nautas
aƈtatum,

**Laſſoe/ Nidung vnd Anholt/
Maecken dat mentgh Stuyrs-
man niet wert oldt.**

d eſt,

*Leſſoa, Nidung atque Anholtium inſulæ,
Sunt cauſa multi ne ſeneſcant Navitæ.*

ed nunc ad majores inſulas nos con-
ertamus, inter Iutiam & Scaniam me-
lias. Inter quas *Fionia* & *Selandia* pri-
no cenſentur loco; ſecundo *Falſtria La-
andiaque* cum adjacentibus, de quibus
ordine dicemus.

Fionia Inſula.

F*Ionia* vulgo *Funen* à pulchritudine
ut volunt; hanc à Iutiæ continente,
maris Balthici incurſus anguſto quaſi
porthmo,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

porthmo, ſed vehementi ac violen
fragore, pręſertim prope *Midderfurtu*
ſejungit.

Dividitur in præfecturas viginti qu
tuor, complectiturque civitates octo
paræcias rurales ducentas & ſexagin
quatuor; arces regias quatuor; Nob
lium ſex; & totidẽ monaſteria, ſtagna p
ſcoſa, exceptis piſcinis manufactis, oct
ſupra octuaginta. Longior eſt quàm lat
pene triangulari forma; nam latus illiu
quod meridiem ſpectat pene rectum
præter pauca promontoria & ad decem
pene milliaria eſt longum: reliqua du
latera quæ occidentem & orientem ſpe-
ctant, faſtigiantur in obtuſum conum
juxta promontoriũ vulgo *Funes hooft*
ſuntque multis promontoriis & ſinu
bus lancinata; cæterum haud paucior
milliaria longa quam meridionale.
Longitudo Inſulæ inter ortum & occa-
ſum maxima & decem aut paulo plu-
rium milliarium german. latitudo tan-
tum octo aut circiter.

In ejus propemodum meditullio ja-
cet Metropolis *Ottonia* vulgo *Ottenſehe*,
urbs Epiſcopalis; Adamo Bremenſi
Odanſe civitas magna; inſulæ univerſæ
emporium celeberrimum. In quo circa
feſtum Epiphaniæ, omnium propemo-
dum indigenarum & præſertim nobi-

lium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

m conventus celebrari ſolet, qualis Holſatiæ Chilonii. Templis ornatur obus, elegantis ſtructuræ, quorum terum Canuto, alterum Franciſco ſa-um eſt. Circa illud patet Forum in-gni amplitudine.

Circa hanc metropolin, veluti cen-um, reliquæ civitates, æquali prope-odum intervallo, ita ſunt poſitæ ad aris circumflui littus, ut portuum, ſi-ſq; opportunitate negotiationes ſuas on ſolum in mari Balthico, verum iam per Sueciam, Norvvagiam, Ruſ-am, Germaniam & Belgium latè que-nt exercere.

Reliqua oppida ſunt Neoburgũ vul-o *Nyburg* è regione Selandiæ ſitum ad remium ſinus, qué promontorium ob-ngum vulgo *Knutshooft*, tegit; portum abet valde commodum; nam ad ipſam ram mare ita altum eſt ut naves nullo ene negotio onera accipiant & expo-ant. Vnde hodie Regis prætoria navis t plurimum hic ſtationem habet, cu-s inter cætera eſt operam dare ut na-igia minora, quibus minus periculi eſt b inſulis & locis vadoſis, quæque ex Holſatia & Lubeca aliiſque vicinis re-ionibus ſolvunt & ſubinde quoq; mer-imoniorum gratia ad urbes Balthici ujus ſinus aliunde appellunt, ut illa

inquam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

inquam vectigal Regi debitum N
burgi perſolvant. Fuit alias hæc civi
Regis & Parlamenti Danici ſedes. D
nique ex illa in Selandiam ut plurimu
trajicitur.

Huic vicina eſt verſus Boream, fe
trium milliarium intervallo *Cartemu-
da*, ad receſſum alterius ſinus ſita, eg
gia urbs & ſitu opportuno, ſed alve
minus altus eſt & ad ſummum ſex
ptemve palmos.

Tertium oppidum eſt Suineburgu
vulgo *Svvynburg* ad orientalem pe
Inſulæ angulum ſitum prope littus p
ne quinque milliaria à Neoburgo, ex a
verſo inſulæ Taſſingæ, de qua mox.

Quartum eſt Foburgum vulgo *W
burg* ad meridionale inſulæ latus ſitum
juxta ſinum qui ab aliquot minoribu
inſulis veluti clauditur; tria milliaria
Suineburgo.

Quintum eſt Aſneſum vulgo *Aſcens*
ad idem latus, è regione Alſæ inſulæ, ſe
ſatis longo intervallo.

Sextum Bounſonia vulgo *Boens* ad
boreale inſulæ littus, pene tribus mil-
liaribus à Metropoli.

Septimum denique Middelfurtum,
vulgo *Milbar*, ad intimum & ſinuoſum
ductum freti, quod inſulam à Conti-
nenti Iutlandiæ disjungit.

Regiæ

Regiæ arces in hac Inſula ſunt *Neu-*
gū, Hagenſchova, Hinsgagela, Eſche-
rgum ; & prædium regium *Rugardia.*
Ad Epiſcopatum præterea Fionen-
n ſpectant perplurimæ inſulæ mino-
, quarum pleræque habitantur : qua.
m illuſtriores ſunt *Langelandia* , *La-*
dia, Falſtria , *Taſſinga*, *Arria*, de
ibus pauca dicemus.

Langelandia.

Angelandia à longitudine ſic dicta,
quum ſex aut ſeptem milliaria ger-
anica in longitudinem, duo tantum
latitudinem pateat. Diſtat à promon-
rio Fioniæ quod *Knutshooft* appella-
diximus, milliaria tria verſus Eurum.
omplectitur paræcias rurales ſedecim.
abet & regiam arcem probe muni-
m *Tranekeram* : & nobilium prædia
ulta: Oppidi vicem præſtare poteſt
utcopia vulgo Rutkopeng ad latus
ius occidentale ſita. Ad latus ſeu cor-
u illius boreale adjacent inſulæ parvæ
uæ vulgo *de Friſſel* appellantur, undi-
uaque vadis & rupibus obſitæ.

Lalandia.

alandia vulgo *Lalandt*, ab humili
ſuo ſitu ita dicta : frumentorum per-
uam ferax; patet in longitudinem
illiaria octo, in latitudinem, ubi ma-
ime, quinque, nam ad ortum valde
angu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

anguſtatur. Separatur à Langeland, quam ad occaſum deſpicit, ſatis la freto; à Selandia autem, quam ad ctum habet, anguſtiori Golberſundã v go *Golberſondt*; à Falſtria itidem, qua ad ortum objectam habet, exiguo ej dem freti trajectu; ad meridiem la freto à Megapolenſi ducatu & Roſt chio, VViſmariaque disjungitur: ab I ſula denique Femeren diſtat milliar quinque.

In hac præter vicos & rurales par chias complures, quatuor ſunt oppid *Maſcovia*, *Saxcopia*, *Aelholmia* *Roobya*, Maſcovia vulgo *Maſcou* jac ad occidentale Inſulæ latus & veluti b ſin illius, è regione Langelandiæ, jux ſinum qui pene milliare unum in te ram irrumpit.

Saxcopia vulgo *Saſcopeng* ad borea inſulæ latus ſita & fretum *Golberſondt* regione Falſtriæ.

Aelholmia vulgo *Aelholm*, ſita e fere ad extremum hujus inſulæ corn verſus ortum.

Robya vulgo *Roobuy* fere in medio lateris meridionalis; toti autem illi la teri objacet arenarum pulvillus, quem vulgo *Roode ſand* vocant; pone quem utraque hæc urbs ſtationem navibus præbet.

Habet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Habet & nobile monaſterium *Mabæam*; præter arces & Nobilium præ-a permulta; olim ducatus titulo fuit ſignis.

Falſtria.

Alſtria vulgo *Falſter*, Lalandiæ ad ortum proxima & tantum anguſto olberſundæ freto ab illa diviſa; patet longitudinem milliaria quatuor; in titudinem juxta baſin (nam veluti in num anguſtatur) tantum duo. Ejus omontorium, quod *Geſter* vocant, ergens verſus Eurum, vadum habet jectum, quod ad duo pene milliaria cit in altum, navigantibus caute vi-ndum.

Oppida duo, regiaſque arces *Nikoam* & *Stubbekopiam* complectitur, uarum hæc ad Golberſundam è regio-e Lalandiæ ſita eſt; illa vero ad Groen-ndam.

Ex hac frequens in Germaniam tractus eſt, juxta Regis prædium, pa-umque cui nomen eſt *Geſter*: diſtans Varnemunda pago infra Roſtochium rciter ſeptem milliaria Germanica.

Taſſinga.

TAſſinga vulgo *Taſſingh*, inter Fioniam & Langelandiam interjecta, è gione Suinoburgi; vix milliare lon-a & valde anguſta; diſtat à Promon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

torio *Knutshooft* tria milliaria v
Auſtrum.

Aria.

ARia vulgo *Arr* à Fionia verſus m
diem, à Langelandia verſus occa
à quibus fere pari diſtat intervallo
Alſa verſus ortum, intervallo duo
milliarium. Oblonga inſula, ſed ad
dum anguſta: in qua tamen viſitur
& oppidulum haud ignobile *Kopin*
præter tres rurales paræcias & aliq
Nobilium prædia. Amœniſſima e
eſt inſula & ob nemora venationi
perquam opportuna.

SELANDIA.

S*Elandia* omnium hujus Regni in
ſularum maxima atque amœniſſim
ad occaſum ſpectat Fioniam: ad me
diem Lalandiam & Falſtriam atq; M
nam: ad orientem Scaniæ continente
ad Arctum Balthicum mare. Patet
longitudiné milliaria germanica oct
decim, in latitudinem duodecim; form
pene ovalis. Cóplectitur hodie civitat
tredecim maxime celebres, Haffniam
Helſingoram, Roshildiam, Coagiun
Neſtvedam, Callumburgum, Slanger
dorpium, Sreſtoam, Slagoſam, Corſo
ram, Scielſoram, Holbekam. Paræcia
rurales perplures, in quibus trecent

quadra

‍ıadraginta ſeptem tẽplis egregie con-ructis ſunt ornatæ.

Vrbium omnium in mediterraneis æcipua & olim maxima fuit *Roſchil-a* à *Roe* Rege ut volunt & *Kille*, id eſt, nte, qui ibidem è loco nonnihil edi-ore ſcaturiens, ſuo decurſu rotas mo-ndinorum ſeptem propellit, ſic deno-inata. E regione Haſelinæ inſulæ, cu-s ſupra meminimus, ampliſſimum fre-m ſeu ſinus maris in Selandiam ir-mpit, qui ſtatim poſt ingreſſum ſeſe varicat in tria veluti brachia, quo-ım prius *Roskildi fiourd* dictum, ten-t verſus Eurum ſeu S. S. O. & pertin-t ad Roſcildiam: alterum, vulgo *Iſen-urd*, tendit verſus meridiem & per-ngit ad *Iſicbyam* & *Holbecam* inter rciter duo milliaria latum, inſulam is magnam circumfluens: Tertium ndit verſus Africum, & *Draechol-iam*.

Porro *Roſchildia* fuit olim non mo-o regni univerſi metropolis, vel ut ha-et Adamus Bremenſis, ſedes regia Da-orum: ſed Diœceſeos quoq; totius Se-ndiæ caput: quã primus inſtituit Sue-o, Suenotho dict⁹, Haraldi filius, Danię, orvvagiæ Angliæque Rex, ordinato ı'ſcopo Gerebrando ſub annum Chrſti 12. Muro deinde cinxit Sueon Gra-

 theden-

thedéſis, additis propugnaculis & fo
ſeculo integro pôſt: & antea Haral
Suenothonis parens, ſacellũ ibi ſumt
ſiſſimum exędificavit, quo & ipſe cor
tus fuit & filius illius Suenotho. Hce
quoq; Regum Mauſoleis illuſtris eſt
cus, Chriſtiani III & Frederici II inſi
opere elaborata buſta oſtentans. A
quoq; urbis celebritatem, magnific
tiam atque antiquitatem delubra p
multa diruta, tum & rudera regiarũ
monaſteriorum ſatis arguunt. Eſtq;
die loci commoditate, doctorum vir
collegio, frequentiaq; imprimis celeb

Haſnia ad orientale inſulæ latus
ſita, maris Balthici ſinu alluitur. Ac
cens enim quam proxime,

Amaga inſula portum efficit inc
dibili commoditate ex loci natura ce
brem. Hæc quippe ad orientem in B
thicum mare ad ſtadia circiter quat
excurrẽs vadoſis & perpetuis arenis i
petum fluctuoſiſſimi maris retũdit; q
fit ut inter dictam inſulam & agr
Hafnienſem orientalem, ad paſſus qu
gentos tuta concedatur navibus ſtat
Crevit oppidum à parvis initiis, na
primum *Axillus vidus* (quem Saxo A
ſalonem vocat) cognomento *Sna*
munitionem quandam magnis ſum
bus extruxit in ea inſula, in qua nu

H

[...]fnienſis Arx eſt, cui à ſuo nomine [...]xelhuys nomen indidit, ut eò melius [...]tus adverſus pyratas defendi poſſet. [...]atea *Stegelburgum* appellatũ volunt. [...]einde quum non modo piſcatorum [...]ſis, ſed & mercatorum ædibus locus [...]ctus eſſet, *Kiobmanshaven*, id eſt, [...]ercatorum portus cœpit appellari, [...]de hodieque Danis *Kiobenhaun* & à [...]ermanis *Kopenhaven* vulgo nomina[...]r; & latinis decurtato nomine *Haf*[...]*a*. Exinde perpetuò crevit, & ampliſ[...]nis ſæpe privilegiis, atque ultimò A[...]demia fuit ornata. Noſtro quoque [...]vo, quanta ei ornamenta acceſſerint, [...]ergâ Chriſtiani IV regum Maximi be[...]ficentiâ, oſtendunt paſſim pomœria [...]ppidi ampliata, propugnacula addi[...], & regium Armamentarium, cujus [...]uropa vix ſimile habet, ſive machinas [...] omnis generis inſtrumenta bellica [...]ectes, ſive loci commoditatem & ad [...]ellum gerendum ea terra mariq; edu[...]endi opportunitatem. Quibus acce[...]unt, in uſum mercatorum conſtructus [...]blicius pons & Burſa illi adjuncta. [...]uorum pons ita eſt adaptatus, ut pro[...]imam Amagiæ inſulam, novamque in[...]a oppidi partem cum veteri conne[...]at: parte vero ejuſdem pontis elevata, [...]bire per eundem onerariæ naves poſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ſunt ad Arcem & Armamentarium. Primarium urbis templum D.Mariæ crum eſt, in eo ſacrantur & corona-tur Reges: aliud eſt Spiritus Sanc Tertium D. Nicolai, portui vicinum quartum in Arce; quintum D. Petr quod magnis impenſis à Frederico inſtauratum ut in eo Germani ſacr conventus haberent. Eſt & Regium v ridarium extra portam borealem amc niſſimum, opere artificioſo jam nup adornatum, addito magnifico prædi

Præcipuum autem urbis ac totiu Regni ornamentum eſt Academia, cu jus inſtituendæ facultatem Rex Ericu IX Pomeranus, à Martino V Papa im petravit: ipſe tamen tantum fundamen ta jecit, perpetuis pene bellis impeditus Chriſtianus autem I. Oldenburgicu permiſſu Sixti P. eam ad optatum fi nem perduxit, anno cIↃ CCCC LXXVIII impetratis ab ipſo privilegiis Academiæ Bononienſis. Erectionem confirmavit Ioannes, qui etiam nova fundatione Scholam ſtabilivit anno cIↃ CCCC-XC VIII. Chriſtianus tertius eam profeſſoribus auxit, additis etiam reditibus annuis, quibus XX ſtudioſi alerentur. Tandem vero Fredericus II ad alumnos ſuperiores addidit alios LXXX, proventuſque Scholæ munifica largitione auxit

&

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ſalaria Profeſſorum adjectis opimis ditibus unctiora fecit.

Amaga autem inſula vel *Amagria* ulgo *Amagh* urbi adjacet ab oriente; x millia paſſuum longa, quatuor lata; nge fœcundiſſima & venationibus ræſertim leporum opportuna. In hac uæ ſunt paræciæ, una vetus hominum ndigenatum; altera Hollandenſium, eò nte ſeculum, adjuvante ſorore Caroli . Imperatoris & Chriſtiani II Regis Daniæ conjuge, traductorum. Qui urem frequentiſſimam annona & maxine butyro, caſeo, ſero, lacte & ſimilius, copioſe & ad morem gentis ſuæ ndies foro publico ſublevant; ita ut hæc nſula Hafnienſium penu dici poſſit. Reerio denique hanc inſulam à nautis *Draeker* appellari.

Ab Haffnia littus legentibus verſus Arctum, milliaria Germanica quinque, ccurrit *Helſingora* vulgo *Elſeneur*, urbs ittoralis & freto Oreſundæ, vulgo *de Sondt*, omnibus Europæis nautis & mercatoribꝰ notiſſimo, appoſita. Quam hactenus muris deſtitutam incingi jam pridem mœnibus luculenter curavit Chriſtianus IV Rex. Cujus parens Fredericus II laudatiſſimæ memoriæ, jam antè maximum urbi præſidium & ornamentum addiderat, exſtructo Cro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

neburgo, arce omnium quotquot in Dania ſunt, munitiſſima, ſitu & opere adeo mirabili, ut inter inexpugnabiles cenſeatur. Eſt enim tanta operis firmitate, idque maximis & innumeris undique comportatis ſaxis, interque compacta & fiſtucata robora concluſis, loco fundamenti ſtabilitis, firmatiſque ex ipſo maris fundo in eum modũ edificta, ut immanes pelagi fluctus, horrendo interdũ boatu illi impingentes minimè metuat: Eſtque prçterea univerſum opus ſingulari ſymmetria exactum, intus magnificis conclavibus, cubiculis porticibus ornatum; quorum omnium maximum conclave Reges Daniæ, tapetis intextos repræſentat. Tecta cupreis ſunt obducta laminis. Muri circumquaque lapide cæſo, quem Inſula Daniæ Gotlandia ſuppeditat, affabre expoliti: ſuntque paſſim circum mœnia in pluteis ænea tormenta, aliæque grandiores machinæ & colubri ad introitum aut egreſſum navium, ubi opus fuerit, inhibendum; ita diſpoſita inque promtu omnia, ut ſimilem munitionum apparatum vix alibi reperias.

Per fretum autem quod Oreſundam appellant, omnia majora navigia totius Europæ, quæ commerciorum gratia in Suevicum ſive orientale mare properant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

t, aut inde redeunt, coguntur
nſire: arcemque Cronenburgum,
ſedem regiam, ſuppari dimiſſione
honeſtare ac velis mox omnibus de-
iſſis, jactaque anchora, in terram ex-
ndere, ac debitum Regi teloneum
llectoribus ad id in urbe Helſingora
egia Majeſtate conſtitutis pendere.
hi ſecus faxit, amiſſionem bonorum
urrit. Minora autem navigia licet
Balthicum ſinum, vulgo *de Belt*,
er Selandiam & Iutiam navigatio-
m inſtituant, tamen & hæc Neobur-
teloneum coguntur ſolvere.
Ex adverſo urbis duorũ circiter mil-
rium intervallo ſita eſt inſula *Huena*
lgo *Ween:* habens in circuitu 8160
ſſ. majores, qui duo quaſi milliaria
rmanica æquant, latitudo haud ſu-
a ſeſqui milliare. Et licet edita, alta-
e ſit, ſuperius tamen in æqualem pla-
ciem ſternitur, nullibi ſcopuloſa aut
formis; ferax optimarum frugum;
undans jumentis; damas, lepores,
niculos, perdiceſque alens magna co-
a: ita ut nulla pene illius pars aut cul-
ra aut utilitate vacet. Piſcium quoque
pturæ circumquaque peropportuna.
us tanta eſt opportunitas & tanta
oſpectus undique amœnitas, ut nihil
cundius deſignari poſſe videatur, nam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

& regiam arcem, de qua modo, & H
ſingoram, naviumque innumera
ultro citroque commeantium cop
ad Corum proſpicit, & Elſinburgum
Septentriones: ad Eurum Landiſo
nium & totam illam oram ſatis, ar
ribuſque amœniſſimam. Plenius &
curatius hæc fuit deſignata à Tycho
Brahe viro Nobiliſſimo, & Mathem
ces, præſertim Aſtrologiæ peritiſſim
qui liberalitate Frederici II Daniæ
hanc adeptus & arce pulcherrima V
noburgo & aliis operibus illam ornav

Diſtat itidem ab eodem oppido H
ſingora, tertio circiter lapide Arx reg
Frederichsburgum à conditore Freder
II ſic appellata; ante enim *Ebelholt*
dicebatur, cœnobium ſancto paracle
ſacrum: Hermelaus autem Trolle, equ
ſtris ordinis vir & rerum maritimaru
in bello quod contra Suecum geſtu
eſt ſummus præfectus, amœnitate lo
captus, arcem primò tenuem moli
cæperat, quam poſtea Fredericus II ex
quiſitiſſimo opere perfecit & coron
adjunxit; licet Chriſtianus IV Daniæ R
merito ſupremam manum adjeciſſe di
cendus ſit, qui advocatis undique præ
ſtantiſſimis artificibus, eam intus &
extra variis ſtatuarum & picturarum
ornamentis elegantiſſimè ornavit. Di-
ſtat

t pari pene intervallo ab Helſingora Hafnia.

Ringhſtadium vulgo *Ringſtede* promum antiquitatis nomine locum metur poſt Roſchildiam; licet vetuſtate a pene obſoleverit, in inſulæ meditul- poſitum. Nam & hic multa veterum egum & Reginarum monumenta tentantur.

Slangendorpium olim tantum villa ralis, nunc oppidum ad Roſchildenm ſinum.

Callenburgum, quod à Saxone *Kalnda* vocatur, primum anno 1158 aut 71 ab Esbarno Snareo, Abſolonis Epiopi fratre germano, in oppidi foram redactum, addita arce, temploe inſignis ſtructuræ; quum antea ob num maris, qui & commodum porm præbet, piſcatorum tantum ſtatio let; ſitum eſt oppidum ad occidentale ſulæ latus, è regione Cartmundæ in onia.

Slagoſæ vulgo *Slages* Saxo meminit iquoties; ad idem latus occidentale tum eſt oppidum; cui in propinquo ſita eſt arx *Anderſchova*, in qua Fre- ericus II diem obiit.

Corſora ſive *Korſor* aut *Caſſeur*, ad andem plagam ſitum oppidum, cum rce Regia illi adjuncta, ex adverſo

Nco-

Neoburgi in Fionia; inſignem hab
portum & ita altum ut naves onera
ædibus facile accipiant.

Schelſora vulgo *Chelſeur* ad latus i
ſulæ quod peculiariter Balthicũ mare
Eurũ reſpicit & arctoum Lalãdiæ corn

Neſtveda vulgo *Neſtvvede*, ad lat
inſulæ meridionale & fretũ quod ha
inſulam à Lalandia dividit juxta pa
vum illius ſinum.

Preſtoa vulgo *Preſtoe*, à præceden
oppido verſus ortum, locus haud i
amœnus, declivis paulum, ac ſinu ma
ris non admodum lato veluti amne ci
cumfluus, lucoſque ac colles nemoroſ
circumquaque proſpectans.

Ei objacet Inſula *Mona* vulgo *Meu*
candidis cretæ montibus late in Ocean
conſpicua, urbem habens unã quæ *Steg*
dicitur vulgo *Stegh*, ad vadoſum eju
dem ſinum ſitam, qui Corum reſpicit, &
parochias aliquot rurales, itemq; arcem
regiam *Elmelundam*. Inſulam autem
hanc dividit à Falſtria, viride fretum
vulgo *Groenſund*: à Selandia Luporum
fretum vulgo *'t Wolvengat*.

Coagium vulgo *Coege* & noſtratibus
etiam *Kuygh* oppidum haud admodum
amplum, ſed hodie bene munitum, &
negotiatione præſertim frumentaria
florens; poſitum eſt ad orientale inſulæ
latus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

us, quarto circiter lapide ab Hafnia
rſus meridiem. Ejus ſitum atque ſoli
xta ubertatem & amœnitatem ita de-
ripſit *Veſthovius.*

uctibus arctoi ſat bella Coagia ponti
Alluor, hinc campus ſubjacet, inde
nemus. *(fretique*
ua ſylvæ utilitas, agri emolumenta
Commoda ſunt, meus hæc omnia ci-
vis habet.
at glandes & ligna nemus, dat paſcua
campus,
Piſcibus & variis mercibus unda beat.

icopia ſita eſt ad boreale Inſulæ latus,
territorio vulgo *Ostherrit* dicto (Sa-
o *Oddam* provinciam nominat) fru-
um abundantia aliiſque mercibus ce-
bris.

Holbeca ad eandem plagam aſſidet ſi-
ui maris vulgo *Iſefiord*, cujus alterum
eluti brachium petit Roſchildam; ſuam
eorſim arcem habens.

In hac inſula præter arces jam dictas,
ſt etiam *Sora;* non tam arx, quam
egium cœnobium; loco amœniſſimo,
aud procul à Ringſtadio, inter ſilvas
oſitum: habens inſuper lacum dulcis
quæ proximè alluentem, qui varii ge-
eris piſcibus abũdat. Cujus cænobii Ab-
olon Vidus Archiepiſcopus Lundẽſis &
Germanus illius Esbernus, ante quinque
prope-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

propemodum ſecula fuere condito
quorum hic pagos quatuordecim
contulit, variaque ædificia adjunxi
aream; hodie Regni peculium eſt;
multi ſunt anni, quum Rex Frederi
II regiam Nobilitatis Scholam, qua
ante Frederichburgi inſtituerat, ad h
ce cœnobium, uti multo opportuni
traduxit: auctis quum docentium
tum diſcentium numero annuiſque
ditibus. Et optimi parentis inſtituto i
ſiſtens Chriſtianus IV nuperrimè eide
Scholæ adjecit publicos Profeſſores
qui non modo nobiles adoleſcentes v
riis diſciplinis linguiſque præter Lat
nam, Græcam, Hebræam, etiam Gallic
Italicaque erudirent, ſed & equis a
miſque tractandis rite aſſuefacerent.

Tertio circiter lapide à *Sora* jace
Herleſſsholmia locus itidem inter luco
arborumque opaca jucundiſſimus, olim
Schon Cloſter dictus: quod inſigne præ
dium hæreditarium, Nobiliſſimus &
Doctiſſimus vir Herlefus Trolle, Regn
olim Senator & Ammiralius, in uſu
convertit publicos; ibiq; liberam & illu
ſtrem inſtituit Scholam; in qua non mo
do Nobilium, ſed & aliorum liberi li
beralibus diſciplinis & pietate imbue
rentur, adjectis & aliis, quas in proxi
mo habebat, poſſeſſionibus.

Mino-

Minores aliquot Inſulæ.

perato Promontorio Scaniæ quod
ulgo *Valſterboem* dicitur, offert ſeſe
nholmia aliis *Boringa*, à Scaniæ Cõti-
ti, circiter quatuor milliaria remo-
erſus Auſtrum, à Pomerania quin-
aut paulo plura. Dividitur in qua-
r Nomarchias; continetque præ-
complures pagos & aliquot Eccle-
, tria oppidula, Nexoam vulgo *Nex*
orientale latus ſitum, Rundeam
go *Rottum* ad occidentale, & Sua-
eram vulgo *Suanex* ad Boreale. Iti-
n arces *Sandvvicum* & *Hamershu-*
s; licet alii Sandvvicum vocent mu-
pium. Portum habet & fidam ad-
dum navibus ſtationem.

Diſtant ab ea tria quatuorve milliaria
um verſus *Eertholmiæ*, parvularum
ularum veluti orbis, quæ in medio
tutam navigiis ſtationem præbent.

Cæterum Inſula *Bornholmia*, abun-
paſcuis ac pecore, ita ut ad exteras
iones, præter butyrum & ſevum
mentum quoque, lanas, & carnes
ria conditas emittat: Patet in lon-
udinem inter Corum & Eurum cir-
er quatuor milliaria germanica, ubi
iſſima eſt in latitudinem duo.

Gotlandia vulgo *Guland*, inſula pau-
remotior, inter Sueciam & Curlan-
diam,

diam, æquali pene intervallo: pat-
in longitudinem circiter milliaria oc-
decim, in latitudinem vix quinq;. P-
ter armenta, frumentaque quibus ab-
dat; venatione quoque, piſcatione, al-
que rebus ad vitã neceſſariis eſt locupl-
Quin & ſaxi genus ſive potius marm-
copioſe ibi è lapidicinis eruitur, v-
go *Gulanſe* vel *Gotlanſe ſteen;* cujus m-
gnus in Dania uſus eſt ad ædificia,
ciumque regiarum ſubſtructiones; n-
que enim ad exteros niſi Regis permi-
ſolet evehi. Eſt & frequens ſilva abie-
admodum proceros ac malos proin-
navibus accommodos abunde prod-
cens. Vnica in illa cernitur urbs *Visb-*
vulgo *Visbuy*, nobiliſſimum olim t-
tiùs ſeptentrionis emporium. Vin-
enim & Iulino funditus everſis, tranſ-
tus eſt Cimbricæ Cherſoneſi univerſ-
rerum exoticarũ mercatus Ripas: un-
haud multo poſt negotiantium exter-
rum colonia in hanc inſulam atque u-
bem tranſiit. Cujus antiqua dignitas
amplitudo, partim & templorum
cœnobiorum multitudine poteſt æſ-
mari. Nam olim templa decem, m-
naſteria vero quatuor habuiſſe, arte
materia operis ſibi invicem æmula, i-
digenarum relatione conſtat. Plat-
publicæ crepidine olim continua o-

duct-

ﬂctæ, merces pariter atque mercatores vi atque iniquitate cœli facile defenbant. reſtant hodieque ſtructuræ hus artificioſiſſimæ parietinæ ac rudera ædam, foreſque ac ferreæ feneſtræ, æ fortunam priorem ſatis indicant. uin & ædes civium ſecto è marmore ſtructas paſſim eſt animadvertere. Mu- cingitur præterquam ea parte quæ ortum reſpicit. Arx haud longe abeſt à ortu, in qua regius Gubernator ſedem abet. Certo autem conſtat in hac urbe, imum jura maritima fuiſſe conſtitu-, quæ hodieque magnæ ſunt authoritis, atque ibidem primum tabulas hyrographicas diligenti nautarum obſeratione fuiſſe adnotatas, quæ poſtea ab iis auctæ, emendatæque ſingularem avigantibus uſum præbent. Paruit hæc nſula interdum Suecis, interdum Danis, d horum jam conſtanter agnoſcit imerium.

Gotlandiam proxime ſequitur, ſed ongo intervallo, *Oſilia* vulgo *Oeſel*, mano Livoniæ ſinui ab occaſu objecta, atens in longitudinem quidem quauordecim, in latitudinem ſeptem miliaria formæ triquetræ. Ordo Teuthoicus quondam poſſedit totam, ſalvo amen jure, quod Regi Danorum ſemer competiit. Nunc Daniæ coronæ in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

univerſum innexa, eidem regno adh-
ret. Caſtrum habet *Arnsburgum*, reg
præſidio communitum, ſitum ad la s
illius Orientale, è regione Livoniæ. Nu-
merus incolarum ad quatuor milliae
ſupra cenſetur; in quibus familiæ no-
lium triginta. Habet præterea octo &
decé parochiales Eccleſias; quarũ præ-
puæ *Abberborch.Wyck*; cæteræ *Schvr-
ne, Piva, Kargel, Kargis, Wolde, Corrl
Kilchã*, diſtat ab Hafnia milliaria octu-
ginta. Sed ad Continentem revertamu

Scania provincia.

SCania vulgo *Schonen*, adjacet inſu
Selandiæ, de qua ſupra diximus verſ
ortum: fines habens ad Arctum Su
ciam, ad Corum Norvvagiam; & qu
dem latius ſumta, prout à veteribus ſ
let, cum Hallandia & Blekingia: ſed ſtr
ctius ſumta, ut hodie, habet ad corũ Ha
landiam; ad Arctum Sueciam, ad ortu
Blekingiam; ad reliquas plagas alluitu
freto *Oreſundæ*. Atque ita patet in lon
gitudinem quidem octodecim milliari
in latitudinem duodecim, ubi breviſſi
mus ab illa in Selandiam eſt trajectus
arx conſpicitur regia, poſita in excelſ
colle, Helſingburgum & juxta oppidun
ejuſdem nominis. Inde tribus milliari
bus verſus meridiem, alia ad mare arx &
urbs *Coronia* ſive *Lantscrone*, à qua ad

Malmo

Imogiam duo ſunt milliaria: inter u-
mque vero ſita eſt *Lundia*. Hinc duo-
s ad Auſtrum milliaribus eſt *Falſter-*
vicus; verſus vero ſeptentriones *En-*
holmum, olim civitas, nunc pagus.
Continet Nomarchias duodecim &
amplurimos pagos.
Lundia Danicè *Lund*, mediterranea
idem eſt urbs, ſed unico tantum mil-
ri diſtans à mari. Hic ſedes Archiepi-
palis fuit ab anno 1109 ad 1559: ſum-
e dignationis: nam olim, ut eſt in ma-
culaOrdinum S. Romani imperii,in-
cæteros quoque Lundenſis Archi-
ſcopus, ad Imperii comitia evocari,
que iis ſuffragii jus ſolebat habere.
tiquiſſimam urbem eſſe voluntDani
jam ante Chriſti D. N. nativitatem
nditam, fuitque olim vallo & foſſis
cumdata ut trium portarum rudera,
æ ſuperſunt, teſtantur, nunc eo diru-
, ſex aut ſeptem viis patet in urbem
troitus. Inter parochialia templa,quæ
m viginti duo fuerunt,primas ſemper
nuit ædes Laurentiana Cathedralis,
e in meditullio civitatis collocata,va-
operis & imprimis magnifica; ex ſe-
o enim lapide ſtructa eſt & plũbeis la-
inis tota tecta: tria præterea habens
lmiranda; Hypogæum ſive Cryptam
æ totum ſpatium ſub choro occupat,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ubi olim non minus quam in ipſo te-
plo ſacra fiebant: Horologium eximiu
in parte templi inferiore, annum, m-
ſem, ſeptimanam, dies ſingulos & h-
ras liquidiſſime demonſtrans, add-
etiam feſto: Solis quoque & Lunę mo
quęque horum ſingulis diebus in zod-
co loca & ad ſe invicem habitudin-
Altare denique perquam magnificu-
recentioris operis.

Coronia ſive *Landſcroon*, civitas
maritima, ab Erico VIII ſub annum 14
primum condita: habens tres port
verſus meridiem & mare; totidem qu
que qua Continentem ſpectat. Non pr
cul à porta maritima orientaliori, f
rum jacet peramplum, juxtaque pr-
torium magnifice conſtructum; & cir
forum quemadmodum paſſim in ur
tota, maxime verſus portas borealem
Orientalem, privatorum ædificia ſa
ſplendida. Vicinus eſt urbi ad oriente
fluvius, dimidii milliaris intervallo, q
ad meridiem fluens, ſeſeque in mare ex
neraturus, curſum nonnihil flectit a
aquilonem marique mixtus præterlab
tur urbem, efficitque portum vaſtaru
quoque navium capacem; ſed vadum l
mini illius obverſatur, quod caute in
gredientibus vitandum. Rex Chriſtia
nus III addidit urbi arcem, eo loci ub
an

ate fuerat Carmelitarum cænobium;
anſtulitque ad hanc urbem Engelhol-
ienſem mercatum anniverſarium an-
o 1547: qui celebratur circa Solſtitium
ſtivum; unde eo potiſſimum tempore
axima hic hominum & mercium cer-
itur frequentia.

Malmogia Danicè *Malmoe*, exteris
uoque *Elleboge*; (à flexu maris, quem
iam ante urbem conditam, frequen-
tum fuiſſe à Germanis veriſimile eſt)
rbs anno cIɔcccxx vel circiter condi-
a; nunc Scaniæ fere totius metropolis,
b ſitus opportunitatem & mercimo-
iorum frequentiam. Maritima enim
ſt, diſtans à Lundia quidem duo millia-
a Germanica verſus meridiem, à Co-
onia quatuor. Arce munitiſſima inſi-
nis, quam ſub Erico Pomerano ſub an-
um cIɔccccxxxiv ſtructam volunt.
temque ædificiorum magnificentia &
plendore. Qua parte mare ſpectat &
ircium, muro tota cingitur, quibuſ-
am portis pervio, quarum duæ cele-
rantur. una quæ ad Arcem, altera quę
d pontem ducit, in mare procurrens.
Reliqua urbis pars, verſus Continentē
& Auſtrum, vallo ac foſſis probe muni-
a eſt, paludibus etiam quibuſdam te-
ta. Portæ hic ſunt præcipuæ, orientalis
na, altera meridionalis, quibus & tur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

res impoſitæ viſuntur, cum tormen
majoribus haud paucis, quæ è turrib
prominent: tertia porta occidenta
non æque frequentatur, niſi quum ha
cum ſub littus Scaniæ exercetur piſcat
quod fit quotannis à feſto Bartholom
ad Dionyſii, per ſeptimanas circiter
continuas. Eſt enim hæc porta mari v
cinior, eoque per eam ſicuti & ſuperi
res maritimas magna halecũ copia in
portatur; celeberrimus enim tunc
quotidianus eſt tota urbe mercatus. M
dia fere urbe forum eſt ſpatioſum, &
eo verſus ortum prætorium amplum
magnificum. Parochiale templum ha
bet D. Petro ſacrum, ſpatioſum & ele
gans, adhæret turris, pyramidem ha
bens perquam editam, cupreis & plum
beis laminis tectam. Portus grandioru
navium capax ab oppido eſt remotio
neque adverſus ventorum injurias ſa
tis defenſus & Circio præſertim expoſi
tus. Oppidani ab omnibus teloniis im
munes ſunt in quacunque Daniæ parte
beneficio VValdemari R. quod privile
gium & Ericus VIII confirmavit.

Helſingoburgum vulgo *Elſenborgh*
urbs ſita ad celeberrimum Oreſunda
fretum, vel fauces per quas Oceanus in
mare orientale irrumpit: ſecundum lit
tus in longitudinem exporrecta, pro

pter

er imminẽtem montem, cui arxe juſ-
m nominis inſidet; quæ & ipſa tam
npla eſt ut per ſe municipium videri
ſſit. In hujus medio extat turris qua-
ata, ampla & alta, ita ut ad multa
illiaria è longinquo videatur. Hanc
nbit duplex murus, quorum unus
am è propinquo cingit, alter arcem
tam, & ædificia quamplurima; qua
rte ortum & aquilonem reſpicit, foſ-
m habens profundam, quia id latus
atura haud ita munitum eſt quam
cciduum, quod præruptum & natura
a inacceſſum. In medio urbis extat
mplum ex cocto latere, amplum & ex-
elſum, cum turri aliquanto altiori. Non
rocul ab eo verſus auſtrum, eſt præto-
ium & forum. Duo hic anniverſarii
nercatus celebrantur magno homi-
num concurſu & mercium abundantia
nobiles, unus media quadrageſima, al-
er ſub Dominicam palmarum.

Hallandia.

HAllandia Scaniæ contermina, habet
ad ortum Sueciam, ad occidentem
mare Balthicum, ad Corum Norvva-
giam, ad Eurum Scaniam. Sumit ini-
tium ab immenſo illo Promontorio
quod indigenæ appellant *Hallands-Ars*,
exteri *Coll*: indeque ſecundum littus ex-
tenditur per ſedecim milliaria Germani-

ca, uſque ad *Elsburgum* fere, Sueciæ cem. Ab ortu habet VVeſtergothi Sueciæ partem. Dividitur in tres N marchias: urbes illius maritimæ ſunt

Laholmia vulgo *Laholm*, duo mill ria ab Helmſtadio verſus auſtrum. op dulum vel potius Caſtellum, profundi ri ſinui appoſitum, juxta torrentem q è mediterraneis deſcendit. Circiter m liare unum verſus occaſum jacet *Boſt* *dium* oppidulum aut municipium.

Helmſtadium vulgo *Helmſte*, ad fluen tum ſitum quod non niſi minora navi gia tolerat, vallo & foſſis nuper à Chr ſtiano IV Rege, ſingulari induſtria com munitum. Falcoburgum vulgo *Valcken borgh* ad fluvium ejuſdem nominis ſitũ.

VVarburgum vulgo *Waersberghen* inſigne adverſus Suecos propugnaculum; oppidum cum ſua arce, & portu ſatis commodo, licet nonnulla brevia & rupes obverſentur.

Littus perplurimas habet inſulas & rupes ſine nomine.

Inter portus illius celebratur, *Conſbackenſis*, pene in orbem adverſus incerta ventorum munitus, ad cujus cubitum oppidum *Consback* jacet.

Ad Monſterſundã ammẽ vel emiſſarium ſita ſunt oppidula *Vlymenes*, *Horne* & *Goſevvaer*.

Blekin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Blekingia.

[B]Lekingia adhæret Scaniæ ad ortum atque auſtrum, haud longe ab illa [Su]eciæ parte in qua arx Calmaria ſita eſt; [d]ividitur in Nomarchias octo: in qui[bu]s ſunt ſequentia oppida.

Trelleburgum vulgo *Drelborgh.*

Vſtadium vulgo *Vſter.*

Santhamera vulgo *Santhamer.*

Ahuſium vulgo *Ahuiis.*

Selsburgum vulgo *Selsborgh.*

Elleholmia vulgo *Elenholm.*

Rottenbya vulgo Rottenbuy ad fines [Su]eciæ. Quibus nuper acceſſerunt bina [o]ppida à Chriſtiano IV Rege condita, [Ch]riſtianopolis & *Chriſtenſtadum.*

Vtraque & Blekingia & Hallandia [h]abuerunt olim proprios duces: cum [S]cania autem conjunctæ, occupant vi[gi]nti quinque milliaria Germanica in [lo]ngitudinem: complectunturque in [u]niverſum civitates quindecim: præfe[ct]uras viginti tres, parœcias rurales quin[d]ecim ſupra ſexcentas.

Norvvegia.

ABſolutis ſingulis partibus quæ proprie Daniæ regnum conſtituunt, re[s]tat jam ut de Norvvegia dicamus, quæ [e]idem Regi jam diu paret. Ea habet ad Auſtrum Daniam, ad occaſum oceanum, ad ortum Sueciam & Lappiam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Regnũ hoc ante duo circiter ſecu
diſſolubili nexu Daniæ fuit unitum
connubium Reginæ Margaretæ
Haquino, ut Hiſtoria memorat.

Civitates nominatiſſimæ ſunt *N*
ſia, Bergæ, Stavengera, Aſloa, M
landia. Habet & arces & præfectu
ampliſſimas, quibus & annumer
ultimo loco *Vardhuſia* circa gra
ſeptuageſimum ſecundum verſus A
& ſi quid ulterius eſt, ad Ruſſiæ u
fines Boreales exporrectum. Ita ut à
du quinquageſimo octavo aut cir
obliquo littore ad jam dictum grad
pertineat. Dirimitur à Suecia conti
montis jugo, quod Ioannes Gothus *A*
pes, Plinius & Solinus *Sevonem* ap
lant, Ripheis collibus haud minor
indigenis hodie *Scula, Skars* & *dorſ*
fiel vocatur.

Maſterlandia civitatum omnium
præfecturarum, quæ Daniam verſus m
ridiem habent, proxima, in ſcopulo p
inſulæ collocata, cui & alia bina oppi
Congelia vulgo *Congel* & *Vdevallia* co
tinuo adjacent; arcem habentia co
munem, *Bahuys* vulgo, quam Haquin
IV Norvvegiæ Rex circa annum 1309
rupe excelſa *Trollethæ* fluvio (quem h
drographicæ tabulæ vocant *Winder*)
ſita, ad fines Suecorum ædificari cur

V

Subdita eſt illi univerſa provincia
chia, vulgo *Wyck ſyden* dicta.
Aſloæ, (indigenis *Opſlo*, exteris *Anſlo*)
idum arcem habet propinquam (ſed
s longo intervallo) Aggershuſium,
inti quatuor ſupra Bahuſium millia-
Ex hac provincia celſiſſimi navium
li, aſſereſque ac ligna ædificiis idonea
enti copia evehuntur in varias Euro-
regiones. Habet enim acceſſum ſatis
portunũ per ſinum maris qui à meri-
ad Arctum penetrat in Continentem
Aſloam uſque, ubi cubito flexus ver-
meridiem revertitur, & poſtquam
um atque alterum milliare fuerit pro-
eſſus, finitur: vocatur à noſtratibus
lgis *Soenvvaeter*.
Porro Aſloa ſedes eſt epiſcopalis; ſunt-
ue in illius diſtrictu hæc oppida;
Tonsberga ſeptẽ verſus occaſum mil-
aria ab Anſloa ad profundũ receſſum.
Fridrichſtadium;
Saltzburgum, de quibus nihil notabi-
e accepimus.
Schina ubi fodinæ cupri & ferri jam
olim fuerunt, nuper quoque argenti in
confinio, ſtudio Sereniſſimi R. Chriſtia-
ni IV repertæ.
Hammaria major & minor, olim pe-
culiari Epiſcopo claræ, nunc Aſloenſis
inſpectioni commiſſæ, viginti ſupra
Aſloam

Aſloam milliaria verſus Boream, in
diterraneis ſita.

Tytemarchia.

Hedemarchia vulgo *Hedmarck*
cul intra continentem poſita.

Inter Maſterlandiam & Anſloam
gens receſſus penetrat intra Contin
tem, à duabus inſulis *Noordervvyxh*
& *Zuydervvyxholm* in tres fauces d
ſus, qui ducit ad aliquot oppidula lo
intra Continentem poſita *Oltborgh*,
devvar, *Aleroes* & *Dragens*. *Stafeng*
vulgo *Stafanger* oppidulum ſitum
magnum ſinum quem terra ab Oc
dente admittit, cui plurimæ exiguæ i
ſulæ & ſcopuli injacent; diſtat ab Æqu
tore verſus Arctum gradus novem ſup
quinquaginta. Circiter ſeſqui millia
Germanicum ab oppido verſus occaſu
& Oceanum, ad angulum terræ jac
Arx *Doesvvyck*. Sinum prætervectis o
currit inſula haud ignobilis *Schutene*
quæ aliquot pagos continet & imprim
Warder majus & *Notu*: patet in long
tudinem milliaria tria, in latitudine
vix tertiam milliaris partem. Inter i
lam & Continentem ingreditur Fretum
vulgo *T'Liedt van Bergen*, quia per ho
ad Bergarum oppidum navigatur, pe
varias inſulas & canales ſuis nominibu
diſtinctos.

Berga,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ergæ, totius Norvvegiæ celeberri-
m Emporium diſtans ab Æquatore
ius arctum gradum unum ſupra ſexa-
a. A Bahuſio ſecundum flexuoſum
is littus milliaria circiter centum; à
ga tutiæ promontorio propemodum
raginta: dies longiſſimus hic viginti,
viſſimus quatuor horarum. Regius
fectus ibi Arcē habet *Bergershuſium*,
& oppidum *Stavengera* vulgo *Sta-
ger* ſubeſt, licet peculiaris Epiſcopi non
nus quam ipſæ Bergæ ſedes ſit. Ber-
ſis præfecti imperium agnoſcunt
fecturæ *Sundhornleen*, *Nordhornleen*,
hne, *Sunfiorde*, *Noordfiorde*, *Sund-
rleen*, aliæque. Patet ad portum Vrbis
reſſus frequentior per ſinum *Carme-
d* (ita Pontanus, quanquā in Hydro-
phicis tabulis aut in nauticis itinera-
nullū hujus nominis veſtigium po-
erim reperire) qui per obliquas fau-
, quibus rupes utrimque incumbunt,
quali latitudine, ad interiora per
quot milliaria ingrediens & in extre-
o inſigniter altus occaſionem dedit ut
potiſſimum loco oppidum condere-
r. Nam ducentarum laſtarum onera-
vel etiam grandiores ſine periculo
num ingreſſæ, ad oppidum uſque poſ-
nt penetrare, & proxime ad ædes
ercatorum anchoras jacere, aut ſaxis
funes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

funes alligare. Iacet autem ad gren
hujus ſinus fere ſemilunari forma.
ficia urbis elegantia, tam publica q
privata. Hãſeatici mercatores ſive c
lingi univerſam illam urbis oram,
vulgo *de Wage* dicitur conjunctis
occupant domiciliis, quę *Garten* voc
In his ſunt Lubecenſes, Dantiſcani,
lonienſes, Hamburgenſes, Breme
aliique quibus ſuæ quæque Stubæ ac
dæ ut vocant; ad quas urbium ſuar
è quibus oriundi, merces navibus ac
ctas exponunt, & viciſſim avehen
imponunt. Curiam habent certis ſta
tis & legibus ordinatam. Vt autem
merus peregrinorum, præſertim eoru
quos ex Hanſeaticis urbibus adven
indigenæ vocant *Garpen*, intra modu
conſiſteret, neque omnibus citra diſc
men ſocietas illa æque pateret, cert
ludos ad deterrendos delicatiores inſ
tuerunt, quos *Gantenſpill* vocant, in qu
bus aut cæduntur aut in cœnum con
ciuntur, aut fumo in corbe ſuſpenſi cr
ciantur, qui in ſocietatem ſunt admi
tendi. Sæpe hoc oppidum, quia privato
rum ædes fere ligneæ ſunt, deformatu
incendiis.

A Bergis circiter quindecim millia
ria verſus arctum, irrumpit in Cont
nentem ampliſſimus ſinus, ad quem

duc

oppidula jacent *Waldros* & *Eſter-*

oemsdalia intra continentem ſitum
idum, ad quod aditus patet per
m, qui vulgo appellatur à nautis
vvefiord.

Nidroſia à Nidero flumine, vulgo
nheim & *Trunten* diſtat ab Æqua-
e verſus Arctum gradus quatuor ſu-
ſexaginta & triginta quatuor ſcru-
olim totius Norvvegiæ metropolis
edes Archiepiſcopi, ad quem non
do hujus Regni; ſed & Iſlandiæ &
adum Eccleſiæ pertinebant. Nunc
tum Epiſcopum habet & regium
fectum: cæterum indigenarum &
erorum mercimoniis frequens. Ex-
hodieque templum Cathedrale,
od licet incendio ſuperioribus annis
latũ ruderibus ſuis ſatis arguit, vix
m magnitudine & cæſorum lapi-
m artificio in toto orbe Chriſtiano
ſe magnificentius. Præter quod &
duodecim traditur habuiſſe. Ampli-
inem diœceſeos hodieque arguunt
plurimæ & amplæ præfecturæ, quæ
nes præfectum Nidroſienſem ſupe-
rem agnoſcunt. Situm autem eſt op-
um ad fluentum quod vulgo *Elve*
cant, & intimum maris receſſum à
ltis majoribus minoribuſque inſulis
conclu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

concluſum & extra has infinitis ſco[...]
lis obſitum, ad quem per longum m[...]
tum intra continentem & inſulas [...]
venitur.

Wardhuſia ultima verſus Aquilon[...] Norvvegiæ & pene orbis Chriſtiani [...] in inſula collocata, *Warda* vulgo qu[...] ambitu milliare unum Norvvagic[...] cum dimidio complectitur. (Notand[...] autem unum milliare Norvvagicũ d[...] bus Germanicis reſpondere) Diſtar[...] Continenti circiter quartam part[...] milliaris, & patens in longitudinem [...] citer medium milliare; continet pra[...] arcem, circiter trecentas ædes lign[...]

Subeſt illi cum vicinis Lappis, Finm[...] chia & univerſus ille tractus maritim[...] qui *Trunſolen* dicitur, piſcatura præ[...] pue inſignis. Præfectus enim VVard[...] ſiæ toti Finmarchiæ jus dicit; quæ & [...] ſa præfectum habet æſtivum & [...] bernum.

Finmarchia.

FInmarchia adjacet Norvvegiæ ad [...] tentriones, vulgo *Taakemarchia* [...] cta, quæ hoc habet peculiare, quod [...] gio illius in dominia ac poſſeſſiones, [...] alibi fit non ſit diſtincta, ſed omni[...] obvia, primique occupantis. Qui aut[...] primus occupat, ejus non tam Do[...] nium quã uſum fructum acquirit. F[...]

uoque qui ad mare piſcatum ve-
t, facile ſedes mutant, quum ligna
na in pyras deficiunt; niſi quod &
tura æſtivis menſibus abſoluta, ſub
mem in mediterranea recedunt.
am Inſulares, qui *Heymeland* alias
inſulas inhabitant, ſtatas habent ſe-
ſuaſque Eccleſias in *Trom*, *Suro*,
gero & alibi. Finni qui littora ac-
nt plane diverſo idiomate utuntur
n mediterranei, ita ut alii alios ſine
rprete minime intelligant.
aſilicæ in Finmarchia numerantur
m: prima VVardhuſiæ quæ duo ſub
bet ſacella, unum in *Wadſoen*, alte-
in *Kiberga*: Secunda *Ommegang*:
ia *Scuttingbergh*: Quarta *Kielinghs*
ſacellum ſub ſe habet in *Hellenes*,
eſt parœcia in *Maggeroe* inſula quin-
milliaria Germanica longa & pau-
a lata. Quinta *Thunes*: Sexta *Hel-
nes*: Septima in inſula *Ingien*: Octava
ord in *Suroii*, quæ eſt inſula unde-
ut duodecim milliaria à *Tromſunda*
ter octo milliaria Germanica longa,
alde anguſta. Nona *Sorffru*: deci-
oppers. Atque hæ quidem Baſilicæ
Scritofinnos ſunt: Nam apud
finnos qui mediterranei, & Lappo-
ſimiles aut illorum pars, nulla
templa.

III.

Cæli ſolique qualitates & Regni Daniæ dotes.

IN Regno Daniæ cæli ſoliq natura, pro diverſarum pa tium ratione multum diver eſt, unde de ſingulis potiu quàm de univerſo dicemus. De Iut ſeptentrionali ita *Pontanus.*

Regio eſt cultura hominumque in duſtria eum in modum compoſita, in que jugera amœnoſque fundos redact ut frugum atque fructuum generatri celebretur fæcundiſſima. Boum item & equorum, piſciumque variis generibu nobilitata. Quorum copia atque uber tate vicina regna, ingraveſcente anno næ caritate, ut plurimum ſublevantu Feris ubique abundant ſaltus. Quarun cervi primum obtinent locum, tanta ib copia, ut certo venationis tempore quod in menſem Auguſtum plerumqu incidit, ultra mille ſexcenta cervorun in arces ac regia palatia deportata ſint exceptis damis, capreolis, apris, lepori bus & id genus aliis. Avium captura paſ ſim obvia eſt & imprimis perdicum anatum, anſerumque ferini generis & autumnalibus præſertim menſibus ſco lopacum, quas Plinius ruſticulas, Mar tialis

alis ruſticas perdices dixit. Piſcium
rro ubertatem ſi recitare hoc loco
et animus, & illa ſolum repetere, quæ
xo ſeculi ſui præco, memorat, eam
ondam his in oris piſcium & halecum
æſertim fuiſſe affluentiam, ut manibus
on modo & abſque naſſis aut piſcato-
s verriculis caperentur, ſed ita ſępenu-
ero freta ac ſinus omnes eorum reple-
s frequentia, ut impacta ſubinde na-
gia vix remigii conamen (ſunt ejus
rba) eriperet, fortaſſe fidem excedere
arratio poſſet. Verum interim faten-
um, eam hodie per univerſum regnũ,
pturæ ac piſcium ubertatem haud eſſe
halecariam pręſertim negotiationem
m aliò tranſlatam. Inter præfecturas
item Iutiæ ſeptentrionalis ager Arhu-
enſis excellit, paſcuis lætioribus, &
rvis uberioribus gaudens, quam reli-
uæ vicinæ præfecturæ. Fæcunda quo-
ue eſt Thya & piſcatura imprimis no-
lis, ob ſitus opportunitatem, hinc Ly-
icum habens, inde Oceanum.

Idem de Scania: Cælo ac ſolo læta,
grorum fertilitate ac terræ ſumine re-
quis regni partibus haud quaquam ce-
t; unde multi ob excellentiam, & quã
abet à cæteris in vicino ditionibus, ſive
agnitudinem ſive opes videamus præ-
gativã à pulchritudine & amœnitate

Schone nuncupatam exiſtimant. Add ut cæli beneficio, telluris obſequio, po tuum atque emporiorum commodita te, maritimis divitiis, lacuum ac flum num piſcatione, venatione nobiliur ferarum, inexhauſtis diverſi generis me tallorum venis, oppidorum frequentia civilibus inſtitutis, nulla regionum bea tarum ſit inferior. Frumentis & piſci bus abundat, grues, anſeres, anateſqu ſilveſtres, quæ magno agmine, æſtati tempore eò confluunt, ibidem circa lit- tora aut in proximis lacubus ingenioſo ac frequenti aucupio capiuntur. Quum- que in eadem hac regione nemora ac ſylvæ permultæ ſint, in quibus lupi, cer- vi, capreoli, vulpes ac lepores abundant, hinc multum operæ venationibus paſ- ſim impenditur. Quin & boum & equo- rum numeroſa agmina in Germaniam quotannis emittit.

Idem de Norvagia; Tractus omnis Occidentem verſus, ſcopulis acutiſque petris avius eſt, verſus meridiem rupi- bus ac perpetuis cautibus ſaxoſus, in- terjectis, quas incolæ habitant, vallibus; ubi prata paſcendo pecori virentia, & introrſus quoque ſylvæ denſiſſimæ, ex quibus in univerſam propemodum Eu- ropam illa ingentia arborum robora totque tigna lignaque devehuntur. Cæ- lum

n habet ſatis temperatum. Piſcium è
ari vicino copioſa captura. Quorum
llus frigore induratus & in fuſtes ex-
nſus, in proxima ac late circumjacen-
regna regioneſq; maximo lucri pro-
ntu tranſmittitur, vocaturque *Ber-*
rviſch & *Stockviſch*. Petuntur & inde
lles pretioſæ, ſebum, butyrum, coria,
eps balenarum, pix liquida, trabes
ernæ, abiegnæ, mali aſſereſque uber-
mo negotiantium quæſtu. Eſt & hic
nus piſcium quod *Helleſlunder* vocant
ocharum ſpeciem præ ſe ferens, lon-
tudine quinque aut ſex pedum. Hos
ſces ob magnitudinem diſſecant ac
aſſiores partes appellant *Rekeling*, re-
quias tenuiores & pinguiores *Raff*, quæ
amabilem ſaporem in deliciis habét.
Idem de Fionia: Pollet pluribus natu-
e dotibus: nam frumentorum copioſo
oventu ita abundat, ut ad remotiſſi-
as regiones ea quotannis tranſmittat,
ęſertim ſiliginem & hordeum. Quem-
dmodum etiam annuatim numero-
boum & equorum præſtantium ag-
ina Germaniæ ſuppeditat.
Denique idem de Dania in univer-
m. Habet Dania ſolum haud depreſ-
m aut paluſtre, ſed leviter collibus aſ-
rgens, uberi paſſim gleba dotatum or-
atumque. Circa ingreſſum Cherſoneſi

Cimbricæ, qui eſt Sleſvicenſis ducatu
terræ uber haud uniuſmodi eſt. Na
alibi, qua mare ſpectat, ſolum, ut p.
rimum eſt argillaceum, pingue ac u.
ginoſum ſilviſque ſuperbum. Alibi c
nuo quod terræ dorſum dicere lice:
ager eſt ceſpititius, ericoſus nec uno
modo habens, varie tamen fœcundu
Teutomarſiæ vel ut vulgo vocamus D
marſiæ gleba plerumque eſt ſalſuginoſ
profunda mireque fertilis. Qua dein
ſeptentrionem eadem ſpectat Cherſon
ſus, regionem videas ſubinde ſilvis
lucis opacam incultamque; ac alibi v
ciſſim cultura, hominumque induſtr
in jugera frugifera & amœnos fundo
interfluentibus hinc inde maris ſinubu
reſplendentem: qui fruges leguminaqu
multiplici fœnore refundunt: quiqu
boum & equorum præſtantium; p
ſciumque variis generibus nobilitantur
ita ut copia atque ubertate eorum vici
na regna, regioneſque urgente annon
caritate ſæpenumero ſublevari contin
gat. Saltus præterea feris ubiq; abũdant
Quas inter cervi haud ultimum te
nent locum, ut & damæ, capreoli, le
pores & id genus aliæ. Nam avium cap
tura paſſim obvia, imprimis perdicum
anatum, anſerumq; ferini generis, item
que ſcolopacum quas *ruſticas perdice*

rtialis, Plinius ruſticulas appellat. terum præter ſecale, præſertim hor- ubertate commendatur Dania. Nam reliquas illius partes taceam, vel ſola andia ejus frugis tanta circumfluit pia, ut onerarias aliquot hordeo ſti- tas ad exteros quotannis demittat, & i interim, quod ſatis ſit excoquendæ eviſiæ aut aliis uſibus, domi retineat.

IV.

Mores, ingenia & inſtituta Danicæ gentis.

HÆc prolixe ab Iſacio Pontano deſcripta; compendio pro inſtituto noſtro attexemus.

Dani cæterique remoto ſub oreæ axe minuſque benigno gau- entes cælo populi, ſcriptoribus Roma- s aliiſque ſuarum magis quàm aliena- m laudum ebuccinatoribus ut rudes ſcitique habentur, quum illi interim nt, quibus cedere poſtremo Romanum nperium, quibuſque oriens atque occi- ens ſubmittere faſces debuit. quique s domi militiæque vel hoſtium ipſo- um teſtimonio, præclariſſimas prorſuſ- ue inauditas geſſerunt. Nam ſi Saxo- em ſequi libet, Hibernia octies à Daniæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Regibus debellata & acquiſita eſt. Anglia decies perdomita, ac ultimo ſub imperium Danorum regum devenit, quorum noviſſimus fuit Canutus, cognomento Durus. Scotia armis occupata, obſequium Regibus aliquot Danis præſtitit; ut & Saxonia, quæ facta multoties ſtipendiaria penſionem ſolvit Helgoni, Rolvoni, Frothoni, Sivardo; aliique Slavorum populi vicies quatuor ſubacti imperata fecerunt. Suecia item plus quam duodeviginti præliis attrita, multoties Sacramentum dixit, denuoque promiſſis excidit; ut & Norvvegia, quæ demum hæreditaria eſt reddita. Re maritima quoque dudum floruerunt; olimque vicinis gentibus ac regnis hac maxime re terrori fuerunt: nam & in Friſiam, Bataviamque ac demum in Galliam, Britanniamque impetu facto, eas ſibi omnes aut vectigales aut ſubditas reddidere. Deque Francorum regno abrepta ingenti lacinia, de nomine ſuo Normanni Normanniam condiderunt. Nec intactam quoque habuerunt Hiſpaniam, inq; Aſiæ limite, poſitam Conſtantinopolin. Et hodieque quum hinc deportarieq; Boreali Norvegia ligna tignaque neceſſe ſit; quibus onerariæ illæ omneque navium genus conficitur, paſſim videre eſt navibus, quas holcadas,

corbi-

rbitas, carabos, lembos cimbaſque ac
yaparones vocamus,ſtipatos portus.
uibus æſtate & cum cælum ſinit, mo-
in Hiſpaniam Galliamque, modo in
ngliam, Scotiam, Friſiam, Hollan-
amque enaviget, oceano veluti enu-
ita juventus: ſubinde & ſua quæ in vi-
no ſunt, viſit, urbeſque Vandalicas ac
eciæ tractus, ut & Norvagiam Iſlan-
amque & Orcadum inſulas: & nuper
oque contracta cum Rege Seilonenſi
ud Indiæ populos amicitia, ſuas etiam
corbitas aromatum gratia tranſmi-
, indieſque tranſmittit.

Gens ipſa hominumque genus magis
ta quam humili ſtatura eſt, corpora
ens valida compactaque. Hujus in
entibus borealioribus proceritatis cau-
m alii ad traducem populorum; phy-
ci ad ipſum cælum referunt.

Dani quoque Norvagique & omnes
re ultra mare Balthicum colentes, ca-
illo, ut plurimum, aut albicant aut fla-
eſcunt. Fæminæ virgineſque ſucculen-
e pleræque & nitore quodam naturali
c lacteo, ut ita dicam, candore com-
endabiles. Nonnullas etiam viragines
icas, ita laboris frigoriſque patientes,
rachia lacertoſque nudæ, æſtate hye-
eque agunt. Olim quoque fæminæ
ilitiam ſequebantur: hodie domi agen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tes, laudem affectant frugi matrum familias, beneq; adminiſtratæ œconom...

Tacitus de Germanis loquens aſſe... haud aliam genté convictibus atq; hoſpitiis effuſius indulſiſſe, & nefas apud eos habitū mortalium quenquam tecto arcuiſſe. Quem poſtremum morem laudemque hoſpitalitatis, demonſtratum eſt, eam relegatam veluti inde, hic adhuc locum tenere. Gratis enim peregrinantem alunt, excipiuntque notum ignotumque, quantum ad jus hoſpitii nemo diſcernit. Abeunti ſi quid popoſceris, concedere moris; & poſcendi invicem eadem facultas. Ipſi autem populares ſeu ruſtica gens agris ut plurimum colendis intenta eſt. Domi quoque non tam nitelas aut pecuniam, quam penum curant. Hic ut rite atque opipare inſtructus habeatur præcipue incumbunt. Cereviſiam olim tantum noverant; vinum ſerius acceperunt, & cum illo vitia, quæ illius nimium hauſtum ſolét ſequi.

Nunc ingenia videamus: Quæ ejuſmodi ſane protulit Dania, quorum eam pudere aut pænitere nunquam debeat. Et ſi in comparationem venire cum cæteris regionibus etiam beatiſſimis inſtituat, reperietur ſub axe cœli remotiore licet poſita, ſi non certare cum terrarum omnium alumna ipſaque parente Italia

poſſet,

ſſet, ſaltem inter ei proximas haud
ſtremum meritura locum.

Nulla eſt cognatio cum Danica, Sue-
ca aut Norvagica lingua iis populis,
ui Suecis aut Norvagis borealiores ha-
tant: cujuſmodi ſunt Lappones & Fin-
ndii. Danica vero Suedica & Norva-
ca linguæ tantummodo dialecto diffe-
nt: ſingulæque fere omnia vocabula
abent cum Germanis & Saxonibus
ommunia; ita tamen ut proprietates
as ſive idiomata quæque habeant, qui-
us intelligi à Germanis aut Saxonibus
aud facile queant: ſicut & Angli quo-
ue eadem de cauſa: ut differentia pa-
at, orationem Dominicam variis lin-
uis apponemus.

Teutonice.

VNſer Vatter/ der du biſt im
Himmel. Geheiliget werde
ein nahm. zu komm vns dein
Reich: dein will geſchehe auff er-
en/wie im Himmel: vnſer tåglich
rot gib vns heut: vnd vergib
ns vnſer ſchult/ als wir verge-
en vnſern ſchuldigern: vnd fuhr
ns nicht in verſuchung: ſonder
rlöſe vns vom ubel. Dann dein
iſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

iſt das reich/vnd die kraft/vnd i
herligkeit in ewigkeit / Amen.

Danice.

Fader vor/ du ſom eſt i Him-
melen: helligt vorde dit nafn: t
komme dit Rige: vorde din vil
ſaa paa jorden/ ſom hand er
Himmelen: giff oſz i dag vo
daglige brœd: oc forlad oſz vor
kylt/ſom wi forlade vore ſkylde
ner: oc leed oſz icke udi friſtelſe
men frelz oſz fra ont. Thi dit e
Rigit/ oc krafet/ or herlighed
evighed/Amen.

Suedice.

Fadher warſom eſt i Himlen.
Helghat warde titt nampn. Till
komme titt rike. Skee tin wilie/
ſa ſom i Himmilen/ſa oc po jor-
denne wart dagligha brod giff os
i dagh. Och forlat oſz waraſkuld/
ſa ſom oc wy forlate them oſz
ſkyldighe aro. Och in leed oſz
ickei i freſtelſe. Vthan frels oſz
fra ondo. Amen.

Wor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Norvagice.

Wor Fader du ſom eſt y Him-
len/ gehailtget worde dit nafn/
kom̃a os Riga dit/ din wi-
gestia paa jorden/ ſom handt
udi Himmilen. Gift os y tag
ort dagliga bronta/ och forlact
s wort ſkioldt / ſom wy forlata
ora ſkioldonar/ och lad os ictie
nima udi friſtelſe/ mann frals
s fra onet. Thi Rigit er dit/
acht och kracht fra evighait till
ighait; Amen.

V.

Regni Danici ſtatus politicus.

Ex Pontano.

REgni regimen, ita eſt temperatum, ut inter monarchicum & principatum veluti intermedium, monarchiæ tamen r ſimile ſit, quum Regum electio non ſi ex regia familia hactenus ſit facta; omnis penes eoſdem olim, quemadodum & hodie conſtiterit authoritas. deo ut qui adſertum velint, inter quos Bodi-

Bodinus, Daniæ non reges, ſed pri
pes potius eſſe, nec habere jura m
ſtatis, quod peculiaria aliquando p
inter Nobilitatem & Regem ante ip
inaugurationem præter ſolemnia ſa
menta interceſſerint; illis ſciendum
cum momentanea fuerint & in arbi
cujuſque poſita, nihil derogare re
poteſtati. Nam ad jurajuranda, qui
juſtitia & ſalus reipub. conſiſtit, pri
quam initientur alli reges ex uſu ac ſt
cujuſque imperii habetur. Nec in ip
Galliis aliter fieri aut obtinere Bodi
inficias jverit; cum à ſolo Remenſi
pontifice, præſentibus populo ac pro
ribus inaugurati Reges in Regni ſtatu
legeſque jurent.

Ordines ſeu ſtatus Regni Daniæ quinqu

PRimus ordinum Rex eſt Regiſq
familia. Hujus primogenitus fili
regno deſtinatus, electuſque commu
Senatorum ſuffragio, *Princeps* appell
tur. Ceteri fratrum, titulo ducum a
que hæredum regni Norvagiæ, quod ha
reditariũ habetur, vulgo nuncupantu

Secundus ordo, Nobilitatis eſt. Inte
Nobiles autem nulli duces, comites au
Barones cenſentur. quamvis olim, quo
ex Hiſtoria cognoſcitur, non comite
modo, ſed & duces dynaſtæque fuerin
quum, ſciſſo per partes regno, alius aliu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

i tertorium vindicaret; quos tamen
iſſe non tam nobiles quam regum fa-
liæ quàm proxime agnatos, aut ei per
nnubia innexos, eadem docet hiſto-
. Interim ipſi nobiles longa majorum
ie nobilitatem demonſtrant, clypeos
ſigniaque geſtantes, quæ mutare vel
gere antiquitati eorum ac ſplendori
e dedecori exiſtimant. Superſunt ho-
eque familiæ quæ adfuiſſe tranſactio-
inter Carolum magnum & Hem-
ingum Danorum regem ſuper Eido-
m fluvium factæ putantur, ut *Vren* &
ii: meminit & Saxo grammaticus *Tot-
orum*, *Oxierumque* ante annos qua-
ringentos & quod excurrit celebrato-
um. Poſſident nobiles bona ſua cum
riſdictione capitis majori minorique.
iberam etiam habent venandi aucu-
andique poteſtatem ſuis in bonis, quē-
dmodum in Germania Comites. Bona
pſorum non feudalia, ſed hæreditatis
u, ut vocant, allodialia ſunt.

Caſtra prædiaque ac bona omnia,
am mobilia quam immobilia, à pa-
entibus relicta æque dividuntur inter
ratres: ad ea ſorores etiam admittun-
ur ex ſingulari privilegio, ita tamen ut
rater duas partes, ſoror vero tantum
ccipiat unam, filiiſque Arces ac Caſtra
edant. Sic ad primogenitum devolvi

prædia

prædia non omnia, ſed tantum ære divifa poſſunt.

Eſt & ſalutaris in Regno conſtitu[…], qua bona immobilia ſibi ære compa[…]re à Nobilitate Rex prohibetur, ne f[…]te inter regem hac de cauſa & regni p[…]ceres lis ac diſſenſus oriatur. & em[…] Rex velit, quæ vendere nollent Nobil. proinde per hanc conſtitutionem h[…] rei à proceribus Regni optime pro[…]ſum eſt. Licet interim Regi permuta[…] bona cum Nobilitate. Contra Nobilib[…] nulla bona fas emere à regiis ruſtici[…] Habent enim ruſtici nonnulli bona h[…]reditaria & propemodum libera.

Ex ordine Nobilium eliguntur *Sena-tores* regni, quorum numerus vigin[…] octo raro excedit. Eis omnibus decret[…] honeſta alimenta à Rege & Regno. Sin-guli enim Arces regias habent, quam diu Senatoriam obtinent dignitatem de quibus Regi nihil contribuunt, ſed tantũ equites aliquot alere pacis ac bel-li tempore, &, à Rege quandocunque evocantur, ei propriis impenſis intra regnum præſto adeſſe tenentur. Si Le-gati extra Regnum ablegantur, honeſte illis providetur ex fiſco, ut tanquam Regii legati principum more ubivis agant. Reliqua nobilitas etiam ſuam habet honeſtam à Rege ſuſtentationem

ſive

ve in aula regia vivant, ſive ab ea diſ-
dant. Sunt enim Regni prædia, quæ
anico idiomate *verlehninge* ſive bene-
cia vocantur. His proſpicere pro more
let de ſe regnoque meritis, ad vitam
ut ad annos aliquot. Ex horum prædio-
um proventu tenentur paratos habere
quites aliquot, & fiſco etiam Regio
rtam pecuniæ ſummam quotannis de-
endere: eo tamen more modoque, ut
ſi pro labore ac famulitio domeſtico
iquā ſibi commodi partem retineant.

Ex eadem præterea Nobilitate eligun-
ur *Præfectus* ſive *Magiſter Aulæ*, *Ma-
ſchallus*, *Admiralius*, *Cancellarius Re-
ni*, *Cancellarius Regis*, *ærarii præfectus*.
Aulæ Magiſtri officium fere tale eſt qua-
olim Majoris Domus in Gallia. Is ut
urimum Haffniæ agit, tanquam Re-
is vicarius, res à Rege ſibi demandatas
a cura ac ſtudio exequens. *Marſchalcus*
empore belli ac pacis, ea quæ ad expe-
itiones pertinent, procurat. *Admira-
lius* ædificat naves, veteres reſtaurat, &
ſingulis annis ordinari ac fieri curæ
abet, quæ ad Oceanum tutandum reſ-
ue nauticas diſponendas pertinent: ha-
et & is ſub ſe conſtitutum ſubalternū
dmiralium, & in ſingulis navibus præ-
ctum ex equeſtri ordine.

Ad *Regni Cancellarium* ex omnibus

provinciis atque inſulis appellari in-
ſuevit: à quo ad Regem & Senatum
gni appellatio viciſſim devolvitur. S
enim diviſæ provinciæ ſingulæ in
territoria, ſeu diœceſes, quæ *Herret*
cantur: ſub quibus parochiæ perples
habentur. Ibi primum de jure diſcepta-
tur, ſi rixæ fuerint invicem ortæ. Hc
ſi neceſſe fuerit, appellatio inſtitui
ad terræ ſeu territorii ejuſdem Iudice,
deinde ad Regni Cancellarium. poſ
mo ad Regem ac Regni Senatores: i
ultima ac decretoria ſententia prom-
gatur. Habent Indigenæ jus ſcriptum
Valdemaro I. Epiſcopis ac Regni ſena-
ribus primitus congeſtũ; atque inde
tim ab eorum ſucceſſoribus per receſſ,
ut vocant, vel reſtrictum vel auctu
Eſt hoc ipſum jus legi naturæ valde co
ſentaneum, nec à legibus Romanis a
modum diſcrepans, niſi quod popula
ac vernacula lingua conſtet, omniun
que intelligentiæ pateat. Vnde & lit
multo citius, quam alibi, finem aſſ
quuntur, lataque ſententia paratam h
bet executionem. Primi Iudices ſi iniqu
tulerint ſententiam, in dimidiam b
norum partem condemnantur, quo
rum dimidia Regi, certa pars injuſt
ſententiâ læſo cedit.

Regis Cancellarius, qui plerumque i
aul

llâ Regi adeſt, habet ſibi adjunctos
ptem vel octo ex Nobilitate; ut ſecre-
rios & ſcribas. Omniaque per eum
gis nomine negotia quotidie pertra-
ntur. Ei ob ſummam dignitatem at-
e interiorem ad regiam Majeſtatem
que negotia regia admiſſionem ſum-
us honos tribuitur, & ut plurimum
agnus Cancellarius nuncupatur. Si
id tamen majoris momenti incide-
, ut de pace ac bello, deque fœderibus
eundis, vel de finibus defendendis, ea
caſione concilium univerſi Senatus
Rege cogitur. Nec ullum Regno tri-
tum aut onus imponitur, uti nec Ru-
cis, abſque Senatorum ac procerum
nſenſu.

Præfectus ærarii omnes totius Regni
litus, tam caſtrorum quam prædio-
m, nec non telonia, cum in mari,
n terra colligit, audit rationes, exa-
nat, inquirit, redditque apochas ſive
itancias pecuniam offerentibus. Huic
uncti ſunt duo ex Nobilitate & ſcri-
ex plebe plures. Ei laboris ac curę hu-
nomine annuum ſalarium eſt deſi-
atum. Præter hunc, ſunt & alii à Rege
nſtituti vectigalium præſides, qui
ariis ac teloniis aliis ac ſeorſim colli-
ndis vacant. Et inter cætera, habet t
e ſinguli trajectus ejuſmodi quos vo-

 cant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

cant telonarios. Et in his præcipue em
net nauticum teloneum, quod Helſi
goræ ad Zuntæ fretum eſt collocatu
Cujus, ut & aliorum, non tam ex N
bilitate quam ex optimatibus aliqu
aut quibus id regia majeſtas meriti lo
aut aliàs indulſerit, curam gerunt.

Tertius eſt ſtatus Eccleſiaſticus,
quo Epiſcopi ſeptem, ut Archiepiſcop
Lundenſis, Epiſcopus Roſchildenſis, C
thonienſis, Ripenſis, VViburgenſis, A
huſienſis & Sleſvicenſis, ad quem cet
etiam Canonici referuntur: His reg
decimæ cedunt. quæ tamen in provi
ciis diverſis diverſo modo ſe habe
Dimidiam partem decimarum per
piunt Epiſcopi, dimidiam Rex, aliqua
Canonici & Paſtores, pars etiam ædific
dis aut reparandis Eccleſiis tribuitur.
quantũ ad jus pontificium attinet, ſe
per in Dania, quemadmodũ & in Gal
collationes prælaturarũ atque Epiſcop
tuum penes Reges fuere. Et huc præ
pue Valdemari III Dan. Regis ſpec
reſponſum: Quum enim Romanus Po
tifex à Rege hæc & ſimilia poſtular
reſcripſit in hanc ſententiam: Vitam h
bemus à Deo, regnum à ſubditis, divit
& Nobilitatem à parentibus, relig
nem à tuis præceſſoribus, quam ſi
bis invides, remittimus per præſent

Quema

Quemadmodum vero Caroli V Imper.
eſcriptum laudatur, quo inhibentur
ccleſiaſtici rem ullam immobilem coë-
nere abſque principum conſenſu: ita
hriſtianus III æque prudenter conſti-
uit, ne Eccleſiaſtici aliquid divendant
bſque expreſſo Regis mandato. Alio-
uin ſingulari cura per regnum univer-
um proviſum eſt omnibus, qui ſuam
ccleſiæ operam addixerunt. Et ſcholæ
uoque particulares multis in locis ere-
tæ, veluti ſeminaria Eccleſiæ; & Aca-
emiæ, quæ unica eſt, regno univerſo
ommunis, Haffnienſis ſcilicet. Habet &
ltima terrarum Iſlandia ſuas ſcholas
eu litterarios ludos, qui utriuſque Epi-
copi Holenſis & Scalholtenſis ædibus
uam proxime ſunt adjuncti. Fuit & nu-
er ibidem, hodieque in fallor, officina
ypographica. Ex qua typis deſcripta
iblia Iſlandico idiomate annis ſupe-
ioribus prodierunt. Academia vero
uamvis actitatum de ea conſtituenda
ub Erico Pomerano, tamen fundata de-
num eſt, rerum potiente Chriſtiano pri-
mo, pontificatum Romæ tenente Sixto
V, quum annus flueret Chriſti 1478.
am exinde Fredericus II, licet bello
uecico ſeptennali implicitus, locuple-
avit nihilominus, & adauxit illius pro-
entus ſexaginta thalerorum millibus.

Quar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Quartus ſtatus eſt civium & mer
torum, urbes ac municipia paſſim
bitantium. Sunt his propria ſua priv
gia, quibus ſeorſim frui ipſis conceſſu,
Attributi quoque agri ac latifundia p
pria, ſylvæque limitibus circumduct
Hi in pagis perque maria in omnib
Europæ partibus exercent mercatura
Ex his non excluſis etiam ruſticorum
beris, eliguntur Epiſcopi, Canonic
Paſtores, Senatores urbium, ſcribæ
caſtris & arcibus regiis ac nobiliur
magiſtri item ac Gubernatores naviur
aliqui etiam præficiuntur teloniis: Iud
cia denique omnia minora ex his co
ſtituuntur, Præſide interdum uno e
Nobilitate.

Quintus ſtatus eſt Ruſticorum, quo
rum duo ſunt genera. Primum vocatu
Frybunder id eſt liberi coloni. Hi agro
poſſident hereditarios, paululum tam
inde ſingulis pendunt annis. Exercen
iidem mercaturam etiam ac piſca
turam. Servitiis præſtandis non op
primuntur, nec pendunt tributa, niſi
conſentiente Regni Senatu. Alterum
genus eſt eorum, quibus non ſunt bo-
na hæreditaria, ſed à Rege, Nobilibus
aut Eccleſiaſticis ea conducunt. Vn-
de & varia Dominis ſuis præſtare offi-
cia ſervitiaque tenentur, prout cum

Domi-

ꝺmino latifundiorum convenerint. Nobilibus denique, præſertim de Reb. bene meritis, dignitas quædam ac ærogativa à Rege ſolet tribui, quæ ueſtris appellatur: unde quicunque ornati *Ridders*, eorumque liberi ac oſapia *Ridders menſmen* vulgo apllitantur. In hunc ordinem allecti reo nummo vel torque cum Eleanti ſimulacro caſtellum geſtantis.

VI.

ERICI
ANIÆ REGIS,
VVRATISLAI VII DVCIS POMERANIAE F.

iſtorica narratio, de origine gentis Danorum, & de Regibus ejuſdem gentis, deque eorundem rebus geſtis,

x codice manu deſcripto recognita, & ſexcentis in locis debitæ integritati reſtituta.

DANI, ut teſtantur veteres Hiſtoriographi, tempore Saruch proavi Abrahæ, regnum quod nunc Dania dicitur, intraverunt, venientes de Gothia. Qui quidem

Gothi, ut dicit Papias, de Gog filio I
phet orti ſunt. Quod autem quidam d
cunt, Danos à Danaitis, id eſt, Græcis v
niſſe, veriſimile eſt, ſed uſque quaqu
certum non eſt, niſi ab initio dicti ſur
Dani, ſed quælibet terra habuit nome
ſpeciale, quod habet adhuc, donec tem
pore David regis habuerunt regem Dar
nam tempore illo, Dan filius Humbl
de Suecia veniens, regnavit ſuper S a
landiam, *Monen*, Falſter & Laland, cu
jus regnum dicebatur *Witheſleth*. E
tempore Rex quidam potentiſſimus ad
invadendum Iutos venit. Quo audito
Iuti timentes valde, locum qui adhuc
Kovverki dicitur, foſſatis & fragis li
gneis munierunt, miſeruntque nuncios
ad Dan regem VVitheſleth, ut eis ferre
auxilium, pollicentes ei, victoriam ſi re
portaret, dominium ſuper ſe. Qui cum
ſuis veniens, apud Kovverki hoſtibus
occurrit, occiſis plurimis, & reliquis in
fugam actis. Dominus Iutorum factus
Dan, cum Iutis Fioniam, Scaniam, ac
omnes alias Inſulas Daniæ ſibi ſubjuga-
vit, & poſtmodum communi omnium
decreto, regnum ſuum Daniam, & in-
colas Danos, à ſe qui Dan dicebatur,
appellavit.

I. Primus ergo Danorum Rex fuit
DAN, filius Humble, à quo Dani & Da-
nia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

a nomen habet: Dan ergo primus ex fuit pugil fortiſſimus & giganteus; nctis in circuitu terribilis, & prælia ariſſima geſſit hinc inde. Huic ſucceſ-t ſecundus.

II. HVMBLE filius ejus. Hic erat va-us & iners, & pauca notabilia fecit: nde *Lother* frater ejus, facta conſpira-one Danorum contra fratrem; eum e regno depoſuit & pro eo regnavit.

III. Tertius LOTHER nimis durus uit incolis regni, & in multis ſe nequi-er geſſit, & ideo tyrannidem ejus Dani on ferentes, eum occiderunt. Huic ſuc-eſſit *Skiold* filius ejus.

IV. SCHIOLD. Iſte antequam habe-et quindecim annos ætatis, occurrens olus magno urſo, eum cingulo ſuo liga-it. Hic primo Teutonicos Danis ſub-ugavit & ſervire fecit ſub tributo, & nulta ſtrenue geſſit. Huic ſucceſſit filius jus *Gram*.

V. GRAM, à quo Gramhæreth dici-ur. Iſte cum quodam gigante in Sue-ia pugnans, ſolus occidit eum. Regem tiam Sueciæ occidit, & ſedecim fra-res ejus: & Sueciam tributariam Da-is fecit. Poſtea cum *Suibdager* Rege Nordmannorum bellum geſſit. Huic ucceſſit in regnum Suibdager, qui eum occiderat.

VI. SVIB-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

VI. SVIBDAGER. Iſte ex patre Dan
fuit, & ex matre Noricus, qui patre
proprium in Norvvegia regnantem, c
regno expulit, & pro eo regnavit. Hun
in Dania regnantem occidit *Haddinge*
filius *Gram*, in ultionem patris, & pr
eo regnavit.

VII. HADDINGER filius *Gram.* Iſt
regem Suecię & Helleſponti interfeci
Norvvegiam & urbem Dymin ſubjuga
vit, & multa clariſſime fecit, & poſt mul
tas victorias indignum ducens mori i
lecto quaſi pecus, propter laudem mun
di, & poſteritatis memoriam, ſeipſum
ſuſpẽdit. Huic ſucceſſit *Frothi* filius ejus

VIII. FROTHI GEFMILDE. Iſte poſt
quam ſeipſum & totum regnũ in belli
depauperaverat, audito quod in VVen-
delsyſel, draco quidam ſuper theſauro
jaceret, draconem ſolus adiit, & ſupera-
tum occidit, acceptiſque theſauris Bri-
tanniam, quæ nunc dicitur Anglia, Sco-
tiam, Teutoniam, Slaviam, Ruſciam, &
plurimas alias terras ſubjugavit. Poſt-
modum in Scania pugnans, non mani-
bus inimicorum, ſed æſtu & pondere
armorum ſuffocatus interiit. Huic ſuc-
ceſſit *Haldanus* filius ejus.

IX. HALDANVS. Iſte cupiditate re-
gnandi omnes fratres interfecit. Huic
ſucceſſit *Roë* filius ejus.

X. ROE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

X. Roe. Iſte tranſtulit civitatem, uæ prius dicebatur *Hagekioping*, de lo- o qui dicitur *Hagebierg*, & ædificans m in portu *Yſefiord*, vocavit *Roeskilde*, rmone compoſito ex nomine ſuo, & fonte, juxta quem ſita eſt. Huic ſuc- ſſerunt duo filii ejus *Haldan* & *Helgi*.

XI. Haldan & Helgi. Iſti diviſe- nt inter ſe regnum; ita ut *Haldan* re- naret in terra, & *Helgi* in mari. Hal- an vero pauca notabilia fecit. Huic cceſſit *Helgi* frater ſuus.

XII. Helgi Rex maximus. Iſte ſtre- uus bellator, *Hothbrodum* regem Sue- æ occidit. Teutonicos tertiùm ſubju- avit, & marinis diſcurſibus multa ar- ua perpetravit. Hic ad portum quen- am Lalandiæ veniens, filiam cujuſdam uſtici, nomine *Rolf Karl*, ſibi adduci ecit, de qua filiam genuit nomine Tho- a, ex qua dicta eſt Thororum inſula, uia ibi ſepulta eſt. Iterumque poſt 15 nnos illuc veniens, prædictam filiam dduci fecit, neſciens quod filia ſua eſ- et, ex qua genuit filium nomine *Rolf Kraki*. Cumque hoc poſtea cognoviſſet, ræ nimia verecundia ſe ipſum ſuſpẽdit.

XIII. Rolf Kraki, filius *Helgi*. Ipſe oſt multas præclaras victorias ab *Hiart- vvaro* Comite Scaniæ, qui ſororem jus habuit in uxorem, in lecto ſuo pro-

ditioſe

ditioſe eſt occiſus, in *Lethra* Curia r
gali, in Selandia, cum quo & *Biar*
& *Hialti*, pugiles clariſſimi, cum to
familia regia ſunt occiſi. Huic ſucceſ
Hotherus.

XIV. HOTHER. Iſte invenit
quondam nemore Sueciæ gladium, q
mimming dictus eſt, cum quo *Bald*
occidit. Ab iſto *Hother* villa *Hotherſ*
dicta eſt, & illuc fugiens, occiſus eſt
Boo Rege Sueciæ. Huic ſucceſſit *Rör*
filius ſuus.

XV. RŐRICH. Huic ſucceſſit *Ho*
vvendel.

XVI. HORVVENDEL. Iſte vir vald
victorioſus erat, & multa præclara ge
ſit. Hunc occidit frater ſuus *Fengi*; &
regnavit.

XVII. FENGI. Iſte copulavit ſibi uxo
rem fratris occiſi. Hunc occidit *Amble*
tus filius dicti *Horvvendel* in ultionem
patris, & cum eo omnes meliores regni
cum tota Curia regali combuſſit, ita
quod unus ſuperſtes non fuit.

XVIII. AMLETHVS, qui vir aſtutiſ
ſimus erat, regemque Angliæ bello oc-
cidit, & Daniam, Angliam, & Sueciam,
in ditione ſua tenuit. Hunc *Wichletus*
Rex Norvvegiæ vitricus ejus occidit in
Oreſund, in prælio, & regnavit.

XIX. VVICHLETHVS. Iſte accepit
uxorem

rem *Amblethi*, propria uxore repu-
ta. Huic ſucceſſit filius ejus *Wermun-*
hin blinde.

XX. VVERMVNDVS *Blinde*. Hic vir
licoſus erat. Hujus tempore *Keto* &
gго filii *Frovvini* præfecti Sleſvv cen-
occiderunt Athiſlum Regem Sueciæ,
ultionem patris ſui. Huic ſucceſſit
fo Starke filius ejus.

XXI. VFFO *Starcke*. Iſte à ſeptimo
no ætatis, uſque ad trigeſimum no-
t loqui; quouſque in loco, qui adhuc
unengikamp dicitur, ſuper Eydoram
m filio regis Teutonicorum & me-
re pugile totius Teutoniæ ſolus cer-
ns, ambos occidit, & ſic conditione
riuſque gentis, Teutonia Danis jam
arto tributaria facta eſt. Huic ſucceſ-
Dan filius ejus.

XXII. DAN. Huic ſucceſſit *Huglet*
n Lilde.

XXIII. HVGLET. Iſte occidit *Hæmo-*
um & *Hægrinum* tyrannos Sueciæ.
uic ſucceſſit *Frothi.*

XXIV. FROTHI *hin Frecne*. Iſte inter-
cit *Frogerum* regem Norvvegiæ, &
ecem duces ejus. Huic ſucceſſit *Dan*
lius ejus.

XXV. DAN. Iſte ſeptimo anno ætatis
æTeutoniam jam quintũ tributariam
Danis fecit. Huic ſucceſſit *Frithlevus.*

XXVI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

XXVI. FRITHLEVUS. Iſte urbem Diſſlinum & Britanniam ſubjugavit. Huic ſucceſſit *Frothi* filius ejus.

XXVII. FROTHI *hin Fredegode.* Hujus tempore Ieſus Chriſtus natus eſt. Iſte ſubjugavit Sueciam, Britanniam, Hyberniam, Scotiam, Norvvegiam, Saxoniam, Friſiam, Vngariam, & omnia Orientis uſque ad Græciam, quorum reges & incolę omnes ſervierunt ei. Hujus tempore venit in Daniam *Erich Orthiloghe* & Rolf frater ejus, filii Regneri. Illi interfecerunt *Grep* cum quinque fratribus ſuis. Contra hunc Frothi venit rex Hunorum cum aliis *69* regibus, qui ex ſe *6* reges fecerant duces belli. Quorũ quilibet habuit ſub ſe 5000 navium, & quælibet navis habebat 300 armatos. Summa navium 30000. Summa virorum, novies mille millia hominum. Hos omnes occidit Frothi, pugnans cum eis in mari juxta *Bleking*. Hic tantam pacem in regno ſuo fecit, quod unam armillam auream juxta *Eydoram*, alteram juxta *Scanoer*, & tertiam juxta *Warthtingborg* in via communi ſuſpendit, nec erat qui eam nocte vel die auderet tollere. Hunc occidit una vetula. Huic ſucceſſit *Hiarno Skialdre*.

XXVIII. HIARNO. Iſte modico tempore regnavit; occidit enim eum

Frith-

rithlevus filius *Frothi Fredegothe.*

XXIX. FRITHLEVUS filius *Frothi* retegothe. Iſte occidit *Amundum* re-em Norvvegiæ & unum draconem. oſt quem *Frothi* filius ejus regnavit.

XXX. FROTHI hin Frekne. Hujus empore venit *Stercaterus* filius *Storværki* in Daniam, qui interfecit *Wiſium* gladiatorem apud Ruſciam, & *Taam* gigantem apud Byzantium, & in olonia *Waſe* pugilem, & in Saxonia *amam* pugilem, & Teutonicis infeſtiſmus fuit adverſarius, & multa eis op-robria intulit. Iſte *Frothi* Teutoniam m ſexto ſubjugavit; & multa alia præ-ara armis fecit. Hunc *Frothonem* occi-t *Svertingus*. Huic ſucceſſit filius ejus *ngellus.*

XXXI. INGELLVS. Hujus tempore *tercather* interfecit ſeptē filios *Svvertngi*, in ultionem regis Frothi. Ipſius iam tēpore occidit *Arganturum* cum ptem fratribus. Huic ſucceſſit *Olaf* ius ejus.

XXXII. OLAF. Huic ſucceſſit *Haralus* filius ejus.

XXXIII. HARALDVS. Hunc occi-t frater ſuus *Frothi Rothbachne*, & gnavit.

XXXIV. FROTHI *Rothbachne.* Hunc terfecit *Haldan* hin Biergram filius

ſui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ſui fratris Haraldi, in ultioné patris ſ

XXXV. HALDAN *Biergram.* I
ſtrenuus pugil fuit; unde provocatus
Sivvaldo pugile Sueciæ, ut contra eu
& ſeptem filios ejus dimicaret, acc
ptavit, & omnes pariter occidit. Ab
cto enim gladio, quercum radicit
avulſit, & cum ea omnes conquaſſav
Alia quoque vice cum quodam gigan
de Suecia, qui habebat undecim cu
tos altitudinis, nomine *Harthbeen,*
micans, occidit eum, & cum eo duod
cim contubernales ejus, & multa a
præclare fecit. Huic ſucceſſit *Vngv*
frater ejus.

XXXVI. VNGVIN. Huic ſucceſſit *S*
vvald filius ſuus.

XXXVII. SIGVVALD. Hujus temp
re *Sterkather* fugit de prælio. Hunc o
cidit *Hako.* Huic ſucceſſit *Sigerus* fi
ejus.

XXXVIII. SIGERVS. Hic conſtit
bellum contra *Hakonem*, in quo ip
& *Hako* pariter corruerunt. Huic ſu
ceſſit *Sivvald* filius ejus.

XXXIX. SIVVALD, poſt cujus mo
tem regnum Danorum in quinque r
gna diviſum eſt. *Borgardus*, qui hab
filiam *Sivvardi*, nomine *Role,* in ux
rem, regnavit in Scania. *Hundeng*
in Sialandia. Iſte ſemper impedienc
ali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

os perdidit, & defendendo ſe vicit: de & ex eo tractum eſt proverbium ud: *Hunder hiemme rigeſt. Hani* regvit inFyonia. *Hother* in Sunder-Iutia. *yner* in Nor-Iutia.

XL. HALDANVS *hin Serke* ſurrexit ſt *Borchardum* in regnum, & fuit valſtrenuus in armis. Hunc occidit *Weus* in Sialandia. Huic ſucceſſit *Harald ldetan* filius *Borchardi*.

XLI. HARALD HYLDETAND. Iſte s quinque reges occidit, & ita potens ctus eſt, quod omnes reges contra meerraneum mare ferebant ei tributū; cum *Ringer*, nepos ſuus, rex Sueciæ, butum negaret, Sueciam intravit, ibie in bello corruit, & cum eo corruent *Vbbo* rex Friſonum, & alii plures ges, & 30 nobilium de exercitu ſuo. exercitu vero *Ringer* regis 12 procem corruerunt. Ibi cum Haraldo pugverunt 300 virgines, quæ *Skioldmoer* ctæ ſunt; quarum vexillum portavit *ther*, quæ poſtea civitatem ædificans *eterby* appellavit. Huic *Haraldo*, poſtam 50 annis regnaverat, ſucceſſit ei em *Ringer* nepos ſuus.

XLII. RINGER. Huic ſucceſſit Harald ter ſuus.

XLIII. HARALD. Huic ſucceſſit *Oli* ter ſuus.

XLIV. Oli *hin Fracker*. Hic adeo a
lis erat, quod ſcanſorium ad ſellam h
bere noluit. Iſte adeo efferus fuit, qu
Starchaterum ſolo viſu ſuper genua pr
ſtravit. Hic etiam Sueciam intravit,
provocatus ad ſingulare certamen, p
mo die contra unum pugnavit, 2 c
contra duos, 3 contra tres, 4 contra qu
tuor, 5 contra quinque, & ſic uſque
11. & omnes ſuperatos occidit. Qui du
in *Lætra* curia Sialandiæ ſederet in ba
neo, venit Starchater magno ponde
auri corruptus à rege Sueciæ, & peti
licentia loquendi aliquid ſecrete regi, a
ceſſit, regemque nihil mali ſuſpicante
gladio transfodit. unde præ nimia ver
eundia, poſt tam vilem tanti viri occ
ſionem, ſe à lachrymis nunquam po
tuit continere, donec idem pondus au
ri, quod acceperat, occiſori ſuo, ut eum
occideret, impendiſſet. Huic *Oli* ſucce
ſit *Omunder* filius ejus.

XLV. Omunder. Hujus tempor
Starchcather ſenio confectus indignum
reputans more aliorum hominum in
lecto mori ſine gladio, & præcipue pro
pter occiſionem *Oli* regis, multis preci
bus perſuaſit cuidam *Hother*, cujus pa
trem ipſe occiderat, ut eum occideret
objiciens ei quod patrem ejus occiderat
quod ille vindicare teneretur; obtulit

que

ue inſuper memoratum pondus auri,
ro mercede,& ſic *Other* victus ſpe mer-
edis & zelo vindicandi patrem *Star-*
atherum gladio proprio, qui *skum* di-
ebatur, præciſa cervice, occidit apud
ontem Scaniæ, qui *Wellingbrooe* dici-
ur, accinctuſque gladio, pontem tran-
ens, cum eſſet in medio pontis, *skum*
e vagina in aquam cecidit, nec inde le-
ari potuit uſque in præſens; tamen ali-
uando videtur ibi in deflexu aquæ. Iſte
tercather venit de Suecia tempore re-
is Ingelli, portans congeriem carbonū
 dorſo ad acuendum,quemadmodum
ſe per jocum dicere ſolebat, naſum di-
i regis, ut vindicaret patrem ſuum.
lem Starcather pertranſiit multas par-
es orbis pro prælio ſingulari: Vnde &
ræci imaginem ejus æream in Italiam
iſerunt, dicentes eos non poſſe ei reſi-
ere, niſi haberent unum qui poſſet pu-
nare cum tali pugile. Hujus dens per
enricum Æmalthorp militem de Da-
a in Teutoniam eſt portatus pro mi-
culo, habens ſex pollices in magnitu-
ne. Poſt *Omunder* regnavit *Sivvard*
ius ejus.

XLVII. SIVVARD. Huic ſe oppoſuit
mon præfectus Scaniæ,& tandem con-
nerunt in prælium, in quo utriſque
riliter certātibus principes ambo cor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ruerunt. Poſt quem regnavit frater ej[us]
Butel.

XLVIII. BVTEL. Poſt hunc regnav[it]
Iarmarus filius Sivvardi.

XLIX. IARMARVS. Iſte valde bellico[-]
ſus erat: intravit enim Slaviam cu[m]
exercitu, & *Yſmarum* regem Slavoru[m]
occidit, & totam Slaviam vaſtavit. Po[ſt]
ea Helleſpontici Daniam cum exercit[u]
intraverunt, quibus *Iarmarus* rex occu[r-]
rere non audens, munivit montem ma[-]
ritimum Scaniæ, qui *Kolle* dicitur, ibi[que]
cum melioribus regni ſe incluſit. Tand[em]
cum regnum vaſtaſſent, exivit ad eo[s,]
& negocium fortunæ committés, com[-]
miſit cum eis prælium in Oreſund, ib[i-]
que corruit. Huic ſucceſſit *Brother* fra[-]
ter ejus.

L. BRODER. Poſt quem regnavi[t]
Sivvald.

LI. SIVVALD. Huic ſucceſſit *Snio* fi[-]
lius ejus.

LII. SNIO. Hujus tempore tanta fa[-]
mes erat in Dania, quod ex edicto reg[is]
omnes viri & mulieres, non apti ad por[-]
tandum arma in bellis, occidebantur.
Tandem ex conſilio cujuſdam mulier[is]
Scanienſis nomine *Magge*, quilibet no[-]
nus homo exivit de regno, & omne[s]
terras obtinuerunt uſque Romam. Iſ[ti]
propter longas barbas, dicti ſunt *Longo-*
bardi

[...]rdi, qui tandem terram quæ nunc [...]ngobardia dicitur, intraverunt, ibi[...]e remanſerunt. Poſtea tempore Ca[...]li Magni Apuliam obtinuerunt, ibique [...]que hodie manent. Anno Domini 637 [...]ierunt de Dania Dani qui modo di[...]ntur *Longobardi*. Poſt *Snio Biorn* re[...]avit.

[...] LIII. Biorn. Huic ſucceſſit filius [...]*araldus*.

[...] LIV. Haraldus. poſt quem *Gorm* [...]ius ejus.

[...] LV. Gorm. Iſte erat mirabilis inveſti[...]tor novarum rerum, unde & aſſum[...]is 400 probiſſimis ſatellitibus, naviga[...]t verſus Aquilonem ad ſedem *Gerut*[...], ubi vidit ſtupenda mirabilia, & mul[...] pericula paſſus eſt. Tandem conſum[...]is omnibus ſociis uſque ad 30 per di[...]rſa monſtra, vix cum vita in Daniam [...]dit. Huic ſucceſſit *Godric* filius ejus.

[...] LVI. Godric *hin giefmilde*, qui [...] *Godefrith* dictus eſt. Hic bellicoſiſſi[...]us erat, & totam Teutoniam jam ſep[...]mo tributariam fecit. Subjugavit etiã [...]eciam & Friſiam.

[...] Anno Domini 776 venit *Carolus* Im[...]rator cum toto imperio ſuo contra [...]*odefrith* regem Daniæ, cui idem *Gode*[...]*th* ultra Albiam occurrens fugavit Ca[...]lum de Saxonia, & eam totam vaſta-

vit, quod eodem anno Saxonia converſa fuerat ad fidem Chriſti per Carolum, poſtquam contra Francos 36 annis continuis pugnaverat. Poſtea idem *Godefrith* fugato Imperatore è Saxonia vaſtata, ibidem à proprio milite cultro transfixus eſt in ventre. Poſt ipſum regnavit *Olaf* filius ejus.

LVII. OLAF dictus *Goddreng*. Huic ſucceſſit *Henning* filius ejus.

LVIII. HENNING regnavit 28 annis, qui cum Imperatore pacem faciens, Eydoram terminum regni ſui accepit. Huic ſucceſſerunt duo reges, *Ring* & *Sivvardus*. *Ring* regnavit in Iutia.

LIX. SIVVARDVS regnavit in inſulis. Iſti duo reges inter ſe diu pugnaverunt, & tandem in bello mutuo ambo corruerunt, quibus ſucceſſit in regnum *Reyner* filius *Ring*.

LX. REINER *Lodbroch*. Iſte ſubjugavit Angliam, Scotiam, Hyberniam, Norvvegiam, Svveciam, Teutoniam, Slaviam, Ruſciam & omnia regna occidentis; ita quod 9 filios ſuos ſingulos, in ſingulis terris reges fecit, & ipſe de uno regno in aliud inter eos pertranſivit. Tandem in Hybernia occiſus eſt, & filii ejus fere omnes in diverſis locis ſunt occiſi. Hic per 10 annos urbes Franciæ vaſtavit, & Pariſiis veniens in Eccleſia ſancti Germani,

ni, & Aquiſgrani in palatio Impera-
tis ſtabulum equorum fecit, & multa
la Eccleſiæ intulit. Huic ſucceſſit *In-*
var filius ejus.

LXI. INGVAR filius *Lotbroki.* Iſte
nium fratrum ſuorum crudeliſſimus
t. Cui ſucceſſit *Sivvardus.* Huic ſuc-
ſerunt *Anulo* & *Sigefridus.* Iſti duo
potes fuerunt regis *Godefridi.* Inter
os pugna fuit 10 annis, & cum inter
de primatu regni convenire non poſ-
t, ſceptrum prælio diviſerunt, in quo
es ambo corruerũt, & cum eis 11000
minum. Pars autem *Anulonis* cruen-
victoria potita, *Reinfridum* & *Ha-*
dum in regnum poſuit, & facta eſt
gna inter eos IX annis.

LXII. HARALDVS tandem *Reinfri-*
m de regno expulit, & ſolus regnavit:
nc filii *Sigefridi, Haraldum* de regno
pulerunt. Qui ad Imperatorem *Lode-*
icum ſupplex confugit.

Anno Domini 826 baptizatus prædi-
s rex *Haraldus* apud Moguntiam cum
ore & fratre ſuo Erico, & per auxi-
n Imperatoris in regnum reſtitutus
, moxque Chriſtianitatem reliquit.

Anno Domini 828 *Sanctus Anſcarius*
niens ad Daniam, revocavit prædi-
m regem Haraldum ad Chriſtianita-
n, & Eccleſiam in *Heideby* conſtruere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

fecit. Poſt quem regnavit *Ericus* frater ejus.

LXIII. ERICUS. Iſte mox ut regnum accepit, Eccleſias claudi juſſit, ſed & omnes Eccleſias Franciæ, Friſiæ, Angliæ, Lothoringiæ, Teutoniæ, cum Epiſcopis & clero truncatis ſuccendit & deſtruxit. Hujus etiam tempore *Rollo* Dux Danorum Franciam intravit, & Carolum regem Franciæ compulit dare ſibi terrã, quæ nunc *Normannia* dicitur. Tunc ortum eſt bellum inter *Ericum* & filium fratris ſui *Guthorm* regem Norvvegiæ, in quo tanta cæde mactati ſunt utrique, ut vulgus omne caderet: ſed & reges ambo corruerunt, nec aliquis de ſtirpe regia remanſit, niſi unicus puer nomine *Erik Barn.*

LXIV. ERICH *Barn.* Iſte ut regnum Danorum ſuſcepit, multo plura mala fecit, quam patres ejus in omnibus regnis. Vaſtavit enim Saxoniam; *Brun* ducẽ occidit. & XII comites. Quia plures urbes cum civibus, Epiſcopi cum grege truncati ſunt, Eccleſiæ cum fidelibus incenſæ ſunt, *Theodoricus* & *Narvvardus* Epiſcopi truncati ſunt.

Anno Domini 902 *Arnulphus* Imperator Danis in Teutonia occurrens proſtravit ex eis 100 hominum, bello cœlitus adminiſtrato. Eodem anno obiit *Ericus*

icus Barn, & regnavit pro eo *Olaf* rex
eciæ. *Olaf* Rex Sueciæ vi & armis
tinuit regnum in Dania, & regnavit
nnis. Huic ſucceſſit *Giurth* nepos Ola-
& ipſe natione Danus: & regnavit
nnis. Hunc occiderunt Dani. Poſt
em *Lotheneknut.*

LXV. LODNEKNVD filius *Erici Barn.*
e bellicoſus erat multum & verſutus,
regnavit 11 annis. Hujus tempore qui-
et tertius de ſervis & plebeis homini-
s exivit de regno, & venientes totam
uciam, Semigaliam, & terram Care-
ram, aliaſque quam plures terras ſub-
gaverunt ſibi, & delectati terrarum
ertate noluerunt redire, ſed ibi rema-
nt uſq; in pręſentem diem. Iſte *Lothe-
knut* mortuus eſt paganus. Huic ſuc-
ſſit *Frothi* filius ejus.

LXVI. FROTHI, victor Angliæ. Iſte
annis hæc duo regna tenuit; & in
nglia fecit ſe baptizari. Poſt quem fi-
s ejus *Gorm.*

LXVII. GORM, *Engelender*. Hic di-
s eſt *Gorm Harteſnute*: & regnavit
annis, in Anglia baptizatus. Poſt hunc
araldus filius ejus.

LXVIII. HARALDVS. Huic ſucceſſit
orm Gamle.

LXIX. GORM *Gamle*, cujus uxor fuit
yre Danebod, quæ poſt mortem ma-
 riti

riti nobiliter regnum tenuit, & mu-
tionem. quæ *Danevvirki* dicitur, fe
lignis tantum. Iſti ambo mortui ſi
Pagani, ſepultique in duobus collil
juxta *Iellinge*. In diebus hujus Gor,
ferunt Danos incenſis Eccleſiis ſacer-
tes ante altaria trucidaſſe, & clerũ v-
go mixtum, aut occidiſſe, aut in cap-
vitatem duxiſſe. Cruces etiam trunc
ludibrio ſunt habitæ à Danis. An
Dom. 950. obiit Gorm Gamle. Cui ſu
ceſſit *Harald Blaatand* filius ejus.

LXX. HARALD BLAATAND regn
vit 50 annis. Iſte cum exercitu mag
ſubjugavit ſibi Angliam, & rediit. Tu
Imperator *Otto*, qui dictus *Otto Magn*
paravit ſe ad invadendũ Daniam. Cur
que legati ejus veniſſent Sleſvvic, D
occiderunt eos, & unum Marchione
cum eis, ad quod ulciſcendum Impe
tor cum exercitu Daniam intravit.
cum Haraldus rex in extremis finib
regni ſui erat, ſcilicet in Hallandia, Ir
perator totam Iutiam vaſtavit uſq
mare, quod ab eo *Odeſund* dicitur.
enim lanceam ſuam in mare miſit,
perpetuam rei memoriam. Quo audi
Haraldus vehementer commotus, ve
ſus Iutiam feſtinavit cum furore ma
no. Quod intelligens Imperator fug
& in *Lohete* ſuperveniens, Haraldus o
cic

Ypponem Ducem exercitus Impe-
ris, reliqui vero Teutonici fugerunt.
o facto ipſe de conſilio matris ſuæ
um *Danevvirki* cœpit inſtaurare.
c *Haraldum* filius ejus *Suen* de re-
expulit, quod ad prædicationem
ponis Capellani Domini Papæ ba-
atus fuerat, cum quo pater ter con-
um habuit, & ſemper perdidit, &
dem miles filii patrem occidit in Sca-
qui miles *Hako* dicebatur, & regna-
pro eo *Suen Tyugeskeg* filius ejus.

XXI. SVEN TYVSKEG. Iſte propter
era ſua à Slavis ter captus eſt, & re-
ptus, ſemel tanto pondere auri,
ntum in armis ponderabat, & bis
to pondere argenti; Noviſſime de
no expulſus, apud regem Sueciæ 14
is exulavit. Tandem ad Chriſti fidẽ
verſus baptizatus eſt, & mox Deo
ente, regnum ſuum recipit, occiſo
Norvvegiæ in *Meſund*, qui regnum
tenuerat, & ita *Suen* duo regna
iæ & Norvvegiæ invaſit, & An-
m, & obtinuit illud regnum, & ibi-
mortuus eſt, & portatus Roskildis,
ue ſepultus eſt. Huic ſucceſſit *Ha-
ldus* filius ejus.

XXII. HARALDVS. Iſte homo fuit
eminatus, & totus libidini deditus,
de cauſſa Dani eum depoſuerunt de

regno, & *Gamleknud* fratrem eju
gem fecerunt, quod bellicoſus ho
fuit, ſed tædio affecti ſuper eo, quo
ro in regno fuit, & cõtinue extra re
in bellis, quod tamen pro gloria
libenter tolerare debuiſſent, *Kanum*
depoſuerunt, & *Haraldum* effœmi
& nihil valentem regno præfecer
qui tamen cito poſt mortuus eſt, &
ceſſit ei dictus *Gamleknud* frater eju

LXXIII. GAMLE KNVD. Iſte
mille navibus invadens Angliam,
ſubjugavit. Eſtonicam etiam ger
ſubdidit, *Ricardum* etiam ducem
manniæ de Francia expulit, & uxo
regis Anglorum expulſi & mortu
cepit, & genuit ex ea filium, nom
Hartheknud, & filiam nomine *Gun*
quam *Henricus* filius *Conradi* Imp
uxorem accepit.

Anno Do. 1028 S. Olavus rex
vvegiæ martyrizatus eſt, cujus reg
obtinuit idem *Gamleknud* rex Da
& regnavit ſuper tria regna, Danor
Anglorum & Norvvegiæ. Fuit au
omnium regum pulcherrimus, ſtre
ſimus & largiſſimus. Hic primus
gioſos in Daniam induxit, & m
Epiſcopos de Anglia in Daniam add
Obiit autem *Gamleknut* anno regni
33, relinquens tres reges filios: videl

LXXIV. HARTE KNVT in Dania; *raldum* ſpurium in Anglia, *Svveno-n* ſpurium in Norvvegia. *Harald* ve-4 tantum annis regnavit, & mortuus Cujus regnum *Hartheknud* rex ſuſce-. *Sueno* vero 5 annis in Norvvegia nans obiit. Cujus regnum accepit gnus filius S. Olavi. Quod audiens *rtheknud*, cum Anglis & Danis Nor-giam intravit, ſed per amicos recon-ati ſunt Magnus & *Hartheknut* tali cto, quod qui diutius viveret ſuper-s, regnum defuncti acciperet. Iſte *Har-knut* regnavit ſuper Daniam, Sue-m, Slaviam & Angliam. Qui præter otidianam familiam ſuam 6 millia ar-torum continue tenuit. Qui cum 60 gis navibus ad domandum regna ate diſcurrebant, hyeme vero in ca-is manebant, quibus quaſi religioſis, es & ſtatuta præſcribebat honeſtatis: de tempore ſuo ſuper omnes reges ndi terribilis & laudabilis exſtitit. anſivit etiam cum Imp. in Italiam ad mandum nationes exteras. Obiit au-n in Anglia. Huic ſucceſſit *Suen Eſtreth* ius ſororis *Gamlekunt*.

LXXV. SVEN ESTHRET, filius *Vlff* mitis Angliæ, regnavit poſt *Harthe-ud*. Quod audiens *Magnus* rex Nor-egiæ prædictus, non immemor pacti

ſui

ſui quod fecerat cum *Hartheknut*, v
contra *Suen*, & vicit eum, & ſubju
vit ſibi. Sanctus tamen *Edvvardus*
Angliæ frater *Suenonis*, coactus eſt
butum ſolvere, & declarare eum h
dem regni poſt ſe. Tunc iterum *Ma*
rex Norvvegiæ ad bellandum Sue
nem venit, cum exercitu innumera
quaſi arena maris, navigio in *Oreſi*
ſed cum incaute de navi in navẽ tra
iret, cecidit in mare, & ſubmerſus
Quo adito *Suen*, regnum ejus obtin
Item dum idem *Suen* in Norvvegia
ram faceret, *Slavi* vaſtarunt Iutiam
que Ripas. Qui caſu rediens de Norv
gia, hoſtibus cum præda exituris, p
pe *Sleſvvic* occurrit, poſtravitque
eis 6 millia hominum, cæteris fugi
tibus.

Anno Dom. 1074 obiit rex *S*
Eſtreth. Huic ſucceſſit *Harald* filius e

LXXVI. HARALD filius *Suen*. H
jus tempore receſſit Anglia à domi
Danorum, poſtquam 120. annis co
nuis ſubdita fuerat Danis. Poſt hunc
gnavit *Knut* frater ejus.

LXXVII. KNVT regnavit octo ann
Qui vir bonus erat, & multas Eccle
in regno conſtruxit, & homines ad c
tum Dei pro viribus induxit, ſed aliq
partes regni nunquam inducere pot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ſolverent decimas. Cum expeditio-
m auté congregaſſet in *Fiskebek* jux-
Vibergh, ut Angliam debellaret, fra-
ejus *Olavus* Dux Iutiæ, totum diſſipa-
proditioſe, & eũ occidi procuravit.

Anno Dom. 1083 ordo Cartuſien-
m exordium ſumpſit.

Anno Dom. 1088 martyrizatus eſt
Kanutus rex Danorum in *Othenſe*
proditionem fratris ſui *Olavi* Ducis,
Eccleſia S. Albani martyris, & frater
s *Benedictus* cum eo. Cui ſucceſſit
ter ſuus idem.

LXXVIII. OLAVUS. Hujus tempore
ta eſt tanta fames in Dania, ut homi-
pro herbis agreſtibus litigarẽt. Nam
etes VII annis regni ejus per aëris in-
nperiem perierunt. Anno VII regni
inventus eſt in lecto ſuo ſubitanea
orte præventus *Olaf Hunger*. Huic
ceſſit *Erik Eigothe* frater ſuus.

Anno Dom. 1088 Tranſlatio S. Ni-
ai de *Myrra* in *Barum*.

Anno Dom. 1098 Exordium Cyſter-
nſis Ordinis ſumpſit 12 Kal. Aprilis.

LXXIX. ERICH *Eigode*. Qui ſic dictus
primo, quod mox, ut regnum acce-
, tanta fertilitas terræ reddita eſt ut
dius parvus cujuſlibet blandi non
eret ultra duos denarios uſuales. Se-
ndo dictus eſt *Eigothe*, quod ita mag-

nus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

nus homo fuit. quod ſuper omne po-
pulum ab humero & ſurſum ver-
potuit, habens in ſe fortitudinem qu
tam quatuor fortiores regni. Tertio
quia ita bonus fuit regno, quod cu ad
terram ſanctam proficiſci pararet, Da-
ni tertiam partem omnium bono
voluerunt dare terræ ſanctæ, pro re-
demptione crucis, ad hoc, ut ip in
regno maneret, ſed noluit manere. no
iter arripuit cum magna militia, & ve-
niens Romam, Eccleſiæ Lundenſis ar-
chiepiſcopatum & primatum ſuper
regna obtinuit. Inde Conſtantinop
veniens, ab Imp. Græcorum honor
eſt receptus.

Anno Dom. 1100 ſedit Paſchalis II an-
nis 18, menſibus 5, diebus 7.

Anno Dom. 1101 obiit *Ericus Eigote*,
in Cypro inſula, cum uxore ſua, ub
miraculis corruſcant. Poſt quem fr
ſuus *Nicolaus*. Ann. 1103 ASCERVS
ctus eſt primus Archiepiſcopus Da

LXXX. NICOLAVS rex cū filio ſuo
Magno Kanutum filium fratris ſui
Eigothe juxta Ringſteth occidit. An.
Sanctus *Kanutus* Dux martyrizatus a
Harreſtedt à *Magno* fil. *Nicolai* regis.
cus enim factus eſt rex in Scania. Eo
anno filius S. *Kanuti* regis Dux Fland
occiſus eſt à propriis militibꝰ in Eccl

LXXI

LXXXI. Vivente adhuc prædicto *Ni-*
co rege, filius ejus *Magnus* factus eſt
Danorum & Gotthorum. Scanien-
vero elegerunt prædictum *Ericum*
und filium *Erici* Eigothe in regem,
tra quem venerunt reges *Nicolaus*
Magnus filius ejus, bello inito in *Foth-*
ick anno Domini 1135. ubi corruit
gnus, & cum eo 6 Epiſcopi, quatuor
lutia, unus de Syalandia, unus de Sue-
& multi nobiles de Dania cum eis.
colaus vero fugiens, venit *Sleſvvic*,
que occiderunt eum ſutores Sleſvvi-
ſes. Huic ſucceſſit *Ericus Emund*
moratus.

LXXXII. ERICVS *Emund*. Qui cauſſa
nandi occidit *Haraldum* & liberos
s.

Anno Dom. 1137 tenebræ factæ ſunt
Quadrageſima in omni terra. *Aſce-*
primus Danorum Archiepiſcopus
t, & *Eskillus* electus eſt.

Anno Dom. 1139. *Ericus Emund* oc-
s eſt quadam die in palatio, à quo-
h *Plog Sorte*. Huic ſucceſſit *Ericus*
ab filius ſororis ejus.

Anno Dom. 1140 *Olavus* filius Ha-
li, quem quędam pars fecerat regem,
exit contra *Ericum Lam*. Et 4 Ka-
l. Aprilis tenebræ factæ ſunt per to-
n orbem.

L Anno

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Anno Dom. 1141 *Eskillus* Archi-
ſcopus poſuit *Olavo* obſides.

Anno Dom. 1142 bellum fuit *Diffig*
ter uno die, & uno anno tredecim v
bus inter *Ericum* & *Olavum*, & ſem
fugit *Olavus* ante *Ericum*.

Anno Domini 1143 *Olavus* occidit
konem Epiſcopum Roskildenſem. *O*
vus Haraldi filius in bello occiditur.

Anno Dom. 1144 *Ericus* ducit ſo-
rem *Heinrici* Bremenſis Epiſcopi. C
ventus miſſus eſt in *Herivadum* &
Nidal. Cæleſtinus Papa ſedit menſi
tribus: Lucius Papa duobus annis.

Anno Domini 1145 Eugenius Pa
ſedit novem annis. Conventus miſ
eſt in *Lyuſce* 7 Idus Iulii.

Anno Dom 1147 Conventus mi
tur in *Hofvæthe*. Bellum fuit *Slangth*
Ericus Lamb obiit, factus monachu
Denſth. Quo mortuo Iutenſes nom
regis impoſuerunt *Kanutho* filio Mag
Scanienſes vero majoribus inſulis *S*
nonem filium *Erici Emund* elegerunt
facta eſt pugna inter eos 12 annis.

Anno Dom. 1149 *Eskillus* Arch
piſc. captus eſt à *Suenone* rege. Bellu
fuit apud *Arcunæ* in Slavia.

Anno Dom. 1150 *Retillus* Propoſit
migravit VVibergum. Bellum fuit
Slangthorp, & fugit Kanutus. Conve

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

us mittitur Cal. Maij, qui profeſſus eſt oſtea in *Eſrom*.

Anno Dom. 1151 bellum fuit *Wiber-is*, & iterum fugit Kanutus.

Anno Dom. 1152 exulavit *Kanutus* Ruſſiam, qui aſſumpto auxillo de axonia, pugnavit & fugit.

Anno Dom. 1153. *S. Bernardus* Ab-as Clarevallis migravit. Conventus ve-it in Eſrom. *Kanutus* rex rediens de uſſia venit in Friſiam, ibique conſtru-t caſtrum *Mildeborgh* cum auxilio iſonum. Quo audito Sueno cum to- expeditione Danorum venit *Sleſvvic*, adductis inde navibus per terras uſ-ue *Huchlſtieth*, prædictum caſtrum *Mildeborgh* obſedit, & magnam partem ſiæ incendio vaſtavit. Cui occurrens *anutus* cum Friſonibus ſuperavit eum bello, in quo plurimi Scanienſes cor-erunt cum aliis nobilibus.

Anno Dom. 1154 deſponſavit *Walde-arus* filius S. Kanuti *Sophiam* ſororem nuti regis. Dani omnes elegerunt os reges, ſcil. *Kanutum* memoratum, *Waldemarum* filium S. Kanuti. Tunc *eno* rex fugit in Saxoniam.

Anno Dom. 1155 Anaſtaſius Papa ſe- annis 3. Rediens de Saxonia *Sueno* m Duce Henrico, venit *Simerſtach*, fuga arrepta Dux cum rege iter 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

dierum veniendo ſub compendio d…
rum dierum fugiendo compleverun…

Anno Dom. 1156 facta eſt inter re…
pax, diviſo regno in tres partes. *Ka…
tus* obtinuit Iutiam, *VValdemarus* S…
niam, *Sueno* Sialandiam. Poſt paus…
autem dies idem *Sueno* rex Sialan…
invitavit Kanutum regẽ Iutiæ & VV…
demarum regem Scaniҫ ad feſtum ſu…
Roſcildis, ubi omnibus vino prægra…
tis, tempore nocturno cum adhuc c…
rea duceretur in Aula regia, occidit K…
nutum Regem & Conſtantium cogn…
tum ejus, in vigilia S. Laurentii. VVald…
marus vero vulneratus fugit in Iutia…
quem Sueno inſecutus eſt cum exercit…

Anno Dom. 1157 convenerunt *Sue…*
& *Waldemarus* reges in campo, qui *Gr…*
tehede dicitur, in prælio, in quo Sue…
occiſus eſt, & ſepultus in Capella *Grath…*
& *VValdemarus* obtinuit monarchia…
totius Daniæ.

Anno Dom. 1158 Adrianus Papa ſed…
annis quatuor. *Abſalon* factus eſt Ep…
ſcopus Roskildenſis. Conventus mitt…
tur in *Viteſchola* Nonis Aprilis.

Anno Dom. 1160 Conventus venit i…
Saby.

Anno Dom. 1161 Conventus miſſu…
eſt *Soram* Idus Iulii.

Anno Dom. 1162 *Tuta* vallis funditu…

Ann…

Anno Dom. 1163 natus eſt *Kanutus* ...us *Waldemari* regis. Rex VValdema... ...s ivit ad conſilium Imperatoris *Metis*, ...i multos dolos Imperatoris expertus ..., ſed ſuis ſtrenuiſſime & cautiſſime in ...nnibus ſe gerentibus nutu divino & ...ectione Henrici Ducis Brunſvvicenſis ...tus in Daniam ſanus rediit. Tunc rex ...ditias Teutonicorum prævenire vo... ...is, munitionem *Danevvirki* muro ...cumcinxit: ante enim lignis tantum ...nitus erat locus ille.

Anno Dom. 1164 conventus miſſus in *Gutualtam* 6 Idus Septembr.

Anno Domini 1165 conventus venit ...*Om*, quæ *Cara inſula* dicitur. VVal... ...marus ſubegit Slavos.

Anno Dom. 1167 *Buricus* captus eſt, ...effoſſis oculis caſtratus.

Anno Dom. 1170 natus eſt *Walde*...*rus*, filius *VValdemari*. S. Thomas ...chiepiſcopus Angliæ martyrizatus. ...gia à Danis adquiſita eſt, & ad fidem ...riſti converſa. Iarmarus baptizatus. ...ges Danorum editæ ſunt. Conventus ...ttitur in Dobran Cal. Martii.

Anno Dom. 1171 S. Kanutus Dux & ...rtyr tranſlatus eſt Ringſter.

Anno Dom. 1172 Conventus venit ...*Dargun* & in *inſula Dei*.

Anno Dom. 1173 Conventus venit

in locum Dei qui dicitur *Loum.* Chr
ſtophorus Dux obiit. Maximus terr
motus fuerat in Dania.

Anno Dom. 1174 Conventus ven
in *Colbar*, qui dicitur *Meravallis*, 4 N
nas Febr.

Anno Dom. 1176 caſtrum *Stettin*
Danis obſeſſum eſt.

Anno Dom. 1177 S. Margareta Ro
kildis paſſa eſt. Kanutus filius VVald
mari primi factus eſt rex Scaniæ & Ha
landiæ parte innuente & conſentient

Anno Domini 1178 *Eskillus* ſecund
Archiepiſcopus Daniæ receſſit, fact
monachus Clarevallis. *Abſalon* fit A
chiepiſcopus. Eodem anno ſol obſcur
tus eſt, in vigilia S. Crucis, feria quart

Anno Dom. 1180 obiit S. Nicolaus i
Arhus. Bellum fuit in *Flyſa.*

Anno Domini 1181 rex *Waldemar*
occurrit *Fritherico* Imperatori apu
Thraven, ubi duas filias ſuas maritavi
unam filio Imperatoris, aliam Comi
Sifrido, ubi etiam obtinuit ab Imp. do
minium totius Nordalbingiæ, hoc e
omnium terrarum ad Aquilonaré pa
tem Albiæ, ſuper quo habuit literas Im
periales cum bulla aurea, & literas P
pales, videlicet domini Innocentii Pap
tertii, de confirmatione dictæ collatio
nis pro jure perpetuo habendæ, ſed ha
liter

[..]tas poſt mortem regis, Abel quædam
[..]lier Teutonica, filia diaboli, in odium
[..]norum deſtruxit.
Anno Domini 1182 obiit *VValdema-*
[..] filius Sancti Kanuti Ducis, anno re-
[..] ſui 25. Poſt quem
[..]XXXIII. KANVTVS filius ſuus. Obiit
[..]m *Eskillus* Archiepiſcopus in Cla-
[..]valle.
Anno Domini 1184 expeditio facta
[..]n *VVolgaſt.*
Anno Domini 1186 conventus miſſus
[..]n *Oliciam.* Obiit Suno Ebbonis.
Anno Domini 1187 Hieroſolyma à
[..]dano capitur, & Chriſtiani delentur.
[..]pſis ſolis facta eſt.
Anno Domini 1188 Sanctus *Kanutus*
[..]nſlatus eſt. Dux *VValdemarus* factus
[..]miles.
Anno Domini 1189 expeditio facta
[..]n Slaviam.
Anno Domini 1190 obiit *Magnus*
[..]. Conventus mittitur in *Reigneveld*
[..]lend. Novemb.
Anno Domini 1191 expeditio facta eſt
[..]Flandria, quam vicerunt Dani.
Anno Domini 1192 *VValdemarus*
[..]ſcopus, nullo cogente, regi ſe oppo-
[..]as, ivit in Norvvegiam. Indeque re-
[..]ans cum 35 longis navibus, captus eſt,
[..]n turri *Somburg* poſitus, ubi ſedit 14
 annis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

annis. Conventus mittitur in *Gulholn* Petrus Sunonis fit Epiſcopus. Primu incendium in *Eſrom.*

Anno Dom. 1194 Conventus ven *Aſylum.* Expeditio facta eſt in *Eſtonian* Comes *Adulphus* factus eſt homo reg tributarius Daniæ.

AnnoDom. 1195 Conventus venit *Olivam.* Gregorius VIII diebus 33 ſedi Ventus vehemens fuit.

Anno Dom. 1196 Clemens Papa ſed duobus annis. *Kanutus* rex duxit exerc tum in Eſtoniam. Obiit *Gerthrud* regin

Anno Dom. 1197 Ordo ſanctæ Trin tatis incepit.

An. Dom. 1198 Innocentius Papa III ſ dit an. 19. Obiit Sophia regina. Petrus I piſcop9 captus eſt & frater ejus Thorbe nus occiſus. Terræ motus fuit in Dani

Anno Dom. 1200 Ordo fratrum M norum incepit. Caſtrum Reynsberg a quiſitum eſt, & Thitmerskia.

Anno Dom. 1201 obiit *Abſolon* te tius Epiſcopus Daniæ, & conſecratu Andreas.

Anno Dom. 1202 Sanctus VVilhel mus Abbas migravit. Comes Adolph captus eſt. Caſtrum Seghebergh acqu ſitum eſt 2 Idus Novembris. Obiit K nutus rex filius *VValdemari*, & Com Albertus factus eſt miles.

LXXXIII. VVALDEMARVS corona-
eſt in regem eodem anno.

Anno Dom. 1203 comes *Adolphus* li-
atus eſt, poſitis obſidibus ad decem
nos. Redditũ eſt caſtrum *Lovemborg.*

Anno Dom. 1204 expeditio facta eſt
Norvvegiam per regem VValdema-
m, qui *Erlingum* conſtituit ibi regem,
Philippum ducem, qui ambo facti
nt homines regis, apud *Thunsbyærgh.*
biit *Esbernus Snare.* Secundum in-
adium in *Eſrom.*

Anno Dom. 1205 rex VValdemarus
xit *Dagmar* filiam regis Boemiæ in
orem. Dani Albiam tranſeuntes de-
uxerunt *Ertenborg.*

Anno Dom. 1206 VValdemarus E-
ſcopus liberatus eſt ad preces *Daghmar*
ginæ, ita tamen quod juravit ſe nun-
iam Daniam intraturum. Poſtea vero
ctus Archiepiſcopus Bremenſis, cum
regi opponeret ad inſtantiam regis
Valdemari, depoſitus eſt & excommu-
catus à Papa. Andreas Archiepiſco-
us duxit exercitum in Revaliam.

Anno Dom. 1207 Conventus venit
Tuta inſula. VValdemarus fugavit
nperatorem.

Anno Dom. 1208 Dani corruerunt
Lene. Rex VValdemarus caſtrum
yzenburg deſtruxit. Pons ultra Albiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

factus. Caſtrum *Hereborg* juſſu VValdemari factum eſt.

Anno Dom. 1209 natus eſt VValdemari III filius II. Conventus mittitur in *Dargun* de *Doberam*.

AnnoDomini 1210 expeditio facta eſt in *Pruciam* & Samland. *Miſtvvin* Dux Poloniæ factus eſt homo regis. Svverkerus rex Svveciæ occiditur. Conventus venit de *aurea inſula* in *Rus regium*.

Anno Domini 1211 Dani caſtrum *Dymin* reædificant, & *Nyeenborg* deſtruunt.

Anno Domini 1212 obiit *Margareta* regina, quæ propter præcipuam formæ pulchritudinem dicta fuit *Daghmar*.

Anno Domini 1213 obiit *Iohannes* filius *Esberni Snare*.

AnnoDomini 1214 Petrus ſeniorRoſkildenſis Epiſcopus & Nicolaus Epiſcopus Ripenſis objerunt. Comes Guncellinus & Comes Henricus frater ejus, terram à Rege receperunt, & ei fidelitatem juraverunt. Dani obtinuerunt caſtrum *Stetin*, & caſtrum Marchionis *Muten*. Rex VValdemarus ſecundas nuptias celebravit cum Berengaria ſorore Ferandi Comitis Flandriç, quç *Beengerd* eſt dicta.

LXXXIV. Anno Domini 1215 VValdemarus tertius eligitur in regem. Imperator Otto fidem violans, & contra jura-

ramentum ſuum veniens, Holſatiam
bi ſubigere volebat: contra quem ve-
t Rex VValdemarus cum exercitu co-
oſo, habens ſecum de ſolis Friſonibus
xaginta millia hominum: quo audito
nperator non eſt auſus expectare con-
eſſum belli, ſed fugit ultra Albiam,
rditis in ſingulari certamine duobus
elioribus pugilibus Imperii, quos de-
cerunt duo Friſones, videlicet *Suen*
terke & *Brother Ganling*.

Anno Dom. 1216 Petrus filius Iacobi
t Epiſcopus Roskildis. Gelu ſuper Al-
iam viam præbente, rex VValdema-
us cum exercitu tranſivit ad terram
enrici Comitis Palatini, quam vaſtavit
cendio, donec eam ſibi totam ſubju-
avit. Item duo caſtra contra *Hamborg*
onſtruxit, & tandem civitatem cepit.
atus eſt *Ericus* filius VValdemari re-
is, cui pater eodem anno ducatum Iu-
æ contulit, & *Nicolao* filio illegitimo
omitatum Hallandiæ.

Anno Domini 1217 Comes Albertus
x mandato regis VValdemari ædifica-
it caſtrum *Travenemunde*, & Dani ca-
trum in *Frithibierg* conſtruunt.

Anno Domini 1218 obiit Imperator
Otto. Rex VValdemarus convocatis to-
ius regni primis 15 Epiſcopis, tribus Du-
ibus & tribus Comitibus, Abbatibus
etiam

etiam aliiſque quam plurimis, VValde-
maro filio ſuo in Sleſvvic diadema regni
impoſuit. In feſto B. Iohannis Baptiſtæ
obiit Comes Nicolaus.

Anno Dom. 1219 rex VValdemarus
congregato exercitu permaximo, cum
mille quingentis longis navibus *Eſto-
niam* intravit, & poſt multa bella totã
terram illam ad fidem Chriſti cõvertit,
& Danis ſubdidit uſque in præſens.

Anno Dom. 1221 obiit *Berengaria*
mater regum Erici, Abel & Chriſtopho-
ri. Obiit *Rikece* regina.

Anno Dom. 1222 *Gregorius* Cardina-
lis fuit in Dania. *Andreas* Archiepiſco-
pus ceſſit. Abbas *Gunnerus Claræ* inſulæ
electus eſt in Epiſcopum.

Anno Dom. 1223 rex VValdemarus
una cum filio ſuo VValdemaro tertio à
ſuis proditi, capti ſunt in lectis ſuis à co-
mite Henrico in inſula *Lydoe*, & in Sla-
viam ducti in caſtrum *Zuerin*, manſe-
runt ibi fere per triennium, & tunc re-
dempti ſunt per Danos pro 60 millibus
mercarum in pondere Lubecenſi, ſed
equi, veſtes, & alia jocalia, quæ dede-
runt omnibus melioribus Saxoniæ, in
die exitus ſui in duplo plus valebant.

Anno Dom. 1224 *Petrus Saxonis* fit Ar-
chiepiſcopus. Obiit Andreas Camerarius.

Anno Dom. 1225 obiit *Petrus Iacobi*
Epiſco-

piſcopus Roskildenſis. Cui ſucceſſit *Nicolaus Stig.*

Anno Dom. 1226 ſoluti ſunt duo re-
s. Obiit Sanctus Franciſcus. Multi *Fri-
es* corruerunt in *Thidmerskia*, & ta-
en *Thidmerskia* Danis ſubjugata eſt.

Anno Dom. 1227 in *Bornhovit* Dani
rruerunt. Nam *Thidmarskienſes* in
imo exercitus collocati, proditionem
ientes, exercitum Danorum, cum
ibus erant, à tergo percuſſerunt. Gre-
rius IX Papa ſedit.

Anno Dom. 1228 Andreas & Petrus
chiepiſcopi objerunt.

Anno Dom. 1229 rex VValdemarus
celebravit nuptias cum filia regis Por-
galiæ *Elienora*, Ripis, in feſto beati
hannis Baptiſtæ.

Anno Dom. 1230 *Otto* Cardinalis fuit
Dania. *Vſſo* fit Archiepiſcopus. Eclipſis
is, & peſtilentia hominum & jumen-
rum magna fuit.

Anno Dom. 1231 obiit Rex VValde-
arus III filius VValdemari ſecundi, &
gina *Elienora* cito poſt eum, in partu.

LXXXV. Anno Domini 1232 ERICVS
filius VValdemari ſecundi, coro-
tus eſt à Domino *Vffone* Archie-
copo, & frater ejus *Abel* ducatum
tiæ accepit. Eodem anno *Fratres
inores* nudis pedibus Daniam in-
grave-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

traverunt, & domum Ripenſem fund.
verunt.

Anno Dom. 1233 *Esbernus Snerlin* obiit. Obiit piæ memoriæ *Nicola* Cancellarius, Epiſcopus Sleſvvicenſis.

Anno Domini 1234 *Fratres minore* domum acceperunt. *Sleſvvick*, *Lunde* & *Roskild* igne perierunt.

Anno Dom. 1236 VValdemarus Epi ſcopus obiit, humilis monachus in *Ly ke*. Conventus miſſus in *Paradiſo*.

Anno Dom. 1237 Dominus Petru Abbas *Ruris Regii* omnes poſſeſſione dictæ domus eatenus acquiſitas cun villicis & colonis omnibus abſolute li bertati reſtituit, ab omni impetition exactoria & jure regio eximens eos, pr quinquaginta tribus marcis denariorun uſualium, quas Domino *Abel* inclyt Duci Iutiæ pro jam dicta exolvit liber tate, ita quod non ſit ejuſdem Duci poſteris liberum nec licitum hanc pa ctionem aliquo tempore infirmare, jux ta inteſtationem privilegii Principis me morati. Eodem anno Dux *Abel* duxi *Mathildem* filiam Comitis, quod re VValdemarus pater moleſte tulit, timé per hoc futurum ſchiſma inter fratres quod & evenit. Nam ab illo die nun quam defecit bellum inteſtinum in Da nia inter reges & Duces, Comitibus eo

inſti

inſtigantibus, qui ſemper quærunt ma-
la Daniæ. Bellum fuit in *Scannoer* inter
Danos & Normannos. Tempeſtas fuit
in die ſancti Clementis.

Anno Dom. 1238 Tranſlatio S. VVil-
helmi abbatis in *Æbelholt*.

Anno Domini 1239 rex Ericus duxit
Iudith filiam Ducis Saxoniæ in uxorem,
cum quibus diſpenſatum eſt in quarta
linea conſanguinitatis, per dominum
Papam Gregorium. Hieroſolyma capi-
tur à paganis.

Anno Domini 1240 *Seulo* Dux Nor-
vegiæ cum filio occiſus eſt à rege Ha-
quino.

Anno Domini 1241 obiit inclytæ re-
cordationis rex *Waldemarus* II in cœna
Domini: in cujus morte vere cecidit co-
rona capitis Danorum. Nam ab illo, bel-
lis inteſtinis & deſtructioni mutuæ va-
cantes omnibus in circuitu nationibus
facti ſunt in deriſum. ſed & terræ quas
patres eorum gladio ſuo glorioſe acqui-
ſierant, non ſolum ab eorum dominio
receſſerunt, verum & plagas maximas
regno intulerunt, & illud miſerabiliter
confuderunt. principibus regni reſiſten-
tibus, ſexies ſe invicem lacerantibus &
vaſtantibus. *Ericus* rex filius VValde-
mari II monarchiam Daniæ obtinuit.
Eclipſis fuit. *Petrus Stigi* obiit.

Anno

Anno Dom. 1242 ortum eſt bel[lum] inter fratres *Ericum* regem & *Abel* [du]cem. Clauſtrum *Ringſtath* igne peri[it.]

Anno Dom. 1243 clauſtrum mo[na]lium *Roskild* incenſum eſt. Innocen[tius] IV ſedit.

Anno Dom. 1244 Rex Ericus d[uxit] exercitum *Kolding*.

Anno Dom. 1245 generale concili[um] fuit Lugduni. Nicolaus Epiſcopus R[os]kildenſis fugit de Dania.

Anno Dom. 1246 Iacobus Sunc[ius] obiit. Rex Ericus movit exercitum c[on]tra fratrem ſuum, illo cum exercitu T[eu]tonico occurrente; ſed treguæ factę ſu[nt] ad tempus.

Anno Dom. 1247 *Sora* & *Holbo[k]* igne perierunt. Othonia à Teuton[is] incenſa eſt. Rex Ericus oppidum *Sv[e]neborg* occupavit.

Anno Dom. 1248 *Copenhaven* à L[u]becenſibus incenſa eſt. Obiit *Olavus* pi[n]cerna. *Nicolaus* Epiſcopus Roskilden[ſis] obiit in *Clarevalle*.

Anno Dom. 1249 obiit Ericus. R[ex] Sueciæ obiit.

Anno Dom. 1250 Dux *Abel* fratre[m] ſuum *Ericum* regem proditioſe capt[i]vavit in *Sleſvvick* in nocte beati Lau[rentii], quem quidam miles ejuſdem du[cis], *Lagho Gutmund* ſcilicet, navigi[o]

depor[

portavit uſque Myoſund, ibique eum
cidit, & duce ignorante eum in *Slia*
bmerſit. Eodem anno *Waldemarus*
ius Ducis *Abel*, à ſcholis Pariſiis do-
um pergens, captus eſt per milites
omini Epiſcopi Colonienſis.
LXXXVI. Dux ABEL in regem ele-
us eſt & coronatus.
Anno Dom. 1251 *Fretbericus* Impe-
tor obiit. Obiit Comes *Nicolaus Lu-
vvicus*. RexFranciæ captus eſt, & fra-
ejus Robertus occiſus.
Anno Dom. 1251 Rex *Abel* cum ex-
citu intravit *Eiderſted* ad pugnan-
um, ibique occiſus eſt. Obiit *Vffo* Ar-
iepiſcopus.
LXXXVII. CHRISTOPHORVS fit
ex anno Domini 1253. Rex *Chriſtopho-*
tradidit *Waldemaro* filio Regis
bel Ducatum cum vexillo apud
lding. Bellum fuit *Skelfiſchoer* inter
gem *Chriſtophorum* & *Heinricum E-
lthorp*.
Anno Domini 1254 Innocentius Pa-
IV Alexander Papa conſecratus. Ia-
bus fit Archiepiſcopus, & *Petrus* E-
copus Roskildenſis.
Anno Domini 1257 *Hagvinus* rex
orvvegiæ fuit in Dania. obiit *VValde-
arus* Dux.
Anno Domini 1258 Rex *Ericus* ab

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Eccleſia S. Petri transfertur à *Chriſtop-*
ro fratre ſuo Epiſcopo, *Nicolao* abſer
Bellum fuit inter regem & ruſticos.
vitas Repin judicio Dei cum omnib
attinentiis periit.

Anno Domini 1259 captus eſt *Iaco*
Archiepiſcopus Lundenſis, & carce
tus in caſtro *Hakenſcog*. Obiit Chriſ
phorus in civitate *Ripenſi*. Poſt qu

LXXXVIII. ERICVS filius ejus regn
vit, qui multa mala fecit, Eccleſias ſp
liando, læſis & injuriam paſſis juſtitia
nullam faciendo. Monaſteria quoq
quæ patres ejus per ſe & ſuos ædificav
rant, per equos & canes miſerabiliter
tenuavit. Comites Holſatiæ magna
partem ducatus vaſtaverunt. *Iarmar*
Princeps *Ryanorum*, magnam parte
Sialandiæ vaſtavit.

Anno Domini 1260 *Iarmarus* fe
ſtragem magnam ruſticorum apud *Ne*
vvich. Qui etiam eodem anno obi
Olavus Epiſcopus occiditur. Dux *Eric*
filius *Abel* regis receptus eſt in ducatum

Anno Dom. 1261 bellum fuit *Lohe*
inter regem *Ericum* filium *Chriſtoph*
& *Ericum* ducem filium *Abel*, in vig
lia ſancti Olavi, & contrita eſt pars r
gis, qui ibidem captus eſt cum matre ſ
Margareta regina.

Anno Dom. 1262 Rex *Ericus* trad
tu

r Marchionibus. Regina liberata eſt. ux de *Brunſvvik* fuit in Dania. Eclipſis lis fuit Nonis Auguſti. Epiſcopus *Nicous* captus eſt.

Anno Dom. 1263 *Ivvarus Taki*, & *trus Fyn*, ſuſpenſi ſunt. Epiſcopus *Niaus* liberatus eſt.

Anno Dom. 1264 Rex *Ericus* venit de ptivitate. *Arvveſcogh* deſtruitur.

Anno Dom. 1265 Clemens Papa IV lit. *Iacobus* Archiepiſcopus curiam it. Obiit *Nicolaus* Epiſcopus Sleſvvinſis. Electus eſt *Bondo*.

Anno Dom. 1266 venit *Guido* Cardiis in Daniam, & excommunicavit ren & reginam. *Byrger* Dux Sueciæ it.

Anno Dom. 1267 obiit Domina *Inorg* de *Kaldenborgh*. Conſecratus eſt iſcopus Bondo.

Anno Dom. 1268 Iacobus Archiepiopus ſecundo curiam adiit. Caſtrum Kolding ædificatum eſt. Clauſtrum *m* igne periit.

Anno Dom. 1269 captus eſt *Conra*nepos Fretherici Imperatoris, & deatus eſt. Obiit Clemens Papa.

Anno Dom. 1270 vacabat ſedes Roa, Eclipſis ſolis fuit in mane Lætare ruſalem.

Anno Dom. 1271 combuſta eſt civi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tas Ripenſis. Obiit Lodevvicus
Franciæ. Domicellus Nicolaus obiit

Anno Dom. 1272 obiit dux *Eric*,
& redditus eſt ducatus Erico regi c
filioDucis. Andreas pincerna obiit. C
tus eſt Papa Gregorius qui colliga
Eccleſiam. Eodem anno XII kalen
Septembris Teutonici occupaver
civitatem *Sleſvvick* multitudine cop
ſa, & 6 Kalendas quibuſdam de exerc
amiſſis cum magno ſpolio & præda
corum diverſi generis receſſerunt. O
Guido Cardinalis. Obiit Duciſſa *Marg*
reta in partu.

Anno Dom. 1274 obiit Eſgerus E
ſcopus Ripenſis. Obiit dominus *Mich*
abbas Ruris regis. Comes *Rodulſus* e
ctus eſt in Imperatorem.

Anno Dom. 1274 obiit *Iacobus* A
chiepiſcopus Lundenſis. Generale co
cilium Lugduni celebratum eſt. Et to
Græcia ad fidem eſt converſa.

Anno Dom. 1275 duæ turres Ecc
ſiæ S. Petri in *Sleſvvick* corruerunt,
magna pars ejuſdem Eccleſiæ. Obiit D
minus Iohannes Abbas. A cardinali re
tum eſt interdictum per regnum Dan
Expeditio facta eſt ad Sueciam, & vi
ſunt Sueci.

Anno Domini 1276 obiit Erland
Archiepiſcopus electus Lundenſis,

ſucc

ucceſſit *Thrugotus* XI Archiepiſcopus. Obiit Papa Gregorius. Innocentius ſedit. Poſt quem Otto bonus ſedit quinque ſeptimanis. Ericus dux Sueciæ obiit. *Valdemarus* rex Sueciæ exulavit in Dania cum uxore & filiis.

Anno Dom. 1277 creatus eſt Papa Iohannes XXI. Obiit *Petrus* Epiſcopus Roskildenſis, & *Stigotus* eligitur.

Anno Dom. 1278 rex *VValdemarus* rediit ad Sueciam, filio pro obſide relicto. Obiit Papa Iohannes.

Anno Dom. 1279 Domicellus *Abel* & Dux Albertus de *Brunſvvick* objerũt.

Anno Dom. 1280 obiit Nicolaus Papa III. Obiit *Thrugotus* Archiepiſcopus Lundenſis, & ſucceſſit Iohannes *Droos*. Obiit *Stigotus* Epiſcopus Roskildenſis, & ſucceſſit *Ynguarus*.

Anno Domini 1281 creatus eſt Papa Martinus.

Anno Domini 1282 obiit *Bondo* Epiſcop. Sleſvvicenſis. Electus eſt Iacobus. Major Eccleſia Roskyldenſis ſuccenſa eſt. Lis oritur inter regem Ericum & Principes.

Anno Dom. 1283 pax reformatur in *Varthingborg*. VValdemarus filius Erici ducis ducatum obtinuit, & Iacobus comitiam Hallandiæ. Iacobus Epiſcopus Sleſvvicenſis privavit mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

nachos *Ruris regis* decimis, & nonn-
los eorundem fecit verberari.

Anno Domini 1284 conventus -
mus *Ruris regis* diſperſus eſt.

Anno Domini 1285 Rex *Ericus* fi
Chriſtophori captivavit *Waldemar*
Ducem Iutiæ & ejus dapiferum.

Anno Dom. 1286 Dux VValdemar
reſtituitur de captivitate. Rex Eri
occiſus eſt in lecto, in nocte S. Cecil,
à ſuis, quos maxime dilexerat, infli
ſibi vulneribus quinquaginta ſex. Ob
Iohannes Epiſc. Orconenſis. Clauſtru
monialium incenſum eſt.

Anno Dom. 1287 convocato con-
lio regni, Dux VValdemarus rece
omnia quæ pater ejus habuerat a
eum. Obiit *Iacobus*, tyrannus plus, qua
Epiſcopus dicendus. Orta eſt magna c-
tenſio inter meliores regni de morte r
gis. Eodem anno in Pentecoſte con-
lium celebratum generale in *Nyborg*. C
mes *Iacobus Stygotus* Marſcalcus, *Petr*
Iacobi, & alii plures potentiores reg
ex communi omnium decreto, vel a
dicti ſunt pro morte regis, vel proſcri
ti. Quos collegit *Ericus* rex Norvveg
in caſtro *Kungel*. Eodem tempore D
Waldemarus factus tutor regni. Eode
anno

LXXXIX. ERICVS filius Erici re
con

ronatur in die natalis Domini. Hic
ctus *Erik Menvved.*
Anno Dom. 1288 *Stygotus* Marſcal-
s cum ſuis multa mala fecit in Norju-
 clandeſtinis incurſibus. Obiit Domi-
 Mechteldis regina. Dux *Waldemarus*
xit filiam Ducis Saxoniæ uxorem
am in Daniam, cum qua priori anno
lebraverat nuptias in *Molne Sleſvvik*
riit igne proprio; quam Dux VValde-
arus muniri fecit in circuitu, ex lignis
æ tulerat de caſtro *Gottorp*; & deſtrui
cit caſtrum *Gottorp*, quod pater ejus
ux Ericus ſumptibus maximis ædifica-
rat, & erat quaſi clavis & cuſtodia
tius Daniæ. Caſtrum *Almetorp* deſtru-
um eſt.

HACTENVS ERICVS REX DANIAE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

VII.

HISTORIA COMPENDIOSA AC SVCCINCTA SERENISSIMORVM DANIÆ REGVM

Ab incerto auctore conſcripta; poſtea vero ad CHRISTIANVM IV *deducta, & antehac in lucem edita,*

Opera & ſtudio

ERPOLDI LINDENBRVCH.

I. DAN.

PRIMVS Danorum rex *Da[n]* eſt appellatus. à quo etiam re[gnum] appellationem eſt ſor[titum]. Ideoque *Dania* ex primo Rege *Dan* nuncupatur. Hic ex uxore *Gritha*, ſummæ inter Teutones dignitatis matrona, genuit duos filios *Humblum* & *Lotherum*.

II. HVMBLVS.

Secundus Rex HVMBLVS, *Lothe[ri]* fratris tyrannide conſternatus, contempto Regni diademate, è Rege privatus eſt factus. Nam in bello à fratre captus regni depoſitione vitam mercatus eſt.

III. LO-

III. LOTHERVS.

Tertius Rex LOTHERVS Humbli fra-r. Hic ex Rege Tyrannus factus, om-iſque nobilitatis extinctor, ab eiſ-em occiditur à quibus fuerat regno onatus.

IV. SKIOLDVS.

SKIOLDVS quartus Rex, Lotheri fi-us, naturam à patre, non mores ſorti-us eſt, & factus inſignis patriæ amator, que egregius juſtitię cultor. Siquidem npias leges abrogavit, ſalutares tulit. ui cum ſpecioſiſſimâ puellam ex Teu-onibus ſingulari certamine meruiſſet, terfecto *Scato* ſatrapa ejuſdem com-etitore, ex eadem genuit filium *Gram*, c tandem morte naturali periit.

V. GRAM.

Quintus Rex GRAM Skioldi filius, qui oſt glorioſas victorias & egregia faci-ora, à filio ſuo *Suigdagero* primo è Nor-vegia pulſus, deinde in Dania occiſus t, ſubſtituto in Regem filio ſuo *Guttor-o*, quem ſibi tributarium fecit Suig-agerus.

VI. GVTTORMVS.

Sextus Rex fuit GVTTORMVS, filius ram, qui fratri ſuo Suigdagero apud orvagienſes & Suecos regnanti tribu-rius fuit, brevique tempore regnans ortuus eſt.

VII. SVIGDAGERVS.

Septimus Rex fuit SVIGDAGERVS, q accepto poſt fratris cineres regno pate no, ab altero fratre nomine Hadin viro fortiſſimo in ultionem paterni ſa guinis eſt apud *Gutlandiam* navali bel peremtus.

VIII. HADINGVS.

Octavus Rex HADINGVS fuit, terti filius Gram. Iſte Hadingus poſt inte emptum fratrem parricidam, ac mu tas generoſas victorias, ſuſpendio ſe vu go inſpectante extinxit, ut parem gra tiam referret Hundingo Suecorum re gi, cui extincto promiſerat ſe non ſuper victurum.

IX FROTO Geffmild.

Nonus rex Hadingi filius FROTO Geffmild, id eſt, liberalis, cognomina tus. Iſte Froto cum multa liberalitat factus eſſet inſignis, multiſque victorii glorioſus, adverſus regem Sueciæ pugnans in bello finivit vitam.

X HALDANVS.

Rex HALDANVS Frotonis filius, duorum fratrum ſuorum factus eſt infamis interfector, diuque regnans in ultima ſenectute mortuus eſt.

XI ROE.

Rex ROE primus Haldani filius, qui pacem magis quam arma doctus, ſtu-

duit

uit magis ornare acceptam ditionem,
uam illius fines propagare. Deſtructo
itur oppido Hogeburg, ædificavit in
landia Roſchildiam civitatem, nomẽ
i imponens ex ſuo nomine Roe, & fa-
atiſſimi ejus urbis fontis, qui lingua
ernacula *Kylde* dicitur. Hic poſtquam
u regnaſſet, ab *Haluvardo* Suecorum
ge interfectus occubuit.

XII. HELGO.

Rex HELGO Roe frater, qui poſt mul-
s victorias, quibus triumphaverat ad-
erſus *Scalcum* VVandaliæ regem, at-
ue filium ducis Saxoniæ, quem inter-
cit, etiam occidit regem Sueciæ *Hal-
ardum* fratris ſui *Roe* interfectorem.
orro cum illi exploratum eſſet, quod
m propria dormiſſet filia, nimio pu-
ore confuſus ſeipſum perdidit, propriis
anibus ſibi mortem inferens.

XIII. ROLVO.

Rex ROLVO *Krage* nuncupatus, libe-
liſſimus extitit, cui Suecia fuit multis
nis tributaria. Hic à genero ſuo *Hiar-
aro* Suconum rege perfidiſſimo per do-
m in arce *Lethra* interfectus eſt.

XIV. HIARTVARVS.

HIARTVARVS Rex decimus quartus,
dem die quo doloſe Roluonem Regẽ
ciderat, occiditur & ipſe à *Viggon e*
ilite Roluonis Regis fideliſſimo.

XV. HOT-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

XV. HOTTERVS.

Rex HOTTERVS, qui poſt Hiartuari ſumpto utriuſque imperio glorioſe re gnavit, factus etiam gigantum & falſo rum deorum victor inſignis. Iſte Hotte rus erat multis egregiis artibus inſtru ctus, præcipue vero adeo callebat omne Muſicorum genus, ut gaudio, mœſtitia miſeratione, vel odio mortales afficere noverit. Tandem interfectus periit.

XVI. BALDERVS.

Rex BALDERVS à ſtultis hominibus etiam Deus creditus. Is poſtea ab Othi no rege interficitur in ſinu quodam, qui in hodiernum diem à prædicto Bal dero dicitur *Balderſunt*.

XVII. OTHINVS.

Rex OTHINVS, ob artes magicas, quas callebat & exercuit, divinas lau des à barbaro & ſtulto populo prome ruit: Cujus nomine etiam unum hebdo modæ diem inſignivit. Qui tandem in *Fionia* occiditur, & ſepelitur juxta am nem quendam, ubi Othonia civitas, ab eodem Othino appellata, ſita eſt.

XVIII. RORICIVS.

Rex RORICIVS, *Slingenbond* appel latus, Othini filius, regnavit inglorius, deficientibus ab eo Suecis & Germanis, qui patris paruerant imperio, morteque naturali defunctus eſt.

XIX. VVI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

XIX. VVIGLETVS.

Rex VVIGLETVS Tyrannus, Amlethi
ctor & interfector. Hunc VVigletum,
abentem regni moderationem tran-
uillam & diutinã, morbus conſumſit.

XX. VVERMVNDVS.

Rex VVERMVNDVS VVigleti filius.
poſt diutinum regimen & interfectũ
uecorum regem, ob ſenium & cæcita-
m à Saxonibus contemptus eſt, quem
ontemptum egregie ultus eſt Vffo fi-
us ejus, jam ex diſſimulato muto ac
ulto factus non ſolum vir facundus,
d etiam fortiſſimus. Solus enim pu-
nans adverſus gigantes duos, utrumq;
eremit, ademto Danis probro, quo ex-
robrati ſunt à Suecis, quod illorum re-
em ſolum offenſum interfecerunt gi-
antes Dani duo.

XXI. VVFFO.

Rex VVFFO VVermundi filius, etiam
lavus manſuetus à quibuſdam dictus.
ujus præclara geſta ob ſcriptorũ ino-
iam ſolemnem fefellere notitiam, quæ
eduntur glorioſa fuiſſe, quorum prin-
ipia tam plena laudis fuerunt.

XXII. DAN II.

Rex DAN Vffonis filius, nimirum in-
lorius filius glorioſiſſimi patris. Sic in-
erdum (ait Saxo) pignora portentis ſi-
hilia à majoribus ſuis deſciſcũt. Omnia
enim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

enim paterna bona & quæ regio ſple-
dori ſervire debuerunt, in flagitiis
turpitudine conſumpſit.

XXIII. HVGLETVS.

Rex HVGLETVS. Qui *Homothum* &
Hogtinium duos Sueciæ Tyrannos m-
ritimo fertur oppreſſiſſe conflictu.

XXIV. FROTHO II.

Rex FROTHO, *Vegetus* dictus. Qu
cum factus eſſet glorioſus cæde decem
fortiſſimorum ducum in Norvvegia
tandem regem Norvvegiæ *Frogerum* ſin-
gulari certamine peremit.

XXV. DAN III.

Rex DAN Frothonis filius egregiam
retulit victoriam de rebellantibus Sa-
xonibus, unde eoſdem ſibi fecit tribu-
tarios, qui illum habere tributarium
contendebant.

XXVI. FRIDLEVUS.

Rex FRIDLEVVS cognomento *Celer*.
Iſte fertur regnaſſe tempore Iulii Cæſa-
ris, cum quo etiam dicitur fœdus pepi-
giſſe, reverſo Iulio, nec audente cum
Fridlevo pugnare ob publicam famam,
quæ tum narrabat apud Danos eſſe vi-
ros fortiſſimos.

XXVII. FROTHO Fredegoedt.

Rex FROTHO, cognomento pacis au-
ctor, Fridlevi filius, deſignatus rex ſub
providentia curatorum, cum eſſet jam
ſeptem

ptem annorum. Igitur principio regni
us gubernatoribus male agentibus,
nta erat vitæ licentia, ut nec legibus,
c pudore cohiberetur obſcœna auli-
rum petulantia. Verum adulto rege
othone, mutatæ ſunt vices rerum: eva-
t enim regnum ipſius non ſolum divi-
s, æquitate & legibus glorioſum, ſed
iam incredibilibus quibuſdam victo-
s clariſſimum. Cujus memoria etiam
nc celebris eſt, tametſi apparet ipſum
gnaſſe ante quindecim ſecula: Nimi-
m eo tempore, quo in Bethlehem Iu-
eæ ex virgine matre natus ſit Dei fi-
s, homo factus.

XXVIII. HIARNERVS.

Rex HIARNERVS, qui cum eſſet ob-
ris parentibus natus, ſuffragiis tamen
puli diadema regni promeruit, tan-
am præmium ornati ſepulchri ipſius
othonis. Nam Frothonis ſepulchrum
andi ſaxo, inſcripto Epitaphio, orna-
:: ob quod regno ab incolis donatus
. Qui paulo poſt à Fridlevo Frothonis
o, Ruthenorum Rege, eſt interfectus.

XXIX. FRIDLEVUS II.

Rex FRIDLEVUS Frothonis filius. Hic
m regnaret apud Ruthenos, audita
tris ſui morte, primum ſuccurrit præ-
to Suecorum adverſus duodecim gi-
ntes Norvvegiæ. quibus interfectis
præter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

præter unum *Biornomen*, in Dania profectus eſt. Cujus adventum audientes Dani, quem vano rumore mortuum credebant, jubent *Hiarnerum* regno cedere. Iſte Fridlevus rex factus, interfecto *Aſmundum* Norvvegiæ regem, ac paulo poſt naturali morte defungitur, relicto ex *Frogertha* uxore filio Frothone, cognomento *Largo*.

XXX. FROTHO IV.

Rex FROTHO Fridlevi filius, cognomento *Largus*. Hujus principatui multi gigantes parebant, inter quos præcipuus erat *Starcatherus*, multorum gigantum peremptor, atque mirabilium rerum effector. Igitur cum hic Frotho glorioſiſſimum habuiſſet regnum multis annis, à *Suertingo* quodam Saxonum regulo doloſe ad convivium vocatus occiditur, viciſſim occiſo Suertingo. Suertingi enim ſcelus amborũ interitus fuit.

XXXI. INGELLVS.

Rex INGELLVS Frothonis filius, tanto patre prorſus indignus, quia luxu, libidine, & crapula adeo perditus erat, ut evaſerit omnium ignaviſſimus. Adeo ne cogitavit de patris doloſa morte ulciſcenda, ut filiam Suertingi patris interfectoris uxorem duceret. Cujus conſuetudine tam mollis & delicioſus effectus, ut omnem avorum ſuorum gloriam

prorſ

rorſus obſcurarit. Tandem Starcatheri
xprobrationibus provocatus, occidit
ultionem paternæ cædis ſeptem Suer-
ngi filios, quos ſecum habebat in gra-
am uxoris quotidianos convivas. Pe-
t autem rex iſte naturali morbo in
ethra ſede regali, juxta quam ſepultus
gitur.

XXXII. OLAVS I.

Rex OLAVS, quartus Ingelli filius,
c cum multis annis regnavit, nul-
m laudem tamen apud poſteros pro-
eruit. Sub finem vitæ nihilominus
udenter duobus filiis diviſit regnum
imperium; Haraldo maris impe-
m, Frothoni vero terræ regnum
buens.

XXXIII. HARALDVS I.

Rex HARALDVS Olai filius, cui maris
ntigit imperium, à fratre Frotho-
dolo occiditur, ut ſolus regno poti-
ur.

XXXIV. FROTHO V.

Rex FROTHO Haraldi frater. Qui
llo facinore clarus, etiam conatus eſt
raldi filios extinguere, ne ullus eſſet
ricidii ultor: qui tamen magno arti-
o ſuorum curatorum ſervati ſunt
ec adoleviſſet: adulti vero facti, cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

regiam Frothonis ſubjectam und
igne incendiſſent, Frotho fugiens ad
opacos quoſdam receſſus, dudum c-
ſtructos, vapore & fumo ſtrangula
interiit.

XXXV. HALDANVS II.

Rex HALDANVS, Haraldi filius, &
patrui ſui Frothonis interfector. c
cum tribus annis regnaſſet, relicto
gno fratri ſuo Haraldo, Sueciam in-
ſit, vicit & occupavit. Ericus rex Sue
occupaturus Daniam tribus prœliis -
ctus eſt ab Haraldo Haldani fratre. Qu-
to vero prælio victor effectus Harald
occidit. Sed ab Haldano poſtea vic
& interfectus, vita ſimul & regno p-
vatus eſt. Erat hic Haldanus corp
adeo robuſtus, ut clava immenſæ m-
gnitudinis ferro undiq; circumſepta
bello uteretur, qua multos aliorum
gum gigantes occidit. Ab hoc Haldan
qui ex inclyta matrona *Thorilda* gen
Aſimundum Norvvegiæ regem, omn
poſtea Norvegiæ reges, magni æſtima
duxiſſe originem, ad eundem ſuam g
nealogiam referentes.

XXXVI. HVGVINVS.

Rex HVGVINVS Haldani nepos, c
regias opes teſtamento legavit, regem
que conſtituit. Hic Huguinus poſtea a
æmulo, cui *Regnaldo* nomen erat, bel

oppr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

preſſus erat & peremptus, unico filio
valdo relicto.

XXXVII. SYVALDVS I.

Rex SYVALDVS, cui filia erat *Syritha*, ella non ſolum ſpecioſa valde, ſed nnium illius ſeculi puellarum pudiciſna, quæ nupta cuidam *Otharo* viro rtiſſimo, attulit patriç magnum libertis præſidium. Syvaldus igitur pugns adverſus Regnaldum, patris ſui infectorem, perpetuum triduum, Othageneri ſui fortitudine victor evaſit. tharus enim interfecto Regnaldo in gam convertit gigantes plures quam adraginta, inter quos erat Starchates, qui ſemper contempta quavis ſævi, fuerat omnibus periculis major.

XXXVIII. SYGARVS.

Rex SYGARVS ſuccedit patri ſuo *Syldo*. Hic habebat filiam *Signe* nomi, cujus ſtuprum ab *Hagbarto* proco petratum, peperit patri interitum. m ut rex Hagbartum ob filiæ ſtuprũ uco perdidit, ita viciſſim ab Haqui *Hagbarti* fratre, perẽptus occubuit.

XXXIX. SYVALDVS II.

Rex SYVALDVS poſt fratrem Sygan. Hujus temporibus pugnatum eſt n acriter adverſus patris ſui peremrem *Haconem*, ut ex regio ſanguine unus quidem remaneret, præter ſo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

lam *Iuritham* Alfi filiam, Sygariq; ſpo-
tem. Videntes igitur Dani regium n
defeciſſe, regnum popularibus tract
creatis ex plebe principibus. *Oſtm*
præficitur Scaniæ, *Hundingus* Sin-
diæ, *Hano* Fioniæ, *Roricus* Aquilc
Iutiæ, & *Halterus* Auſtrali. Interea
marus rex Sueciæ interfecto *Regn*
rege Normannorum, *Drottam* Regl
di filiam rapuit, quæ ab eodem ſtup
capere coacta, filium procreat *Hil*
rum, crudelitate patre majorem. Ve
paulo poſt *Borcarus* quidam, occiſo
maro, eandem *Drottam* ſibi connu
ſociat, ex qua *Haldanum* illum form
Iurithæ procum genuit.

XL. HALDANVS III.

Rex HALDANVS cognomento *Fo*
qui multis victoriis glorioſus evaſit,
rithamque accepit uxorem, interfe
duodecim gigantibus Iurithæ cuſt
bus, occiſo etiam ſponſo ejuſdem
mo die nuptiarum, ex qua poſtqu
genuit Haraldum *Hulletand*, à *We*
pugile Seilandico interfectus eſt.

XLI. HARALDVS *Hiilletan*

Rex HARALDVS *Hiilletand* patri
Haldano ſucceſſit, qui mox interfe
Weſeto patris ſui peremptore, adeo au
Gothorum imperium, ut omnia O
dentis regna uſque ad mare mediter
ne

um illi ſubjecerit. Vnde ab aliis ſcrip-
ribus vocatur *Alaricus*, qui tempore
lentis Imperatoris dicitur vaſtaſſe
iverſam Italiam, adeoque Romam
iam: fugientibus tamen ad Baſilicas
oſtolorum, morte juſſit eſſe parcen-
m, nocturna viſione admonitus de
parentibus ſibi Apoſtolis Petro &
ulo, eo cultu, quo ad illum venerat
manus Pontifex, pro urbe legatus ad
ocurandam pacem. Veriſimilius eſt
nen, hunc Alaricum non fuiſſe verum
ttorum regem, ſed vice-regem tan-
, quales multi tunc erant, ſed omnes
entes Haraldi imperio, qui erat rex
ttorum principalis. Iſte Haraldus vi-
us potentiſſimus, multiſque regnis
es, pugnans adverſus Ringonem ne-
em ſuum rebellantem, quem regno
onũ prǫfecerat, interfectus occubuit.

XLII. RINGO.

ex RINGO Haraldi nepos. Sed bre-
mpore regnans, Scania Suecorum
no applicata, puellam quandam no-
e *Hetham* præfecit Sielandiæ, ac cæ-
regni Daniæ provinciis. Hic Sue-
dicitur *Haquinus* Ring, qui victo
aldo, Scaniæ præfecit quendam vi-
fortiſſimum, *Olonem* nomine. *He-*
puella fortiſſima regnavit in Sielan-
Fionia & Iutia, nomine regis. Ve-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

rumSielandenſes probroſum rati pare fœmineis legibus, *Olonem*, quem H quinus Ring Scaniæ præfecerat, rege poſtulant. Iutiæ utriuſque ergo princ patum tenuit *Hetha*, ſub tributo tame ſerviens Oloni.

XLIII. OLO.

Rex OLO tantam exercuit tyranni dem, ut ſuperior reginæ & puellæ co temptus cunctis pœnitentiam parere adverſus quem cum duodecim duc conſpiraſſent, deſtituti viribus & ing nio, *Starcatherum* pecunia aſciſcur qui acceptis centum vigintique auri bris, Tyrannum balneis utentem ade que inermen confecit. Huic Oloni ta ta erat oculorum acies, ut ſolo viſu te refaceret etiam viros fortiſſimos: N Starcatherus confectorem egiſſet, n rex Olo ſimulata feritate vultum m taſſet, de Starcathero non aliud ſuſ cans ob longam familiaritatis experie tiam, quam illum eſſe ab inſidiis alien ſimum.

XLIV. OMVNDVS.

Rex OMVNDVS Olonis filius. H poſtquam maturuit, in nullo (inq Saxo) paternis operibus defectior ex tit. Siquidem res ab Olone geſtas, a æquare, aut tranſcendere, curæ habu In ſuis tamen tyrannidem non exercu

Huj

ujus temporibus *Starcatherus*,volun-
arie ab Hatero quodam interfectus,oc-
ubuit.

XLV. SYVARDVS I.

Rex Syvardvs Omundi filius fuit
nfortunatiſſimus: Siquidem illius tem-
oribus invaſerunt Sueci Scaniam, vi-
erunt, occupaverunt. Sic Germani
uoque totam Iutiam. Igitur pugnans
dverſus illum, qui Scaniæ erat præfe-
tus, occiſus eſt, occiſo ſimul & Scaniæ
ræfecto.

XLVI. BVTHLVS.

Rex Bythlvs Syvardi frater, ob
nentis ignaviam coactus eſt advenien-
Iarmerico regnum tradere. Sicque ex
ege privatus evaſit.

XLVII. IARMERICVS.

Rex Iarmericvs multis victoriis
loriοſus apud Slavos, quos frequenter
ebellantes,etiam frequenter victos,rur-
um Danorum poteſtati ſubjecit, tan-
em ſeductus delationibus cujuſdam ca-
umniatoris, cui *Bicconi* nomen erat,
eciοſiſſimam uxorem ſuam nomine
uavvildam regis Helleſponti filiam ob
upri ſuſpicionem à *Biccone* falſo inten-
atam tradidit equorum calcibus prote-
endam: qua re magis fuit illius obſcu-
ata gloria, quam prioribus victoriis
luſtrata. Nam ob hanc cauſam ab

uxoris fratribus,amputatis ſibi prim[illegible] pedibus, & manibus, interemptus e[illegible]

XLVIII. BRODERVS.

Rex BRODERVS Iarmerici filius, [illegible]rum idoneus ſuccedit in regnum.

XLIX. SYVALDVS III.

Rex SYVALDVS nullius præclaræ [illegible] auctor.

L. SNIO.

Rex SNIO Syvaldi filius. Hic patr[illegible] res non ſolum ſervavit, ſed etiam dim[illegible] nutas in priſtinum ſtatum revocav[illegible] Scaniam quoque à Danicæ juriſdicti[illegible] nis integritate ſemotam, ad ſocietate[illegible] patriæ victoria inſigni reduxit. Hic r[illegible] gis Sueciæ uxorem vi rapuit magno r[illegible] gni detrimento. Hujus temporibus ex[illegible] orta gravi fame, exiit è regno grand[illegible] exercitus, qui ſuperatis Alpibus, prox[illegible] mam illius Italiæ partem, quæ nun[illegible] *Longebardia* dicitur, ab eiſdem vocabu[illegible] lum ſortita, quod eſſent longis barbis[illegible] invadentes occupabant, ac interfecti[illegible] omnibus viris, relictas uxores accipie[illegible] bant. Vnde crevit totaLongebardorum poſteritas. Hæc autem feruntur facta anno ſalutis 586.

LI. BIORN.

Rex BIORN nullo egregio facinore inſignis.

LII. HA-

LII. HARALDVS III.

Rex HARALDVS Biornonis filius re-
um ſummam aſſequitur.

LIII. GORMO I.

Rex GORMO Biornonis filius. Huic
ter priſcos Danorum duces non infi-
æ laudis locum rerum ſtrenue geſta-
um titulus tribuit. Nam quæ de hoc
ormone feruntur, ſunt penitus incre-
bilia: cujus curioſitatem in perveſti-
tione ſecretarũ ac mirabilium rerum
nnes admirantur.

LIV. SIGEFRIDVS.

Rex SIGEFRIDVS Gormonis filius,
odefridi frater, cujus ſororem VVide-
ndus Saxonum Rex, ſeu unus ex pri-
oribus *Weſtfalorum*, poſteà duxit, ex
ıa genuit *Witpertum*. Hic legatos ſuos
iſit ad Carolum Magnum, anno Chri-
Iↄ CCLXXXVII, caſtris poſitis ad *Lip-*
 fontem cum omni Francorum exer-
u conſedentem, atque per dies non
ucos ibidem morantem.

LV. GOTRICVS.

GORMONIS filius rex GOTRICVS non
mis modo, ſed etiam liberalitate con-
cuus, incertum, fortior an clementior
erit: adeoque ſeveritatem manſuetu-
ne temperabat, ut alteram altera re-
ndere videretur. Hujus tẽporibus CA-
OLVS MAGNVS, victricia trans Rhe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

num caſtra receperat, cui Gotricus g.
via intulit bella: qui cum proprii ſat.
tis proditoria manu interiiſſet, Ca.
lus Magnus effuſo gaudio exultavit, .
hil eo caſu unquam fortunæ ſuæ juc.
dius obveniſſe confeſſus.

LVI. HENNINGVS.

Rex HENNINGVS, cujus dignum r.
moratu opus (inquit Saxo) non rep.
niſi quod pacem cum Cæſare Ludov.
co jurisjurandi firmitate compoſuit.

LVII. OLAVVS II.

Rex OLAVVS Gotrici filius. Hic int.
fecto patris ſui peremptore, ab aliis b.
lis abſtinuit. Mortuus vero ſepultus f.
apud *Lethram*, illius ſeculi regiam.

LVIII. SIVARDVS II.

Rex SIVARDVS regis Norvvegiæ .
filia Gotrici filius, Scanis, Sielandiſq.
fautoribus, regnat. Nam conſobrin.
ejus *Ringo*, idemque Gotrici nepos, .
tiam occuparat: qui tandem mutua c.
de ſunt extincti.

LIX. REGNERVS.

Rex REGNERVS, *Lodbrog* dictus, S.
vardi filius. Hic erat multis ſtratagem.
tibus admirabilis, multis etiam victor.
glorioſus, Chriſtianorum tamen acer.
mus hoſtis & perſequutor. Periit capt.
in Hibernia, & ſerpentum lacui adj.
dicatus.

LX. HA

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

LX. HARALDVS.

Rex HARALDVS *Klach* tyrannide
egneri fugit ad Ludovvicum Impera-
rem, cujus pietate factus eſt Chriſtia-
us, roboratuſque Saxonicis auxiliis
rimus in territorio Sleſvvicenſi tem-
um Deo dicandum ſollicite & impen-
conſtruxit, poſt ſextum tamen an-
um factus eſt religionis Chriſtianæ in-
mis deſertor. Regnavit annis 16.

LXI. SYVARDVS III.

Rex SYVARDVS Reginfridi, *Saxoni*
egneri, cognomento *Lodbrog*, ſummis
otius Danicę concionis ſuffragiis, pater-
um apprehendit imperium. Hujus in-
er alia præcipua laus eſt, quod paternæ
ecis vindicem egit acerrimum. Erat
utem vir ut animo acer, ita viribus ro-
uſtus, cujus fortitudinem & acrimo-
iam inde vel maxime poſſumus per-
endere. Nam paternæ necis accepto
uncio, haſtile quod forte manu tene-
at, altius pedi ſtupefactus immerſit,
mœroris magnitudine corpoream ne-
ligente moleſtiam. Quo facto ſimul
ortitudinem mœroremque detexit,
ortunam ſuam inter calamitoſum fi-
um conſtantemque virum partitus. At
oſt editas late ſtrages, domeſtica clari-
ate contentus, toga quam armis illu-
ris haberi maluit, omiſſoque caſtro-
rum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

rum cultu, ex acerrimo tyranno exa[...] ſimum pacis cuſtodem gerere cœ[...] tantum decoris in otio atque vacat[...] conſtituens, quantum ante in victo[...] rum frequentia repoſitum autuma[...] Adeo autem ſtudiorum ejus muta[...] nem fortuna favorabiliter proſec[...] eſt, ut ſicut ipſe neminem, ita nec ipſ[...] quiſquam hoſtiliter laceraret.

LXII. ERICVS I.

Rex ERICVS Haraldi frater, regna[...] annis XIV. Hujus temporibus, commi[...] prælio adverſus *Guttornum* patruel[...] ſuum, periit omne ſemen regium, uſq[...] ad unicum Syvardi filium nomine *E*[...] *cum Barnn*: quo prælio uterque *Eri*[...] & *Guttornus*, cum innumeris aliis inte[...] emptus eſt.

LXIII. ERICVS II.

Rex ERICVS Sivardi filius, dict[...] *Barnn*, principio regni ſui religioſiſ[...] mum quemque aut ſuppliciis inſequ[...] aut rebus exuere, exilioque mulctar[...] perſeveravit. Sed paulo poſt prædicant[...] beato *Anſgario* Archiepiſcopo Bremenſi[...] ſacrilegæ mentis errore depoſito, Chri[...] ſtianiſſimus evaſit. Regnavit annis, u[...] quidam volunt, quadraginta ſex, & pri[...] mus Ripis Baſilicam conſtruxit. Hujus temporibus erant Principes homines crudeliſſimi, graſſantes incredibili ſæ-

vitia,

ia, non ſolum in Dania, ſed in Anglia
oque & Hibernia, omnes filii Regneri
dbrogi, quorum hæc ſunt nomina,
icus, *Orebicus*, *Godofredus*, *Inguarus*,
bo, *Vlfo* & *Biorno*. Iſti fratres duce *In-
aro*, qui omnium fratrum fuit crude-
imus, primo Norvvegiam ſibi ſubji-
nt: Deinde in Angliam venientes,
os reges occiderunt, duoſque fuga-
nt: Poſtea ſanctus Emundus rex ab
guaro captus, ligatus, & flagellatus,
viſſime vero decollatus eſt. Inde rece-
ns dimiſit claſſem cum aliis novem
ibus Aquilonis, ex quibus quoſdam
tinavit in Germaniam, quoſdam ve-
in Galliam, qui omnes fere urbes
lliæ & Germaniæ aut ſubegerunt aut
truxerunt, templa cum cleris vaſtan-
, omnem quoque populum ſibi reſi-
ntem, cum mulieribus & pueris, in
gladii trucidantes. Dum hæc agun-
, moritur *Ericus Barnn*, relicto uni-
filio *Lodneknut* adhuc infante. quæ
diens Olavus rex Sueciæ, cum gran-
exercitu Daniam invaſit, vicit & oc-
avit, quinquennio poſſedit, factus
ſexageſimus quartus.

LXIV. SIVARDVS IV.

Rex SIVARDVS Olavi nepos re-
t x annis, tandem à Danis inter-
tus.

LXV. LOD-

LXV. LODNEKANVTVS.

Rex LODNEKANVTVS Erici filius li
ex deſperato pene adoleſcente, at
inſperatæ probitatis evaſit. Hoc
deflendus, quod abſque Chriſtianæ re-
ligionis inſignibus mortem vita im-
mutavit.

LXVI. SVENO I.

Rex SVENO *Langefod* Canuti f
regnat novem annis.

LXVII. FROTO VI.

Rex FROTO Suenonis frater. Hic
gliam vicit, ubi & fidem Chriſti
ctus, Chriſtianiſſimus evaſit. Volen
tur communem eſſe toti Daniæ In
fælicitatem, miſſo legato ad *Agap*
ſecundum pontificem Romanum
doctores poſtulavit: ſed priuſquam re-
diiſſet legatus, in Domino mortuus
cum regnaſſet in Dania & Anglia an
viginti.

LXVIII. GORMO I.

Rex GORMO Frothonis filius regnat
quatuor annis. hujus tempore defe
runt à Danis Angli, pro quorum r
peratione nihil fortiter conatus eſt.

LXIX. HARALDVS V.

Rex HARALDVS Gormonis filius
hoc egregiorum operum vacuus, q
regiarum opum (inquit Saxo) ſerva
magis, quam propagator extiterit.

LXX. GO

LXX. GORMO III.

Rex GORMO acerrimus Chriſtiano-
um perſequutor: hos enim puniebat
ut capitis ſupplicio, aut exilio damna-
at, aut facultatibus exuebat. Templum
iam in fundo Sleſvvicenſi à Chriſtianis
nditum, tanquam ſacrilegum aliquod
npietatis domicilium ab imis funda-
entorum partibus demolitus eſt. Hic
giam majeſtatem magis ſervavit, quã
xit. Qui cum poſtulaſſet uxorem fi-
m *Hedelradi* Anglorum regis, nomi-
Thyram, cognomento *Dannebod*,
n antea impetravit quam pollicere-
ſe Chriſtianum fore, ex qua genuit
os filios, *Canutum* & *Haraldum*. Hic
nutus adeo erat patri dilectus, ut au-
a filii morte protinus expiraverit.

LXXI. HARALDVS Blaatand VI.

HARALDVS *Blaatand* Gormonis fi-
s. Hujus temporibus, Otto Impera-
depopulatus eſt totam pene Iutiam:
o fugato ac fœdere cum illo facto, fa-
s eſt Haraldus rex Chriſtianiſſimus.
ſt hæc THYRA mater regis: quo red-
et patriam tutiorem à clandeſtinis
erorum irruptionibus, quantum à
ſvvico ad occidentalem Oceanum
et, vallo foſſaq; proſcindere aggreſſa
Cui poſtea VValdemarus rex &
ſolon Epiſcopus coctos lateres ſuper-
ſtruxe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ſtruxerunt, reficientes nova ſtructu
lapſus veteris valli. Iſte Haraldus cu
multis annis regnaſſet, à filio Suenon
Tüvveskeg regni affectatore, interfect
eſt per quendam *Tokonem*. cujus co
pus Roskildiam miſſum, apud ſacr
rium, nuper ab ipſo conditum, ſo
mnem ſepulturæ locum recepit.

LXXII. SVENO.

Rex SVENO, *furcatæ barbæ*. Hic co
ſilio impiorum quorundam nomin
Chriſtiani hoſtium, interfecto patre H
raldo, gaviſus eſt ſe nactum eſſe occ
ſionem ſæviendi in divina: ſed infelic
ſimis caſibus afflictus & flagellatus, ta
dem reſipuit, factus Chriſtianus & ipſ
Poppone quodam diacono rem Chriſti
nam adjuvante, edito apud Danos in
gni miraculo. Is enim ad fidei Chriſti
næ confirmationem, candens ferru
nudis manibus illæſus cunctis ſtupent
bus portavit. Hujus Suenonis benef
cio habent mulieres in regno Daniæ ju
hæreditarium. Hic Sueno tres Epiſc
patus Iutiæ inſtituit, Sleſvvicenſem, R
penſem & Arhuſienſem. Mortuus e
poſt converſionem ac glorioſas victo
rias in perfectiſſimo vitæ fulgore, ch
rus Deo & hominibus.

LXXIII. CANVTVS II.

Rex CANVTVS Suenonis filius. H

No

orvvegiam occiſo ſancto Olavo obti-
it,gentemq;Eſthonicam ſibi ſubdidit.
inde Angliam aggreſſus, fugato rege
eldardo ac in Londonia mortuo,
umphato regno,relictā defuncti regis,
am Ducis Normanniç,uxoré accepit,
qua genuit filium nomine *Canutum*,
gnomento *Durum*, ac filiam unam,
am Conradus Imperator accepit filio
o uxorem. Genuit etiam idem Canu-
alios filios duos ex Albina cōcubina,
raldum & Suenoné. Regnavit igitur
nutus iſte ſenex ſuper tria regna, Da-
rum, Anglorum, & Norvagienſium,
nis xx. Moritur anno Domini 1040.

LXXIV. CANVTVS. III.

Rex CANVTVS *Durus*. Hujus tem-
ribus regnavit Haraldus frater in An-
quatuor annis, & mortuus eſt. Cui
ceſſit Canutus Durus, & Sueno ſe-
dus frater in Norvvegia, annis fere
nque; quo defuncto Norvagienſes
erunt in regem, Magnum, ſancti O-
i filium. Quod cum reſciſceret Canu-
Durus, cum Anglis & Danis Norva-
m invaſit: unde inito fœdere, hac le-
er amicos communes ſunt reconci-
, ut qui fuerit alteri ſuperſtes, utrū-
regnum occuparet: Canutus vero
us, paulo poſt mortuus eſt, cum re-
ſſet annis novem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

LXXV. SVENO III.

Rex SVENO *Eſtridis* Canuti Dii ex
Eſthryta ſorore nepos. Hujus tempori-
bus *Magnus* rex Norvagiæ occuparu
regnum Danorum ex pacto, quodam
Canuto Duro pepigerat, pugnavad-
verſus Suenonem, & vicit. Sueno itu
in Scaniam fugiens, atque inde inue
ciam fugam parans, audivit Magnu
eſſe mortuum, qui mox reverſus ab ui
verſis Danis in regem eligitur. Regna-
vit autem annis XXVIII. Huic m
quinque filii, qui omnes poſt eum reg
naverunt. Iſte Sueno erat magnu re
ligionis cultor, ac præcipuus Cleri a
tor, cui inter cæteros erat chariſſim
VVilhelmus Roskildenſis Epiſcop
quo ſuſtinuit libere coargui & admo
ri, ſi quando admiſiſſet quicquam o
rectione dignum. Nam quemadmo
in vita ſeſe mutuo dilexerãt, ita in m
te quoque non ſunt ſeparati. Epiſco
enim regio funeri ſolemni more o
ſurus juſſit parari duo monumẽta, a
que feretra ex urbe Roskildenſi ef
Cumque cognoviſſet in *Topſy O*
eſſe regium funus, erectis in cælum
lis & manibus, ſi quo rerum auctor
vitio placuiſſet, vitam à ſe finiri pe
hæc fatus, veluti in domeſtico le
acquieſcens extinguitur.

LXX

LXXVI. HARALDVS VII.

Rex HARALDVS Suenonis filius natu
randior. Hujus tempore defecit ab
bedientia Danorum Anglia, quæ jam
o annis fuerat regibus Danorum ve-
ligalis. Et quoniam regiæ functioni
at parum idoneus, ſub illius principa-
quiſque ſuo voto vivebat, affectibus
agis quam legibus, aut æquitati ſer-
ens. Vnius tantũ legis editione, maxi-
os meruit vulgi favores, quia conceſ-
reis in purgatione intentati criminis,
ſeſe jurejurando tuerentur; quæ lex
it hoc nomine vulgo gratiſſima, quod
nus periculi formidaretur ex perju-
, quam ex ferro. Erat autem Haral-
s iſte ſacrorum officiis deditus, ſed ſu-
ſtitioſe magis quam pie. Cumque re-
aſſet duobus annis, defungitur.

LXXVII. CANVTVS IV.

Rex CANVTVS *ſanctus*, ſecundus Sue-
nis filius. Iſte non ſolum egregius
tatis & religionis cultor, verum
am magnus juſtitiæ amator. Vi-
ns autem regni incolas hærere in
ultis ad Chriſtianam pietatem reli-
nemque ſpectantibus, nec eſſe cæte-
per orbem Chriſti fidelibus legibus
ceremoniis pares & conformes, cum
nt ob contemptum regiæ juſſionis,
juſſi erant expeditionem facere in

Anglos rebellantes, gravi pecunia n-
ctandi, remiſſa pecuniaria mulcta
ligioſa pietate, urgebat, ut ritu aliar
nationum, Chriſtianam religione
profitentium, decimas ſacerdotibus
ſolverent. Qui perfidia *Olavi* fratri
proditione cujuſdam *Blacconis* di
ſum perſuaſi, præcipue Iuti aquilo-
res, frequenter perfidi, inſurrexer
adverſus ſanctum & juſtum Regem,
gientem in Fioniam perſequentes:
in urbe Othonia ſanctum Dei mar
rem crudeliter occiderunt, in baſil
quæ nunc Domino Albano ſacra
anno regni ſui decimo. cujus crudel
interfectionem fuiſſe verum mar-
rium, divina pietas multa miracu-
rum frequentia declaravit. Periit an
ↀ LXXXVIII.

LXXVIII. OLAVUS *Hunger*

Rex OLAVUS, tertius Suenonis
lius. Hic ab exilio Flandrenſi revocat
remiſſo fratre Nicolao, quem vad
pro Olavi redemptione dederunt,
mnium ſuffragiis rex creatur. Hu
temporibus, in ultionem immaniſſi
parricidii tanta fuit annonæ caritas,
multi fame perirent, quæ non tant
obſcurorum familias vexabat, ſed
jam uſque ad Regis penates pervener
quas cum vidit Rex periclitari men

ru

um inopia, divinum natalem celebraturus, rogavit Deum, ut ſi quid iræ adverſus populum concepiſſet, ſuo, non us periculo ſatiaretur. nec difficiles uminis aures habuit. nam eadem no e eſurientem & parricidii pœnitentem nimam efflavit, anno 7 ſui regni, Domini 1095.

LXXIX. ERICVS *Eigoth* III.

Rex ERICVS, cognomento & reipſa *onus*. Fuere huic Erico filii Haraldus, anutus & Ericus, ſed primus concubina, ſecundus matrimonio, tertius adulrio ortus proditur. Erat autem Ericus e ſimul fortis & manſuetus, tenuitq; edium temperamentũ inter deſidiam ferociam: quamobrem majoribus rmidoloſus, minoribus autem perarus fuit, cum hos paterna indulgen, illos regia ſeveritate inſequeretur. ias quoque plures ex concubinatu habit. Hujus temporibus factus eſt Aſce quidam, clariſſimo inter Iutos loco cus, primus Archiepiſcopus Lunden prius enim parebant omnes Danici ni Epiſcopatus Archiepiſcopo Breinſi. Sub hoc Erico vixit glorioſus *almo Candidus*, educator filii Erici, nirum Canuti Ducis. Tandem octavo ni ſui anno, pro expiatione ſummom peccatorũ religioſam amplexus eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

peregrinationem, Iudæam verſus le-ctis proceriſſimis quibuſdam peregrinationis ſociis, ut ſui corporis proceritatem conſentaneo ſociorum habitu minueret. In ea vero peregrinatione mortuus eſt in Cypro inſula toto orbe famoſiſſima, ubi etiam non ſine grandi miraculo ſepultus eſt, eadem inſula, ipſius ſepultura defunctorum cadavera continente, quæ antea non poterat continere, anno Domini. 105.

LXXX. NICOLAVS.

NICOLAVS quintus Suenonis filius. Huic erat filius nomine *Magnus*, ex uxore Margaretha filia regis Sueciæ, homo crudeliſſimus & impius, qui etiam interfecit ſanctum Canutum martyrem & ducem, ipſius quoque fratrem Haraldum. Iſte Nicolaus bello ſuperatus ab *Erico Emund*, occiſo Magno filio, fugit ad Sleſvvicum, ubi à Iutis interfectus eſt, in ultionem Canuti ducis, qui erat Iutis chariſſimus. Anno Domini 11[illegible]

LXXXI. ERICVS *Emund* [illegible]

ERICVS *Emund*. Hic interfecto Haraldo fratre ſuo, univerſiſque liberis eius ſubmerſis, tandem regnavit. Bello enim vicit & interfecit Magnum, fratrem ſuum Canuti interfectorem. Pacem igitur bello quæſitam juſtitiæ ornamentis colere ſtuduit. Graviter enim animad-

re cępit in majores & potentiores,qui
inores injuria afficiebant: unde neque
miliaritati neq;neceſſitudini parcebat:
ajorum enim inconſultam avaritiam,
t ferro,aut laqueo caſtigabat.quo ſtu-
o & principũ odia & plebis obſequia
ntraxit. Hic Ericus ab Epiſcopo Roſ-
ldenſi Eſchyllo, ob ſimultatem inter
os exortam, pulſus eſt in Iutiam, Sia-
ndenſibus Eſchyllo opem ferentibus,
lis Skialmonis filiis ſeditionis conſor-
um detrectantibus. Sed ut ad eos im-
nitas redundavit, ita ad Eſchyllum
ena conceſſit. Rege enim cum Iutica
ſſe reverſo, patris ac patrui interven-
uſus, vicena auri talenta mulctæ no-
ne perſolvit. Tandem à *Plogo* quodam
ro loco inter Iutas nato coram rege
idam ex plebe de ſe queritanti reſpon-
nte, lancea tranſverberatus occubuit?
nno Domini 1139. cum jam quatuor
nis regnaſſet.

LXXXII. ERICVS *Lamb.* V.

ERICVS *Lamb*, Erici ex ſorore nepos.
c præter ſolam animi fortitudinẽ ni-
à natura dotis acceperat. ſicut enim
t prudentia vacuus, ita parum amœ-
s eloquio. qui confectis aliquot bellis
verſus *Olavum* avũculi ſui Haraldi fi-
,tandẽOthoniæ factus eſt monachus.
ritur regni ſui anno 8, Chriſti 1547.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

LXXXIII. SVENO IV.

SVENO Erici Emundi filius. Huju
temporibus ambiebant regnum etia
Canutus Magni filius, & *Waldemar*
Canuti ducis filius, variantibus inter ſ
ſe populi ſuffragiis. Igitur Scanienſes el
gerunt Suenonem, una cum Sielandi
Iutorum principatum tenente Canut
inter quos ancipiti ſemper victoria pu
gnatum eſt decem annis. Ab hoc Su
none captus eſt, & per ludibrium in t
plo Beati Laurentii ſuſpenſus, *Eſchyll*
Archiepiſcopus Lundenſis. Vbi erg
Sueno iſte nulla certa victoria vider
ſibi totius regni principatum contigi
ſe, deſperabundus fugit in Saxonian
Interim Dani convenerunt, eligent
duos reges, *Waldemarum* filium Canu
Ducis, filii Erici Boni, & *Canutum*
lium Magni interfectoris beati Can
ti regis; hac lege, ut ſimul regnaren
Quod cum audiſſet Sueno ex Saxon
reverſus, hanc meruit gratiam, ut cu
aliis duobus regni conſortium accip
ret, partito in tres partes univerſo r
gno. Sueno igitur Saxonum præſidiis
armis fretus, mox Canutum Roskild
doloſe occidit, occiſurus etiam VVa
demarum, niſi beneficio *Hesberni Sn*
re nepotis *Skialmonis Candidi*, ſervatu
ac in Iutiam maximo naufragii pericu
fuiſſ

iſſet tranſvectus. Quem cum inſequeitur Sueno, eodē anno in prælio, quod *ratemoſæ* commiſſum eſt, à VValdearo victus & occiſus eſt; unde & juſtas edit perfidiæ pœnas.

LXXXIV. CANVTVS V.

CANVTVS filius Magni, filii Nicolai terfectoris regis, beati Canuti Ducis. ic naturam à patre ſortitus, à paternis oribus erat alienus. Cumque duodem pene annis dubia ſpe regnaſſet, tanm à Suenone perfidiſſimo Roskildiæ r inſidias nocte occiditur.

XXXV. VVALDEMARVS I.

VVALDEMARVS Canuti Ducis filius, n ſolum naturæ, ſed etiam pietatis ternæ hæres egregius. Hic interfecto blico prælio perfidiſſimo Suenone, ndem ſolus regnavit. Hujus tempoius, cum frequentes facerent incurnes Saxones in Iutiam, *Waldemarus Abſolon* Epiſcopus Lundenſis, ut multannis arcerentur ab hujuſmodi inrſionibus, extruxerunt murum co latere, ſuper vallo olim facto in eanm rem ab illuſtriſſima Danorum rea *Thyra Danebod* matre Haraldi *atand*, quam quidem ſtructuram ellant *Dane Wercke*. Hic VValdemacum eſſet multis victoriis glorioſus

admirandis etiam rebus eximius, triu-
phata *Rugia* atque per Abſolonem
fidem converſa, cum filiam ſuam de-
ſet Friderici Imperatoris filio uxore,
vidiſſetque ſanctiſſimum patrem ſu
Divorum Catalogo aſſcriptum, fili
ſuum regni diademate ornatum, ta-
dem mortuus eſt, cum regnaſſet an
25, in *Ringſtede* ſepultus, cum Sere-
ſima regina uxore ſua *Sophia* filia Svv-
konis regis Sueciæ, quæ obiit anno D-
mini 1182.

LXXXVI. CANVTVS VI.

CANVTVS primus VValdemari fili
Qui per Abſolonem Epiſcopum terra
mari glorioſe belligeratus eſt adver
Romanum Imperatorem, contende-
tem, Danorum regnum ſemper liber-
mum, eſſe imperii feudum. Holſati
igitur & Dithmarſiam triumphav
Tandem cum regnaſſet annis 22, mo
tuus eſt, anno 1203, in Ringſtede, ſep
tus cum ſua ſorore *Regiza* regina, ux
Erici regis Sueciæ, quæ obiit anno 12

LXXXVII. VVALDEMARVS II.

VVALDEMARVS Canuti frater, f
multis victoriis glorioſus, qui Danis f
tur etiam legem compoſuiſſe, antiq
leges aut emendaſſe, aut in ordinem
degiſſe. Norvegiam vicit, cui regem t
butarium dedit *Erlingum* quendam, d

cen

cemque conſtituit *Philippum* : accepit
autem uxorem nomine *Dagmor* filiam
regis Bohemiæ. Hujus temporibus ini-
tium habuerunt Ordines Minorum &
Prædicatorum ſub anno 1208. Et eodem
anno pugnatum eſt in *Lena Oſtgotia*,
duce *Suerchero Hack* Rege Sueciæ, filio
regis Caroli interfecti à Canuto rege,
filio ſancti Erici, in cujus ultionem Suer-
cherus interfecit omnes Canuti filios,
unico Erico filio in Norvegiam evaden-
te. Huic Suerchero auxilium à VValde-
maro poſtulanti, additæ ſunt Danorum
copię fortiſſimę, virorum videlicet octo-
decim millia, ſub principibus belli *Ebbo-
ne Simonis* & *Laurentio* illius fratre, for-
tiſſimis pugnatoribus, filiis domini *Sue-
nonis Sielandici* de *Knaretorp*. factaq; eſt
magna utriuſque exercitus ſtrages. ceci-
derunt in eo prælio præfati belli Princi-
pes. pugnatum eſt autem pridie Kal. Fe-
bruarii, ceſſitque victoria Suerchero, ſed
maxima ſui exercitus jactura, cęſis innu-
merabilibus Suecis. Rurſus anno 1210
bellatum eſt. *Gulſtus Reen* ibi & rex Suer-
cherus occubuit & dux *Folcho*, alii quo-
que multi viri nobiles de *Folchongis*, ceſ-
ſitque victoria Suecis. Anno 1214, cum
defuncta eſſet regina *Dagmor*, celebra-
tæ ſunt ſecundæ nuptiæ Regis VVal-
demari, cum filia Regis Portugalliæ.
qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

qui anno ſequenti conſtituit filium ſuum VValdemarum regem in placi *Wibergenſi:* qui tamen ante patre ſuum mortuus eſt, anno Domini 12 ſepultuſque eſt *Ringſtadiæ*, cum uxo ſua *Dagmar*, filia regis Bohemiæ, cum uxore ſecunda *Berengera*, filia gis Portugalliæ, ſorore Comitis Fla driæ, quæ obiit anno 1220. Eiſdem ten poribus Otto Imperator armato mil venit adverſus VValdemarum rege occupaturus Holſatiam, ſi res illi ex v to ſuccederent: verum cum audiſſet gem VValdemarum ſibi cum inger bus copiis occurrere, in fugam eſt cc verſus, nec quievit donec ultra Albia ventum eſſet. Anno Domini 1216 VV demarus rex terram Comitis Henri ultra Albiam paulatim vaſtare ac p pulari cæpit, extruxitque duas ar non procul ab *Hammaburg*, Ducatu que Erico filio ſuo contulit. Comitatu autem, quem ab Heinrico Comite v dicavit, Nicolao filio ſuo (quem pellice habebat) dedit. Anno 1223 lo captus eſt rex VValdemarus cum lio VValdemaro, & in Slavoniam ductus. Anno autem 1226 grandi pe nia redemptus. Anno 1232 corona eſt Ericus VValdemari filius in rege & frater ejus Abel Iutiæ Ducatum ac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

it. Anno 1239 idem Ericus duxit uxorem Iuttam filiam ducis Saxoniæ. Igitur cum VValdemarus glorioſe regnaſſet annis 39, mortuus eſt 1241 in cæna Domini, quæ erat quinta Kal. Aprilis: in *Ringſtede* ſepultus, regno in optima pace relicto, ac filiis omnibus antea matrimonio junctis.

LXXXVIII. ERICVS VI.

ERICVS VValdemari filius, vir bonus & pius. Hic multis annis adverſus fratrem ſuum *Abel* virum crudeliſſimum belligeratus eſt: à quo tandem dolo capitur, capiteque truncatur in vigilia ſancti Laurentii, 1242.

LXXXIX. ABEL.

ABEL Erici frater & peremptor, cum duobus annis male regnaſſet, à Phriſonibus eſt interfectus Eiderſtadenſibus, juſto Dei judicio, quod ille prius occiderat regnandi cupiditate innocentiſſimum fratrem ſuum, anno 1242.

XC. CHRISTOPHORVS I.

CHRISTOPHORVS frater Erici & Abelis nullo facinore glorioſus erat. Sub illius Principatu tanta erat plebis rebellio adverſus regem, ut coacta turba irrumperet in arces regias, quas aut deſtruxit aut prorſus eſt demolita. Vno ſcelere euit infamis: accepit enim Archiepiſcopum

pum Iacobum captivum, quem carci mancipavit in arce *Hagenſcovv.* Cu cauſa iam regnum fuit novem annis interdicto. Mortuus eſt anno Domi 1259. Circa hæc tempora obſervatu eſt quiddam in Suecia, quod à tempo bus ſancti Erici initium habuit. Cu enim in Suecia Vpſalenſes ſanctum E cum, in Scania vero Oſtgoti Caroli Su keri Hack patrem elegiſſent, conſtitu runt, ut ex his duabus progeniebus, ternis vicibus, eligerentur Reges. q conſtitutio duravit centum annis, uſq ad tempora Burgeri ducis, patris VV demari, & *Magni Ladelaas*, regum S ciæ, qui captos dolo præcipuos de *F kungis* viros eximios occidit, ut regnu apud illius poſteros perſeveraret.

XCI. ERICVS VII.

ERICVS *Klipping* erat multis flagit opertus, ſacrilegiis, oppreſſionibus, infami libidine; ita vocatus, ut omn bus haberetur inviſus. Igitur anno 12 cum ruri ageret venationis gratia, nocte beatæ Ceciliæ dormiret in vi *Findetorp* VVibergenſis diœceſis, jac retque cum multis in horreo quoda multum ſoporatus, ingreſſi ſunt cla ſeptem viri prævia laternula, ſtudio a mati: quorum unus regis caput man innixum gravi pugione crudeliter tra

verb

rberat, cæteri vero invadentes regis
daver jam exanime, intulerunt illi
lnera 70, in ultionem perfidiæ ipſius
gis, ac præcipue nefandæ libidinis, qua
pugnaverat corruperatque multarum
iam nobilium matronarum pudici-
am, inter quas etiam fuerat ſtuprata
or domini *Stygoti* Andreæ, regni
arſcalci. Iſte Ericus dedit filiam ſuam
mine *Sophiam* VValdemaro regi Sue-
e uxorem: qui ob ſtuprum ejuſdem
roris Sophiæ è regno pulſus, habuit
agnum Ladelaas fratrem ſuum regni
ceſſorem.

CII. ERICVS *Memvvidt* VIII.

Ericus *Memvvidt* Erici filius, aliquot
toriis adverſus Teutones inſignis,
ſtochium triumphavit, & juxta *War-*
vv turrim extruxit. Hujus tempore
no 1287 juratum eſt in Dania à 27 vi-
nobilibus, Dominum *Iacobum* Co-
tem Hallandiæ, Dominum *Stygotum*
rſchalcum, Dominum *Nicolaum Hal-*
sfar, Dominum *Petrum Porſe*, alioſ-
e multos illorum complices, veros
regis Erici interfectores: qui ſtatim
timentes in Norvagiam fugerunt,
eptique ſunt ſub regis Norvagiæ pro-
tione, anno 1293. Mortuus eſt autem
minus *Stygotus*, quondam interfecti
is Erici Marchalcus, in inſula *Hielmo*,
quam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

quam arce quadam munierat, ubi r
interfectores tuta habebant præſ
unde etiam piraticam exercebãt. A
goti enim obitu diſperſi ſunt,ac div
locis ſupplicio affecti. Nam anno ſt
ſequenti captus eſt *Kanelonus*, qui e
Roskildiam rota percuſſus occubu
ultionem interfecti regis Erici, c
idem *Ranelonus* fuerat cubiculariu
eoque proditor infamis. Iſte Ericus m
tuus eſt ſine liberis anno 1319, cu
gnaſſet annis 33, in Ringſtede ſepu
& ad ſiniſtram ſuam jacet mater ſu
gnes regina, uxor regis Erici VVib
ſepulti, filia Alberti Marchionis B
denburgenſis, quæ obiit 1304: & ad
teram ejuſdem jacet uxor ſua, filia
gni regis Sueciæ, quæ obiit anno 13

XCIII. CHRISTOPHORVS I

CHRISTOPHORVS Erici frater
electus eſt anno 1320, erat regni d
mate prorſus indignus ob ignav
nec unquam fortunatus aut felix, a
omnis nobilitatis oſor, populi vor
Igitur tanquam perfidus princeps
nuit multorum rebellionem: qua
clinare volens bis è regno fugerat r
diiſque ſpe recuperandi, ſed null
ctu Nam Holſatis in pignus dedera
verſam Scaniam. Habebat auten
filios, Ericum, Ottonem &

cn

marum. Ericum regem conſtituit, ut
ha ſecum regnaret. Verum uterq; ma-
regnans, grave odium incurrit. Nam
gni proceres fugato patre filium cap-
m carceri manciparunt in arce *Hader-*
ff: qua occaſione cœperunt Holſatiæ
omites regnum ambire, nihil non ten-
ntes, ut Danos in perpetuam quandã
rvitutem redigerent: quod animad-
rtentes Danorum proceres, revocant
exilio Chriſtophorum regem, & Eri-
m illius filium à vinculis abſolvunt,
i paulo poſt brevi tempore regnantes
lamitoſa morte defuncti ſunt, anno
om. 1333. Dominus Magnus Rex Sue-
e redemit univerſam Scaniam à Do-
inis Holſatiæ, qui illam in pignus ac-
perãt à Chriſtophoro rege Danorum,
tre VValdemari Duri. Redemptionis
tem pretium erat 70 millia marcha-
m argenti puri; videntes enim Holſa-
ob tyrannidem, qua graſſabantur in
iverſam Scaniam, defeciſſe Scaniæ
oceres ad *Magnum Smeg* Sueciæ re-
m, coacti ſunt vendere, quod alioqui
n fuiſſent diu habituri. Anno Domi-
1340 cum in regno Daniæ adhuc eſ-
interregnum, mortuo ſcilicet rege
riſtophoro, & nondum ex aula Im-
atoris reverſo VValdemaro, Iutiam
t hoſtiliter ingreſſi Domini Holſatiæ,

Ioannes Dux & Gerardus Comes, e
dem mox occupaturi. Cumque Co
Gerardus ad *Randruſiam* Iutiæ civi
tem perveniſſet, at ibidem ſua firma
præſidia, à nobili quodam viro *Nico*
Ebbonis, patriæ libertatis ſtudioſiſſi
nocte interfectus occubuit, cum mu
nobilibus ac aliis militibus, quos ſec
in præſidiis ibidem habebat.

XCIV. VVALDEMARVS III.

VVALDEMARVS cognomento *Re*
bus, fertur fuiſſe verſutiſſimus, avar
mus, & audaciſſimus: qui cum offēdi
regnum pauperrimum, ſcilicet à
patre ſpoliatum, ab hoſtibus Alem
nis vaſtatum, à quibus tum etiam m
tæ arces poſſidebantur, mira vafr
vindicavit è poſſidentium manibus,
nima ſanguinis jactura, principio re
ſui, ſcilicet anno Domini 1340. Vind
vit etiam Scaniam, abuſus ſimplicit
Magni regis: ac dolo exuſtis omni
ejus literis. Anno vero proxime ſequ
ti vindicata Scania, jam aperto M
invaſit *Olandiam* & *Gotlandiam*: at
cum crudeliſſime vaſtaſſet utramq
interfectis in *Olandia quingentis vir*
Gotlandia vero duobus millibus;
dem anno amiſit *Olandiam* & *Got*
diam, quæ tamen poſtea eſt retenta.
VValdemarus in aſſerendo regno
adr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

modum glorioſus. Nam ut illud in
rtatem aſſereret, nihil non tentavit:
eperat vaſtatum, ſpoliatum, depau-
atum, & quodammodo in ſolitudi-
n redactum, non tam ignavia patris
ratris, quam exterorum incurſioni-
; ſed liberum ac florentiſſimum re-
it. Hanc tamen illius gloriam ob-
arunt, inſatiabilis avaritia, ac infa-
perfidia, qua violato jurejurando,
t tyrannidem exercere adverſus no-
atem totius regni, quam etiam ex-
tam cupiebat, quo crudelius graſſa-
r in omnes, jam ſublato metu, qui
eſſe officii cuſtos. Ob hanc enim
iam pertulit ab ipſis proceribus fre-
nter rebelliones, non inſidiantibus
& crudeli, & formidabili, ſed ſibi
is proſpicientibus ne perirent; quo-
tamen rebellionem crudeliter ulta
n multos *Margareta* illius filia, triũ
orum regina, quantumvis viſa ſit
virtutibus ſpectabilis. Erat autem
ldemarus iſte adeo irritabilis in
i re, ut etiam facile fuiſſet fidem
urus, ni obſtitiſſet religioſus qui-
pudor. Nam Romano Pontifici ob
nnidem ac perfidiam interdictum
communicationem minanti, fer-
n hæc verba reſpondiſſe: *Waldema-*
ex Daniæ Romano Pontifici ſalu-

tem. Naturam habemus à Deo, regn
ab incolis, divitias à parentibus, f
vero à tuis prædeceſſoribus, quam ſi b
non ſaves, remittimus per præſentes.
le. Habebat autem uxorem nom
Helvvig, filiam VValdemari ducis e
vvicenſis, ex qua ſuſtulit præcipue
filias, unam, quæ nupſit *Haquino* N
vagienſium regi. hæc fuit *Margaret*
gina trium regnorum; alteram,
nupſit duci Magnopolenſi, cui ge
duas filias, matrem Erici regis de
merania, & Chriſtophori regis de B
ria. Cum multis annis regnaſſet V
demarus, mortuus eſt in arce *Gurra*
exſtructa, ſepultus Soræ cum patre
anno Dom. 1375.

XCV. MARGARETA.

MARGARETA loco regnavit VVa
mari patris, mulier chriſtiana ac reli
ſa valde, & adeo potentia, fortuna,
ctoriis, divitiis ac prudentia glorioſ
fortunatiſſimos viros videatur no
lum æquaſſe, verum etiam longe ſ
raſſe. Hæc regnante patre nupſit
quino filio *Magni Smeg* regis Sueci
Norvvegiæ: cui unicum filium gen
Olaum nomine, anno Domini 1341:
fertur ignota morte periiſſe, nond
accepto regno, anno 1384. Regnavit
tem poſt mortem Haquini ſui ma

an

nis 32. Bellum enim ab Haquino cœptum adverſus Albertum regem Sueciæ gloriosè perfecit. Anno Domini 1389 iſſo ex Dania grandi exercitu, ſub principe belli domino *Ivaro Lucke*, pugnatum eſt in *Aſle* adverſus Albertum regem, ceſſitque fortuna ipſi Margaretæ victoriam, captuſque eſt Albertus in prælio, unà cum filio ſuo Erico duce, ſimulq; cum illis capti ſunt *Rodolphus* Archiepiſcopus *Scharenſis*, Dux *Magnopolenſis*, regis Alberti pater, Comes Holſa, & Comes de *Reppin*, alii quoq; multi barones, & proceres, interfectis multis militibus plebeiis. Nã equites aurati ibidem cæſi fuerũt 19, exceptis aliis nobilibus, qui numerari non poſſunt. Nam ut gloriosa victoria, ita præceſſerat atrox bellum. Captus igitur Albertus, & in Daniam ductus, ſex annis in captivitate duxit. Liberatus eſt autẽ à captivitate anno 1395, circa feſtum Michaëlis; hac lege, ut præfixo termino aut ſolveret reginæ 60 marcharum millia argenti puri, aut fieret deditio civitatis Holmenſis, aut rediret in captivitate perduraturus. Cumque nec rediret, nec ſolvere valeret tantam ſummam, ſcripſit Holmenſibus, & mox conſequuta eſt deditio. Sicque obtento univerſo regno gloriosè regnavit, pigitque fœdus illud ſolemne, quod

tria regna conjunxit, quod utinam du- raſſet in hodiernum uſque diem. Iſtu enim erat fœdus hac lege, ut in electio- ne regum, alternis vicibus haberet Sue- cia primum ſuffragium, Dania vero al- ternis. Et quoniam in electione Erici re- gis Dania primum habuerat ſuffragi, mox in electione Chriſtophori re, etiam primum uſurpabat ſuffragi: qua temeritate & arrogantia offi Sueci, ſtatim elegerunt ſibi propri regem *Carolum* Canuti, maximo utri- que regni diſpendio. Hæc Marga cum orbata eſſet poſteritatis ſpe, ni- rum mortuo Olavo filio, vocatun ſe Ericum nepotem ex Pomerania, in- gem eligendum curavit, anno Dom 1396, cum eſſet quatuordecim tant annorum, qui ſtatim anno ſequen Calmariæ eſt coronatus ab Archiepiſ- pis Lundenſi & Vpſalenſi, præſenti Epiſcopis Lincopenſi, Scharenſi, Ar genenſi, Aroſtenſi, Vexionenſi, Ari nenſi, Ripenſi, Orcadenſi, ubi cre ſunt ex tribus regnis equites aurati c tum triginta tres. Itaque Margar cum Erico habebat commune gnum, uſque ad diem mortis ſuæ, cepitque ille uxorem, filiam regis Ang nomine *Philippam*, anno 1406. Ce bratæ ſunt nuptiæ Lundis eodem ann

cir

irca feſtum omnium ſanctorum. Cum-
ue diu regnaſſet, ſemper cleri amatrix,
nagno laicorum odio, tandem mortua
ſt, ac Roſchildiæ ſepulchro precioſo
pulta anno 1412, circa feſtum Simonis
Iudæ.

XCVI. ERICVS X.

ERICVS filius ducis Pomeraniæ, VVal-
emari pronepos. Hunc Ericum narrat
uecorum Chronicon, ſic educatum
iiſſe à Margareta regina in omni perfi-
a & crudelitate, ut VValdemaro nihil
erit inferior, imo perfidia ſuperior,
deo ut dicant illum ex Margaretæ ube-
bus ſuxiſſe quicquid malitiæ illa velut
ereditario jure à patre crudeliſſimo &
rſutiſſimo poſſederat. Obteſtata enim
per literis, & juramentis ſervandis, de
le caſtrenſi non in exteros transferen-
, ſolita erat reſpondere; *Servate vos
a poteſtis diligentia noſtras literas, nos
rabimus arces ſervari.* Hic Ericus ob-
ſtatus de jurejurando fertur eadem
ntentia reſpondiſſe primatibus Sueciæ.
ujus Erici temporibus fecerunt Ale-
anni gravem irruptionem in regnum
anorum, ſed nullo ſuo commodo;
ilippa regina & ſenatu regni adverſus
os pugnantibus & vincentibus. Rex
tem Ericus viſus eſt bellis nihil aliud
æſiſſe, affectaſſe, deſideraſſe, quã ſuo-

rum procerum ac nobilium interitu,
ideoque fertur amaſſe bellum, victi
non amaſſe, ſemper contentus clad
aliquam ſuorum fidelium procerum
cepiſſe. Qui cum erga omnes eſſet p
fidus & iniquus, tandem ab utroque
gno deturbatus, elegit *Gotlandiam*
ſulam, tanquam exilii tutiſſimum p
ſidium: unde piraticam in Suecos p
petuam exercuit, Danis interim p
cens, à quibus etiam recedens, & in
meraniam rediens, tradidit totam G
landiam poſſidendam & aſſervanda
Adverſus hunc Ericum feruntur mu
ſcripta accuſationum capita, quibus
lam eſt illum fuiſſe è regno juſtiſſi
profligatum: ac inter cæteras gravi
mas querelas, 27 proditiones capit
& infames. Cumque diu regnaſſet, m
tis adulteriis opertus, voluptatibus
ditus, perjurio, rapina, perfidia, viol
tia, tyrannide ac proditione ſcelerat
ma, conſpiratione ſolemni omni
procerum regni, publicam libertat
optimo jure aſſervantium, conſtern
tus, ſibi male conſcius fugit in *Gotla*
diam, compilatis regni theſauris, ac c
mitatus unica concubina præ cæte
chariſſima, cui nomen *Cæcilia*, quæ n
minimam præſtitit expulſionis cauſa
cum eſſet illi multorum malorum
cent

ntrix ac conſultrix. Fugit autem an-
Domini 1438, cum à coronatione ſua
gnaſſet annis 14.

XCVII. CHRISTOPHORVS III.

Rex CHRISTOPHORVS dux Bavariæ,
iam VValdemari pronepos: hic ele-
us eſt in Regem conſilio Erici re-
s. Cui ſi contigiſſet vita diuturnior,
aſiſſet valde glorioſus, præcipue ad-
rſus petulantiam civitatum quæ
anſeaticæ dicuntur. Nam ad illarum
tulantiam coërcendam ac refrenan-
m (qua etiam regnis ac principibus
initabantur) videbatur valde ido-
us: vehementer enim dolebat, *Lu-*
cam olim à Danis extructam, Da-
rumque regibus ſubjectam, ſic per
oditionem libertatem vindicaſſe, ut
i nunc dominari cupiat, cui prius
bjecta ſerviebat. Ad eam igitur rem
rficiendam collegit ab univerſo re-
o magnam pecuniarum vim: un-
offenſi Aquilonares Iuti, excitata
avi ſeditione rebellare tentantes,
ege victi ſunt, graviterque mulcta-
Cumque duxiſſet uxorem filiam
hannis Marchionis Brandenburgen-
nomine *Dorotheam*, ſine liberis
ortuus eſt, anno regni ſui ſeptimo,
omini 1447, in arce *Helſingborg.*
at autem iſte Chriſtophorus Danis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

quidem acceptus, Suecis inviſus: qui
tamen ad mortem uſque dominatus
XCVIII. CHRISTIANVS
Rex CHRISTIANVS, ejus nominis p
mus, filius Theodorici Comitis de
denburg, & *Hedvvigis* ſororis *Adol*
ducis Sleſvvici. Electus eſt autem co
lio domini Adolphi ducis Holſatiæ,
jus erat conſanguineus. qui ducta u
re Dorothea, præceſſoris ſui *Christoph*
relicta vidua, genuit ex illa filiam una
nomine Margaretam, poſtea Scotiæ
gis uxorem; ac duos filios, Iohannem
Fridericum. Hæc electio facta eſt an
Domini 1448. Hujus temporibus ple
defecit Sueciæ regnum à fœdere triu
regnorum, coronato ſibi proprio re
Carolo Canuti filio, ejuſdem regni Ma
ſchalco; quo tandem expulſo ob tyra
nidem ac perfidiam, aſſumptus eſt *Chr*
ſtianus etiam in Sueciæ regem, ſed pa
vo tempore regnantem, ſeditionem a
verſus illum moventibus Suecis quibu
dam natura factioſis, Carolo jam rev
cato ex urbe *Gandavenſi*, in qua 7 a
nis exilium tranſegerat. Iſte *Chriſtian*
cum eſſet natura clemens, egregiuſqu
pecuniarum contemptor, nec odii t
nax, aut injuriarum vindex, habuiſſ
ſuo ſeculo regnum minime violentum
parum etiam cruentum, ſi calumniato
re

s quidam illius ſimplicitate non fuiſ.
nt in magnam regni Sueciæ perniciem
buſi. Archiepiſcopus enim Vpſalienſis,
ominus *Iohannes Benedicti*, vir nobi-
ſſimus, falſis delationibus quorundam
lumniatorum à rege *Chriſtiano* cap-
s ac ludibriis affectus multis, in Da-
iam etiam miſſus, ubi magna injuria
lamitoſe vixit. Cujus tamen patroci-
o ac præſidio *Chriſtianus* rex adeptus
at regni diadema. Idem enim Archie-
ſcopus ſuccenſus patrię libertatis amo-
, odio habens Caroli regis maximam
rfidiam, crudeliſſimam tyrannidem,
que inſatiabilem avaritiam, ſemper
ſtitit *Carolo* regi principi perfidiſſimo,
em ſciebat contra trium regnorum
emne fœdus privatis quorundam ſuf-
giis violenter intruſum eſſe regem.
ex tamen *Chriſtianus*, deprehenſo ca-
mniatorum dolo, à captivitate abſo-
tum Archiepiſcopum in Sueciam ma-
o cum honore remiſit: qui reſtitutus
adui priſtino, contempta captivitatis
iuria, ad mortem uſque magna Sueco-
m perfidorum admiratione perman-
regis *Chriſtiani* regno & Principatui
eliſſimus. Cum igitur *Chriſtianus* iſte
andi pecunia, partim à regni tributis
llecta, Holſatiæ ducatum redemiſſet,
eciam armis viciſſet, Gotlandiam oc-
cupaſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

cupaſſet, Erico rege decrepito in Pomeraniam reverſo, filioque ſuo Iohan[illegible] uxorem accepiſſet, urbemquè Roma[illegible] religionis gratia viſitaſſet, regnaſſetqu[illegible] annis ferme triginta tribus, anno Don[illegible] 1481 inter Paſcha & Pentecoſten die[illegible] clauſit extremum; fortitudine, armi[illegible] & victoriis potens; miſericordia, glori[illegible] & magnificentia dives; fide vero & reli-gione pius: ſepultuſque eſt *Roſchildiæ*, i[illegible] ſacello quodam à ſe fundato & extru-cto, atque ampliſſimis poſſeſſionibu[illegible] donato, quod ad auſtralem plagam ad-hæret Baſilicæ beati Lucii Martyris, cu-jus religioſus cultus & ornatus, ſacræ quoque Divorum reliquiæ ex urbe Ro-ma delatæ, quæ ibidem viſuntur, te-ſtantur Chriſtiani principis religioſam pietatem.

XCIX. IOHANNES.

Nonageſimus nonus rex IOHANNES primus ejus nominis. Hic uxore ducta nomine *Chriſtina*, filia domini *Erneſti* Ducis Miſniæ, genuit duos filios, *Chri-ſtiernum* & *Franciſcum*, & filiam unam nomine Elizabetam, quæ nupſit domi-no *Ioachimo* Marchioni Brandenbur-genſi. Iſte *Iohannes* cœpit regnare ſta-tim ab obitu patris ſui *Chriſtiani*, mul-tiſque annis, nimirum triginta pene duobus, chriſtiane regnum Danorum

mode-

noderatus eſt. Nam principio regni
ui, ſequutus conſilium prophanorum
rocerum, decreverat moleſtus eſſe vi-
is EccleſiaſticiOrdinis: poſtea vero cum
ntiret prophanos inveterato odio(quo
ici ſunt ſemper clericis offenſi) id ſua-
ſſe, ſententiam decreti ſui mutavit.
itur ad finem uſque vitæ ſuæ erga cle-
um fuit optime affectus, deprehenſo
rocerum dolo. Quod ſi non tanta pie-
ite dilexiſſet univerſum clerum, vene-
tuſque fuiſſet omnia Chriſtianæ reli-
ionis ſacra, multa fuiſſent adverſus cle-
libertatem à proceribus quibuſdam
ntata, quæ ſucceſſerunt illis ſub prin-
patu regis Chriſtierni famoſi tyranni,
Friderici primi nuper defuncti. Erat
item rex Iohannes præditus ſolertia, ut
udenter nobilium quorundam inſa-
a frueretur: quos cum mira comitate
i conciliaſſet, ob mutua tamen ipſo-
diſſidia, ac quotidianas injurias, qui-
s ſe invicem afflictabant, graviter in
s animadvertebat: quibus tamen nul-
videbatur intolerabilis mulcta, quod
nnia leniret incredibili affabilitate.
uod ſi temperaſſet à bello & ſangui-
(in quæ tamen caſu magis, quam
opoſito inciderat) abſtinuiſſetque
iniqua ſententia, qua decernebat
ntra hæredes domini *Pauli Lax-*

mand

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

mand Magiſtri equitum, fuiſſet ſan
Princeps & optimus & fœliciſſimus
Porro cum in rebus mortalium nihil ſi
ab omni parte beatum, & optima quæ
que deſiderantur verius quam habētur
non minimam laudem merentur ii, qu
vitam agentes in deliciis ac opibus, hu
juſque caduci ſeculi ſtrepitu ac pompa
multis adulatoribus, calumniatoribus
& paraſitis obnoxii, mediocritatem ſer
vare potuerunt. Huic principi bellum
meditanti adverſus dominum *Stenonem*
Sturam, regni Sueciæ gubernatorem
reſtitit *Dorothea* mater, quamdiu vixit
Mortua vero matre pugnavit ac vicit,
vix tamen triennio poſſedit; rebellanti-
bus Danis *Stenone* & *Suantone* prodito-
ribus perfidiſſimis, maximo in hodier-
num diem utriuſque regni detrimento.
Triumphavit autem anno Dom. 1497.
Anno vero 1501 defecerunt ab illo, ob-
ſeſſa ac tandem capta in arce *Holmenſi*
regina *Chriſtina*. Porro cum Suecorum
proceres in defectionem adverſus ali-
quot reges, tum Daniæ, tum Sueciæ, à
multis excuſentur, deficientibus tamen
omnibus à rege Iohanne: nec apud cor-
datos Suecos excuſationē habent, quan-
do ipſius regnum fide plenum, ab omni
violentia, omnique tyrannide liberum
fuerat. Quod ſi *Waldemari, Margaretæ,*
Erici,

rici, *Chriſtophori, Chriſtiani* quoque ſe-
ındi regna fuiſſent tam incruenta,
ımque procul à tyrannide & violen-
a, adhuc fortaſſe illibatum trium re-
ıorum fœdus duraſſet. Vno tantum
ello Ditmarſienſi fuit infortunatiſſi-
us, quod geſtum eſt anno Dom. 1500:
oi ſuperis non faventibus feruntur pe-
ſſe multi viri nobiliſſimi ac clariſſimi.
icebatur enim vulgo, iccirco illos infe-
i Marte pugnaſſe, quod ante conſcrip-
m militiam, conſpiraſſent adverſus
ri & Eccleſiaſticorum libertatem,
orum reditus & poſſeſſiones gloria-
ntur ſe mox occupaturos, victores
llo Ditmarſienſi reverſos. Cæterum
llo navali erat fortunatior, quo fre-
enter triumphavit, ac præcipue ad-
rſus *Lubecenſes*, perpetuos Danici re-
i oſores. Mortuus eſt autem peſte,
otus in civitate *Olburgenſi*, menſe Fe-
ario, anno Domini 1513. Hic Prin-
s poſt fata multorum lachrymis eſt
ideratus, etiam illorum qui viven-
n averſabantur, quando jam vide-
nt filii principatum minari cruentam
annidem, horrendumque & inauſpi-
um exitum portendere. Hic Iohan-
ſepultus eſt *Ottoniæ*, cujus Epita-
um ibidem extat deſcriptum, cum
taphio uxoris Chriſtianæ.

C. CHRI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

C. CHRISTIERNVS II. I

Rex CHRISTIERNVS ſecundus, Ioh
nis filius. Hic ex florentiſſimo regno p
patrem accepto, reliquit tam calami
ſum, ut nunquam fuerit ab orbe con
to calamitoſius. Erat enim famoſus
rannus, qui omnibus tyrannis ſuper
rum ſeculorum major, crudelitate, i
pietate, perjurio, ſacrilegiis, & perfi
adeo infamis, ut qui Neronem, Pha
ridem & Syllam cum hoc contulerit
ſemiunciam cum aſſe contulerit. Cæ
rum cum ſævitia ac crudelitate ſ
quam exercuit in omnis generis hom
nes, tam Eccleſiaſticos quam Politic
defunctis etiam non parcens, proce
regnorum offendiſſet, pulſus eſt ab ip
patruo, & Lubecenſibus in exilium,
no Domini 1522, regni 9, in quo per
cennium vixit in Germania. Reven
cum exercitu in regnum, ſpe ejus re
perandi, captus eſt, detentuſque in
ptivitate uſque ad mortem, quam C
lenburgi oppetiit anno Domini 1559
Ianuarii: cum vixiſſet annos 77 &
quot menſes: ſepultus *Ottoniæ* ju
patrem. Habuit vivente conjuge c
cubinam, filiam *Sibrechtæ*, quæ m
torum malorum & bellorum in Sept
trionalibus regionibus anſam præb
Vxor vero ejus fuit *Eliſabetha* vel I

b

lla filia *Philippi* regis Hiſpaniarum &
rchiducis Auſtriæ, quæ in ſæviſſima
mpeſtate *Haffniam* appulit, anno Do-
ini 1515, 9 Aug. mortua anno Domini
25, 19 Ianuarii. ſepulta Gandavi matro-
ob pietatem in Deum aliaſque virtu-
s laudatiſſima. Ex hac nati ſunt *Phi-
pius*, *Maximilianus*, ambo infantes
ortui: *Iohannes* apud avunculum *Ca-
lum V. Imper.* in Vngariam moven-
n obiit *Steinbruchi*, anno Domini
2, eodem die quo pater captus eſt,
m pueriles annos egreſſus eſſet; Prin-
ps ingenio præſtans: *Dorothea* nupta
dericoPalatinoElectori; an. Dom. 1532:
riſtina; hæc conjux fuit prima *Fran-
i Sfortæ* ducis Mediolanenſis, ſecun-
Franciſci ducis Lotharing. ducta an.
om. 1541.

CI. FRIDERICVS I.

FRIDERICVS I, pacificus & humanus
x Daniæ & Norvvegiæ, Dux Sleſvi-
ſis, Holſatiæ, Stormariæ, VVagriæ, &
marſchiæ, teſtamento patris conſti-
us: verum cum eſſet puer novem an-
um, in conventu *Kilonienſi* frater
abolito patris teſtamento cum ipſo
iſit has regiones, & reliquit ipſi *Got-
, Tunderē, Haderſzleven, Eile, Sten-
h, Trittovv, Aldenborch, Plone, Ky-*
Canonicatumque ipſi Coloniæ im-

 petra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

petravit: ſed cum ad ætatem perv
ſet maturiorem, conſiderans iniq
diviſionem à fratre factam, repetiit l
tum paternum ab eodem per con
rios Regios, & partem regnorum
hæreditario addi volebat: verum
ſponſo minus jucundo, additis inſ
minis, Conſiliarii dimiſſi ſunt. Qui
itaque quoad frater vixit, & eidem
litavit contra *Ditmarſchos* anno Ch
1500. A Chriſtiano II patruele eadem
à fratre petierat, requirens, nihil in
trat. Eundem, conjungens ſe cum p
ceribus Danicis, & cum illis fœdus c
trahens, propter tyrannidem pelli
curam regnorum, Daniæ, Norvvegiç
ſuſcipit, anno Domini 1523. Hafnie
ſe dediderunt illi ineunte anno 1524
trium Regum, quibus *Magnum*
Fridericus præfecit. Ipſe urbem n
dum ingreſſus eſt. Sed ad Comitia
gni generalia proceres regni Hafn
ad diem Iohannis Baptiſtæ convoca
Qui excluſo, ob tyrannidem & p
diam in Suecos & Danos nobiles pe
tratam, Chriſtierno, Fridericum
gem, nobilitatis privilegia certis art
lis incluſa confirmantem, unanimi c
ſenſu elegerunt, & die 7 Auguſti c
narunt. Coronatus doctrinam Eccl
à D. Martino Luthero repurgatam
b

ice in templis proponi mandat, anno hriſti 1524. Obiit Gottorpii anno 1533, prilis, ſepultus Sleſvvigæ in choro npli Cathedralis, ornatuſque alabano monumento, cum vixiſſet annos & regnaſſet annos 10. Vxores habuit as. Primam Annam, filiam Iohannis ctoris & Marchionis Brandenburgiductam anno Chriſti 1500, mortuam o Chriſti 1514, 3 Maij, ſepultam in *holmenſi* monaſterio, ſub monunto orichalcino. Ex qua ſuſtulit fin unum & unam filiam; Chriſtian III, Daniæ Regem, & Dorotheam I, am anno Chriſti 1504, Alberti I Boæ Ducis anno 1525 uxorem. Alteram *iam* Bugiſlavi X ducis Stetinenſis omerania, ductam Kilonii anno ſti, 1518, ubi etiam mortua eſt anhriſti 1568, ætatis 70 & ultra, ſepule Sleſvvigę; ex qua genuit tres filios, emque filias: *Iohannem* ſeniorem déNorvvegię, Ducem Sleſvvici Holormariæ & Ditmarſchiæ, nutritium ſiæ & ſcholarum, mortuum ἀγα-Haderſlevii anno Chriſti 1580, 2 Oct. s 59, ſepultum Sleſvvigæ in crypta *Adolphum* hæredem Norvvegiæ, m Sleſvvicenſem, &c. natum anno ti 1526, vigeſimo ſexto Ianuarii, & *ricum*, natum anno Chriſti 1529.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

piſcopũ Hildeſienſem & Sleſvvicenſ, Coadjutorem Bremenſem, mortu Kilonii anno Chriſti 1556, 27 Octob, ætatis 25, ſepultum Sleſvvigæ in mon mento avito. *Eliſabetham*, natam no Chriſti 1524. nuptam I anno Chri 1543 *Magno* duci Megapolenſi: & 1 rico duci Megapolenſi. ex hac nat filia unica *Sophia*, uxor *Friderici* ſe di, regis Daniæ. *Annam* peſte mort *Flensburgi*, ſepultam Sleſvvigæ. *L theam* II, nuptam anno Chriſti Chriſtophoro duci Megapolenſi, tuam anno Chriſti 1575, 2 Nov., ſ tam à ſorore *Eliſabetha Guſtrov* monumento Regum Obotritorum

CII. CHRISTIANVS I

CHRISTIANVS III, Rex Daniæ & vvegiæ, Gottorum & VVandalo Dux Sleſvici, Holſatiæ, Stormar Dithmarſchiæ, Comes Oldenburg & Delmenhorſtenſis, natus anno C 1503, 13 Auguſti. Petro Friderico D regnum tenente, patrium ducatum miniſtrabat. Primam Eccleſiarum i ctionem ſuſcepit anno Chriſti 1 commendata rerum Eccleſiaſticar viſitationis cura præcipue *Eber Widenſcio* Theologiæ Doctori, Magdeburga princeps evocarat; & *manno Taſtio*, paſtori Flesburgenſ

us ex nobilitate, *Iohannes Ranzovius*
læ Magiſter, *Iohannes Reventlovv*,&
i adjungebantur,electus in Regem Da-
; à proceribus an. Chriſti 1535, corona-
s à *Iohanne Bugenhagio Pomerano*, an-
Chriſti 1537. Patruelem *Chriſtianum* II
ptivum detinuit *Sonderburgi* in inſula
lſen, & poſtea in arcem *Kallenborch*
nſtulit. Obiit anno Chriſti 1559, Ka-
d. Ianuar., hora 5 veſpertina, cum
iſſet annos 56, regnaſſet 24: princeps
tate, juſtitia, æquitate, moderatione,
dentia, ſapientia & reliquis heroicis
rutibus aliis regibus prælucens. De-
itus primum *Odenſehe* in *Fynia*, ſed
io *Roschildam* tranſlatus, & monu-
nto alabaſtrino ac marmoreo, cui re-
Septemtrionalis ſimile non habet,
noratus. Vxor *Dorothea*, filia *Magni*
cis inferioris Saxoniæ, Angriæ &
eſtphaliæ, nata anno Chriſti 1511,
lii, coronata Haffniæ cum marito
o Chriſti 1537, obiit anno Chriſti
, 7 Octobris, veſperi hora 5; ſepulta
derburgi; ſed poſtea Roſchildam
ſlata, & juxta maritum humata eſt.
qua procreauit *Fridericum II*, Re-
Daniæ, &c. *Annam*, conjugem
nam *Auguſti* Electoris Saxonici &
chionis Miſniæ, &c. ductam anno
iſti 1548, 14 Octobris, & mortuam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

anno Chriſti 1585, 1 Octobris. *Magnu*
Ducem Holſatiæ, Stormariæ & Ditm
ſchiæ, &c. natum anno Chriſti 154
Auguſti, Haffniæ, qui factus eſt Epi
pus *Orpatenſis* in Livonia, dynaſt
Oſel & *Vvick*, duxitque in uxorem
riam Magni Ducis Moſcoviæ ex pat
le neptem, & mortuus eſt anno Chri
1580. *Dorotheam*, uxorem *Wilhelmi*
nioris ducis Brunſvicenſis & Luneb
genſis, ductam anno Chriſti 1561
Octobris. Et *Iohannem* juniorem
cem Holſatiæ, Stormariæ & Ditm
ſchiæ, &c. natum Coldingæ anno Chri
1545, 25 Martii. ducentem in uxorem
Eliſabeth filiam *Erneſti* Ducis Br
ſvvicenſis & Luneburgenſis in *Embec*
Grubenhagen, anno Chriſti 1567,
dingæ in Iutlandia. 11 *Agnem Hed*
gis, filiam *Ioachimi Erneſti* princ
Anhaltini, viduam *Auguſti* Ducis Sa
niæ, Electoris, &c. anno Chriſti 158

CIII. FRIDERICVS II.

FRIDERICVS II, Rex Daniæ, Norv
giæ, Gotthorum, VVandalorum
Dux Sleſvvicenſis, Holſatiæ, Storm
& Ditmarſchiæ, Comes Oldenborg
ſis & Delmenhorſtenſis, natus eſt a
Chriſti 1534, 1 Iulii, in Haderſleben, ele
& coronatus anno Chriſti 1559, 20
guſti, quo anno Dimarſchios aux
patr

crudelium *Iohannis* & *Adolphi*, &c. vi-
& ſubjugavit. Cum Erico XIV rege
eciæ ſeptennale bellum geſſit, ab an-
Chriſti 1564 uſque in annum Chriſti
70. quo interventu Principum pax fa-
eſt inter hunc & Erici XIV germanum
trem Iohannem.

His tot ac tantis rebus domi foriſque
ſtis, Fridericus Rex quum totum ſe
tis ſtudiis dediſſet, anno 1587, 3
ctobris, in prædio *Neugardt* tentari
mum morbo cœpit; qui etſi jugu-
h ſtatim non petierit, lenta tamen
ritudine corporis vires ita proſtra-
, ut finem vitæ Rex inſtare præſen-
s, totum ſe ad animi emigratio-
n compararit. Tandem igitùr o-
ibus quæ ad morituros pertinent
ſanctéque compoſitis, Sacramento
næ Dominicæ proviſus, in vera ac
divini nominis invocatione, firma-
e in Chriſtum fide, placide conſtan-
que, 4 April. circa veſperam inter
rtam & quintam horam, in Regia
Anderſcovv ſita in *Sielandia*,
num agens enneaticum LIV, quum
num annos viginti novem tenuiſ-
, magno omnium bonorum mœ-
e decedit, obdormit, ac ex turbu-
to hoc ad cœleſte regnum emigrat.
n præter heroicam animi magni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tudinem, qua tam graviſſima bella geſſit, felicitatem, auctoritatem, tanta pietate Deum colebat, tanto amore literas complectebatur, tanta ſinceritate erga confœderatos, tanta virtute & juſtitia erga cunctos antecellebat, tanta conſtantia Chriſtianam Remp. aſſerebat, tanta in bello magnanimitas, in pace fides culta erat, ut ejus morte Eccleſia & literarum ſtudia, & Reſpub. magnum vulnus accepiſſe videri poſſent, ſi non eum filium poſt ſe reliquiſſet. qui paternæ virtutis æmulus, ſpem ejus ſanandi certiſſimam ſuſtineret. Ipſo die Paſchatis Regium funus præſtantiſſimo balſamo conditum, in ſarcophagum poſitum, *Anderſchovvio Roſchildam* lugubri pompa deductum, ibidemque regio monumento v Iunii illatum eſt, comitantibus Illuſtriſſimo, illuſtriſſimique generis Principe ac Domino, D. *Chriſtiano* ejus nominis quarto, Daniæ Norvegiæque &c. electo Rege, cum avo ſuo materno Illuſtriſſimo principe ac Domino, D. *Vlderico,* Duce Megapolenſi, Principe VVandalico, Comite Suerinenſi, Regionum Roſtock & Stargardt Domino, &c. aliiſque principibus ac legatis: in quo ſacello & *Chriſtianus* I proavus, & *Chriſtianus* III pater Friderici Regis, una cum conjugibus, *Chriſtina*

vide-

videlicet & *Dorothea* (quæ ambæ ex familia Saxonica natæ ſunt, illa *Erneſti* Electoris Saxoniæ, hæc *Magni* filia ducis inferioris Saxoniæ & VVeſtphaliæ) reſurrectionem ad vitam æternam expectant. *Sophia* uxor Friderici ſecundi, Regis Daniæ, cujus nuptiæ Haffniæ celebratæ ſunt anno Chriſti 1572, 20 Iulii, ſequenti die in reginam Daniæ, coronata eſt. ex qua progenuit *Eliſabeth*, anno Chriſti 1573, 25 Auguſti, Coldingæ; *Annam*, Sunderburgi, anno Chriſti 1574. 12 Octobris; *Chriſtianum*, Friderichsburgi, anno Chriſti 1577. 12 Aprilis; *Vlricum*, anno Chriſti 1578, 30 Decembris; *Auguſtam*, anno Chriſti 1580, 8 Aprilis; *Hedevvigem*, anno Chriſti 1581, 5 Auguſti; *Iohannem*, Haderſlevii anno Chriſti 1583, 26 Iulii.

CIV. CHRISTIANVS IV.

CHRISTIANVS IV, Rex Daniæ, Norvvegiæ, Gottorum, VVandalorumque, Dux Sleſvvicenſis, Holſatiæ, Stormariæ & Ditmarſchiæ, Comes Oldenburgenſis & Delmenhorſtenſis, natus Friderichsburgi, anno Chriſti 1577, 12 Aprilis, regnatque adhuc ſumma cum laude utiliter & prudenter hoc anno à partu virginis currente cIↃ IↃc XXIX. Faxit æternus pater Salvatoris & liberatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, ut tum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ad Eccleſiæ & Reipub. Chriſtianæ ſalutem, tum ad familiæ ſuæ ſplendorem & decus immortale propagandum, quàm diutiſſime vivat, regnet & ſalutaria conſilia conferat.

VIII.

Excerpta Libelli

IONAE ab ELVERVELT

DE HOLSATIA,

Ejusque Statu atque Ordinibus diverſis.

PRIUSQUAM ad conſtitutos Ducatuum atque Provinciarũ ſtatus accedamus, hiſtorica quædam generalia de Cimbris eorumque origine, antiquitate, augmento atque poſſeſſione, præmittere operæ pretium erit. Generoſiſſimos enim & illuſtres harum regionum Principes, nobiles, ac incolas, poſteros eſſe Cimbrorum, qui ante ſecula aliquot ex bellis in Italia geſtis ſuperſtites manſerunt & incolumes rediere, tam ex recentiorum quam veterum hiſtoriographorum monumentis conſentaneum eſt: quos à Cimmeriis populis ſupra Thraciam eſſe ortos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ortos Strabo aſſerit. Memoriam autem Cimbrorum millenis ſeptingenis & ſedecim amplius annis celebrem in Cherſoneſo Cimbrica extitiſſe, Hiſtoriarũ R. Taciti Annales teſtantur. Qui eodem in tractatu, inter Germanicum Britannicumque maria, non procul à Saxonum oris ad plagas Arctoas conſediſſe Cimbros affirmat: ubi videlicet *Iutæ, Sleſvvicenſes, Angli, Holſati, Stormari, Wargi, Dithmarſique* populi, noſtra ætate, ſedes ſuas habent. Hinc cum bellicoſiſſima gens Cimbri regna cladibus ſuorum augere potius, quam à majorum virtutibus degenerare maluerint, auxiliantibus Iutis, Anglis atque Saxonibus (ſub quorum tutelam Cimbri confugerant) cum tribus claſſibus A. C. 446 Britanniam invaſerunt: quam occupatam, incolis regionum undique profligatis & in fugam redactis, pari ſorte invicem diſtribuere. quod ex venerabilis D. Bedæ hiſtoriis colligi poteſt. Vnde in nunc uſque diem, ut Macrobius capite 78 habet, à noſtris Anglis Britanniæ regnum, quod & ipſi Anglici hiſtoriographi teſtantur, nomen obtinuit. Nec Cimbri quoque aliquot partes ſibi ereptas à Vandalis, Slavis Obotritiſque vi & virtute ſua non tantum receperunt, verum etiam crebras hoſtium depopulationes,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tiones, ſedula arcis Plonenſis expugnatione, atque everſione terræ Slavorum, ulti ſunt. donec VVagria, reliquis provinciis adjuncta, in Adolphi II, Comitis Holſatiæ & Schavvenburgenſis, poteſtatem pervenit, & à ſubditis Slavis erepta eſt.

Fuiſſe itaque bellicoſiſſimam gentem Cimbros (qui, Valerio Maximo referente, in acie gaudio exultare, tanquam glorioſe & feliciter è vivis exceſſuri, in morbis vero, quaſi turpiter perituri, lamentari conſueverunt) ex Rom. Hiſt. Annalibus meridiana luce clarius eſt. Cum enim Papyrium Carbonem conſulem, in acceſſu intercludendo, cum integro exercitu fortiter proſtraviſſent, à Marco Iunio Silano conſule, ut Romani in incolarum ſocietatem ſuſciperent, petierunt, hoc cum negatum ipſis fuiſſet, armis atq; viribus, quod precibus denegabatur, obtinere conati ſunt. Inde à Caii Manlii & Q. Servilii Cæpionis Proconſ. ætate, quos cum octoginta militum millibus, quadraginta millibus calonum lixarumque captis, penitus interfecerant, continuum bellum per 12 annos cum Romanis geſſere: donec à Mario ad quinctum Conſulatum prope Atheſin fluvium profligati, ad internecionem deleti fere ſunt. Quicquid vero integris

hiſce

hiſce 12 annis memoria dignum ab utriſque geſtum ſit, in ſingulari quodam tractatu à magnifico atque nobiliſſimo D. Henrico Ranzovio Produce Regio deſcriptum eſt. Quam ob rem illi poſt acceptam hanc cladem maxime ab exteris, à bellicoſiſſimis videlicet Danis & fortiſſimis Slavis, exagitati, progenitorum atque nepotum VVidikindi Saxonis patrocinio ſeſe tradiderũt, cui etiam maximas aliquoties contra Carolum Magnum tulerunt ſuppetias, teſte Ptolomæo, qui lib. 2, cap. 9, ſupra dorſum Cimbricæ Cherſoneſi Saxones habitare ait: Plurimi etiam, propter varia bellorum pericula crebraſque gentium exterarum incurſiones, locis maritimis ac incultis hoſtium feritatẽ effugerunt, donec poſt 50 denique annos, plurimis & infinitis fere dominorum ſucceſſionibus (quod idem magnifici & nobiliſſimi D. Henrici Ranzovii Producis Regii de Cimbris hiſtoriæ teſtantur) elapſis, ad Schavvenburgenſium Comites hæ Provincię à Lothario, circa annum Chriſti 1131 donatione pervenerunt. Hinc ab Adolpho II, ope Holſatorum Obotritis Slaviſque VVagria erepta eſt. Poſt Caroli vero Magni tempora circa A.C. 834 Cimbricæ regiones Chriſtianam demum religionem colere cœperunt: quo tempore

Ludo-

Ludovicus Caroli filius Epiſcopalem ſe-
dem trans Albim in urbe Hamburg
collocavit, quod Carolum patrem priu
decreviſſe, literæ Ludovici, Aquiſgran
eo tempore datæ, teſtantur. Vnde pa-
tet, Cimbros ultra 600 annos Chriſtia-
næ religioni addictos non fuiſſe. Quæ
præterea cum Regibus Daniæ, Dith-
marſis aliiſque regionibus diverſis, bella
hi Comites geſſerint, quod nec idem
ſemper belli eventus fuerit, paſſim hi-
ſtoriæ de gentibus publicatæ indicant.

Illud tantum de Cimbris reſtare vi-
detur, ut, quicquid ante ſecula aliquot
præclare illi pace atque armis egerunt,
hoc etiam noſtra ætate eorum poſteris
Iutis & *Holſatis* honorificum eſſe exiſti-
memus: qui non minus bellica virtute
togaque civili clari exiſtunt.

Regio autem, quam poſt majores
Cimbros noſtra ætate Holſati incolunt,
Cimbrica Cherſoneſus, ſeu *Nordalbingia*
appellata eſt. Hoc nomen inde accepiſſe
videtur, quod à reliqua videlicet Ger-
mania per Albim fluvium verſus Boream
ſeparata ſit. Præſentis temporis deno-
minatio non obſcuram originem habet:
nihil enim aliud Holſatiæ nomen, quam
nemoroſam coloniam, ſeu inter ſylvas
conſtitutam habitationem, denotat.
Fertilis enim hæc regio, & inter cæte-
ras,

ras, animalium tam agreſtium quam domeſticorum, piſcium, frugum, ſylvarum aliorumq; fructuum proventibus uberrima eſt: ex quibus ingentes quotannis, præter ea quæ ab incolis ad uſum transferuntur, Principes & Nobiles viri cenſus ſibi conficiunt. Qui eam incolunt, non minus corporis robore atque viribus, quam animi generoſitate, quibus à majoribus ſuis Cimbris haud degenerant, eximii ſunt. Præter alias vero virtutes unica hæc ut honeſtiſſima, ita etiam pulcherrima ſemper viſa ipſis fuit, ut, cui promiſſis ſeſe obligaſſent, omnino fidem prȩſtarent: unde proverbium, *Holſtein glaub*, apud poſteros eorum noſtra adhuc ætate ſedulo colitur & ſervatur. Initium autem Cimbricæ hujus Cherſoneſi verſus meridionalem plagā Billæ fluvii curſibus terminatur. In Occidentali parte Albis fluvius regionem ambit, quam ob rem Nordalbingi Cimbri ſunt vocati. Trava vero fluvius Balticumque mare ad Solis ortum ſeſe extendunt. Verſus Boream denique ad Eidaræ amniſque Livoldi fluvios terminus regionis excurrit.

Omnis vero Holſatia, quæ abolita penitus Comitum priſtina denominatione titulo Ducatus ab Imp. Friderico III, amicitiæ & meritorum Chriſtiani I

Daniæ

Daniæ Regis ergo, ornata eſt, in qua-
tuor potiſſimum partes dividitur n
Holſatiam ſcilicet proprie dictam, St-
mariam, VVagriam & Ditmarſiam: i-
bus Sleſvvigæ Ducatus accedit; qu
cum in feudum à Daniæ Regibus H-
ſatiæ Principes ſuſcipiant, ſeorſim d
in ſequentibus agetur.

Holſatia peculiari quadam denoi-
natione tractus ille Ducatuum habe
cujus à terminis *Chilonium* uſque lon-
tudo ad 9 milliaria ſeſe extendit: lati-
do autem ab Eidara flumine inter *H*-
rovium & caſtrum *Halii*, ad *Monaſt*
oppidum ſeptem fere milliaribus deſ-
bitur: albumque urticæ folium, rub
in clypeo, à majoribus inſigne obti
Adjacent ipſi Inſulæ 3. una in mari B
thico *Fimbria* vocata, quæ Regis Da
feudum eſt: aliæ duæ, in Oceano Brita-
nico ſitæ, ſunt *Buſena* & *Terra ſanct*
Civitates atq; Oppida habet, *Wilſtria*
Rendesburgum, *Chilonium* & *Neomon*-
ſterium.

Wagria, quam ſub poteſtate ſua Sl
quondam detinuere, ea Ducatuum p
cenſetur, ubi nunc *Segeberga* eſt ſita,
Lubeca oppidumque *Oldenburgum* T
vana flumine Oceanoque ad So
ortum ambiuntur: huc & alia loca, o
Megapolitanis vicina, referri poſſun

I

e tractus inter Oppidum *Oldeſlohe* &
gum *Grotenbrodt* 12 milliaria longitu-
ne fere conficit: latitudine autem ul-
a 5 vel 6 non progreditur. Quamvis
lla de hac provincia Principes Holſati
ſignia uſurpent, caput tamen bubu-
m, cum Obotritorum olim ſub pote-
te fuerit, ipſi aſſignatur. Continet Ci-
ates & Oppida: *Lubecam* Imperialem,
tkenburgũ, Oldeſlobe, Plonam, Olden-
gum, Neoſtadium & *Segebergam.*

Stormariæ longitudo atque latitudo
er Albim, Billenam, Storam Svalam-
flumina uſque Travenam flumen
7 milliaria deducitur. Cygnum pro
gni rubro in clypeo habet candidũ,
us aurea collum Corona impedit: id-
ideo quod hæc Provincia tota ferè
ſtris, maximaq; ejus pars, propter
impetum, vallis munita ſit. Civita-
& Oppida habet: *Hamburgum, Wede-*
, *Elmehornam, Crempam, Itzehoam*
Bramſtedium.

e *Dithmarſia* peculiariter hoc ſcien-
eſt, quod videlicet ejus incolæ, an-
oſtra tempora, tam proprio quam
ium damno confidenter ad liberta-
aſpiraverint. Quamvis enim per Fri-
cum Imp. III Chriſtiano I Danorum
in feudum conceſſi ſint: defuncto
n ipſo inſolentes debitam ſubje-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ctionem detrectare, & proprii ſui jis,
ut ante, eſſe cœperunt: Nec exigua
Daniæ Regum, Comitum Princip-
que Holſatorum, tum lectiſſimo
etiam nobilium ſtrage, ſervitus ali-
ties intentata ipſis eſt, donec à for-
mis Chriſtiani I nepotibus Iohann
Adolpho, atque pronepote Frideri
Danorum Rege, A. C. 1559 ſub ju
ſervitutis redacti ipſi fuerunt. Subti
vero populis in duas partes æqua
diviſa regio eſt: quarum altera in
dionali plaga Regibus Daniæ, alter-
tem borealis Holſatiæ Ducibus, poſt
viſionem ceſſit. Hanc *Demerſam* po
cum inter limoſas locorum paluſt
lacunas ſita valliſque cincta undiqu
quam *Dithmarſiam* appellari conv
Inter Germanicum Britannicumq; C
num cum Holſatia conjungitur: A
Meridionali, Oceano ab Occidenta
dara vero à Septentrionali plaga ea
luente. Integra ejus longitudo 8
milliarium eſt: Latitudo 5 milliaria
excedit. Illuſtriſſimi Holſatiæ Duce
mato cataphracto albo equo inſid
in ſolo rubro, clypeos ſuos hujus r
ne auxerunt. Parochias magnas 21,
lamq; *Buſenam* non procul à freto
tinet. Oppida habet *Meldorpium*
dam atque *Lundenum*.

ExDucatu Sleſvvicenſi Holſatiæ Prin-
ipes Regibus Daniæ, à quibus in feu-
um hunc Ducatum ſuſcipiunt, quo-
ies res poſtulat, 40 idoneos inde equi-
es peditesque 80 ſuppeditare coguntur.
ongitudine autem Sleſvvicenſis Duca-
us ab Eidara flumine oppidoque Ren-
esburgo, ad 18 milliaria verſus *Coldin-*
am civitatem ſe extendit. Latitudinem
æqualem habet: quæ tamen incluſis
nglia & Friſia minoribus 8 vel 7 & ali-
ıbi 6 milliarium eſt. Inſignia ſunt cæ-
ılei duo Leones in ſolo luteo. Civitates
Parochias habet plurimas.

Sicuti autem in reliquis politiis re-
ıiſque bene conſtitutis diverſi ſtatus
que ordines conſtituti ſunt: ita etiam
prædictis noſtris Ducatibus eorum-
ie Provinciis duo Status, ſuperior ni-
irum & inferior, reperiuntur.

Superior ſtatus in tres ordines diſtri-
itur; quorum primus Reges atque
incipes, ſecundus Prælatos, tertius
o Nobilium familias continet. Gene-
is autem horum Ducatuum guber-
tio Regi Daniæ, & quos ille conſtituit
bduces ſuos, nec non Holſatiæ Duci,
umbit. In arduis tamen negotiis ni-
niſi præcedente omnium in Holſatia
inũ conſenſu decernitur: inter quos
mum locum obtinet Epiſcopus Lu-

 becen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

becenſis. Quando vero communis deliberatio cum Sleſvvicenſis Ducas ordinibus, Epiſcopus Sleſvvicenſis in s principem tenet locum.

Secundus Ordo duos Epiſcopatus co- tinet: *Lubecēſem* & *Sleſvvicenſem*. *Ha- burgenſis* enim *Bremenſi* ſubjectus eſt

Capitula habent 5: *Lubecenſe*, *Ha- burgenſe*, *Sleſvvicenſe*, *Haderſlebie* & *Oitinenſe*.

Abbatiæ in hoc ordine ſunt 7: *Re- feldenſis*, *Bordesholmienſis*, *Segeberg- ſis*, *Arnsbocenſis*, *Ciſmarienſis*, *Lum- ſis* & *Ruenſis*.

Monaſteria item continet 15. in quæ 5, *Itzehoenſe*, *Pretzenſe*, *Vterſſen*, *Sleſvicenſe* & *Reinbecenſe*, noſtro adh tempore Nympharum Veſtalium cl ris magno redituum proventu celeb ſunt: cæterorum fere uſus ſcholis & nodochiis impenſus eſt.

Tertius Ordo nobilium eſt, qui ar & prædia ſua in his Ducatibus pleno re ac dominio, quemadmodum Co tes in reliqua Germania, cum venatio bus, aucupiis atque piſcationibus lib poſſident. Etſi vero nulla illorum p dia, utriuſque generis feuda cenſeant maxima tamen ex parte allodialia & reditaria ſunt, & ne exactionibus no aut vectigalibus à Principibus illi g

vent

entur, Holſatorum privilegiis atque onceſſionibus cautum eſt. Quæ Prinipes, priuſquam à ſubditis fidelitatis juamentum præſtatur, & ipſi ad guberationem perveniunt, juramento conrmare tenentur. Liberam enim horum Ducatuum Status, ex Regum Principumve filiis quem velint eligendi haent poteſtatem. Quod privilegium peciali quondam Chriſtiani I beneficio romulgatum ipſis eſt, cum in Ducem ic aſſumptus à poſteris confirmaretur. Neque ulla principes, abſque conſilio : conſenſu Ordinum, bella ſuſcipiunt. Nobilium lites judicio quodam (quod is quotannis peragi debet) à Senatu ucatuum dijudicantur, præſidentibus lerumque per vices Principibus, ex rivilegio Provincialibus indulto: à uibus tamen, præſtito malitiæ juramento, ad Cameram Imperialem cauſ illorum devolvuntur. Sunt autem obilium tam Holſatiæ quam Sleſvv. ucatus familiæ 51: quorum in III hus Status ordine mentionem fecimus: bus eorum geſtis per ſingulas famias, quantum id fieri potuit, juſta nnorum ſerie obſervatis & ſeorſum ljectis, quibus illi vel pace vel armis, : noſtra & majorum ætate celebres ierunt.

I. *Familia Ranzoviana.*

ILluſtres ac vetuſtas Holſatorum Eq
tum familias inter reliquos nobilm
ordines celeberrimas ſemper extite,
nulli incognitum eſſe debet: Vnde etm
majora libertatis privilegia ad poſtos
propagata ipſis ſunt. Harũ ſupra ones
claruit, quæ prima generoſis Ranzo-
rum nobilibus incunabula præbuit. as
memoria & res geſtæ non operis hus
ſed voluminis integri eſſent, ſi dignite,
quam meretur, tractari deberent. A o
ſiquidem ab hinc plus quam quadr-
genteſimo celebrem hanc Ranzovi
familiam in Holſatiæ oris fuiſſe, ex
riſſimi Petri Albini Electoris Chriſti
Hiſtoriographi ſcriptis conſentane
eſt. Albinus enim à VViperto II, Co
Groitzenſi, nec non Marchione Luſ
hancRanzoviorum familiam deduct
eſſe affirmat. Cujus majores ex Cim
ca Cherſoneſo orti ſunt: & in medic
linquitur, an nomen Ranzoviorum
vero Liſnicenſium prius extiterit, c
conſtet, Liſnicenſes ex Cimbria prodi
& jure poſtliminii veteres ſedes recu
raſſe. Obiit ille VVipertus II anno C
ſti 1124. juſtoque temporis interv
Ottonem quendam Burggravium
nicenſem ſucceſſorem reliquit. Hic v
anno Chriſti 1186. Præfectuſque b

q

od in Tranſalbinis regionibus gereba-
r, conſtitutus, generoſiſſimam hanc
nzoviorum familiam arcis cujuſdam
nzoviæ, quæ noſtro adhuc tempore
magnifico & nobiliſſimo D. Henrico
nzovio poſſidetur, nomine inſtaura-
t. Ex generoſa autem Comitum Liſni-
nſium proſapia nobiles Ranzovios
iginem habere, ex eo certiſſimum eſſe
terit, quod videlicet diverſis tempo-
us apud Rudolphum I Imp. interce-
ntes, de certis quibuſdã diſſidiis deci-
runt. Clariſſimam vero noſtra majo-
mque memoria hanc familiam ſem-
r fuiſſe, ex privilegiis Holſaticis evi-
ns eſt, ubi Principum, Comitum atq;
iſcopatuum armis Ranzoviorum in-
nia proxime adjũcta ſunt. Vrbs etiam
ſvvicenſis cujus primarium templũ
o vero Ericus Rex Daniæ anno Chri-
848 dicavit, ſuis inſignibus, turritæ
mirum arci, ſtellæ atque ſemilunulæ,
nzoviorum Inſignia adjunxit. Vnde
n obſcure conjicitur, ſolum Sleſvvi-
ſe vel olim ad Ranzovios ſpectaſſe,
eorundem auſpiciis atque interceſ-
nibus, privilegiis civilibus eſſe dona-
n. Quod diverſæ præterea hiſtoriæ,
ta annorum ſerie de Ranzovica fami-
hic annotatæ, documento eſſe poſ-
t.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

A. C. 1203. Idus Novembris, Abel
Rex Danorum, Slavorum, & Dux Iuti
dedit privilegium Hamburgenſibus,
navalibus (ut dicunt) paſſis: teſtis int
reliquos Epiſcopos & Comites Holſati
fuit Marquardus de Ranzovv.

A. C. 1236 Plonenſibus Lubecenſe ju
ab Adolpho IV Schavvenburgenſi co
ceſſum eſt. quod duo ejuſdem famili
ſigillis atque autographis ſuis muniv
runt.

A. C. 1305 Breitardus Ranzovius fu
aulicus Henrici Brunſvvicenſis Duci
quem mirabilem nominarunt, & 27 I
nuarii cum Duce & 42 aliis nobilib
Embecam venit, ibidemque haſtiludi
quod ejus loci in prato Ticeranger d
cto celebrabatur, tribus continuis di
bus adfuit.

A. C. 1322 Nicolaus Ranzovius tr
ctationi cum Lubecenſibus interfuit.

A. C. 1334. Bruno Ranzovius VVa
demari Ducis Iutlandiæ Conſiliari
Chiloniæ ſepultus eſt.

A. C. 1335, cum nonnulli ex hac fa
milia Hamburgi pro poſteris Canonic
tum erexiſſent, ſummus Pontifex R. In
nocentius VII hanc fundationem co
firmavit. Sicut etiam multi eo tempo
varia beneficia Eccleſiaſtica in oppid
Holſatię paſſim inſtituerunt, & Coloni

etia

etiam adhuc noſtra ætate Conſtantini de Ranzovv à Collegio nobilium virginum in Capitolio memoria celebratur, qui eodem hoc anno ex vita diſceſſit.

A. C. 1339 D D. Detlevus & Sturo Ranzovii literis tranſactionum inter Regem Daniæ VValdemarum & Gerhardum Holſatiæ ac Schavvenb. Comitem teſtes adfuerunt.

A. C. 1340 vixit Strimo Ranzovius, cujus fit mentio in literis, quæ in Archivo Suabſtadenſi Epiſcoporum Sleſ. continentur.

A. C. 1347 Hartvicus Ranzovius teſtis fuit in privilegio Iohannis Holſ. Comitis, monaſterio Reinfeldenſi conceſſo.

A. C. 1362 Heino Ranz. literas quaſdã Capituli Lubecenſis obſignavit.

A. C. 1372 nomine Ottonis Ducis Brunſvvicenſis Breitardus ſive Breido Ranz. alterius Breitardi filius ſive nepos, arcem Hartzbergam, quæ nunc ſub ditione nobilium de Dornberg eſt, maſcule contra Heſſos defendit, & tandem Hardeſiæ ſepultus, ibidem beneficium Eccleſiaſticum fundavit.

A. C. 1373 Godtſchalcus Ranz. permutationem fecit cum Epiſcopo Lubecenſi Bartramo Cremone, cui Curiam ſuam Lubecæ ſitam, pagumq; Elerſtorp & Grãnendorp conceſſit, ac in locum eorum

arcem & pagos Ratmenſtorp, Meren-ſche & Brende recepit: ut literæ permu-tationis in Archivis Epiſcoporum Lube-cenſium teſtantur.

A. C. 1390 D. Breido Ranz. Eques au-rat. cujus poſteri Neverſtorpum & Ho-henfeldt poſſident diviſionem Comi-tum Holſatiæ, Storm. & Schavvenb. cum 11. equitibus inter quos ille primi locum habuit, aliiſque nobilibus, ſigillo Chiloniæ confirmavit.

Item tranſactio, qua de mutua ſuc-ceſſione invicem paciſcuntur, inter omnes Holſatiæ, Stormariæ & Scha-vvenb. Comites, nempe Gerhardum Ducem Sleſvvicenſem, Nicolaum, Al-bertum & Henricum, ex una: & Otto-nem, Bernhardum Præpoſitum Ham-burgenſem, Adolphum & Guilhelmum ex altera parte facta eſt. Teſtes ex hac fa-milia adfuerunt D. Breido Ranz. Eques aur. Schacko & Henricus Ranzovii.

A. C. 1397 Cajus Ranz. Dominus in Krummendik diviſionem ordinavit in-ter Comites Holſ. & Storm. quæ ſcri-pto comprehenſa in Archivis Gottorpié-ſibus relicta eſt.

Item Albertus & Henricus fratres di-viſerunt cum Gerhardo Duce Sleſ. Co-mitatum Holſ. & Stormariæ, inſulam item Fimbrienſem, in 3 æquales partes.

Inter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Interfuerunt ex hac familia & obſignarunt D. Schacko de Ranzovv. Eques aur. Goſchius Ranz.

A. C. 1399 Godtſchalcus Ranz. confirmationi privilegiorum Monaſterii Reinfeldenſis, factæ à Gerhardo Duce Sleſvvicenſi, cujus Senator erat, teſtis interfuit.

A. C. 1404 Holſati Martis iniquitate à Dithmarſis ſuperati, validiſſimam munitionem Delffbrug ſanguine ſuorum partã, ipſis reſtituerunt, ut Ranzovium & Pogvviſcum captivos redimerent.

A. C. 1402 literas diviſionum, inter Henricum Epiſcopum Oſnabruggenſem, Comitem Holſ. Storm. & Schavv. ex una: & Eliſabetham Principem Holſat. & Sleſvv. natam Brunſvvicenſem, ex altera parte, obſignavit ex hac familia Dom. Godtfridus Ranz. Eques aur.

A.C.1413 Chriſtiernus Ranz. quibuſdam Holmienſis Monaſterii literis teſtis adfuit.

A.C.1416 inſulam Fimbriam Schacko Ranz. ſummus belli Dux expugnavit.

A. C. 1420 VVolffhardus Ranz. Canonicus Lubecenſis & Adminiſtrator Eccleſiæ S. Petri fuit, ut ex literis in Archivo Capituli Lubecenſis contentis cognitum evadit.

A. C. 1423 compromiſerunt Henricus,

cus, Adolphus & Gerhardus DucesSl
vvicenſes,& ComitesHolſ. atq; Schav
in Sigiſmundum Imp. Romanum :
Erico Regi Daniæ, Sueciæ, Norvvegi
que, & Duci Pomeraniæ, &c. fidem d
derunt,ſe ſententiæ Cæſaris non refrag
turos. Fidejuſſores inter reliquosEpiſc
pos & Duces intercesſerunt Ranzov
Breidekinus,Hartvicus & VValdemaru

Item Epiſcopus Iohannes Sleſvvicé
cum Epiſcopis Danis Ripenſi, Arhuſie
ſi, VViburgenſi, & Senatoribus atq
nobilitate Danica & Iutlandica ſuam t
ſtati ſunt per literas ſcientiam de ter
Suder-Iudtlandia. Inter conſiliariosR
gios nominatur D. Iohannes Ranz
Eques aur.

A. C. 1435 Struvo & Hartvicus Ra
zovii, Domini in Curen, vixerunt.

A. C. 1439 Albertus II Imperator, o
dinis ſui Inſignia, Draconem nimiru
& Crucem Adolpho ultimo Sleſvvi
Duci atque D. Schackoni Ranzovio,b
neficiorum & amoris ergo, contulit.

A.C. 1446 Eggardus Ranzovius, Re
gius Danicus Præfectus Gorgenſis fuit

A.C. 1455 literas inveſtituræ Ducat
Sleſvvicenſis, à Chriſtierno I tributu
Adolpho Comiti Holſatiæ Stormari
ac Schavv. ſuo avunculo, Epiſcop
& Senatores regni obſignarunt inte
hos

nos D. Iohannes Ranz. Eques auratus.

A.C. 1459 Bartholdus Ranz. Caii nepos, Præpoſitus Hadelerienſis Canonicuſque Bremenſis obiit.

A.C. 1469 ex familia Ranzovia 25 literis confœderationis, quā nobiles Holſati contra civitates inierunt, ſubſcripſere.

Item Nicolaus Ranz. Schackonis filius Pretzenſi Cœnobio munere militari, præter cætera dona. 28 equos obtulit.

A. C. 1470 Segebergæ aliud ſolenne fœdus, quod confœderationem ſuperius ictam infringeret, à Rege Daniæ, Civitatibus Lubeca & Hamburgo, ac primoribus harum regionum, factum eſt: quod 18 ex hac familia Ranzovia ſubſcripſerunt.

A. C. 1490 in literis, quæ diviſionem hæreditariarum ditionum, Ducatuum, nempe Sleſvvicenſis, Holſatiæ, Stormariæ, inter Regem Daniæ, Sueciæ & Norvegiæ Iohannem, & Fridericum hæredem Norvvegiæ, Ducem Sleſvvicenſem & Holſatiæ, &c. complectuntur, teſtes ſunt Ranzovii: Heinricus Breidonis filius, D. Iohannes Eques auratus, Heinrici filius, & Ovvenus.

A.C. 1497 Heinricus Ranzovius Caii nepos, quondam hæres bonorum feudalium in Itzeho & Præpoſitus Hamburgenſium, in arce Steinburga obiit.

A. C.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

A. C. 1500, cum Iohannes Rex D
niæ Dithmarſiam bello oppugnaret,
Ranzovii, Ioachimus Dominus in Aſch
berg, Otto Dominus in Raſtorff, Bre
do Dominus in Krummendik, & Hen
cus, fortiter pugnantes occubuerunt.

A.C. 1504 Dethlevus Ranz. Heinri
filius, egregie in Latina & Italica lingu
edoctus, Romæ ad reliquas dignitat
Eccleſiaſticas contendens, ex vita di
ceſſit.

A.C. 1511 D. Otto Ranz. Eques aura
tus, D. Schackonis nepos, obiit Chilo
niæ, inque Ranzoviorum delubro ſepul
tus eſt. Hic Regis Daniæ Iohannis Sena
tor fuit, arceſque Knop & Buike hære
ditario quondam jure tenuit.

A.C. 1521 Paulus Ranz. Caii filius Re
gis Daniæ Friderici I aulæ Præfectu
obiit.

A. C. 1526 D. Heinricus Ranzoviu
D. Iohannis Equitis aurati filius, Domi-
nus in Bredenburg, Ranzovisholm,
VVandesburg, Tuſchebeca, Nutzkovv,
Melbeck, Redingſtorff, Gronovv, VVel-
lingsbuttel & Ranzovv, lucis uſura pri-
mum uti cœpit. Hic Regum Daniæ Chri-
ſtiani III, Friderici II, & Chriſtiani IV in
Ducatibus Sleſvvici, Holſatiæ & Dith-
marſiæ Vicarius, Conſiliarius, & Sege-
bergæ Præfecturæ per 30 annorum ſpa-

tium

ium Adminiſtrator fuit. Loquebatur ac cribebat Latino ſermone expedite & leganter, Gallicæ quoque linguæ non gnarus. Expeditioni Dithmarſiæ interuit: quam ſubjugatam inter Reges Daiæ Holſatiæque Principes diviſit. Doatus eſt etiam à Friderico II Daniæ Ree ordine Danico, aureo videlicet elehante cum turri.

A. C. 1532 Fridericus I Daniæ Rex, & ux Holſatiæ Chriſtianus perpetua in uſtodia Sunderburgæ Chriſtianum II aniæ Regem captivum detineri voluerunt. Cujus tutela quatuor ex Senatorius Regum Daniæ totidemque Holſaæ Ducatus commiſſa eſt: inter quos hannes Ranzovius, aulæ Ducum Præctus, eſt deputatus.

A.C. 1533 confœderationem Rendesurgi in Comitiis Holſaticis Chriſtianus Danię rex cum fratribus ſuis impubeous & nobilitate Danica Holſaticaque ivit: qua cautum eſt, ut auxilium, neſſitate aliqua poſtulante, alter alteri æſtaret. Si qua vero lis inter Principes nobiles oriretur, ut illa dirimeretur r certum numerum Procerum Daniæ nobilitatis Holſatiæ. Quod ſi neque de controverſia poſſet decidere, comuni denique ſuffragio arbitri partibus nſtituerentur. Inſtrumento confœderatio-

rationis ex hac familia ſubſcripſer
D. Iohannes Ranz. Eques aur. in Bre
burg, & Præfectus arcis Steinb. M-
chior Dominus in Nienhus, Præfe
Fimbrienſis & Flensburgenſis,Henr
de Pudloſen, Schacko de Helmſto,
Henricus de Niendorff, Andreas de
ſovv, Caſparus de Nienhus, & Caju
Kledkampe, omnes Ranzovii.

Item Carolus V Imp. & Franciſ
Galliæ Rex, hoſtes invicem exiſten
uno eodemque hoc anno D. Iohann
Ranz. Equit. aur. ad ſervitia ſua belli,
ampliſſimo oblato ſtipendio, pertrah
re ſunt conati.

A.C. 1536, Balthaſarus Ranz. vir
quiſite doctus, Epiſcopus Lubecenſis f
deſignatus.

A.C. 1539, Melchior Ranzovius, Ha
ſii fil. D. Schackonis Eques aur. pror
pos, juvenis ex vita diſceſſit. Fuit h
Chriſtiani III Regis Daniæ aulæ Præ
ctus: qui hoc mortuo dixiſſe fertur, ge
mam ſe ex corona ſua amiſiſſe.

A. C. 1544 de diviſione Ducatuu
Sleſvvicenſis & Holſ. inter Chriſtianu
III Daniæ Regem, Adolphum & Frid
ricum Epiſcopum Sleſ. decidebatur. A
fuerunt inter cæteros Ducatuum Sen
tores D. Iohannes Ranz. Eques aur.
Dominus in Bredenburg, Cajus Ranz.

Kled

ledıkamp, Breido & Henricus Ranz. atres & hæredes caſtri Nienhus, & Io-chimus Ranz. de Pudloſen.

A. C. 1546 Henricus Ranz. Pauli fil. enrici nepos, caſtra ſecutus in Galliis, pud Martinũ Roſſemium turmæ equi-m ductor, aqua ſubmerſus periit.

A C. 1547 Balthazarus Ranz. Sleſvvi-nſis Præpoſitus, Regiſque Daniæ Chri-ani III Conſiliarius, poſtquam Epiſco-tui Lubecenſi 11 annos cum laude præ-iſſet, captus à quodam nobili Regi ini-ico in captivitate vitam cum morte mmutavit.

A.C. 1548 Adolphus Dux Holſatiæ in lam Caroli V Imp. Bruxellas ſe con-lit, & cum eodem ad Comitia Augu-na, ubi omnes fere Principes totius perii confluxerant, profectus, Caro-ue in aula per ſeptennium pæne com-oratus eſt. Inter cæteros nobiles Hol-os hujus familiæ apud ſe habuit Iaco-m Ranz. de Nienſtade aulæ Præfe-m, Henricum Ranz. Iohanni fil. nſiliarium, Paulum Ranz. Cubicula-m, Mauritium Ranz. & Danielem, i inde ſe Principis venia in Italiam tulit.

A. C. 1553 Henricus Ranz. Henrici os cum Principe Holſatiæ Adol-o ab obſidione Metenſi unius equi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tum turmæ ductor diſcedens, apud T.
viros peſte interiit.

A. C. 1560 illuſtriſſimus atque cla
ſimus Holſ. Dux Adolphus in Angli
cum 40 nobilibus Holſatis, ad Eliſa
tham Angliæ Reginam profectus eſt
qua ſplendide acceptus regioque m
tractatus, tandem diſcedens ordine A
glico donatus annuoque ſtipendio
ctus eſt. Inter cæteros Principi adfue
Conſiliarii Ranzovii: Paulus D. Ioha
nis Eques aur. fil. Daniel & Petrus R
zovii fr. Godtſchalci filii, Henricus R
zov. Caſpari filii, Mauritius & Deth
vus Caii filii.

Item Cajus Ranz. Henrici fil. D
minus quondam in Hanrovv, Kledka
pe & Cherubi. obiit.

A. C. 1561 Henricus Ranz. Hanſii
D. Schackonis Equit. aur. pronep
Adolphi Ducis Holſ. Conſiliarius & P
fectus Gottorpienſis, 8. Febr. obiit.

A. C. 1562 Breido Ranz. Hanſii fi
D. Schackonis pronepos, 13. Octob.
obiit. Hic à sereniſſimo Daniæ Re
Chriſtiano in Phriſiam cum copiis
queſtribus & pedeſtribus aliquot,
Menardum de Ham obſidione liber
ret, miſſus, à D. Georgio Schenck
Caroli V Gubernatore Phriſio capt
eſt. Vicarius Regius in Ducatib
He

olſatiæ Pretzæque Præfectus fuit.
A. C. 1564 Godtſchalcus Ranzovius,
ondam Dominus in Nienhöfe, &c.
hriſtiani II Daniæ Regis Senator,
iit.
A. C. 1565 D. Iohannes Ranzovius
. aur. poſt ſuſceptum Hieroſolymis
thei militaris decus, & perluſtratas
notiſſimarum gentium provincias;
antum pacis bellique artibus, omni-
ſque corporis atq; animi eximiis bo-
i eniti potuit, id omne, ſecundum pie-
em in Deum, uni patriæ ejuſque lau-
iſſimis Principibus, Friderico I, Chri-
no III, & Friderico II Danorum ex
dine Regibus, hujuſque patruis Iohan-
& Adolpho Holſ. Ducibus, feliciſſi-
eventu impendit. Hinc ſummus cum
o imperio Dux exortis ſubinde bel-
leſtinatus, qui præter copias deditaſ-
urbes atque arces, profligatos eje-
que procul Cimbricis & Holſaticis
bus hoſtes, fortium Dithmarſorum
tuſam & fractam armis contuma-
n, octies apertis in campis diverſis
liis ſuperatas hoſtiles acies, vel ab
us indulgentia, vel à fœda fuga, vi-
coëgit impetrare, illuſtri & fidei er-
atriam ejuſque Principes, & clemen-
erga victos gloria: quam ad fatalem
uræ ſenectutis horam, ſine fortunæ

ludibrio, perduxit. Denique dom
veniam nactus, integris animi ſen
in chariſſimæ conjugis, filiorum &
potum complexu, æterno numini
tum, à quo acceperat, firma in Chri
fide & certa reſurrectionis ſpe co
matus, reddidit 12 Decembris, cum
xiſſet annos 73 & menſem 1.

Item Hieronymus Ranz. D. O
nis Equit. aur. fil. Schackonis prone
ex vivis exceſſit.

A. C. 1570 D. Henricus Ranz. D
hannis Equit. aur. fil. ad pacis tract
nem inter Daniæ, Sueciæ, nec non
loniæ Reges, & Lubecam civitat
Stetini, una cum cæteris ab utraque
te conſtitutis deputatus fuit: quo
etiam pax inter dictos Reges rurſus
ſtituta eſt.

A.C. 1571 Chriſtophorus Ranz. D
tonis Equit. aur. filius, Schakonis
nepos, 20. Febr. obiit. Fuit hic Præfe
arcis Tunderenſis, ejuſque liberi n
ætate Bulcke, Knop & Seekāp poſſid

A.C. 1572 Mauritius Ranz. Dom
in Hanrovv, Ducis Adolphi Conſ
rius, Præfectus Gottorpienſis, Dithr
ſienſis & Reinebeccenſis, turmæ
unius in expeditione Dithmarſica
Gothana ductor fuit. Hydrope cor
tus Lubecæ obiit.

Item Theodorus Ranz. D. Henrici
oducis R. filius, 27 Iunii Lubecæ obiit,
que in templo Cathedrali ſepultus & à
tre monumẽti honore decoratus eſt.
A. C. 1573 ex Friderici II Daniæ Regis,
Iohannis Adolphique Ducum Hol-
. nomine nobiles & Conſiliarii non-
lli ad compilationem novi Holſatici
oceſſus deputati ſunt: inter quos ex
nzoviana familia Regis nomine D.
nricus Ranz. Produx R. Ducis verò
hannis nomine Sigfridus Ranz. con-
uti fuerunt.
A. C. 1576 controverſia quædam de
ibus, inter Fridericum II Daniæ Re-
m & Iohannem Holſatiæ &c. Du-
n, orta eſt. Arbitri de ea decidenda à
te Ducis inter cæteros fuerunt: Ove-
s Domin. in Salzovv, Dethlevus Do-
nus in Kledkamp, & Hanſius Domi-
s in Haſſelburg.
Item Sigfridus Ranz. Hanſii fil. &
Schackonis Eq. aur. pronepos, Do-
nus quondam Caſtri Nienhus, inſulæ
nbrienſis Præfecturæque Haderſle-
nſis Adminiſtrator, obiit.
A. C. 1579 Paulus Ranz. D. Iohannis
aur. filius, Dominus in Bodtkamp,
devit, &c. Ducis Adolphi Conſilia-
s, Præfectus, inque obſidione Metenſi
killifer, nec non Legatus, cum idem

Adolphus 2000 equitum, ex mand[ato] Philippi Regis Hiſpaniarum, Duci Albo adduceret, cum vixiſſet annos 51 & m[en]ſes 5 dieſque 6, in Monaſterio Reineb[ek] 16 Octob. die vivere deſiit, Itzehoęq; a[d] majores ſuos honorifice ſepultus eſt.

A. C. 1580, die 3 Maii, facta Othoę eſt collatio rerum feudalium, qua Fr[idericus] II Daniæ Rex feuda Ducatus Sleſvvic[en]ſis inſulæque Fimbriæ, ſuo quidem fi[lio]rumque tanquam Holſ. Ducum nomi[ne] D. Henrico Ranz. Produci R. contu[lit].

Item Gerhardus Ranz. Pauli fil. [La]tinæ Gallicæque linguæ peritus, ab a[li]quodam nobili Holſato ſingulari in c[er]tamine, cum annos 26 vixiſſet, Othon[i] gladio peremptus ibidemq; ſepultus e[ſt].

A. C. 1581, die 19 Septembr., Flen[ſ]burgi tranſactio de hęreditate Iohann[is] ſenioris Ducis Holſ., & diviſione Dit[h]marſiæ, inter Fridericum II Daniæ R[e]gem, & Adolphum Holſat. Ducem, f[a]cta eſt. Nomine Regis tranſactioni [e]x hac familia præfuere: D. Henricus Ran[z.] Produx R., Dominus in Bredenburg P[e]trus Ranz., Præfectus Flensburgenſis & Dominus in VVoldehorn: nomine ver[o] Ducis Adolphi Dethlevus Ranz. Domi[]nus in Kledkampe.

A. C. 1583 Iohannes Ranz. D. Henri[]ci Ranz. Producis R. fil., Heidelbergæ 17

Octobr

ctob. peſte interiit: cui pater ibidē mo-
umentū extrui curavit marmoreum.
A. C. 1585 Otto Ranz. Hanſii fil., D.
hackonis Equit. aur. pronepos, hæres
uondam in Ranzovv & Schonevvei-
, 24 Decemb. ex vita diſceſſit.
Fridericus Ranz. D. Henrici Produ-
R. fil., Archidiaconus & Canonicus
ſ. anno Chriſti 1557, 13 Octob. hora
min. 30, poſt meridiem, Segebergæ
tus, nec Latinæ linguæ ignarus, apud
hannem Caſimirum Palatinum anno
hriſti 1583 in expeditione Colonienſi
quandiu eſt commoratus. Deinde
m Regio Danico Admiralio anno
hriſti 1584 profectus eſt in Livoniam
rſus Oſel & Arnsburgum: ubi de no-
Regi Daniæ Friderico II juramento
nt obſtricti incolæ. Poſtea cum Erne-
de Mandelſlo in Gallicam expeditio-
m anno Chriſti 1585 abiit. Anno verò
riſti 1586 à Statibus inferioris Germa-
e conductus fuit, ut turmam illis
uitum in Belgium adduceret: quam
i collegiſſet, nec Ordines Belgici pro-
iſſum ſtipendium ſolverent, tam pe-
es quam equites conſcripti rurſus di-
ſi ſunt. Hoc ægrè adeo Fridericus
nz. tulit, ut in phreneſin incideret:
a tamen admiſſa venæ ſectione, libe-
us eſt. Anno denique Chriſti 1587

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

iterum inGalliam ſe contulit, Regiaſe
ſecutus eſt partes, ubi tunc 29 Nover
die, globulis per ſicarios ex inſidiis t
jectus, occubuit: ſepultus in oppido C
levere apud Bituriges.

Item Cajus Ranz. ejuſdem D. Henr
Producis R. filius, Regis Daniæ tu
temporis aulicus, cum literis tranſact
num de pace inter potentiſſimum R
gem Hiſpaniarum, & ſereniſſimam R
ginam Angliæ Statuſque Belgicos
illuſtriſſimum Ducem Parmenſem a
legatus, ab equitibus quibuſdam B
genſibus, 3 à Bruxella miliaribus capt
boniſque ſpoliatus eſt. Cujus gratia p
ſtea Rex Daniæ Fridericus II Holland
corum negotiatorum 600 naves, inj
riæ vindicandæ ergo, detinuit, quas
recuperarent, 30000 thalerorum hon
ris gratia Regi obtulerunt. Ex qua ſum
ma Cajo Ranzovio 10000, pro perpe
injuria ac captivitate, ex ſpeciali qua
gratia donavit.

Item Daniel Ranz. Pauli fil. D. Io
hannis Eq. aur. nepos, ſecutus part
Regis Navarræi, occubuit ſub Fabian
de Donavv, cum multis aliis nobilibu
24 Novembr. die.

A.C. 1589, quarto Iunii die, Hafni
Comitia infeudationis habita fuerunt
quibus. D. Henricus Ranz. Produx R

ec non Petrus Ranz. Dominus in Tro-
burg, nomine Chriſtiani IV Regis
aniæ interfuerunt: Ducis vero Holſa-
æ Philippi nomine Dethlevus Ranz.
ominus in Kledkamp, inter cæteros
ıda à Chriſtiano IV accepit.
A. C. 1590. Cajus Ranz., Dethlevi
omini in Kledkamp & Cherubi filius,
atus anno Chriſti 1570, 20 Iulii, mane
ora 4, min. 14, Argentorati 15 die O-
obris mortuus eſt climacterico 21, ubi
eram literis navabat. Fuit magnæ ſpei
eximiæ indolis juvenis. Funus, cum
oluntate parentum in patriam defer-
tur, magna frequentia Senatorũ, Pro-
ſſorum & Studioſorum ad portam
que deductum eſt. Oldenburgi 12 die
bruarii à mœſtiſſimo parente Dethle-
o, lugente filium hunc unicum, ſepul-
ræ eſt mandatus.
Item Daniel Ranz. Petri Domini in
rojeburgo & VValdehorn fil., natus
no Chriſti 1572, Ianuarii 5, h. 6. min.
, p. m. obiit Paduæ, ubi etiam literis
eram dedit, anno ætatis fere ennea-
o 18. Vnde poſtea funus in patriam
anſlatum, atq; VVeſſenſehæ apud ma-
res, maximo parentis, cujus unicus
at filius, luctu tumulatum eſt.
Item Daniel Ranz. Héningi filius Do-
inus in Seegarté, Præpoſitus Cœnobii

Vterſeni, conſiliarius Regius in Hol
tia, quondam Tribunus militum, ex
ta emigravit.

A.C. 1591 Cajus Ranz. D. Henr
Producis R. filius. Reverendiſſimi A
chiepiſcopi Bremenſis Holſatiæque D
cis D. Iohannis Adolphi Conſiliarius
Præfectus Gottorpienſis, Bredeberg
inter parentum amplexus placide ol
dormivit.

Item Dethlevus Ranz. Dominus i
Kledkamp & Cherubi, Præfectus Ci
marienſis & Oldenburgenſis, contul
Eccleſiæ Oldenburgenſi & pauperibu
1500 marcas Lubecenſes, ut inde perp
tuos reditus ſibi compararent, cum un
cus ipſius filius Cajus ibidem ſepeli
retur.

Item VVolffgangus Ranzovius Ove
ni filius, ſecutus partes Regis Navarræ
menſe Novembri prope Roanam obſe
ſam globo ab hoſte quodam trajectu
occubuit, & poſtea ſepulturæ juſtis
Paulo Ranzovio Domino in Knop, qu
eodem tempore Regi militiam navabat
dignatus eſt.

II. *Familia Alafeldia & Rumoria.*

DVxit hæc familia originem è Baro-
num ſtirpe in Ducatu Brunſvvicen-
ſi: ubi extat oppidum ejuſdem nominis.
Accepit autem nomen ab inſignibus,

Ala

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ala nimirum & Campo, Germanis *Velt.*

A. C. 1390 tranſactioni, qua de mu-
ua ſucceſſione inter Comites Holſatiæ
aciſcitur, teſtes ex hac familia interfue-
unt D. Benedictus Eq. aur., Nicolaus
& Henricus Alæfeldii fr.

A. C. 1397 in Campo Bornhovedenſi
Albertus & Henricus fratres diviſerunt
um Gerhardo Duce Sleſ. Comitatum
Holſatiæ & Stormariæ, inſulam item
mbrienſem, in 3 æquales partes. Teſtes
hac familia adfuerunt Benedictus, Ni-
laus, Henricus & Benedictus junior
læfeldii.

Item diviſio inter Albertum & Hen-
rum fr. Comites Holſ. & Schavv., nec
n Henricum, Gerhardum & Henri-
m juniorem Sleſvvicenſem facta eſt.
ſtes Alæfeldii adfuerunt Benedictus,
colaus & Henricus.

A. C. 1399 impetratam à Bernhardo
ce Sleſvvicenſi, Comite Holſ. Stor-
riæ & Schavv. privilegiorum Eccle-
Sleſvvicenſis confirmationem obſi-
arunt Benedictus, Nicolaus, Henricus
Benedictus Alæfeldii, Comitis Con-
arii,

A. C. 1402 literas diviſionum, inter
nricum Epiſcopum Oſnabruggen-
, Comitem Holſ. Storm. & Schavv.,

ex una:

ex una: & Eliſabetham Principẽ Holſ.& Sleſ. natam Brunſvvicenſem, ex alter parte; obſignavit D. Benedictus ab Alæ feldt ſenior, Eq. aur.

A. C. 1404 Henricus atque Nicolau Alæfeldii vexilla in Dithmarſico bell ferentes interiere.

A. C. 1423 compromiſerunt Henricus, Adolphus & Gerhardus Duces Sleſvvicẽſes, & Comites Holſat. atq; Schavv. in Sigiſmundum Imperatorem R. & Erico Regi Daniæ. Sueciæ & Norvvegię & Duci Pomeraniæ, &c. fidem dederunt, ſe ſententiæ Cæſaris non refragaturos. Fidejuſſores inter reliquos Epiſcopos & Duces ex hac familia interceſſerunt Dethlevus & Henricus Eq. aur. item Benedictus VVolffius, Marquardus & Goſchius Alæfeldii.

A. C. 1469 factum eſt fœdus nobilium Holſatorum adverſus vicinas civitates, & quoſlibet alios contra jus atque fas vim ipſis intentantes: cujus confœderationis literis ſubſcripſerunt Luderus Rumorius, item Hanſius Heningi filius.

A. C. 1490 in literis, quæ diviſionem hæreditariarum Ditionum, Ducatuum nempe Sleſvvicenſis, Holſatiæ, Stormariæ, inter Regem Daniæ, Sueciæ & Norvvegiæ Iohannem, & Fridericum hæredem

dem Norvvegiæ, Ducem Sleſv. & Holſ., &c.complectuntur,teſtes Alæfeldii ſunt: Iohannes Eq. aur., Henricus Iohannis filius, Marquardus Goſchii filius.

A. C. 1500 D. Hanſius Alæfeldius. Dux Dithmarſici belli præfectus, quod à Iohanne Rege Daniæ geſtum eſt, cum ... o ex hac familia nobilibus fortiter pugnans interiit.

A. C. 1541 Godtſchalcus Alæfeldius Epiſcopus Sleſvvicenſis, cum annos 24 ſumma cum laude Epiſcopatui præfuiſſet, mortuus eſt.

A.C.1544 facta eſt diviſio Ducatuum Sleſvvicenſis & Holſ.interChriſtiernum III, Adolphum & Fridericum Epiſcopum Sleſvvicenſem: quibus ex hac familia ...dfuit Goſcius de Alæfelde.

A. C. 1548 Aſmus Rumorius cum Adolpho Holſat. Duce Bruxellas in Caroli V Imp. aulam ſe contulit, & cum ...o Borchardus Alæfeldius.

A. C. 1559 cum Dithmarſia à Friderico II Daniæ Rege, nec non Iohanne & Adolpho Ducibus Sleſ. & Holſ. expugnaretur, Georgius Alæfeldius de Seegarten, & Borchardus Alæfeldius ab Heiligenſteden bello occubuerunt.

A.C.1560 profectus eſt DuxAdolphus in Angliam cũ 40 nobilibus ex his locis, inter quos fuitBenedictus in Haſeldorff.

A. C.

A.C.1571 Bartramus Alæfeldius Do-
nus in Lemkulen, quondam Chriſti
III Regis Daniæ in Holſatia Vica
Conſiliariuſque, mortuus eſt.

A. C. 1573 Nobiles nonnulli nom
Daniæ Regis Friderici II, & Adolphi
cis Holſ. ad compilationem novi Hei-
tici proceſſus deputati ſunt, inter q
nomine Adolphi Ducis ex hac fam
fuit Benedictus Dominus in Haſeldo

A. C. 1576 inter Fridericum II Da
Regem & Iohannem ſeniorem Holſ.
Ducem, de finibus aliquot locorum
cidit controverſia: ad eam dirimend
8 ab utroque & Rege & Duce Conſi
rii deſtinati ſunt: ita ut Conſiliarii R
8 pro Rege, alii vero 8 pro Duce ferr
judicium. Ex parte Iohannis ſeni
Ducis Holſ. interfuit Benedictus A
feldius in Haſeldorff, & Benedictus Do
in Obhuſen.

A. C. 1580, die 3 Maii facta eſt Oth
niæ collatio rerum feudalium, qua D
Holſ. Adolphus Benedicto ab Alæfel
Domino in Haſeldorff, ſuo nomine fe
da contul t.

Eodem tempore Benedictus ab Al
feldt, Bartrami filius, Dominus in Le
kulen, Steinburgæque Præfecturæ a
miniſtrator, & Conſiliarius Regius, Fr
derici II Regis Daniæ aulæ Mareſchalc
fui

uit: à quo etiam ordine Danico, aureo
imirum Elephante, eo tempore dona-
us eſt. Loquitur ac ſcribit Latino ſer-
one expedite, Gallicæ quoque atque
alicæ linguæ peritiſſimus.

A.C. 1581, die 19 Septemb, Flensbur-
facta eſt tranſactio de hæreditate Io-
annis ſenioris Ducis Holſ., & diviſio-
Dithmarſiæ inter Fridericum II Da-
æ Regem, & Adolphum Holſ. Ducem:
i nomine Principis Adolphi Benedi-
us ab Alæfelt Dominus in Haſeldorff
terfuit.

Item Hanſius Borchardi ab Heiligen-
den filius Neapoli in Italia mortuus
demque ſepultus, & monumento
ratre ſuo Balthaſaro donatus eſt.

II. *Familia Reventlouja & Wal-
ſtorpica.*

HÆc cum VValſtorpica familia una
eademque eſt: ut ex ſimilitudine in-
nium majorumque relationibus con-
t. Ex Dithmarſia, ubi orta eſt & ſedes
s habuit, expulſa eſt: Interfecerunt
m Dithmarſi Henricum Revelovium
n ſervo, anno Chriſti 1460, propter
tum, quod utraque pars ſuum eſſe
tendebat.

A. C. 1112 VValſtorpos in hæc loca
iiſſe, venerabilis D. Albertus Abbas
denſis meminit.

A.C. 1315

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

A.C. 1315 Hartvvicus Revelovius co-
mitem Holſatiæ ac VVagriæ Adolph
cum filio, propter ſtupratam filiam &
fratrem decollatum, in lecto interfic
in arce Segeberga: quam ſolus, ac ſi-
nator Comitis eſſet, habitu ejus ingr-
ſus eſt. Deinde Romam venit, & ab-
lutionem, ob ſumptam juſtam vin-
ctam, à ſummo Pontifice Iohanne XII
impetravit. Hac tamen pœnitentia i
injunctum eſt, ut bona ſua in u
pauperum diſtribueret: ex quibus Re-
ctorium Cœnobii Itzehoenſis nobili
virginum extrui poſtea curavit. Vol
autem hanc cædem perpetratam fu
conſenſu Gerardi III magni, & Ioh-
nis Comitum Holſ. Nam Gerhard
interfecto Adolpho, ſtatim arcem Se-
bergam occupavit, & patrem Adolph
in Bramſted (alii Bramhorſt) Iohann
II capi juſſit: quia Adolphus intere-
ptus cum Marchione Brandeburge
paulo ante conſpiraverat, qui erat ſu-
mus illorum inimicus.

A. C. 1316 diviſionem Comita
Holſatiæ & Stormariæ, inter Iohann
& Gerhardum fr., ſigillis confirmaru
D. Elerus de VValſtorp, & D D. Ha-
vvicus & Ivo de Reventlovv Eq. aur.

A.C. 1324 Gerhardus Holſ. & Stor
Comes, bona Eccleſiaſtica, ad Epiſco

tu

um Lubecenſem pertinentia, per vim
nvaſit, cui reconciliationis emerendæ
ratia injunctum eſt, ut comitatus 24
obilibus, à Cathedrali Eccleſia Ham-
urgenſi uſque ad Lubecenſis ſummam
ram, nudis pedibus iter faceret, & ab
piſcopo HenricoBorckholt veniam de-
cti flexis genibus ante ſummum altare
eteret ſupplex. In eo comitatu ex hac
milia Hartvvicus de Reventlovv Co-
iti adjunctus eſt.

A. C. 1339 D. Hartvvicus Reventlo-
us literis tranſactionum, inter Regem
aniæ VValdemarum & Gerhardum
olſ. & Schavv. Comitem, interfuit.

A.C. 1397 in campo Bornhovvedenſi
bertus & Henricus fr. diviſerunt cum
rhardo Duce Sleſ. Comitatum Holſ.
Storm. inſulam item Fimbrienſem,
3 æquales partes: Teſtis adfuit Grojus
ventlovius.

A. C. 1402 D. Hartvvicus Reventlo-
s Eques aur. literas diviſionum inter
nricum Epiſcopum Oſnabruggen-
, Comitem Holſ. Storm. Schavven-
rgiique, & Eliſabetham Principem
. & Holſ. natam Brunſvvicenſem,
ſignavit.

A. C. 1484, tranſactio facta eſt inter
olaum de VViſchNicolai fil. & Con-
s Rendesburgenſes, de bonis aliquot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ad xenodochia S. Sancti & D. Ge
pertinentibus, inter tranſactores fu
Henningus & Otto VValſtorpii.

A. C. 1500 tres hujus familiæ in
Dithmarſico occubuerunt, inter
Hartvvicus de Gram fuit.

A. C. 1536 Dethlevus Epiſcopus L
cenſis 29 cum per annum tantum
ſcopatui præfuiſſet, obiit. Hic Canc
rius Friderici I Regis Daniæ fuerat.

A. C. 1544 diviſioni Ducatuum
& Holſ. inter Chriſtianum III, A
phum & Fridericum Epiſ. Sleſ. inte
D. Ivenus Reventlovius Eq. aur.

A. C. 1569 D. Ivenus Eq. aur. C
ſiliarius Friderici I, & Chriſtiani III,
gum Daniæ, Dominus in Schonevv
& Richſtorff, obiit.

IV. *Familia Pogvviſchia, nobiliu*
Wiſch & Wolffiorum.

POgvviſchiorum, nobilium de VV
& VVolffiorum familia ſatis et
generoſa vetuſtaque eſt. Chriſtian
tempore conſtat Iohanné Pogvviſch
3 equitibus comitatum, apertum in
cum ſuum Iacobum Ranzovium, in
verſorio in ſcamno dormientem,
Lubeca circa meridiem captivum
duxiſſe.

A. C. 1239 Comes Iohannes civit
Hamburgenſis privilegia & libert

co-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

[c]onfirmavit:cujus confirmationis inter
[c]æteros Duces, Comites atque Epiſco-
[p]os, tanquam teſtis, Sigfridus de VViſch
[l]iteris eſt inſertus.

A.C. 1324 Conradus VVolffius adfuit
[G]erhardo Holſ. & Storm. Comiti, in eo
[c]omitatu, qui ipſi à Cathedrali Eccleſia
[H]amburgenſi ad Lubecenſis ſummam
[...]am, cum 24 nobilibus, nudis pedibus
[...]t injunctus.

A.C. 1339 D. Marquardus de VViſch,
[e]q. aur. literis tranſactionum inter Re-
[ge]m Daniæ VValdemarum, & Gerhar-
[du]m Holſ. & Schavv. Comitem, inter-
[fu]it.

A.C. 1340 Goſchius à VViſch trans-
[a]tionem inter nobiles Hummelbutte-
[n]ſes & Senatum Chilonienſem teſtis
[co]nfirmavit.

A.C. 1374 Arnoldus VVolffius Abbas
[C]orbejenſis Cæſareus electus eſt: Hic
[cu]m Abbatiæ annos 26 præfuiſſet, an-
[no] Chriſti 1400 obiit.

A.C. 1390 VVolfgangus Pogvviſchius
[tra]nsactioni inter omnes Comites Holſ.
[St]orm. & Schavv. qua de mutua ſucceſ-
[ſio]ne paciſcuntur, teſtis eſt.

A.C. 1392 Nicolaus Comes Holſ. ac
[Sc]havvenburgenſis, & Gerhardus Dux
[Sl]eſvvic. dederunt civitati Oldenburgæ
[j]us Lubecenſe, poteſtatemque poſt Mi-

 chaëlem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

chaëlẽ nundinas celebrandi. D. Vol
gangus Pogvviſchius Eques auras
ſtis interceſſit.

A. C. 1399 impetratam à Bern
Duce Sleſvv. & Comite Holſ. p
giorum Eccleſiæ Sleſvvicenſis con
tionem D. VVolfgangus de VViſ
ſignavit.

Multi ex hac familia viri generi
bellis Dithmarſicis, præſertim vera
no 1404, interierunt.

A. C. 1423 Benedictus, VVolffi Io-
hannes, Hartvvicus & Otto Pogvv
fidejuſſores interceſſerunt, cum H
cus, Adolphus & Gerhardus Duce
vvicenſ. Comites Holſat. atque Sc
in Sigiſmundum Romanum Imp.
promiſerant.

A.C. 1429 Nicolaus VVolffius Epiſco-
pus Sleſvvicenſis 37 electus Epiſco
annos 48 præfuit.

A.C. 1477 Heldericus de VViſchp
ſcopus Sleſvvicenſis 38 electus, Epiſco
tui annos 16 præfuit.

A. C. 1490 in literis, quæ diviſio
hæreditariarum ditionum, Ducat
videlicet Sleſvv. Holſat. Storm. i
Regem Daniæ, Sueciæ ac Norvve
Iohannem & Frider cum hæredem
vvegiæ, Ducem Sleſvv, ac Holſa.
complectuntur, teſtes adhibiti ex

fam

nilia ſunt Nicolaus de VViſch, Bene-
tus & Iohannes Pogvviſchii VVolffii
.
A.C. 1493 Heldericus de VViſch, Epi-
pus Sleſvvicenſ. 38, mortuus eſt.
A. C. 1499 Dethlevus de VViſch, Epi-
pus Sleſvvicenſis 40 electus, Epiſco-
ui annos 18 præfuit.
A. C. 1517 idem Dethlevus ex vita
ceſſit.
A.C. 1544 diviſioni Ducatuum Sleſvv.
Holſat. inter Chriſtianum III. Adol-
m & Fridericum Epiſcopum Sleſvv.
erfuerunt D. VVolffgangus Pogvvi-
ius, & Nicolaus de VViſch,
A.C. 1576 inter Fridericum II Daniæ
gem & Iohannem ſeniorem Holſ.
cem de finibus aliquot locorum con-
verſia intercidit : ad quam deciden-
n 8 ab utroque deſtinati ſunt, inter
os à partibus Ducis fuerunt Iohan-
à VViſch in Olpniſs & Nicolaus Do-
aus in Glaſovv.
A.C. 1581, die 19 Septemb. Flensburgi
a eſt transactio de hereditate Iohan-
ſenioris Ducis Holſat. & diviſione
hmarſiæ inter Fridericum II Daniæ
gem, & Adolphum Holſat. Ducem:
mine Adolphi adfuit Nicolaus de
iſch, Dominus in Glaſovv, Conſi-
ius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

V. *Familia Seſtediana.*

SAtis vetuſta ac numeroſa etiam h
familia Seſtediana eſt: Nam in a
Epiſcopali Sleſvvicenſi, ubi plerum
humati ſunt, 72 Seſtediorum Inſig
affixa videntur, inter quos partim P
poſiti Equiteſque aurati, partim v
Canonici fuerunt.

A. C. 1289 tres ex hac familia litte
mutui contractus ſuper pago Rickl
gen obſignarunt.

A.C.1339 D D. Sigfridus & Marqu
dus Seſtedii Eq. aur. litteris transact
num inter Regem Daniæ VValdem
rum, & Gerhardum Holſat. & Scha
Comitem, teſtes interfuerunt.

A. C. 1404 Sigfridus Seſtedius f
tutor filiorum Gerhardi Ducis Sleſv
cenſis in bello Dithmarſico interfect

A. C. 1423, cum Henricus Adolph
& Gerhardus Duces Sleſvv. Comi
Holſat. & Schavv. in Sigiſmundum R
manorum Imperat. compromiſera
fidejuſſor inter cæteros fuit Otto Seſ
dius.

A. C. 1500 hujus familiæ 6 in be
Dithmarſico geſto perierunt.

A. C. 1544 diviſioni Ducatuum Sl
& Holſat. inter Chriſtianum III, Ad
phum & Fridericum Epiſcopum Sleſv
interfuit Cajus Seſtedius.

A. C

A. C. 1560 Dux Holſatiæ atque Sleſ-
icenſis Adolphus cum 40 nobilibus
his locis in Angliam eſt profectus: in-
r quos fuit Bartramus Seſtedius, Prin-
is Conſiliarius.

VI. *Familia Blomica.*

HÆc familia è Baronum ſtirpe in Du-
catu Brunſvvicenſi ortum habuit.

A. C. 1400 D. Ditricus Blom Eques
r. turmam equitum in Holſatiam du-
t, & poſtea cum D. Schakonis Ranzo-
i filia contraxit matrimonium.

A. C. 1423 D. Ditricus Blom Eques
r. cum Henricus, Adolphus & Ger-
rdus Duces Sleſvv. Comites Holſat.
Schavvenburgenſes, in Sigiſmundum
om. Imp. compromiſerant, fidejuſſor
ter cæteros interceſſit.

A. C. 1500 Hanſius Blom & Henri-
s Præfectus Gottorpienſis in bello
ithmarſico occubuerunt.

A. C. 1560 profectus eſt Dux Adol-
us in Angliam cum 40 nobilibus ex
s locis: inter quos fuit Hanſius Blom
ominus in Seedorff.

A.C. 1581 de transactione hæreditaria
ter Fridericum II Daniæ Regem, &
dolphum Holſat. Ducem decidebatur.
omine Regis Iohannes Blom, Dom.
Sedorff, Conſiliarius Regius adfuit:
omine vero Adolphi Ducis, Theodo-
rico

rico Blomio Domino in Hornſto
Principis Conſiliario, inter cæte
commiſſa transactio erat.

A.C. 1589 Hanſius Blom in Seedo
Conſiliarius & Præfectus Haderſlebi
ſis, ad Comitia infeudationum Hafn
Regis nomine deputatus fuit.

A. C. 1592 Henricus Blomius Don
nus in Hornſtorff, Archiepiſcopi B
menſis D. Iohannis Adolphi Ducis H
ſat. &c. Conſiliarius arciſque Gottor
Præfectus fuit.

VII. *Familia Sturenſis.*

Ista familia Sleſvvicenſis & Cimbri
fuit, dives admodum ac potens: an
400 annos rebus fortiter geſtis claru
tres Sueciæ Gubernatores olim prod
xit. Nobiles autem Sturenſes quos Cin
bria habuit, ex eadem familia fuiſſe c
tos, ex eo evidentiſſimũ eſſe poteſt: qu
videlicet, cum ultima hujus ſtirpis m
cula proles apud nos eſſet extincta, h
reditatem Sturenſes inde expetiverun

A. C. 1188 ab Henrico Leone Bru
ſvvigæ Duce, poſt ſubactam Bardevv
gam civitatem, & Lubecam occupatan
Segeberga obſeſſa. auxilio Eggonis Stu
ren ejuſque conſanguineorum aliqu
& conſortium liberata eſt.

A.C. 1340 Hummelbuttelenſes nob
les violarunt pacem publicam contr
Sena

enatum Chilonienſem: propterea in
œnam Comitum Holſatiæ ſunt delapſi.
ranſactioni Henningus Stur teſtis in-
rfuit.
A.C. 1470 Steno Stur ſenior Princeps
10 Sueciæ electus, præfuit regno am-
lius 30 annis.
A.C. 1503 idem Steno obiit.
A.C. 1504 Svvanto Stur regni Sueciæ
ubernator 141 electus fuit.
A.C. 1512 idem Svvanto Stur è vivis
iſceſſit.
Eodem anno Steno Stur junior, Sue-
orum Gotthorumque Princeps 142 ele-
us præfuit regno annos 18.
A.C. 1530 Steno Stur junior ictu
ombardæ exſpiravit.

VIII. *Familia Bockvvoldia.*

BOckvvoldia familia à fagineis ſylvis
dicta, quarum maximam copiam ha-
et, ut etiam ingentes ex porcis ſagina-
s inde quotannis ſibi reditus compa-
are poſſit, magna & plurima prædia
rceſque munitas olim habuit. Orta ta-
men aſſidua inter Bockvvoldios Comi-
ſque Holſat. & civitatem Lubecam
ontentione, plurimis iiſque munitiſſi-
nis ab iiſdem prædiis atque arcibus
xuta eſt. Vnde accidit, ut 10 Bockvvol-
iorum, conniventibus Holſatiæ Comi-
bus, in prædiis capti à Lubecenſibus

capitis ſupplicio affecti ſint. Inter qu
primum locum Lupum Bockvvoldiu
obtinuiſſe conſtat, qui cum à carnif
ad capitis ſupplicium ſe trahente no
percontaretur, ille vero Percam ſe v
çari diceret, in hæc verba erupit: V
quam indecorum & contra naturæ c
dinem eſt, quod tam parvus piſcis deb
conſumere Lupum.

A. C. 1203, Idus Novembris, Abel
Rex Danorum, Slavorum,& Dux Iuti
dedit privilegium Hamburgenſibus
navalibus paſſis: teſtis inter Epiſcop
& Holſat. Comites adfuit D. Dethlev
à Bockvvolden, Eques auratus.

A. C. 1340 D. Dethlevus transactio
nem inter nobiles Hummelbuttelenſ
& Senatum Chilonienſem ſigillo con
firmavit.

A.C. 1390 Nicolaus & Vlradus Bock
vvoldii fr. transactioni de mutua ſuc
ceſſione, inter Comites Holſat. Storm
& Schavv. factæ, teſtes adfuerunt.

A.C. 1397 Nicolaus à Bockvvolde li
teris diviſionis ditionum, factis inte
Albertum & Henricum Holſatiæ &
Schavv. Comites, teſtis adfuit.

A.C. 1402 D. Nicolaus à Bockvvolde
Eques aur. diviſionem inter Henricum
EpiſcopumOſnabruggenſem, Comitem
Holſat. Stormar. Schavvenburgiique

& Eli

Eliſabetham PrincipẽHolſatiæ & Sleſ-
vici, natãBrunſvvicenſem, obſignavit.
A.C. 1484 tractatio facta eſt inter Ni-
laũ de VViſch, Nicolai filium, & Con-
les Rendesburg, de bonis aliquot ad xe-
odochia S.Sancti & D. Georgii pertinẽ-
o9. Inter transactores Dethlevus à Bock-
volden Dethlevi filius deſignatus eſt.

IX. *Famlia Krummendikiana.*

Nomen hęc familia accepiſſe videtur, quod gentes in paluſtribus vallo-
umque mole circumductis locis poſſeſ-
ones ſuas habuerunt.

A. C. 1316 diviſionem Comitatus
olſatiæ & Stormariæ, factam Chiloniæ
feriis Paſchalibus inter Gerhardum &
ohannem fratres, ſigillo ſuo confirma-
t Nicolaus de Krummendik.

A.C. 1324 Nicolaus de Krummendik
rerque ſenior & junior adfuerunt Ger-
ardo Holſat. & Storm. Comiti, in eo
omitatu, qui ipſi à Cathedrali Eccleſia
amburgenſi uſque ad Lubecenſis ſum-
nam aram nudis pedibus eſt injunctus.

A.C. 1339 D. Nicolaus Krummendik
ques aur. literis transactionum, inter
egem Daniæ VValdemarum & Ger-
ardum Holſatiæ & Schavvenb. Comi-
em, teſtis adfuit.

A.C. 1381 Luderus Krummẽdik caſtrũ
endesburgum oppignoratum tenuit.

A.C.

A. C. 1390 Haſſius Krummendik transactioni inter omnes Holſatiæ, Stormariæ & Schavvenb. Comites, de mutua ſucceſſione factæ, interfuit.

A.C. 1399 Burchardus Krummendichius impetratam à Bernhardo Duce Sleſvv. & Comite Holſat. privilegio Eccleſiæ Sleſvvicenſis confirmationi obſignavit.

A.C. 1402 D. Ericus Eques aur. diviſionem inter Henricum Epiſcopum Oſnabruggenſem, Comitem Holſatiæ Stormar. Schavvenburgenſemque, & Eliſabetham Principem Sleſvvigæ & Holſat. natam Brunſvvicenſem, obſignavit.

A. C. 1423 Henricus Krummendichius, cum Henricus, Adolphus atque Gerhardus Duces Sleſvv. Comites Holſat. & Schavvenburgenſes in Sigiſmundum Romanum Imper. compromiſerant, fidejuſſor interceſſit.

Dominus Ericus Krummendik, Eques auratus tutor filiorum Gerhardi Ducis Sleſvvicenſ. in Dithmarſico bello cæſus fuit.

A.C. 1466 D. Albertus Krummendik Eques auratus, Epiſcopus Lubecenſis 23 electus annos 25 Epiſcopatui præfuit.

A. C. 1489 idem D. Albertus Krummendik Eques auratus Lubecæ obiit:

cujus

cujus ſepulchrũ in Cathedrali ęde 6000 marcis Lubecenſibus non paratum eſſe statuitur.

A. C. 1490 in literis, quæ diviſionem hæreditariarum ditionum, Ducatuum videlicet Sleſvv. Holſat. Storm. inter Regem Daniæ, Sueciæ, ac Norvvegiæ Johannem, & Fridericum hæredem Norvvegiæ, Ducem Sleſvvic. ac Holſat. &c. complectuntur, teſtis eſt aſſcriptus Burchardus Krummendichius.

X. *Familia Meinſtorpica*, ſive *Meindorpica.*

MEinſtorpica & Meindorpica eadem eſſe familia creditur: etſi quædam in clypeo diverſitas à Clemente II Pontifice facta appareat.

A. C. 874 D. Ludolphus à Meindorp eques aur. & judex inter Nordalbingos, in pugna contra Nordtmannos fortiter dimicans interiit.

A. C. 988 Adelgerius à Meindorff Hermannum Billingium, qui ante Schavenburgenſes Comites in Cimbria imperium habuit, commendans Otthoni II, III. Imperatoribus, (quibus chariſſimus fuit) obiit.

A. C. 1047 Svvidigerus à Meindorff vir eximia doctrina, virtute & ſapientia præditus, Henrici II Imp. Cancellarius, dum primum Epiſcopus Bambergen-

ſis fuerat, & poſtea ad Pontificalem di-
gnitatem evectus, Clemens II erat vo-
tus, veneno interfectus Romæ obiit
A. C. 1340 Dethlevus Meinſt-
transactionem inter nobiles Humm-
buttelenſes & Senatum Chilonienſ-
teſtis confirmavit.
A.C. 1418 Henricum Meinſtorffiu,
cum Segebergenſibus privilegia ſunt -
ta, Comites Holſatiæ Conſiliarium h-
buerunt.
A. C. 1423 Henningus Meinſtorffi
cum Henricus, Adolphus & Gerhard
Duces Sleſvvicenſes, Comites Holſat.
Schavvenburgenſes, in Sigiſmundu
Romanum Imperatorem compromi
rant, fidejuſſor interceſſit.
A. C. 1589 Chriſtophorus Meinſto
ffius Chriſtinæ Holſatiæ Principis Præp
ſitus Chiloniæ fuit.

XI. *Familia Suiniana.*

SViniana hæc familia noſtra hac æt-
te apud Cimbros eſſe deſiit. Duo p-
tiſſimum, Ioachimus & Paulus Suini-
ni, ex prælio clari fuerunt, quod 11 Iun-
anno Chriſti 1535, Chriſtiani III Reg
Daniæ nomine à D. Iohanne Ranzovi-
Equite aurato in Ochſenberg, cum Co-
mitibus de Hoja & Tecklenburgo, com
miſſum fuit. Ioachimus vero lethalite
in hoc prælio vulneratus eſt: Paulus po
ſte-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ca in Rochlitz, cum Marchio Alber-
us Brandenburg. ab Electore Saxoniæ
ohanne Friderico illic caperetur, pe-
it.

XII. *Familia Stakiana.*

A. C. 1312 Iohannes & Marquardus
teras confœderationis Cõmitum Holſ.
bſignarunt, fueruntque pro eis fidejuſ-
res.

A. C. 1364 Henningus obſignavit li-
ras transactionis inter Adolphum
ucem Sleſ. & Hamburgenſ.

A. C. 1415 Marquardus vendidit Ol-
enburgenſibus agros ſuos ac prata:
uam venditionem Henricus Dux Sleſ.
omes Holſ. Storm. & Schavv. confir-
ans diſpoſitioni juris Lubecenſis ſub-
cit.

A. C. 1423, cum Henricus, Adolphus
Gerhardus Duces Sleſ. Comites Holſ.
Schavv. in Sigiſmundum Rom. Imp.
mpromiſerant, fidejuſſor interceſſit
hannes Stake.

A. C. 1472 Elerus, propter prædas in
ventute factas, à Lubecenſibus capitis
pplicio eſt affectus.

XIII. *Familia Brocktorpiana.*

HÆc ante multos annos excelluit:
unus etiam ex hac familia Henri-
Comiti Holſato Hamburgi adfuit,
m fædus contra Regem Daniæ, ur-
bem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

bem Sleſvvigam oppugnanté, ictus eſt.

A.C. 1390 D. Henricus Brocktorffius Eq. auratus transactioni inter Comites Holſatiæ, Storm. & Schavv. qua de mutua ſucceſſione paciſcũtur, teſtis adfuit.

A. C. 1397 literis diviſionis Datuum, factis inter Albertum & Henricum Holſ. & Schavv. Comites, Henricus Brocktorffius teſtis adfuit.

A. C. 1418 D. Henricus Brocktorffius Eq. aur. Comitum Holſ. Consiliarius, Præfectuſq; arcis Segebergenſis fuit.

A. C. 1490 in literis, quæ diviſionem hæreditariarum ditionum, Ducatuum nempe Sleſ. Holſ. & Stormariæ, inter Daniæ, Sueciæ & Norvvegiæ Regem Iohannem, & Fridericum hæredé Norvvegiæ, Ducem Sleſ. & Holſ. &c. complectuntur, inter reliquos teſtis fuit adhibitus Sigvverdus Brocktorffius.

A. C. 1548 Dethlevus Brocktorffius cum Duce Adolpho in Caroli V Imperatoris aulam Bruxellam ſe contulit.

A. C. 1582 Dethlevus Brocktorff, Friderici ſenioris filius, Tribunus militum iſto in bello, quod Senatus Gedanenſis contra Poloniæ Regem geſſit, deſignatus fuit.

XIV. *Familia Breidiana.*

FAmilia Breidiana antiqua eſt: poſſeſſiones ſuas in Sleſvvicéſi Ducatu ol...

& l...

hodie habens. Ex hac familia Anna Ottonis Ranzovii uxor orta eſt, quæ denti foco impoſita, ut filios, quo lo- abſconderat, indicaret, dolores quos flammis ſenſit patienter tulit, ut filios aptivitate ſervaret.

A. C. 1340 Henricus Breide tranſactio- m inter nobiles Hummelbutteléſes & hatũ Kilonienſem ſigillo confirmavit.

A. C. 1402 Iohannes Breidenus divi- nem inter Henricum Epiſcopum Oſ- bruggenſem, Comitẽ Holſatiæ, Storm. avvenburgiiq;, & Eliſabetham Prin- em Sleſ. & Holſ. natam Brunſvvicen. obſignavit.

A. C. 1417 unus ex hac familia literas nitis Holſ. Henrici datas Hambur- ſibus ſigillo confirmavit.

A. C. 1423 Ioachimus Breidenus, cum ricus, Adolphus & Gerhardus, Du- Sleſ. Comites Holſat. & Schavv. in mundum Romanum Imp. compro- rant, fidejuſſor interceſſit.

. C. 1484 tranſactio facta eſt inter olaum de VViſch Nicolai fil. & Con- Rendesburgenſes de bonis aliquot enodochia S. Sancti & D. Georgii nentibus: inter tranſactores depu- ſunt Henricus & Hartvvicus Brei- i D. Ioachimi Eq. aur. filii.

. C. 1500 Marquardus, inter cæte-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ros Holſatiæ nobiles, bello Dithmarſi-
interiit.

XV. *Familia Heſtenica.*

A. C. 1390 D. Hartvvicus ab Heſten
tranſactioni inter omnes Holſ. Storm.
& Schavv. Comites, de mutua ſucceſ-
ſione factæ, interfuit.

A. C. 1397 D. Hartvvicus ab Heſten,
Eq. aur. literis diviſionis ditionũ inter
Albertum & Henricum Holſ. & Schavv.
Comites teſtis adfuit.

A. C. 1401 D Hartvvicus, vel ut alii
volunt, Laurentius ab Heſten, Eq. aur.
tutor Ducis Sleſvvicenſis Gerhar. filiis,
cum ille in bello Dithmarſico à Iohanne
Rege geſto occubuiſſet, cõſtitutus, ad
Bramſtedium ab Henrico Gerhardi fra-
tre, electo Epiſcopo Oſnabruggenſi,
quem Gerhardus propter filiorum de-
trimentum tutorem admittere noluit,
peremptus eſt.

A.C. 1402 D. Hartvvicus Heſtenus,
Eq. aur. literas diviſionum inter Henri-
cum Epiſcopum Oſnabruggenſem, Co-
mitem Holſ. Storm. Schavvenburg. &c.
& Eliſabetham Principem Sleſ. & Holſ.
natam Brunſvvicenſem, obſignavit.

A.C. 1423, cum Henricus, Adolphus
& Gerhardus Duces Sleſvvi. Comites
Holſ. & Schavv. in Sigiſmundum Ro-
manum Imp. compromiſerant, f...

ju...

uſſor inter cæteros interceſſit Lauren-
ius ab Heſten.

A. C. 1500 Luderus ab Heſten cum
iliis VVolfrado atque Bartramo in bel-
o Dithmarſico occubuit.

XVI. *Familia Qualiana.*

A.C. 1448 Iverus hujus familiæ, lite-
as inter Comites Holſ. & Hamburgen-
es confectas obſignavit.

A.C. 1500 Dethlevus à Qualen in bel-
o Dithmarſico occubuit.

A. C. 1561 Ioſua Friderico II Daniæ
egi turmam equitum contra Regem
ecum adduxit: qui deinceps ab Erico
eciæ Rege in Helmſted cum aliis no-
ilibus Danis obſeſſus eſt.

Frater ejus Ioſias eodem hoc bello
egi Daniæ adfuit: qui poſtea Admini-
raturæ Steinburgenſis & denique Got-
rpienſis etiam præfectus Duciſque
dolphi Conſiliarius fuit.

A.C. 1592 Otto de Qualen ſenior Præ-
cturam Tunderenſem eſt moderatus.

XVII. *Familia Wonſefletica.*

HÆc familia quamvis auguſta ſatis
atque nobilis olim fuerit: pauci ta-
en hoc tempore ejus nepotes repe-
ntur.

A. C. 1592 VValdemarus ultima
aſculæ ſtirpis proles in hac ſuperſtes
t.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

XVIII. *Familia Ratloviana.*

A. C. 1392 Nicolaus Comes Holſ
Schavv. atque Gerhardus Dux Sleſ.
derunt civitati Oldenburgæ jus Lu
cenſe poteſtatemque poſt Michaël
nundinas celebrandi. teſtis nomina
Nicolaus Ratlovius.

A. C. 1417 Henricus Ratlovius lite
Comitum Holſatiæ Hamburgenſiu
que obſignavit.

A. C. 1418 Henningus Ratlovius fu
Comitum Holſat. Conſiliarius.

A. C. 1500. Emekinus Dominus
Vcderkamp, atque Siverdus Domin
Lenſan, cum aliis ex hac familia duob
in bello Dithmarſico à Iohanne Dan
Rege geſto periere.

XIX. *Familia Wenſiniana.*

EX hac familia nobiles præfuerunt
dicio quod in his locis olim ab inc
lis eſt celebratum, ut ex literis vetuſ
hac de gente colligi poteſt.

A. C. 1324 Dethlevus & Barthold
VVenſiniani adfuerunt Gerhardo Ho
& Storm. Comiti, in eo comitatu, q
ipſi à cathedrali Eccleſia Hamburg. u
que ad Lubecenſis ſummam aram cu
24 nobilibus nudis pedibus fuit injun
ctus.

A. C. 1332 Dethlevus VVenſinianu
miles fundavit beneficium in Monaſte
ric

o Segebergenſi. cui 8 manſos in pago
iengoritz contulit.
A. C. 1402 Ludekinus VVenſinianus
viſionem inter Henricum Epiſcopum
ſnabruggenſem, Comitẽ Holſ. Storm.
havvenburgiiq;, & Eliſabetham Prin-
pem Sleſ. atque Holſ. natam Brunſ.
bſignavit.
A. C. 1500 Nicolaus in Dithmarſi-
bello interiit.

XX. *Familia Dammiana.*

Ixit in hac familia, noſtra memoria, Bartramus à Dam, Conſiliarius Fri-
rici II Regis Daniæ.
A. C. 1470 Fœdus Segebergæ, inter
hriſtianum I Daniæ, Sueciæ & Nor-
egiæ Regem, Epiſcopos Lubecenſem
que Sleſvvicenſem, nec non proceres
olſatiæ & civitates, factum eſt: literis
nfœderationis ex hac familia ſubſcrip-
Dethlevus à Damme.
A. C. 1592 Emekinus Dominus in
neſted Cœnobii Pretzenſis Præfectus
it.

XXI. *Familia Tinen.*

Icolaus de Tinen Erici Regis Daniæ & Ducis Pomeraniæ caſtrum quod-
m, parva Tundern nominatum, for-
er defendit: vi tamen atque armis in-
tandem ejectus eſt.
A. C. 1469 factum eſt fœdus nobilium

Holſatorum adverſus vicinas civit[illegible], & quoſlibet alios contra jus & fa[illegible] vim ipſis intentantes: cujus confœde-rationis literis ſubſcripſit Dethl[illegible] de Tinen.

A. C. 1500 Otto de Tinen in [illegible] Dithmarſico à Iohanne Rege Dani[illegible]ſto occubuit.

XXII. *Familia Hagenica.*

HOneſta ſatis & nobilis Hagenica fa-milia eſt. Ex hac ortum trahens Ni-colaus, Dominus quondam in N[illegible], bello Dithmarſico interiit.

A. C. 1590 Henningus ab Ha[illegible], Dominus in Nubel, Philippi Ducis H[illegible] Conſiliarius, Præfecturam in Lutn-kloſter per aliquot annos adminiſtrat.

XXIII. *Familia Holkiana.*

EX meridionali Iutia ſive Sleſvvic[illegible] Ducatu Holkiana hæc familia eſt [illegible]ta: poſſeſſioneſque ſuas in Alſena [illegible]vincia habuit Henricus Holke ſu[illegible]mus Friderici primi Daniæ Regis Se[illegible]tarius: cujus in locum jam Chri[illegible]nus filius apud Chriſtianum IV [illegible]ceſſit.

XXIV. *Familia Pleſſena.*

VEtus & hæc familia eſt, & ſatis a[illegible]pla quondam fuit: ſed nunc pa[illegible] ſunt ſuperſtites, qui familiæ hujus [illegible]gnitatem & nomen tutantur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

XXV. *Familia Gadendorpica.*

FOrtes ac animoſos hæc familia Gadendorpica produxit viros.

A. C. 1386 Dethlevus Gadendorpius controverſias cum Lubecenſibus habens, Capitaneum eorum Heinonem Scherffenberg in aperto campo interfecit, & deinde etiam advocatum oppidi Mollenſis alioſque quam plurimos, qui inimici ejus fuerant, fortiter proſtravit.

A. C. 1387 idem Dethlevus Gadendorpius conjuratione quadam cum aliis quibuſdam nobilibus Holſatis adverſus cives Lubecenſes conſpiravit, ut ſenatores interficerent, urbemque hac ratione ſpoliarent. Quod ubi per Conſulis filium innotuit, qui caput proditionis fuerant, decollati, rotæque ſupplicio à ſenatoribus affecti ſunt: Inter quos fuerunt Arnoldus Finninge, in cujus ædibus nefanda hæc conſilia agitata ſunt: item Iohannes Kalefeldt & Hieronymus de Minda, quorum unus ante mortem in foro totam ſeriem proditionis & ejus rei conſcios populo narravit.

A. C. 1397 Godtricus Gadendorpius veteris diviſionis ditionum, factis inter Albertum & Henricum Holſatiæ & Schavvenburgii Comites, teſtis deſtinatus fuit.

XXVI. *Familia VVittorpiana.*

EX hac familia nobiles munere Stab-larii plerumque functi ſunt apud A-dolphum Ducem Sleſ. ultimum ex Scha-vvenburgenſium Comitum familia, & apud Chriſtianum I Daniæ Regem; in cujus officii ſui quaſi teſtimonium quotannis aliquot equæ ad propagatio-nem idoneæ ipſis ad hodiernum diem in ſylvis Segebergenſibus aluntur.

A. C. 1582 Dethlevus VVittorpius in obſidione Plotzcovia ſtrenue Signiferi vice fungens, crebris ex hoſtili muni-one lapillis ictus, in lecto poſtea expiravit.

A. C. 1591 Paulus VVittorpius, cum Iohanne Friderico Duce Holſ. ad Land-grafium Guilelmum profectus, a[...] ejus Magiſter fuit.

XXVII. *Familia Hokena.*

A. C. 1390 D. Didericus ab Hok, Equ. aur. tranſactioni inter omnes H[...] Storm. & Schavv. Comites, qua de mu-tua ſucceſſione pactum eſt, interfuit.

A. C. 1392 Theodoricus teſtis pri-legiorum fuit, quæ Comites Holſ. [...] Schavv. Nicolaus atque Gerhardus [...] vitati Oldenburgenſi de nundinis cele-brandis dederunt, à quibus etiam [...] Lubecenſe ipſis datum eſt.

A. C. 1397 Theodoricus literis di[...] ſionis ditionum, factis inter Albertu[...]

Henricum Holſ. & Schavv. Comites,
tis fuit.
A. C. 1566 Mauritius ab Hoken D.
hannis Ducis Sleſvvic. atque Holſ. ſe-
oris Mareſcalcus Haderſlebiæ fuit.

XXVIII. *Familia Ottenia.*

Vit hęc familia celebris: protulit enim
aliquot viros Medicos doctos ac in-
nes. Matthæus fuit Friderici I Daniæ
gis Archiater, & in maxima apud il-
n gratia habitus. Hic quondam præ-
ım Apenſtorff prope Sleſvvigam ha-
it: cui 4 filii, Michaël, Matthæus, Ga-
us atque Ptolomæus fuere. Horum
chaël ex conjugio felici & honeſto
tthæum juniorem genuit: qui omni
ctrinarum linguarumque aliquot
ecipuarum cognitione imbutus, ma-
a cum laude à ſecretis & conſiliis eſt
erendiſſimo atque illuſtriſſimo Prin-
i ac D. D. Alberto, Sacræ Romanæ
leſiæ Cardinali, Archiduci Auſtriæ,
m antehac dictum Albertum & VVen-
aum fratres Maximilianus II Rom.
perator ejus curæ atque diſciplinæ
nmiſiſſet, ejuſque inſignia duobus
npis auxiſſet.

XXIX. *Familia Hojerenſis.*

HAbet hæc familia Caſparum Hoje-
rum Præfectũ Eiderſtedenſem, Con-
rium quondam Adolphi Ducis Hol-

ſatiæ, nunc autem Iohannis Ado
Archiepiſcopi Bremenſis & Lubece
HolſatiæDucis: à quo, anno Chriſti 1
miſſus Hafniam, feudum ejus nom
à Chriſtiano IV de Ducatu Sleſvvic
ſuſcepit. Eſt enim, ut doctrina & ſtu
excultiſſimus, ita etiam conſilio at
prudentia celeberrimus.

XXX. *Familia Vkena.*

A. C. 1339 Petrus Uke literis tra
actionum inter Regem Daniæ V
demarum, & Gerhardum Holſatiæ
Schavvenburgenſem Comitem te
adfuit.

A. C. 1580 Paulus Uke, Præfec
Sunderburgenſis, Ducis Iohannis n
mine Ducatum Sleſvvic. à Chriſtiano
Rege Daniæ in feudum ſuſcepit.

XXXI. XXXII. *Familiæ Motena, & Magnuſſena.*

XXXIII. *Familiæ Roſencrantzi, ac Ivenzena.*

A. C. 1576 inter Fridericum II Dan
Regem & Iohannem ſeniorem Holſa
Ducem de finibus aliquot locorum co
troverſia intercedit, ad quam decide
dam octo ab utroque deſtinati ſunt: i
ter quos à partibus regiis fuit Geo
gius Roſencrantzius, Dominus in R
ſenholm.

A. C. 1581 Georgius Roſencrantzius
n Roſenholm, Friderico II Daniæ Regi,
um inter ipſum atque Adolphum Hol-
tiæ Ducem Flensburgi de hæreditate
ohannis ſenioris tranſigeretur, adfuit.

XXXIV. XXXV. *Familiæ Kerck-bergiana* & *Stouena.*

XXXVI. XXXVII. *Familia Cas-brochia* & *Munkiana.*

N Casbrochiana familia ante aliquot
tempora Epiſcopus Oſnabruggenſis
xtitit.

XXXVIII. *Familia Ritzeroviana.*

XXXIX. XL. XLI. *Familia Wogia, Hackia,* & *Herbergiana.*

X VVogiana familia Evvaldus fuit
cubicularius, per aliquot annos, D.
ohannis Senioris, hæredis Norvvegiæ,
ucis Sleſvvicenſis & Holſatiæ: à quo
rædio quodam donatus eſt. PoſteaPrę-
ctus fuit Friderici II Regis Daniæ in
aderſleben per aliquot annos.

XLII. XLIII. *Familiæ Penſena* & *Grabavia.*

A. C. 1590 Iohannes Penſius, Baltha-
ri filius, & liberalium artium ſtudio-
s, turbis quibuſdam in urbe Chilonæa
xcitatis, vulneribus aliquot à civibus
cceptis poſt aliquot dies interiit.

XLIV. *Fa-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

XLIV. *Familia Lankena.*

Egidius, Monaſterii Borsholmi fi & AdolphiDucis Holſatiæ aulæ fectus Conſiliariuſque fuit. Hic pect quodam morbi genere mortuus eſt & duos filios Hanſium atque Egidiu hac familia ſuperſtites reliquit: quo ut rque liberalitate illuſtriſſimæ Pr pis Holſatiæ Chriſtinæ eodem in Mo ſterio ad ſtudia aluntur.

XLV. XLVI. *Familiæ Siverſena* atque *Kolerana.*

SIverſena habuit Sigfridum Eider denſis adminiſtraturæ præfectum A. C. 1592 ex Kolerana Balthaſa Monaſterii Vterſeni præfecturam ad niſtravit.

XLVII. XLVIII. *Familia Levena* & *Paiſena.*

XLIX. L. LI. *Familiæ Peterſena, Anderſena,* & *Iohanſena.*

EX Sleſvvicenſi Ducatu ſive Merid nali Iutia hæ familiæ originem ſua habent.

Cum hactenus enumeratæ ſint far liæ nobilium Holſatorum, operæ p cium, ut nec rem Lectori ingratam, facturum putavi, ſi, quantum quide ejus rei mihi contigit notitia, ſuccinc Catalogū ſubnecterem, qui uno intui exh

hiberet numerum ſimul maſculorũ,
i ex ſingulis familiis jam ſunt ſuper-
tes; ac caſtrorum munitorũ, arcium,
ædiorumque ad ſingulas familias per-
entium. De quo poſteriore tamen
tandum, non comprehendi palatia,
æ Lubeci, Flensburgi, Chilonii, Itze-
æ, aliiſque in civitatibus familiæ
nnullæ poſſident.
Familia *Ranzoviana* habet ſuperſti-
maſculos 116. Inter quos ſenior exi-
Chriſtophorus Ranzovius, Dominus
Quernebeck, qui annos natus 89; vir
ida ſenecta, pedibus ſatis firmis, me-
ria mediocriter tenaci, ſenſibuſque
getis præditus. Secundum à tanta
te locum obtinet Dominus Vicarius
ius *Henricus Ranzovius*, qui annum
agit 67. Poſſidet familia hæc caſtel-
arces ac prædia 71.
Alæfeldii ac *Rumorii*, qui ſub una fa-
ia continentur, maſculi 59: arces ac
dia habent plus minus 35 Senior hu-
familiæ eſt *Georgius Alæfeldius* de
kulen, qui exceſſit 74 ætatis annũ.
Reventlovv & *VValſtorp*, maſculi 7,
s ac prædia 6.
Von der VViſch ac *Pogvviſch*, maſc:
arces ac prædia 18.
Seſtede, maſc. 16, arces ac præd. 9,
Blome, maſc. 13, arces ac prædia 8.
Fami-

Familia *Sturen* (quod ad maſc
in his regionibus eſſe deſiit, & bon
per matrimonium ad *Hanſium Blom*
pervenerunt. At in Suecia vivunt
nulli ex hac familia oriundi, qui ab
Rege Sueciæ Comites ſunt creati.

Bockvvold, maſc. 24, arc. ac præ

Krummendik, maſculi 2, præc
unum.

Meinſdorf, maſc. unus, prædi
unum. Ex hac familia prodierunt *M*
dorffii, qui in Marchia degunt; quo
quatuor adhuc vivi, arces habent 3.

Brocktorff, maſc. 14, præd. ac arc

Breida, maſc. 3, præd. unum.

Heſten, maſc. 2, præd. unum.

Qualen, maſc. 4, prædia 2.

Wonsflet, maſc. 1, præd. 1.

Ratlovv, maſc. 7, præd. 2.

Wenſin, maſc. 8, præd. 1. Ex hac
milia unus vivit extra Holſatiam,
2 arces per matrimonium acquiſivit.

Dam, maſc. 2, præd. 2.

Van Tinen, maſc. 6, arces 2.

Hagen, maſc. 3, prædium unum.

Holck, maſc. 2. Vendiderunt D
Iohanni prædium in Alſen ſitum,
emerunt aliud in Dania.

Pleſſen, maſc. 10, præd. 2.

Gadendorp, maſc. 3. Vendideru
hoc anno ſuam poſſeſſionem.

Witto

Vittorp, maſc. 3, prædium unum.
Iaken, maſc. 2, præd. unum.
x familia *Ottenia* unus adhuc eſt ſu-
ſtes, *Matthæus*, qui degit cum bonis
in Hiſpania,eſtque àSecretisAlberto
triaco Cardinali.
Ieveria,maſc.3, pr.3, in Eiderſtadio.
kenia, maſc. 2, præd.2.
lætenia, maſc. 1, præd. unum.
lagneſſen, maſc. 2, prædium 1.
oſenkranzia,familia in Dania eſt ſa-
mpla ac ſplendida, in qua nonnulli
tores regni ſunt: Vnus tamen ex
m prognatus in Ducatu hoc præ-
n habet.
erckberg, maſc. 1, domicilium ha-
n civitate.
oven, maſculus unus.
aſſenbrock, maſc. 3, præd. 1 in Epi-
atu Oſnabruggenſi.
Ioncken, maſc. 1, prædium unum,
ogiana, maſc. 3, præd. 1.
acken, maſc. unus, domicilium ha-
n civitate.
arberg, maſc. 2, præd. 1.
enſen, maſc. 4, domicilia in civita-
bent.
rabovv, maſc. 1, domicilium habet
vitate.
ancken: maſc. 3, domicilia habent
vitate.

Siver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Siverſen, maſc. 1, qui nuper
tuus. poſſedit prædium, quod ad
Zovios tranſlatum eſt.

Koler, maſc. 3. domicilia in civit

Leven, maſc. 1. qui vendidit *Ge*
Ranzovio Henrici V Regis filii præ
Morſum in Inſula Strand ſitum.

Paiſena, maſc. 2, prædium unu

Peterſen, maſc. 1, præd. 1.

Anderſen, maſc. 3, prædia 2.

Iohanſiana. Hæc familia in Dan
diſceſſit; adhuc enim aliquot ruſ
in Holſatia tenet.

Sciendum eſt autem, quod, Du
bus in tres çquales partes diviſis, du
dant Holſatiæ Principibus, ut vix te
relinquatur Nobilitati, excepta inſ
Dithmarſia, ac civitatibus, quarũ n
nullæ proprios habent pagos. Vnde
cile conſtabit ei, qui rem æqua la
pendere voluerit, quam cultus ſit,
multis arcibus prædiiſque ornatus
rum Ducatuum tractus. Vt autem
commodis quoq; iſtius Lector æſtim
poſſit, pauca de iis ſubjungam. Hi
Ducatus varias frumentorũ ſpecies p
gignunt, triticum, hordeum, ſiligine
avenam, panicum, & reliqua legumi
Ac tanto quidem proventu, ut in al
Provincias annuatim annona hi
tranſmittatur. Piſcibus tam marin

qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

iam fluvialibus abundant, ita ut qui
ca prope flumina Mare Occidentale
abentia incolunt, ſingulis menſibus
rii generis piſcibus, qui propter ſapo-
s præſtantiam in deliciis habentur, frui
fatim queant. Præterea in locis Duca-
um mediterraneis ſunt nonnullæ pi-
næ & ſtagna, quibus incolæ per inter-
llum aliquot annorum alternis vici-
us, nunc ad ſationes, nunc ad piſcatio-
s utuntur. Magnum etiam lucrum
cedit ex venditione lignorum, ſagina-
nibus porcorum, & paſcuis. Nam re-
riuntur Nobiles qui uno anno ex ſa-
natione porcorum ſummam 4000
alerorum confecerunt: Cum tamen
ecipuas ſilvas Principes obtineant, in
arum nonnullis 20000 porcorum ſa-
nari ſimul poſſunt. Sic quoque ſingu-
annis non exiguus numerus equorũ,
um, ac porcorum ex his oris in alias
vincias adjacentes divenditur: Vt
erim taceam, quantum emolumen-
ex ovibus, hædis, lana, nec non mel-
copia ad illos redundet: Extant item
Holſatia multa varii generis molen-
a aquatica, quorum quædam ad
tuſionem frugum, leguminum
orticum, quædam ad diſſectionem
iorum. nonnulla autem ad æris,
yri, pulveriſque pyrii confectio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

nem extructa ſunt: Pręter ſalinas ac
cifodinas, quæ multis in locis ibi
habentur. Et cum in his Ducatibus
ximæ ſint ſilvæ, ſaltus ac nemora, ab
dant ea quoque variis ac multiplic
feris, quarum venatione ac capt
Principes pariter ac nobiles delectan
ut ſunt, capreoli, apri, cervi, lepo
vulpes, lupi, &c. Avium quoque n
eſt penuria, quas bombardis, aliiſ
inſtrumentis incolę perſequuntur ac
piunt, ut ſunt, grues, cygni, anſe
anateſque, ſilveſtres & paluſtres,
Cum autem ſolum Holſaticum vini
nime ferax ſit, aliunde id variis ex l
per mare advehitur, ſicut & arom
quæ nihilominus propter copiam
oportunitatem loci precio non a
magno comparari poſſunt. Vini loc
cerevifia bona plurimis locis coquit
diverſi tamen ſaporis, coloris, ac vir
tis, inter quas Hamburgenſis me
palmam obtinet. Ex his conſtat, h
Ducatum, licet inter reliquos Ger
niæ tractus ſit ultimus, ubertate tan
ſoli, fertilitate agrorum, hominum
meroſa multitudine, ac mercaturæ
gociationiſque exercitio, reliquis mi
me inferiorem eſſe: Præſertim cum
eo ipſo in Scotiam, Angliam, Belgiu
Galliam, Hiſpaniam, Italiam, deinde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Iſlandiam, Norvvegiam, Daniam, ueciam, Pomeraniam, Boruſſiam, Lituaniam & Ruſſiam navigatio inſtitui c mercatura ibidem exerceri poſſit: Vt mnibus liquet id fieri maxime ab Hamurgenſibus, Lubecenſibus & cæteris.

Inferior regionum Holſaticarum Stas duos potiſſimum ordines complectir, civium videlicet, & ruſticorum.

Omnes fere in his Ducatibus civitas, ex ſingulari Principum ſuorum atia, certis quibuſdam privilegiis dotatæ ſunt, jureque vel Romano vel Lucenſi utuntur.

Civibus à ſententiis, quas Senatus lit, ad 4 civitates, Kilonium, Rendesrgum, Itzehoam Oldeſloamque, jucio peculiari appellationis exercendo ſtinatas, provocare licet. De quibus ro ipſæ decidere nequeunt, certis contionibus ad Principes & Senatores olſatię, nonnunquam etiam ad Camem Imperialem appellatio devolvitur.

Hujus ordinis Civitates atque Oppi in his Ducatibus 31 numerantur: quam hæc ſunt nomina: *Lubeca, Hamrgum, Flensburgum, Sleſvviga, Hua, Haderſlebia, Sunderburga, Nico, Tundera, Rendesburga, Breidtſte, Itzehoa, Chilonia, Oldeſloa, Crempa, lſtria, Segeberga, Neoſtadium, Ecere-*

fordia, Heiligenhava, Oldenburga,
na, Lutkenburga, Oiſina, Meld
Heida, Lundena, Tonninga, Gar
Burgum, Wedela.

Secundus inferioris Status Ordo
Ruſticorum genera complectitur: quo
rum alii hæreditaria atque libera, al
vero conductitia & angaria, vel qu
cunque aliis ſervitiis obnoxia bona
ſident.

Illi præterea aut ſcripto jure de con
troverſiis decidunt: aut propriis ſuis
ſidicis, ſub dio, de cauſſis illorum, in
ſentia præfecti duorumque aſſeſſo
agitur. Cumque in medium prodie
litigantes, diligenter à parte utraque
ploratis rerum momentis, ruſtico
cætus ad deliberandum modumq; ſe
tentiæ ſtatuendũ exire jubetur. Qu
pro agreſti captu conſideratis, ad co
ſum redeunt, & quicquid vel ex m
vel craſſis naturę illorum rationibu
ſtum ipſis eſſe videtur, per conſtitu
quendam præconem litigatoribu
medium pronunciant. Qui in utro
genere judicato acquieſcere nolunt,
debito modo ad Senatores Princip
vel commune forum Holſaticum, n
nunquam etiam ad Cameram Impe
lem, pro rerum de quibus litigatur
gnitate, provocare liberum eſt.

Hic Ordo, prçter reliquas horum Du-
uum Colonias, ſequentes etiam Pro-
cias asq; Inſulas continẽt: *Angliam.*
pelholmum, Eiderſtadium, quod &
ſiam minorem continet, *Fimbriam,*
andt inſulam, Alſenam, Arram, Buſ-
am, Terram ſanctam, Sundevvidt,
tam, Baſſœam, Arrœam, Schvvant-
am, Kekenitzam peninſulam.

IX.

ARNGRIMI IONAE SLANDI TRACTATVS, DE Iſlandicę gentis primordiis, & veteri Republica.

CAP. I.

andiæ ſitus Coſmographicus & Geographicus, ac appellationum diverſarum Hiſtoria.

ISLANDIA eſt Inſula Septentrionis vaſto circumfuſa Oceano. Cujus latitudo Coſmographica, ad Boream, Ho-
nempe, quæ ſedes eſt Epiſcopalis,
ealis Iſlandiæ, gr. 65, 44. Longi-
o vero gr. 13, 30 circiter. Nec

enim præciſe affirmavero, ob eum
pulum, qui eſt à parallaxi Lunæ in
pſium obſervationibus metuendus
ſolum inveſtigandæ longitudinis
hactenus adhibuit clariſſimus vir,
brandus Thorlacius, Borealis Iſla
Epiſcopus modernus: qui nobis lon
dinem & latit. hanc ſui loci comm
cavit: primuſque, quod ſciam, hac re
aliquid certi apud noſtrates prod
Vbi quamvis alii alia, ſubtiliſſimam
ligentiam impedientia, metuant:
eam tamen, incertiſſimis nautam
conjecturis, ac multo magis exoter
rum ſcriptorũ de hac re ſententiis,
minus contrariis quam variis, quas
bi collegimus, longe poſthabitis, ſe
mur haud inviti; dum forte alias alic
magis exquiſitum, magiſque, ut loqu
tur, ad unguem, ſive ipſius D. Gudbr
di beneficio, ſive alterius, monſtrat
fuerit.

Ea vero (quæ hodie, ac inde à pri
incolarum ingreſſu, Iſlandiæ nom
gerit) tum adhuc inculta, varias à va
inventoribus appellationes ſortita
quarum tres commemorantur.

Primum namque *Snælandia* d
eſt. Etenim *Naddocus*, quidam pira
Inſulas Farenſes (ab ovium multitud
Færeyar vulgo appellatas) verſus c

ndens, ad littora Orientalis Iſlandiæ mpeſtate delatus eſt, non procul à onte, *Reiderfiall* poſtea dicto, ad ſi- am *Reidarfiord:* qui conſcenſo monte, ciniam late contemplatus, omnia de- rta comperit: oram autem ſub au- mnum ſolvens, animadvertit mon- um altiora cacumina nivibus largiori- s obduci: atque idcirco è re nata, no- en fecit inſulæ *Snalandia*, id eſt, *Ni- ſa terra.*

Hunc ſecutus alter, *Gardarus*, *Sua- ri* filius, natione Suecus, fama, quam *Snalandia Naddocus* attulerat, im- lſus, eam quæſitum abiit: repperit iam, ad Orientale littus appellens: ac de circum inſulam vectus, in ſinu Bo- alis Iſlandiæ *Skialfanda* ſubſtitit, ibi- mque hybernavit, anno Chriſti 864: citque portus nomen *Huſavvich;* ab bernis ſeu domibus ibidem exſtructis. eunte autem vere, in Norvvegiam uturo Gardaro, ſcapha tempeſtate acta eſt in portum priori vicinum: tque in eadem ſcapha nautarum qui- m *Nattfare* dictus: à quo etiam iſti rtui nomen *Natfaravvick*. Porro rdarus ad ſuos reverſus, terram vam appellavit *Gardarsholm*, quaſi rdari inſula, neglecto Snælandiæ mine.

Quin etiam plures terram recens i
ventam viſendi inceſſit cupido. Nam
tertius quidam *Floco*, famoſiſſimus &
le pirata, *Gardarſholmam* inviſurus, ſo
vit ex portu Norvvegiæ, qui eſt ad ſp
culam ſeu potius Farum *Flokavvard*
ſitum in limitibus provinciarum *Hord*
landiæ & *Rogalandiæ*: perque *Hiatla*
diam (quæ quibuſdam male *Schetlan*
dia) tranſiens, nomen portui cuidan
etiam poſtea retentũ, indidit *Flokavv*
gur: ibidemque ſtagnum (in quod Flo
conis filia *Geirhillda* caſu ſuffocata eſ
ab ipſa *Geirhilldarvvata* dictum eſt
Non ſecus ac pontus, in quo *Hellen* caſ
quodam *Phryxus* amiſit, *Helleſpontu*
nuncupabatur. Nondum erat pyxidi
nauticæ uſus. Quocirca *Floco Hiatlan*
diam relinquens, corvos aliquot ſibi ad
junxit. Cumque ſibi videretur magnum
jam iter navigando confeciſſe, corvum
unum dimiſit: qui in ſublime evolans,
conſpectam retro *Hiatlandiam* repetiit.
Vnde colligens *Floco*, ſe adhuc *Hiat-*
landiæ quàm reliquis terris vicinio-
rem, atque ideo ſtrenue pergens, cor-
vum emiſit alterum. Qui quod ter-
ram nullam ante vel à tergo conſpice-
ret, in navim recidit. Demum vero cor-
vus tertius à *Flocone* emiſſus, & itinere
majore ex parte confecto, terram nau-

tis

tis optatam ſubtilis viſus acumine aſſecutus, eodem celerrimo fertur volatu: cujus ductum ſecutus *Floco*, latus inſulæ Orientale, ut anteceſſores, primum conſpicatus eſt: inde ad Auſtrum curſum dirigens, patentiſſimum ſinum inter promontoria duo, *Reykanes* & *Snæfellsnes* poſtmodum dicta, 12 mill. Iſlandica latum deprehendit. Audiens autem ex nauta quodam, (quem ſecum habebat,) natione Scoto, cui *Faxa* nomen, vaſtum illud eſſe, quod jam obvium haberent amnis ſeu fluvii oſtium; *Floco*, ad notandam *Faxæ* ſtultitiam, ſinum maris tam vaſtum fluvii oſtium reputantis, nomen fecit ſinui inter prædicta promontoria intercepto *Faxaos*: quod *Faxæ* oſtium. Hic ſinus, ob portuum multitudinem, poſtea dictus *Hafnafiordur*: quæ appellatio hodie ſpecialius de ejuſdem ſinus portu quodam tutiſſimo *Hafnafiordur* uſurpatur.

Dehinc latus inſulæ Occidentale legens *Floco*, ſinum *Breidafiord* ſubintravit, in portu quopiam provinciæ *Bardaſtraund Watnsfiordur* dicto (utor enim appellationibus poſtea natis) ſubſiſtens: ibidemq; hyberna parans, ex piſcibus varii generis, quibus ſinus abũdabat, commode vixit. Hic vero vernum tempus frigore intemperatiſſimũ nactus depre-

hendit, ſinum, qui à Borea hanc ter partem ingreditur, glacie marina, qua *Gronlandicam* appellamus, repleri. qua glacie *Floco* tertium finxit inſu nomen, *Iſland*. Sed & alteram hyemen ad Meridionale latus converſus *Floc* in Iſlandia tranſegit: Reverſuſque in No yvegiam, à corvis, quibus pro pyxic nautica uſus eſt, cognomen *Rafnaflo* ſortiebatur.

Et Iſlandia quidem has appellatione ab inventoribus conſequenter nacta eſ Nam ad quartam, *Thule*, quod attinet quæ huic terræ à quibuſdam affigitur non poſſum adduci ut veram eſſe cre dam; hoc potiſſimũ argumento: Quo *Thyle* ſeu *Thule*, inter veteres, non ſo lum Plino Nat. Hiſt. lib. 2, cap. 75, & lib. 4. cap. 16, (floruit autem Plinius cir ca annum Chriſti 80) & qui Plinio an tiquior, Pythiæ Maſſilienſi, ſed etiam Pub. Virgilio, qui ultra annum Chriſti 14 non ſupervixerat, in ore & ſcriptis frequens fuerit: Iſlandia vero ad annum uſque Chriſti 874, ut poſtea dicam, in culta prorſus manſerit. *Thule* itaque, quam Auguſto ſervituram dixit Virgi lius, (*Georg.* 1: *tibi ſerviat ultima Thule*: ubi vel pueris notum, *Thulen* pro *Thu les* incolis, ſynecdochice dici) Auguſti & Vergilii temporibus non ſolum habi

tata,

ıta, ſed etiam Romanis cognita, non
ſt Iſlandia, multa poſt ſecula habitari
rimum cœpta. Videtur præterea ipſe
linius, loco citato poſteriore, inſulis
ritãnicis *Thulen* accenſere: *Vltima* (in-
uit) *omnium* (inſularum Britannicarũ
ilicet; de his enim illi ſermo eſt) *quæ*
emorantur, eſt Thule. Idem etiam Vir-
lium voluiſſe, conſentaneum: qui ul-
mam dixit Thulen, loco citato: & ſi-
iliter *penitus toto diviſos orbe Britan-*
os: id eſt, ultimos. Idem porro argu-
entum, à Claudiani Alexandrini, &
oc longo antiquioris Pub. Papinii Sta-
i, ætate, urgere liceat. Claudianus enim
rca annum Chriſti 390 canit de belli
etici à Theodoſio geſti ſucceſſibus:

Famaq; nigrantes ſuccincta pavoribus
alas. *(uſque Britannum*
Secum cuncta trahens, à Gadibus
Terruit Oceanum: & noſtro procul
axe remotam *(Thulen.*
Inſolito belli tremefecit murmure

n vero Iſlandiam incultam & deſer-
am fama tremefecerit? Statius vero
laudiano trecentis annis antiquior ſic,
b. 3. Sylvar:

Quanquam etſi gelidas irem manſu-
rus ad Arctos, *(Thules.*
Vel ſupra Heſperiæ vada calligantia

audis, non levem modo famã de Thu-
le ad

le ad Statium perveniſſe, ſed vada, ſy-
tes ſeu brevia, in acceſſu inſulæ depr-
henſa, frequenti navigantium relati-
ne ipſi ſatis cognita fuiſſe: cujuſmodi
circuitu Iſlandię, quod ſciam, nulla ſun-
quod experientia loquitur: at in Britan-
nicarum inſularum acceſſu longe fr-
quentiſſima; ut ferunt.

Premamus ipſum hoc argumentum
ulterius à D. Hilarii ætate: qui anno
Chriſti 372 obierat: de cujus fama ſi-
Fortunatus:

Eloquii currente rota penetravit a-
Indos, *(colit*
Ingeniumque potens ultima Thule

Quid vero illud eſt, quod Statius voca-
Heſperiam Thulen, id eſt, occidenti ſub-
jectam; Eo enim & Hiſpania, Heſperia
dicta. Aſt Auſonius, Aquilonigenas
Britannos, Edyll. 12:

Aut Italum populos, Aquilonige-
naſque Britannos.

Ex quorum ſententia *Thule* occiden-
talior ſit Britannia. Nec valet argumen-
tum, quod à noctium & dierũ brevitate
utrobique, in Iſlandia nempe & Thule,
quidam petivit: in ſolſtitio nempe æſti-
vo nullas habere noctes. Nam & idem
ipſis Britannis Iuvenalis tribuit: Satyr. 2:

— Arma quid ultra *(captas*
Littora Iuvernæ promovimus, & modo

Orcha-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Orchadas, ac minima contentos nocte
Britannos?

Deinde à ſola loci latitudine, quamvis maxime eadem eſſet, (id quod non largimur) concludere, *Thulen* eſſe Iſlandiam, non fuerit artis.

Ex recentioribus Iohannes Myritius, alibi (quod citatus nobiſcum ſentire ſe apertius oſtendit) in opere ſuo Geographico aſſerit, Thulen eſſe ultimam in ditione Scoti (Scotos autem Britannorum nomine venire, ſatis notum) ſub poli elev. gr. 63: atque hac unius diei navigatione abeſſe mare Cronium, in quo ſit Iſlandia. Quod ipſum, de Cronii maris à *Thule* diſtantia monens Plinius, Concretum appellat, per quod nos Glaciale intelligimus. In quo tamen Iſlandiam non ſitam aſſerimus: Siquidem in limitibus zonæ frigidæ à circulo Arctico ad polum includimus: Iſlandia vero circulum Arcticum aliqua Borealis ſui lateris parte tantum attingat. Etenim prædicti loci, ſedis nempe cathedralis Holenſis, Zenith, ut ex latitud. aſſignata patet, 46 minutis abeſt à circulo Arctico.

Vidit autem hoc, (*Thulen* non eſſe Iſlandiam) reliquis plerumque ſanior, Petrus Ramus, in omni literarũ genere ſcriptor exquiſitus: qui mecũ concludit

com-

comment.in 1Georg.Verg. *Thule*, in
inſula eſt Oceani inter Occaſum &
ptentrionem, ultra Britanniam, la
gr. 68, long. 11, ultima Romanis t
cognita (cum ſc. Vergilius ſcrib
Georgica. Iſlandia enim remotior eſt
multæ Norvvegiæ regiones. Hæc
mus & Myritius: qui quam rite *Th*
latitudinem & long. attigerint, hoc
co nihil refert; dummodo eam ab Iſl
dia diverſam ſtatuant. Quamvis igi
Saxo Grammaticus vel alii Iſlandi
Thulen appellarint: & Iſlandos, *Thule*
ſes: apparet tamen hinc, eoſdem o
nione magis, quam rei veritate duct
ſic ſtatuiſſe: id quod mihi hoc loco n
quaquā diſſimulandū fuit: Si enim Iſla
dia eadem eſſet cum *Thule*, rueret t
tum hujus narrationis fundamentu
de Iſlandia anno Chriſti 874 habita
primum cœpta: Quod tamen cum irr
fragabilis hiſtoriarum conſenſus firme
ruat illud neceſſe eſt, *Thulen* eſſe Iſla
diam. Et hæc de appellationibus Iſla
diæ, & ſitu coſmographico.

Ipſius vero amplitudinem ſeu long
tudinem & latitudinē Geographicam
non ſatis exacte nobis tradiderunt ve
res. Longitudo ejus eſt, ab Oriente i
Occidentem, nulla ſat certa menſura
quod ſciam, hactenus expreſſa: ut ne

lati

titudo à Borea in Auſtrum: Niſi quod
antiquo codicillo reperi, eſſe longitu-
inem xx dierum iter; latitudinem, ubi
naxima, quatuor dierum. Sunt autem
inera, ut alibi, ita etiam apud nos, im-
aria. (hic tamen intelligo *pyngmanna-
id*: xx *dagleider* eſt in autographo.
ſec expreſſum, equitis, an peditis. La-
tudo autem ipſa non eſt ubiq; eadem:
o ſinus utrinque, ab Auſtro ſcilicet &
orea, terram ipſam imparibus ſpaciis
gredientes. Terminus Orientalis *Au-
rhorn*: Occidentalis *Raudeſandur*:
iam promontorium *Snæfellsnes* ma-
s verſus Lybanotum) Borealis vero
rminus *Langanes*: Auſtrinus *Reykra-
s*. A quatuor etiam mundi cardinibus
ſula diviſa eſt in Borealem, Auſtra-
m, Orientalem, Occidentalem. Et
orealem quidem Iſlandiam ab Orien-
li promontorium *Langanes*; ab Occi-
ntali, ſinus *Rutafiordur*; ab Auſtrali,
ſquorum vaſta deſerta, ſecundũ lon-
tudinem inſulæ porrecta, diſcrimi-
nt. Auſtralem vero Iſlandiam, Boreali
ſquorum iſtorum interjectu oppoſi-
m, ab Orientali fluvius *Ioculſa*, in
ſertis *Solſeimaſande* decurrens; ab
ccidentali etiam notabilis fluvius, Al-
s nomen ſortitus, & in ſinum *Bor-
rfiord* ſeſe exonerans, dividit: Adeo
ut:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ut ſi liberet inſulam humana ſpecie r
præſentare; Orientalis Iſlandia capi
rationem obtineret: promontoria d
inſigniora, *Langanes.* & *Reykranes*,
termini, ille Borealis, hic Auſtrinus,
dictum, brachiorum vicem gererer
deſerta vero, ſecundum longitudine
inſulæ porrecta, dorſum vel ſpinã co
ſtituerent: tum Borealis & Meridiona
Iſlandia ſcapulas cum lateribus; quæ
ipſis hypochondriis ſinus duo oppoſi
Borgarfiord & *Rutafiordur*, à coxenc
ce utrinque dirimerent; hic à Meridi
ille à Borea: Occidentalis vero Iſland
reliquam inde ab hypochondriis co
poris humani partem referret; qua
ſinus *Breidefiordur*, ab Occidente i
grediens, in dextrum & ſiniſtrum p
dem diſtringeret.

Inſulæ etiam ambitus nihilo certiu
conſtat: vetus tamen fama & opini
(ut alibi quoque annotatum eſt) 14
milliaria Norvvegica (uti exiſtimo) nu
merat, hoc eſt, Germanica 288, cenſen
Chytræo Norvvegicum duo Germ. æ
quare: ab uno promontorio ad aliu
legendo non per ſinus: Quos Boreali
Iſlandia 11. Orientalis 21, Auſtralis 6
Occidentalis 70, habere numeratur
Atq;iſta ſunt fere quę de inſula ipſa cho
rographice initio attingenda duximus

CAP

CAP. II.

Iſlandia à quibus, quando, & qua occaſione habitari cœpta.

HAraldo *Pulcricomo* (quem, ſi à cæſarie Cęſar dicitur, quid obſtat, quin Cæſarem appellemus?) rerum potiente n Norvvegia, plurimum ſane pæcipuæ Nobilitati Norvvegicæ deceſſit: id quod iſtoria Norvvegica late perſequitur; lai us tamen hiſtoriæ particulares nobiilium familiarum à Pulcricomo expulurum, ut deinceps ſcribendum veniet. ulcricomus enim, regia poteſtate ſeu ummo imperio, hoc eſt, legum, magiſtratuş, belli ac pacis & provocatiois jure (eo enim Regem definiunt cum lii, tum Bodinus; Meth. hiſt. cap. 16.) on contentus, omnia ſibi proprietai jure vendicabat; eoque tributa nnua non minus nobilibus quam ulgo imperabat; pauciſſimis excepis, quibus cum vel affinitatis vel amiitiæ neceſſitudo intercedebat. Quæ *Pulcricomi* vis, licet incolis merito njuſta viſa, propter finem tamen boum in hiſtoriis non magnopere improbatur: Ea enim Deus opt. max. transerens regna, & conſtituens imperia, ad λιγαρχίαν καὶ ὀχλοκρατίαν (qua mira Norvvegia, inde poſt Nori primi

regni Norvvegici conditoris tempo, laborarat) tollendam uſus videtur. C terum, quod Pulcricomus ex æquo omnes graſſabatur, etiam hos, qui i prædiis & poſſeſſionibus contenti, ni publicum affectabant, id vero excut nec debet nec poteſt. Vnde factũ; quo ut quiſque nobiliſſimus, ut quiſque di tiis & potentia maxime pollens eſſet, ſtrenuiſſime tam injuſtum tamque in ſum imperium detrectaret: Adeo ut m luerint plurimi opulentis prædiis & p tria excedere, quam generoſitatem ſ ſervitio & tributis commutare: id eni ſua & majorum virtute prorſus ind gnum ſunt rati. Ortæ hinc ſunt plur mum mutuæ in Regem Regioſve inju riæ; ut, cædes regiorum vel amicoru vel neceſſariorum, tum rapinæ terr marique exercitia: ne ſcilicet Rex ta injuſtum relictorum bonorum invaſio nem impune prorſus auferret. Ab h igitur nobilibus familiis, Haraldianar vim detrectantibus, inſula hæc noſtr cum vicinis incoli cœpta: idque his fer veſtigiis & itineribus.

Anno enim reparatę ſalutis 874, Nor vvegiæ quidam incola, *Ingulfus*, patri excedens, *Naddoci*, *Gardari* & *Flocon* ſuperius commemoratorum veſtigia ſe cutus, transferendæ in Iſlandiam habi tatio-

tationis anteſignanus factus eſt: idque
hac occaſione. Fuit *Ingulfus* natalibus
clarus & divitiis, patrem habens *Orn*,
quod Aquilam ſonat, Ducem *Fyrdafyl-*
enſem in Norvvegia. *Ingulfi* ſoror *Helga*
fuit, virgo omnibus ornamentis mulie-
bribus prædita. Ejuſdemque ſobrinus
Leifus; qui à gladio inſigni, quem ſin-
gulari virtute bellica in Irlandia nactus
eſt, *Hiorleifus* eſt dictus. *Hior* enim gla-
dius eſt. Erant adhæc id temporis in no-
bilitate Norvvegica fratres tres Germa-
ni, *Hallſtenn*, *Helmſtenn*, *Herſtenn*; *At-*
e vel *Atlantis* Baronis cujuſdam Nor-
vegici filii: Quibus cùm prædictis illis
Ingulfo, & *Hiorleifo* ſimultates quædam
intercesſerunt, quæ mox in cædes eru-
perunt cruentas. Nam cum forte con-
vivarentur unà, votum aliquod ſollen-
e ſingulis concipiendum more ſui ſe-
culi injunxerunt. Primus itaque *Herſten-*
us vovit, ſe aut *Helgam Ingulfi* ſoro-
rem, in uxorem ducturum, aut nullam.
Mox *Ingulfus*: ſe nullum in hæreditatem
paternam ſecũ admiſſurum eſſe, quàm
ſolum *Hiorleifum*: innuens, ſororem
Helgam, ſe conſentiente, non niſi *Hior-*
leifo nupturam: contra nempe *Herſteni*
votum, de eadem ſola ducenda. Deinde
Helmſtenus; ſe, ſi quando arbiter inter
partes adverſas deligeretur, nulla ra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tione adigendum, ut ſententiam in-
ſtam ferret. Atque ſic reliqui deinc
Succeſſit paulo poſt *Ingulſi* votum. *H*-
leifus enim ſobrinam *Helgam* in u
rem accepit. Licita namque erant
tempore ſobrinorum cõjugia. Hinc *H*-
ſteni ſummum odium & inimicitiæ
verſus prędictos *Hiorleifum* & *Ingulfu*
Qui idcirco fratre *Holmſteno* adſcito,
navigiis milite completis, *Hiorleifu*
tribus tantum navibus uſum & item
exteras parantem, inopinato aggreſ
eſt. Cujus impetum *Hiorleifus* diu & f
titer ſuſtinens, ab interveniente qu-
dam amico adjutus, cæſo *Herſteno*,
perior evaſit. *Homlſtenus* autem, fu
ſibi conſulens & fratris nece non part
exacerbatus, poſt menſes aliquot arm
manu, *Ingulfum* cum *Hiorleifo* do
oppreſſurus, advenit. De quo illi p
exploratores certiores facti, eunde
armato præſidio excipiunt & cædu
Supervixit fratrum tertius, *Hallſten*
reliquis prudentior: qui ſe injuſtis fr
trum turbis non immiſcuerat. Huj
arbitrio *Ingulfus* cum *Hiorleifo* re
totam dijudicandam committunt m
morem voti, de æquitate non viola
da, ſtatuentes. *Hallſtenus* igitur fratre
Herſtenum jure occiſum pronuncia
Holmſtenum vero, qui acerbo dolo
cor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ompulſus, necem fratris aliqua clade
cisci voluiſſet, non item. Ob ejus cæ-
em igitur, ambos provincia *Fyrdafyl-*
nſi exulare juſſit. Parent non inviti ar-
tro, cui cenſuram ſponte concredide-
nt: Patriamque relinquendi ſtudio,
ndos & prædia mercibus & nummis
vendunt, & magnum facinus, gentis
ovæ in terra nova condendæ, animo
oncipiunt: idque non *Hallſteni*, (qui-
m per iſtam transactioné in gratiam
dierant: cui etiam alioqui viribus fa-
le certaſſent,) ſed ipſius *Pulcricomi*
etu, in patriam & cives etiam inno-
os, pro obtinenda, ut dictum, non
onarchia ſolum, ſed παμπησία ſeu
niverſorum poſſeſſione graſſantis: Nec
nim id de Haraldiana vi dubium: di-
rte enim in filii ſucceſſoris *Haquini*
dalſtenii hiſtoria legitur, eum Regia
teſtate contentũ, ſingulis ſua reſtituiſ-
quæ pater injuſte ſibi vendicarat.
Annus erat Chriſti 870 quo *Ingulfus*
m *Hiorleifo* Iſlandiam primum invi-
nt; ſed eam non mox, verum exacto
adriennio, anno, ut dictum, 874, in-
lunt: numeroſas adducentes familias.
Porro *Ingulfus* in conſpectum inſu-
veniens, poſtes ædium, quas in Nor-
egia habuerat, in undas abjicit more
nico; pro oraculo habens, eum ſibi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

fataliter delectum habitandi locum, q
poſtes in littus ejecti deſignarent. Ea
conſuetudinem plurimi Norvvegoru
ſolum vertentes retinuerunt. Appul
autem Ingulfus non quo poſtes, ſed a
promontorium meridionalis (alibi ma
le, occidentalis) littoris, à ſuo nomir
dictum *Ingulshofde.* Attamen poſte
ædium quas diximus, integrum trien
nium deſiderans, reperit tandem in e
loco, qui *Reychiarvvich* nominatur; ibi
que habitationem condidit. *Hiorleifu*
vero, ab Ethnica ſuperſtitione magi
alienus, ſedes poſuit in promontori
Hiorleifshofda: à ſuo nomine ſimilite
denominato. Domus ibidem extruxi
majuſculas: unam 126, alteram 135 pede
longã. Hic, primo anno labente, agrun
colere & ſementem facere occepit: In
quo opere cum ſervos, quos ſecum de
cem ex Irlandia adduxerat, exercuerat
illi *Hiorleifi* jumentum ab urſo ſylve
ſtri peremptum mentiti ſunt. (urſo
enim non niſi adventitios habere Iſlan
diam, poſtea compertum eſt.) Quem
cum *Hiorleifus* ulciſcendi animo in ſyl
va vicina inveſtigaret, à ſervis iſtis in
inſidiis latentibus fraude interemptus
eſt, cum ſociis aliquot ſibi adjunctis:
ſervis tam uxores, quam bona occiſo-
rum rapientibus; inque inſulas à littore
non

non ita procul diſtantes fugientibus: quę poſtea ab iiſdem ſervis dictæ ſunt *Weſtmaſyar*; eo quod ex Irlandia eſſent; Norvvegi autem Irlandos, Anglos, Scotos *Weſtmenn*, id eſt, Occidentales homines appellabant; cum illæ terræ verſus Occidentem à Norvvegia diſtent. Hos homicidas inſecutus *Ingulfus*, in eiſdem inſulis oppreſſos ad unum omnes delevit: ob opportuni amici & affinis fatū animo valde exulceratus.

Iſlandiam autem prorſus incultam & deſertam *Ingulfus* reperit & occupavit: ſylvis denſiſſimis, & vix niſi betullis feracibus undique conſitam: ita ut ad itinera & habitationes, ſylvas paſſim ſecuri aperire, neceſſum fuerit. Interim tamen ex ſignis quibuſdam colligere erat, nautas neſcio quos quædam terræ littora aliquando attigiſſe, non incoluiſſe, nempe nolas, cruces ligneas, aliaque opere & arte Irlandica & Britannica facta, deprehendit *Ingulfus*: aſt domuum vel habitationum vel culturæ veſtigia nulla. Vnde veriſimile eſt, piſcatores Irlandos vel Scotos (ut & hodie Anglos) juxta Iſlandiam piſcari ſolitos, nonnunquam, ut fit, in terram deſcendiſſe, atq; ita Chriſtianæ religionis utenſilia, nolas, cruces, caſu reliquiſſe. Etenim Irlandi jam tum Chriſtianiſmo, ut loquun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tur, imbuti erant. Eoſdem autem, qu[illegible] cunque fuerint, veteres Iſlandi *Papa* v[illegible] *Papas* appellarant. A quibus, ut mi[illegible] quidem veriſimile ſit, inſula Oriental[illegible] Iſlandiæ *Papey* nomen traxerat; quo[illegible] hanc ſæpius attingere ſoliti ſunt; vel e[illegible] rum monumenta, qualia dixi, illic poti[illegible] ſimum reperta fuerint. Eſt etiam hoc l[illegible] tus Iſlandiæ, ex Anglia, Irlandia & Scot[illegible] verſus Corum navigantibus maxim[illegible] expoſitum. Porro quinam & unde iſ[illegible] *Papæ* vel *Pappæ* fuerint, non ſatis dicer[illegible] habeo: niſi forſan ex Scotiæ inſulis: qua[illegible] rum una *Pappa*, altera *Weſtrapappa*, no[illegible] men habent: ut in mappis cernere eſ[illegible] Cui conjecturæ quantum quis volet tr[illegible] buat. *Ingulfi* porro veſtigia plurimi Nor[illegible] vvegorum poſtea audacter ſecuti, cum[illegible] conjugibus & liberis, magniſque cogna[illegible] torum, agnatorum, affiniumq; & am[illegible] corum agminibus, in Iſlandiam conce[illegible] dentes, in libertatem ſeſe vendicabant[illegible] Qui ſic occupatæ jam Iſlandiæ parte[illegible] habitabiles 60 annorum ſpacio ſua mul[illegible] titudine repleverunt.

CAP. III.

De lingua gentis.

DE lingua Iſlandorum res ipſa loqui[illegible] tur, eſſe *Norvvegicam*: veterem in[illegible] quam illam & genuinam; nam veter[illegible]

Got[illegible]

Gothicaque integra ſoli nunc utuntur Iſlandi: eamque propterea *Iſlandicam* nuncupamus. De cujus linguę literis primum pauca dicā: Poſtea erit de ejuſdem origine brevis diſcurſus, capite ſequenti.

Et literas quidem ea lingua duplices habuiſſe videtur: veteres ſcilicet & novas. Novæ ſunt, quibus hodie vulgo utimur; toti fere Europæ nobiſcum communes. Quæ quando primum in uſu eſſe cœperint, non ſatis conſtat. Certe adhuc Cippi, veteribus literis inſcripti, apud noſtrates, aliquot viſuntur, quas literas etiam plurimi adhuc norũt, leguntque & ſcribunt: Continenturque iiſdem hæc ipſa lingua vernacula, nihil immutata. Veterum autem characterum nomen & figuram, qui volet, in ipſo Arngrimo inveniet.

In vocalibus & diphthongis, ut & abbreviaturis huic linguæ propriis, longe major eſt varietas: quam ne attingere quidem volui. Deinde etiam literarum, ut reliquæ Etymologiæ ac Syntaxeos hujus linguæ, juſta tractatio, peculiaris operis copioſa foret materia (præſertim ſi quis poëticem adjungeret) linguæ Islandicæ Grammaticam ſcripturis: ad quod nihilo fuerit difficilius quam quod de Germanica & Gallica lingua præter alias factitatum vidimus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Circa annum Domini 1216 ſcripſ quidam noſtratium de literis lingu vernaculæ, ſermone patrio: ubi veter iſtos characteres huic linguæ propri affirmat:utroſq;, tam veteres quam no vos, legitima tractatione perſequitu per ſuas definitiones & diviſiones lite rarum in vocales & conſonantes, facit que ex quinque vocalibus latinis, octo decim ſuæ linguæ, ſono & pronuncia tione diſtinctas: conſonantes naturali ter dividit in ſemivocales & mutas: & illas in liquidas & firmas: has in aper tas vel clauſas: mediocrem ſcilicet Lo gicum agens: inque literarum valore & pronunciatione tradenda, omnia vo cis formandæ inſtrumenta, tam pul monem & guttur, quam oris & linguæ auxiliares partes, ad cujuſque definitio nem artificioſe aſſumit. Literam *p* etiam *the* appellat: forſan ad imitationẽ The ta Græcorum (quam propemodum, ut diximus, licet non omnino, exprimit) vel Tau Hebræorum: Quam Hebræam ſi *th* vel *t* Latinorum rite exprimunt, ut traditum à quibuſdam eſt; nihilo pro pius Thau quam Theta ad noſtrum *p* acceſſerit. Idem ille noſtras, abſolutis literis, ad figuras dictionis & ſenten tiæ vernaculo idiomate tradendas & exemplis noſtræ linguæ illuſtrandas ſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

confert; retentis Græcis figurarum ti-
ulis ſeu nominibus, Epizeuxis, Ana-
iploſis, &c.

Ab hoc vero ſcriptore noſtrate vete-
is alphabeti typos accepimus: ubi ſi
uis nonnihil variet, cum eo non con-
endo: nec enim multorum exempla-
ium copia facta. Vidimus autem mo-
umentum Gormonis Regis Daniæ, his
aracteribus antiquis inſcriptum, typis
lamburgenſium editum anno 1591, ad-
ita interpretatione per characteres La-
nos. quibus typis non per omnia no-
iſcum convenit: quod tamen non mo-
or. Has autem literas non ad Norvve-
iam aſtringo, aut Iſlandiam: ſed ad lin-
uam; quæ nunc Norvvegica nunc Da-
ica dicta eſt: ſeu ipſam antiquam Go-
hicam; qua etiam id temporis uſum
edo totum orbem Arctoum & popu-
os vicinos; itemque Angliam, Scotiam,
landiam; nam de Anglia diſerte ſcri-
tum habemus, eam lingua Norvvegi-
a ad VVilhelmi Nothi tempora uſam.
Hiſtor. Gunnlaug. Ormſt.

Cæterum quamvis hæc lingua olim
ot populis una & communis fuerit; à
oſtris tamen, Danici nominis ſemper
udioſis, ſynecdochice Danica fuit ap-
ellata (ut etiam eadem Norvvegica,
Norræna.)

In

In Dania autem & vicinis terris ta
to citius mutationi obnoxia facta e
quanto quæque gens exterorum com-
mercia frequentiora admiſit. Norvv
gica vero eadem idcirco dicta, quod
Norvvegia diutiſſime incorrupta ma
ſerit: cum jam in vicinis terris cœpiſſ
mutari: ut & hodie eadem merito I
landica vocatur, quod ea integra ſo
utanturIſlandi. Norvvegis enim mode
nis (reliqui de ſe viderint) peregrinoru
commercia linguam non adulterarun
ſolum, ſed ademerunt: Quemadmod
de Italia & Græcia magni nominis au
tores ſtatuunt: quæ Latini Græciqu
ſermonis puritatem tenuerint, totoqu
terrarum orbe diſſeminaverint: poſte
vero quam Scythæ & Gothi utramqu
invaſerint, tanta mutatio ſit conſecuta
ut nec Latium nec Athenæ, ubi nun
ſunt, unquam extitiſſe videantur: Sic
Parthos, Perſicum; Arabes, Punicum;
Turcas, Tartaros, Sclavos, Græcum;
Latinos, Gallicum & Hiſpanicum idio-
ma mutaſſe præter alios etiam Iohan-
nes Bodinus affirmat: Meth. hiſt.

Porro ea lingua, olim Danica & Nor-
vvegica dicta, ſolos Iſlandos uti integra
dicebam: ſi primam & fatalé ſeu neceſſa-
riam illam mutationis linguarum cau-
ſam excipias. quæ eſt, ut idem Bodinus
ait,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

it, in ipſo decurſu temporum: quibus
on modo linguæ, ſed etiam res omnes
nutantur, ac tota rerum natura ſeneſ-
t. annotavitque ex Polybio. anno mi-
us quinquageſimo, quàm ictum fuerit
œdus inter Pœnos & Romanos, verba
œderis vix intelligi potuiſſe: carmina
ero quæ in ſacris ex veteri formula ca-
ebantur, à pauciſſimis intellecta. Sic
idemus, paulatim omnium populorũ
nguas aliter atque aliter mutari, ait
odinus. Id quod etiam noſtræ linguæ
x parte aliqua accidere poſſe,non imus
ificias: Sed nequaquam tanto diſcrimi-
e aut tam paucorum annorum inter-
allo. Ad cujus puritatem retinendam,
otiſſimum duo ſunt ſubſidia. Vnum
n libris manuſcriptis, veteris puritatis
c elegantiæ refertiſſimis. Alterum in
ommerciorum extraneorum paucita-
:. Vellem his tertium à modernis no-
ratibus adjungi: ne ſcilicet ſcribentes
ut loquentes vernacule, Danizarent
ut Germanizarent: ſed ad linguæ pa-
riæ, per ſe ſatis copioſæ & elegantis,
opiam & elegantiam anniterentur,
amque ſapienter & docte affectarent:
ninus profectoin poſterum mutationis
ericulum metuendum foret. Alioqui
d corrumpendam linguam non opus
rit exterorum commerciis.

CAP. IV.

CAP. IV.

Ex quæſita origine linguæ Norvvegi occaſio ſumitur diſcurſus de primis A ctoi orbis incolis: & an ad hos lingu Norvvegicæ origo referenda.

LInguæ vero Norvvegicæ origine (de qua jam obiter aliquid diximu nemo, quod ſciam, hactenus ſatis exp divit; nec forſan in proclivi eſt. Idqu ideo quia de gentium migrationibus populorum Arctoi hujus orbis origir pauci ſibi aut aliis ſatisfecerunt: mul autem ad hunc ſcopulum navem imp gerunt. Taciti, Sabellici & Sipontini & horum autoritatem ſecutorum, naufra gium hic videmus: Qui cum Germa norum originem non invenirent, au tochtonas ſtatuerunt. Annon etian Angliæ quidam hiſtoricus, de ſuæ gen tis origine ſollicitus, prudens alioqui & circumſpectus, in hoc freto natat? Vnd vix ſperare audeam me enatare poſſe niſi rectæ rationis trabe vel antenna correpta, & ſaniorum ſcriptorum ſuf fragiis, ceu tabulis collectis, ſubnixum, quibus in portum deferar.

Quare licet quæſtionem tam intricatam, de primis nempe orbis Arctoi incolis, tenuitatis meæ mihi conſcius, merito defugerem; tamen cum linguæ

Norvve-

orvvegicæ vel Islandicæ origo huc
e vel invitum rapiat, veniam auda-
n merebitur.
Vt igitur ad rem veniamus: unicam
ntium, nempe Aſiaticarum, immi-
ationem, in orbem Arctoum factam,
ſtræ antiquitates commemorant: Sed
m tamen non primam: verum circa
num tandem XXIV ante natum Chri-
m: Romanis exercitibus, auſpiciis
mpei Magni, in Aſiæ parte, Phrygia
nore, graſſantibus: illa enim epocha
hanc rem noſtri Chronologi utun-
r. Alias, inquam, gentium infuſiones
onumenta noſtræ antiquitatis non
rimunt: Interim tamen multos Ar-
i orbis populos, & incolas, hac Aſia-
orum infuſione longe antiquiores,
gerunt. Extant enim hiſtorica fra-
enta de *Noro*, *Norvvegiæ* ἐπωνύμῳ
regni conditore: deque iis, quos
, antequam Monarchia potiretur,
ugnavit, Toparchis ſeu Regulis.
ræterea de *Nori* majoribus aliquot:
er quos pater *Porre* (quem *Thorro-*
m) *Gotlandiæ*, *Finlandiæ*, *Kuenlan-*
Rex: ſui ſeculi eximius princeps. A
o menſis veterum Norvvegorum &
c Iſlandorum nomen habet *Thorre*,
in Kalendario Iuliano incipit 10, 11,
13, 14, 15, vel 16 Ianuarii: Habet
enim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

enim initium mobile pro Calend illorum ratione. Hoc enim menſe c Rex Thorro diis ſuis vitula facere c ſueviſſet; Kuenones eidem defuncto Deo cuidam, pro felici anno, quem Bruma inchoabant, veterum Lace moniorum more, ſacra annua di menſe inſtituebant: eundemq; menſe à *Thorrone*, *Thorre* nuncupabant. n ſecus ac Lacedæmonii defuncto Lyc go divinos honores tribuerunt; ext cto in ejus memoriam delubro, ubi p Deo colebatur: cui inſuper familia anniverſaria & conventũ inſtituebar qui longo tempore permanſit; dieſq quibus convẽtus celebrabatur, Lycur das dicebant: de qua re vide Cragiu lib.3 de Repub. Lacedæmon.

Ex *Nori* quoque majoribus comm morantur omnes ad avum uſque, q fuerit *Ferniotus*, Rex Finlandiæ: Adh *Ferniotі* trium filiorum unus, ac proi de *Nori* patruus maximus, *Logie*; qu flammam ſonat: qui ab excellentia fo mæ dictus eſt *Halogie*, id eſt, excelſa v excellens flamma. Is provinciȩ *Halogie* *ſis*, *Nidroſienſi* conterminæ, epon mus fuit.

Extat quoque de *Nori* ſorore *G* *Thorronis* filia: ad quam raptu ſublatar furtivo recuperandam (ut ab Agenor

patr

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tre Cadmus filius ad Europam filiam
ærendam) *Norus* à patre *Thorrone*
iſſus eſt: quod ut felicius ſuccederet,
va Diis ſacra *Thorro* inſtituit, menſe
orem illum (*Thorram* poſtea dictum)
oxime ſecuto; eundemque menſem à
æ *Goes* nomine *Goam* inſignivit: quod
nſis nomen ſimiliter moderni reti-
nt Iſlandi. Meminerunt præterea ve-
es hiſtoriæ *Gori*, qui *Noro* frater ger-
nus fuerit: ut adhæc *Gori* nepotis,
lvi nomine, in Suecia rerum potien-
t in cujus tempora incidit *Odinus*,
is *Othinus*) Aſiaticæ immigrationis,
æ anno 24 ante natum Chriſtum,
m modo commemoravimus, ante-
anus: *Gylvus* autem patrem *Geite-*
habuit, & *Beiterum* patruum, *Gori*
s. A *Geitero*, portus prope Nidro-
n urbem *Geitſtod*.

æc,inquam,prętet alia multa,habi-
rũ Arctoi orbis Odiniaria immigra-
e longe antiquiorum manifeſta ſunt
gia: de quorum tamen origine ver-
n nullum. Quia vero αὐτόχθονας
ere, ut de ſuis majoribus fecerunt
alii,tum vero inprimis Græci, (ma-
tamen cum venia,quam reliqui Eu-
ei: quippe qui ſecundum Chaldæos,
ptios, Hebræos, præ reliquis po-
gloriari de antiquitate merito

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

poſſint) ab homine Chriſtiano, libr
rum Moſis de originibus conſcio, al
niſſimum eſt; ſatius profecto eſſet ma
rum originem ignotam fateri, qua
τῶν γηγενῶν opinione & errore duci:
ſcilicet quid tale audiremus, quod ol
quidam Græcis, ob ſuos αὐτόχθον
tam gloriabundis, acute exprobrav
Moſen nempe, Legiſlatorem Hæbræ
rum, antiquiorem eſſe Diis Græcoru

Interim, quia ex ſola ignorantiæ a
dubitationis confeſſione ſerius emer
veritas; aliquid in medium adferendu
eſt ad quæſtionem propoſitam: ut ſci
cet habeat hoc loco Lector πολυίς
quod vel confutet, vel confirmet. I
tur quinam & unde primi orbis Arct
incolæ fuerint: tum quando orbẽ hu
noſtrum incolere cœperint; probabilit
rationibus inquirendum: ut hinc de li
guæ origine aliqua conjectura exurg
Vt autem hic ſine ambagibus me exp
diam; cenſeo, primos Arctoi orbis inc
las ex gigantum fuiſſe numero, imo m
ros gigantes; homines monticolas, in
mani, interdumque monſtroſo corp
re, monſtroſiſque viribus; eoſque C
nançorum poſteros & reliquias, ex ag
Palæſtino à Ioſua & Calebo divinis a
ſpiciis in Palæſtinam moventibus expu
ſorum, circa annum Mundi 2500: han

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

[hu]ic orbis plagam ad ea uſque tempora, [a]ut forſan diutius prorſus inhabitatam [m]anſiſſe.

Magnum, fateor, & in hiſce oris no[v]um atque inauditum paradoxon; non [u]no objectionum ariete oppugnandum: [e]orum primo, qui gigantes aut unquã, [a]ut certe poſt diluvium, aut poſt certum [a]liud aliquod tempus extitiſſe nega[ba]nt; conanturque omnia, quæ non [ſo]lum in prophanis, ſed etiam ſacris li[b]ris, de gigantibus leguntur, nunc ſig[m]entorum poëticorum nomine, nunc [p]er allegorias phyſicas, interdum etiam [m]orales, eludere: Deinde eorum, qui [qu]amvis extitiſſe gigantes fateantur; [ei]ſdem tamen hunc orbem noſtrum [p]rimos incoluiſſe, non protinus lar[gi]entur.

Primi generis ſunt, quibus cum D. [A]uguſtino res fuit (*de civitate Dei, lib.* [15], *cap. 9*) & eoſdem ſecuti, qui homi[ne]s giganteæ ſeu prodigioſæ ſtaturæ un[qu]am extitiſſe, obſtinatè negabant. [Q]uos non ſolum Auguſtinus ibidem [n]ervoſe coarguit: ſed ipſæ etiam ſacræ [lit]eræ manifeſte refellunt. Primum qui[d]em ſimplici & hiſtorica aſſertione: [G]en. 6: *Erant gigantes ſuper terram.* [B]aruc. 3: *Ibi ſunt gigantes à ſeculo.* Se[c]undo variis eorundem appellationibus

ſeu notationibus, quæ in ſacra ling
(ſi qua alia) à re ipſa præcipue peti
lent. quas hic idcirco, argumenti loc
ex interpretibus recenſere viſum e
Nam & inter alia nomina dicti *Emi*
ob terrorem, quem aliis aſpectu ſuo i
cutiebant. Quare etiam Latinus vat
ſuum Polyphemum *horrendum* appella
Monſtrum horrendum, informe, inger
Dicti quoque *Zamzumim*, à ſceler
quod freti potentia & ſcelere, conten
ptores fuerint juſti & honeſti. Ad ha
Raphaim appellati: quod illorum occu
ſu homines quodammodo exanimaren
tur: Nam & vox illa interdum *morte*
denotat. Denique *Nephilim* vocantu
quaſi dicas *oppreſſores*, quod tyranni
in homines irruerent. Hæc ex inte
pretibus. Tertia ratio, ex ſacris peti
eſt à gigantum accurata deſcriptione
utpote corporis ſtatura, viribus, armi
& aliis adjunctis: tum etiam à ſubject
loco; ut dicetur. Exploratores terr
Canaan, ad incolas Enaquinos ſeu filio
Enakim comparati, locuſtis ſimiles vi
ſunt: *Num.* 13. Goliathis magnitud
ſex cubitorum & palmi: lorica 500
ſiclorum ponderis, lancea inſtar jug
textorii: mucro ſeu cuſpis haſtæ 60
ſiclorum: 1 *Sam.* 17. Ogus gigas, re
Baſan, lectum habuit ferreum, lon

gum

ım 9 cubitos, latum 4: *Deut.* 3. Tres
dhæc gigantes à Davide & ſuis fuſi
ınt, præliis diverſis: quorum unus
onſtroſus, in manibus & pedibus ſe-
os digitos habens: (hi traduntur Go-
itho, à Davide fundæ jactu proſtrato
atres germani fuiſſe.) 1. *Paralip.* 10.
Sam. 21. Qui plura de illorum tem-
orum gigantibus (ante vel poſt dilu-
um) ſcire volet, libros Numerorum,
euteronomii, Ioſuæ, Iudicum, Samuë-
, Paralipomenon, & alios, conſulat.
on poteſt igitur dubium eſſe, quin pri-
o ſeculo vere extiterint gigantes. Et, ne
ais roget, ubi? ſacræ literæ iis non ſo-
m urbes, ſed etiam terram aſſignant.
ariatarba, vel civitas Arbæ, patris
naki, vel principis gigantum fortiſſi-
i. Hæc recentiore appellatione He-
on dicta eſt: *Iudic.* 1. Meminit etiam
eroſus Chaldæus, prope Libanum fuiſ-
Enochum, urbem maximam gigan-
m. Terra porro Ammonitarum terra
gantum dicta eſt: *Deut.* 2.

Ad prophanos ſcriptores tranſeo: qui
iam de poſterioribus tēporibus teſtes
ihi locupletes. Apud hos de Oreſte le-
tur: cujus corpus, oraculi juſſu effoſ-
m, 7 cubitorū fuerit. Monſtroſum eſt,
uod ſcribit Philoſtratus in ſuis Heroicis,
ſum gigantis cadaver 30 cubitorum:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

alterum 22 cubitorum : & aliud quo-
dam 12 cubitorum. Quibus adde
nium, qui cadaveris 42 cubitorum i
minît, (vel potius, ut alii legunt, 16
bitorum) in monte quodam Cre,
terræ motu diſrupto, reperti: Quod i
Orionis, alii Othi fuiſſe crediderun
Natur. hiſtor. libr.7, cap 16.

Quod ſi his fidem quis abrogare
lit; animadvertat, quæſo, mutabil
hunc naturæ morem; *ut quo magis ſec*
curſus præterierit, (ejuſdem Plinii ver
ſunt) *hoc minora corpora producat N*
tura; Ac proinde diverſa erit noſtri
culi cubitus totiuſque corporis ſtatu
ratio, ad eam comparata, quæ iſto te
pore & ſeculo fuit. Sin autem comm
nis hominum ſtatura iſtorum tempo
noſtram, quæ hodie cernitur, longo
tervallo relinquit; quanto magis gigã
illa magnitudo, & naturæ velut anom
lia, etiam ſuo ſeculo monſtroſa & mi
fidem noſtram ſuperabit? quæ tam
idcirco non protinus ficta & falſa. Ce
ſeo igitur, Orionis, aut alterius cuj
vis gigantis cadaver, poſt multa ſec
20 aut 30 cubitorum deprehenſum,
ſeculi, in quo illi vixerunt, non tot c
bitus habuiſſe. Contraque Goli
this cadaver, ſi poſt aliquot ann
rum centurias viſum eſſet, plur
qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

iam 6 cubitos longum viſendum
iſſe.

Hunc naturæ morem, hunc curſum,
nc diminutionem, &, ut ita loquar,
ecreſcentiam, omnes cordati agno-
unt; non in humano ſolum, ſed etiam
liquo animantum genere: ita ut, at-
ſtante ipſa rerum experientia, non
ubitem Plinii locum ad reliqua viven-
a extendere. Sed quia de hominibus
ntum nobis ſermo eſt, ejuſdem expe-
entiæ naturalis exemplum afferam ex
Æneidos, quantum nempe à Turni
Æneæ temporibus ad Virgilii ætatem,
eſt, annorum circiter 1205 ſpacio, na-
ræ humanæ modo & menſuræ deceſ-
rit. Loquitur enim Poëta de ſaxo, à
urno in Æneam vibrato.

Ille caput quaſſans, ſaxum circum-
ſpicit ingens; (forte jacebat
Saxum antiquum, ingens: campo qui
Limes agro poſitus, litem ut diſcerne-
ret arvis:
Vix illud lecti bis ſex cervice ſubirent,
Qualia nunc hominum producit corpo-
ra tellus: (in hoſtem.
Ille manu raptum trepida torquebat

l diſcrimē & degradationē Naturę in di-
erſis ætatibus, 1. Georgic. idem vates in-
uit: *Grandiaque* (prioris ætatis (*effoſſis*
irabitur) poſterior ætas) *oſſa ſepulchris*.

Dabi-

Dabitur hujus rei recentius exe-
plum ex D. Auguſtino, *de civitate D*
lib. 15. *cap.*9. qui ſe in littore Vtice
vidiſſe ait dentem molarem, adeo m
gnum, ut ad formam & modum de
tium noſtræ ętatis fuerit centuplus. A
dam & illud ex Apocryphis Eſdræ:
nunc minora eſſe hominum corpo
(quã olim,) & deinceps etiam minue
da: propterea quod natura ſemper effœ
ta reddatur: quæ Plinii verba paululu
immutata fuerunt. In quam etiam ſe
tentiam D. Cyprianũ ſcripſiſſe tradun
adverſus Demetrianum. Id quod de to
to genere intelligendum eſt; non de un
aut altero exemplo, quod in utravis ęta
te forſan cõtrarium referri poſſit. Quo
ſi cui iſta ex Poëtis aut prophanis auto
ribus nimis hyperbolica videantur: cur
eo nolim præciſe contendere: dummo
do id obtineam, majorem ſpeciem ve
omnibus vel pleriſque ſubeſſe.

Vrgent porro quidam, ſi diis placet
ſatis phyſice, gigantes non potuiſſe exi
ſtere, niſi etiam primum & ſecundum
hominem (Adamum & Noachum in
telligo) cum filiis gigantes fuiſſe largia
mur: Eo quod, inquiunt, ſimile genera
tur à ſimili. Quin ad illud etiam Beroſ
autoritate uti dicuntur. Quamvis autem
hic non deſcendo in diſputationem d

pro

rogenitoribus gigantum: quod ea hu-
s loci non ſit; dummodo extitiſſe con-
et: tamen hic Auguſtini reſponſum ex-
erientia comprobatum referre non pi-
ebit: Romę videlicet, paulo ante Gothi-
am everſionem, fuiſſe mulierem gigan-
æ molis: ad quam viſendam ex diver-
s orbis partibus plurimi confluxerint;
uæ tamen parentes habuerit commu-
em uſitatamque hominum ſtaturam
equaquam excedentes. Et ſane, cur ma-
s mirum, ex communis ſtaturæ pa-
entibus naſci gigantes, quam pumilio-
es? Qualem in deliciis Iuliæ, Auguſti
eptis, fuiſſe quendam longum duos
edes & palmum, Conopam nomine,
linius autor. Et quoſdam binum cubi-
orum fuiſſe refert M. Varro: & ſe in lo-
ulis aſſervatos vidiſſe, Plinius teſtatur.
Cujuſmodi etiam unum, cubiti menſu-
am non excedentem, in pſittaci cavea
lauſum, perfectæ ætatis virum, vidiſſe
e Cardanus profitetur, *de ſubtil. lib.* 11.
Ad axioma vero phyſicum quod atti-
net; videntur gigantes non tam quali-
ate quam quantitate à reliquo homi-
um genere differre: id quod ipſe ſenſus
ommunis dictat. Ideoque ſi qui aliter
tatuerint, cum iis, ut cum ſenſus com-
munis expertibus, non contendendum
exiſtimamus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Quod ad Beroſi autoritatem, ſi alioqui digniſſimi ſcriptoris: (niſi ſu poſititius Beroſus eſt ille Annii:) ſi ip Adamum & Noachum, cum liberis, gantes fuiſſe tradit: cum id ſacris lite adverſari videatur, recipere non poſſ mus. Nam ſi Adamus gigas fuiſſet; n eſſet in poſteris quibuſdam ut novũ a notatũ: *Et erant gigantes ſuper terra* ſimiliterque de gigantibus Noachi ten pora ſecutis. Neq;iſta movẽt, quin giga tes vere extitiſſe dicamus, quamvis id neutro generis noſtri parẽte largiamu

Hoc porro quidam inſtant, ex loc *Ioſuæ* 14, Adamum fuiſſe gigantem co tendentes. *Adam maximus inter Ena chim ibi* (in Hebro) *ſitus eſt.* Sed hic e plurimis circumſtantiis neceſſario ma nifeſtum eſt, nomen *Adam* appellativ vertendum fuiſſe. Id quod recentior ver ſio habet: *Nomen Hebron antea fuit Ca riath Arba* (civitas Arbæ:) *qui Arb homo magnus inter Enachim fuit.* Ne hoc Lutheri ſpiritum fefellit. Vide ipſius verſionẽ Germanicam. Quod ſi Septua ginta legas, nihil hic de primo Adamo concluſeris: Τὸ δὲ ὄνομα Χεβρὼν, τὸ πρότερον πόλις Ἀρβόκ. μητρόπολις τῶ Ἐνακὶμ αὕτη.

Sed & eos ad problematis noſtri fun-

damen-

amentum configendũ paratos video:
qui quamvis ante & poſt diluvium fuiſſe
gigantes concedant, negant tamen poſt
certa tempora. nempe, poſt Ogum, Re-
gem Baſan, nullos fuiſſe in terrarum or-
be reliquos gigantes, contendunt: eo
quod in Deuter. legatur, cap. 3: *Solus
quippe Og, rex Baſan, remanſerat, vel
reliquus erat, de ſtirpe gigantum.* Ideoque
quod de poſteriorum temporum gigan-
tibus affertur, conſtanter negare audẽt.
Nos vero illis aſſentimur, qui negãt, ver-
ba iſta textus abſolute & ſimpliciter in-
telligenda eſſe: ſed per ſynecdochen: *So-
lus Og reliquus erat de ſtirpe gigantum;*
ſcilicet in illis locis, circa Iordanem;
aut forſan, ſolus Regum, ſtirpe gigantea
ſatorum, in iſtis locis. Interim ex vulgo
poterant aliqui reliqui fuiſſe. Deinde
Ogum Moſes devicit, anno mundi 2492,
ex ſupputatione doctiſſimi Chytræi:
mortuuſque eſt anno ſequente. At poſt
mortem Ioſuæ, anno mundi 2511, pug-
nante in ducatu Hebræorum Iuda, Io-
ſuæ ſucceſſore, hoſtes ingenti ſtatura
oppreſſi ſunt, ad urbem Hebron; ait Sa-
bellicus. Et atteſtatur ſacra hiſtoria, *Iu-
dic.* 1, percuſſiſſe Iudam Haimam, Seſai,
Tholomai; qui *Num.* 13 appellantur filii
Enachim; ideoque de ſtirpe gigantum
fuerunt; & nihilominus Ogo rege tem-
pore

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

pore poſteriores. Quin etiam, ut Iſraëli
ſuis, ita etiam Madianitæ ſuis finibus,
gantes expulerunt. Tum quoq; Goliat
cum tribus fratribus, quanto interval
Ogum gigantem ſecuti ſint, non pot
niſi temporũ & hiſtoriarum ignaro n
liquere. Adhæc, ſi Hieronymi verſio
ſtandũ eſſet, facilis foret reſponſio: Ve
tit, autem, *reſtitit*; quod alii, *remanſit*.
reſtitit vertendum; ſolum Ogum reſt
tiſſe, id eſt, rebellaſſe, & non fugiſſe inte
ligere poſſemus. Sed quia Septuagin
κατελείφθη verterunt: ego Hieronym
textum argumenti loco non aſſumam

Quin potius de gigantibus recentio
memoria exiſtentibus etiam iſta superio
ribus addam. Primũ de Gabbara, (Arab
fuit) Claudii Cæſaris ætate, id eſt, circ
annum Chriſti 43, Plinius tradit, fuiſſ
novem pedum & totidem unciarum, i
eſt, ſeptem brachiorum ligneorum, cun
quarta & ſedecima, ait Cardanus. Fuer
item (ait Plinius(ſub D. Auguſto, ſemi
pede addito, ſcilicet ad Gabbaræ ſtatu
ram, id eſt, qui Gabbaram ſemipede ex-
cederent;) quorum corpora, ejus mira-
culi gratia, in conditorio Salnuſtranorũ
aſſervabantur hortorum. Puſioni & Se-
cundillæ erant nomina Ajacis Tela-
monii magnitudinem, ex Pauſaniæ te-
ſtimonio, majorem adhuc fuiſſe, Carda-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

is ratiocinatur, *lib.* 11. *Subtil.* Hylli
ro oſſa, qui Herculi contempora-
us, Adriani tempore detecta, id eſt,
ca annum Chriſti 118, non hominis
ſa eſſe teſtatur, ſed beluæ. Sed impo-
itne huic dubitationi finem gigantum
ſula, in novo orbe, quem vocant, re-
rta? Manifeſtum itaque ex his evadit,
iam poſt Ogi tempora extitiſſe in orbe
rrarum gigantes.

Cur autem permiſerit Deus gigan-
s naſci, quamvis ad noſtrum thema
x attinet dicere: tamen quia curioſus
jectator (ut ſic loquar) quærere poſ-
, cauſam ex Auguſtino primum red-
mus: *libro ſuperius citato, cap.* 23.
æſertim quia etiam hinc concludi-
r, vere extitiſſe gigantes. *Voluit au-
m Deus exiſtere gigantes,* inquit Au-
ſtinus, *ut teſtatum relinqueretur,
m pulchritudinem corporum, quam
tura magnitudinem, vireſque carnis,
n eſſe in bonis præcipuis habenda; cum
n minus impiis quam piis contingant.
gantes enim immani ſtatura nihil ad
utem adjutos, probatur ex libri Baruc
apite: Ibi ſunt gigantes à ſeculo, viri
oſi, bellorum periti: Non hos elegit
minus, neque illis viam ſcientiæ de-
: ſed interierunt, quia non ha-
erunt ſapientiam. Alteram cauſam
ſpecialio-*

ſpecialiorem aſſignat liber Iudicum, c
Quare ſcilicet Dominus non à ſtirpe ex
derit iſtos Eccleſiæ Dei hoſtes: Ego, i
quit Deus, non delebo gentes (Cananæ
quas dimiſit Ioſua; ut in ipſis exper
Iſraelem. Et cap. 3: Hæ ſunt generatio
quas reliquas fecit Dominus; ut in eis er
diret Iſraelem & omnes qui non noveru
bella Cananæorũ: quinq; ſatrapas Philiſt
rum, omnemque Cananæum, &c. Ex qu
bus gigantes poſteriorum temporu
productos aſſerimus.

Cum itaque ex dictis conſtet; extiti
ſine dubio priſcis temporibus gigant
ad alteram quæſtionis partem me co
fero: An hi noſtras etiam oras primi,
quo ingreſſu, incoluerint? Ajo ſane, pr
mos Arctoi orbis incolas fuiſſe gigant
cujuſmodi à rebus geſtis arguuntur. I
enim Saxo Grammaticus in præfatio
ſuæ Daniæ argumentatur: *Danica*
vero regionem, inquit, *giganteo quonda*
cultu exercitam, eximiæ magnitudin
ſaxa, veterum buſtis ac ſpecubus affixa, t
ſtantur. Quod ſi quis vi monſtroſa patra
tum ambigat; quorundam montium ex
celſa ſuſpiciat, dicatque, ſi callet, qu
eorum verticibus cautes tantæ grandita
tis invexerit? Inopinabile namque qui v
miraculi hujus æſtimator advertet, u
molem, ſuper plano minime aut difficil

mob

bilem, in tantum montanæ ſublimita- *apicem ſimplex mortalitatis labor aut* *tatus humani roboris conatus extulerit.* ec Saxo: qui nobis de Daniæ hoc eſt, triæ ſuæ primis incolis, ſufficiens au- r fuerit. Sic de Norvvegia & Suecia & ris vicinis, ut quidque antiquiſſimũ, giganteam indolem & naturam ma- me refert: cujus rei exempla ex hiſto- s peti debent, hic tædioſa futura. Nam antiqua omittam: illa nota ſunt, re- nti memoria geſta. De *Doffrone* gigan- montis Norvvegiæ *Doffrafiall* inco- Haraldi Pulcricomi Norvvegiæ Re- s nutritio. De *Dumbone* item Doffro- s ſynchrono: à quo ſinus Boddicus l Bothnicus, olim *Dumbshaff*, dictus : qui naumachia ſolus cum 18 giganti- s confligens, prius ex iis 12 orco tra- dit quam ipſe occumberet. De triginta mul gigantibus, à Dumbonis relictis iis incendio deletis, ad patris necem ndicandam. Recentius adhuc eſt de gantibus aliquot Norvvegiæ, auſpiciis *lai Thryggonis* Norvvegiæ Regis dele- . circa annum Chriſti 995. Recentiſſi- um vero, anno 1338, *Magno Erici filio* orvvegiæ Rege, gigantem 15 cubito- m à quatuor viris occiſum eſſe: ut in nalibus reperitur. Adde, quod provin- quædam, Norvvegiæ ſeu Finnmar-

chiæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

chiæ contermina, *Riſaland*, id eſt, gi-
gantum terra (nam *en Riſe* & *Reſe* gi-
gantem ſignificat) antiquitus dicta;
à qua non longe abeſt *Iotum heimar*, id
eſt, gigantum habitatio. (unde etiam
num *en Iæt* gigas dicitur.) ut nihil
dicam de *Iotumland*: quo nomine
ſtratibus dicebatur olim, quæ hodie
catur *Iytland*; & compluribus etia
Cimbrorum terra ſeu Cherſoneſus,
quoque nomine facto à *Kemper*, id e
gigantibus pugnantibus. De *Nephilh*
mar & *Karnephil* alibi & ab aliis forta
dicendum eſt; ſicut etiam de Gotthis
Gettis (forte quaſi *Iættis*) aliiſque ſim
libus. Quin etiam in Iſlandiam giga
tum pervenere reliquiæ: quorum n
mina, habitationes, facinora, ſatis n
ta & ante oculos. Gigantes igitur cu
hunc orbem noſtrum primi incolu
rint; quæritur, quando aut unde adv
nerint?

Videre eſt autem, pleroſque ſcript
rum hanc quæſtionem, ut ſcopulu
quendam, declinare, aut ad eundẽ, quo
ſuperius dictum, navim allidere. Philip
pus Melanchthon faculam aliquam h
præferre viſus eſt, dicendo: *Cum primo*
rum hominum ſedes in oriente fuerit, co
ſentaneum eſt, inde verſus occidentẽ pr
greſſos eſſe poſteros, nec natos eſſe in ſco
pul

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ſis noſtri maris, ut quidam inepte fa-
lantur. De eo autem progreſſu; quan-
o aut qualis; non ſatis aperte Melan-
thon. Illud igitur eſt quod quæritur.
Statuo itaque, ante diluvium, immo
annum uſque mundi 2500, (ut ſu-
a poſitum eſt,) aut eo diutius, hanc
bis partem inhabitatam incultamque
anſiſſe. Ad quam rem magni mihi
thores; quos producam. Gilb. Gene-
ard. Chronol. lib. 1. *Prima ætas*, inquit,
creatione mundi ad diluvium,) *vi-*
tur transacta intra mundi mediterra-
a, nec vero ad fines Aſiæ, Africæ, Eu-
æ perveniſſe. Bodinus ait, *Moſen uni-*
rſi mundi hiſtoriam ſcripſiſſe (intelli-
habitati) *ad annum mundi* 2450. Et
rum Genebrardus: *Vt fuere generis*
mani primordia in Armenia, Meſopo-
mia, Chaldæa, Syria: ibique ante di-
vium homines duntaxat incoluére: ita
iæ regiones ipſæ poſt diluvium ſunt pri-
um habitatæ. Item adhuc Genebrar-
s: *Ante ter mille annos* (ſcribit au-
n anno Chriſti 1579) *tota fere Euro-*
vacua erat, id eſt, circa annũ mundi
41. id quod de orbe Arctoo maxime,
de reliqua Europa, intelligendum. Sed
re, dixit: non *penitus*: ut gentium
grationes, poſt annum M. 2500 mox
ri incipientes, non tolleret. Tempus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

igitur quo Europa hæc ulterior habita
cœpta ſit , non ad annum mundi 25
aſtringimus:ſed motum illum,quo ge
tes (& in his gigantes Chananæi) lo
& ſedibus ſuis ejectæ ſunt,& novas et
in Europa ſedes quærere coactæ,in hu
annum incidiſſe dicimus; ſicut initic
nobis propoſitum eſt. Europam ve
etiam hinc ſuos incolas accepiſſe, ex a
tiquis autor mihi Procopius, ex Cæ
rea Palæſtinæ ſcriptor oriundus, Iuſ
niani rerum geſtarum collector, cir
annum Dom. 530. Qui ad hoc ide
probandum varios hiſtoriæ Phœnicu
aſſumit ſcriptores. Verba Procopii ha
ſunt; lib. 4 de bello Vandalico,à D.Ch
træo non uno loco citata: ex quibus i
ter alia meam opinionem colligo. *H*
*bræi,*inquit Procopius,*poſtquam ex Æ*
gypto reverterunt, atque in Palæſtinæ
nibus conſtiterunt, Moſes, qui eos in it
nere ducebat, moritur, cui Ieſus Na
filius ſucceſſit; qui & in Palæſtinam p
pulum introduxit, ac virtutem ſupra h
minis naturam longe oſtendens,regione
obtinuit;unde gentes evertens,multas c
vitates facile ſuperavit omnibus inexp
gnabilis viſus.Tunc igitur univerſa reg
maritima,à Sidone uſq; in Ægypti fine
Phœnicia appellata eſt: quibus unus ja
dudum imperitabat: uti omnes teſta

tu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tur, qui antiquam Phœnicum ſcripſere hiſtoriam. Hic populi numeroſi habitavere: Gergeſæi, Iebuſæi, aliique, habentes nomina in Ebræis voluminibus memorata. Qui cum inexpugnabilem conſpicerent advenarum exercitum, patrios fines deſerentes, in Ægyptum vicinam migrarunt; ibique numero ac ſobole creſcentes, cum non ſatis commodum tantæ multitudini locum inveniſſent, in Africam penetravere: Vbi civitates quam plurimas habitantes, omnem cum tractũ uſque ad Herculis columnas tenuerunt, Semiphœnicia lingua & dialecto utentes: oppidumque Tingen, ſitu munitiſſimum, in Numidia ædificarunt: ubi duæ ex lapide albo columnæ, prope magnum fontem conſtitutæ; in quibus Phœnicum lingua literæ inciſæ ſunt ejuſmodi;

Nos ſumus Cananæi, quos fugavit
Ieſus latro.

Ioſua Hebraice ſiquidem Ieſus.

Hæc Procopius. In quam ſententiam etiam Hebræorum hiſtorici à Genebrardo citantur. *Ioſua Cananæos*, inquit, *partim depulit, partim interfecit. Horum reliquiæ traduntur migraſſe in Germaniam, Sclavoniam & regiones vicinas* &c. *In ſeder-Olam*, &c. Item: *Et certè ea ætate, totum Occidentem fuiſſe vacuum; paulatim vero in ejus regiones ve-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

niſſe Orientales populos, apparet ex [...]
bris infuſionibus. Hæc Genebrardus [...]
Bodinus, Method. hiſt. cap.9. *Cana[...]*
ex agro Palæſtino ab Hebræis ejecti [...]
Illyricum & Pannoniam migrarunt, [...]
ſcilicet migrationibus, quas ex Proc[...]
loco ſuperius adducto intelligimus; [...]
Rabbi David Kimchi ad finem Ab[...]
teſtatur.

Hinc annotandum cenſui, Canan[...]
in Africa etiam Auguſtini tempore [...]
iſſe, & nomen ſuum gentile retinu[...]
Is enim in *libr. expoſit. in Epiſtol.* [...]
Roman. ſcribit, Ruſticos Afros, Hip[...]
næ vicinos, ſi interrogarétur, qui eſſe[...]
Punice reſpondiſſe: *Canaani,* &c.

Quare, ut eodem modo conclu[...]
mus, quo exorſi ſumus, abſque du[...]
ſtatuimus, Cananæos ſeſe in Europ[...]
uſq; effudiſſe, atq; ex ea infuſione or[...]
noſtros gigantes, noſtri orbis prim[...]
incolas: ut jam minus mirum ſit, l[...]
ram *p*, Thau Hebræorum correſpond[...]
tem, aliaque Hebrææ linguæ veſti[...]
ut voces integras, (quas quidem n[...]
coacte ex Hebræis fontibus eruunt,) [...]
lingua noſtra veteri relicta eſſe.

Interim tamen non diſſimulandu[...]
etiam alias gentes ſucceſſu tempori[...]
has ſe oras intuliſſe; ut circa annũ mu[...]
di 3938, ſeu ante natum Chriſtum [...]

Aſianorum infuſione, Odino duce
ſta, & ſuperius memorata, conſtat:
ua tamen alia aliqua, ſive Aſiatica-
m, ſive aliarum gentium, immigra-
, forſan prior fuerit; bellum fortaſſe
ojanum ſecuta; poſt annum mundi
72. nam, ut eſt in noſtris antiquitati-
s, comperit, in Arctoam hanc plagam
veniens Odinus, celebrem vigere apud
ſtrates veterum Trojanorum memo-
m: quod tamen pro certo affirmare
n habeo.

Næ tu, inquies, bellus es diſputator;
nanæorum poſteros faciens Euro-
os; quos conſentiens antiquitas Ia-
i genus & poſteros fecit! Ego vero,
iſquis es, mi Lector, Europæi moder-
unde genus duxerint, non quæro, nec
o: Sed, quinam Europam hanc ulte-
rem & orbem Arctoum primi inco-
rint: nempe gigantes, Cananæorum
tibus oriundi. Eos huc, ut ad loca
ntoſa & magis horrida, naturæ
odam impulſu delatos cenſemus;
i corpora robuſtiora gignerentur. Ex
a naturæ inclinatione Græcus vates
m Gigantem φηρσὶν ὀρεσκῴοισιν,
nticolis vel montanis aſſimulat. Et
antes, quos noſtræ antiquitates in
ctoa plaga plurimos commemorant,
nes fere monticolæ fuerunt. Iam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

quin etiam humaniores aliquot popu
& ipſis gigantibus numeroſiores, h
oras ſubinde intrarint & noſtrũ orbe
coloniis impleverint, non negamus: In
affirmavimus modo, de Odino & re
quis Aſiaticis: qui in Suecia ſubſiſten
ſedes poſuit in *Sigthiur;* ubi civita
quoddam ſimulachrum formare viſ
eſt, ad morem veterum Trojanoru
(quorum nomen celebre vigere comp
rit, ut diximus:) non ſecus ac olim Ca
mus, in Bœotiam veniens: novas Th
bas in Ægyptiacarum Thebarum m
moriam condidiſſe legitur. Odinus iſt
omnes veteres incolas magię excellent
in ſui admirationem rapiens, poſt fa
cœpit in Deorum numero coli: cu
prius adhuc ſuperſtes, inter alias terr
Septemtrionaliores etiam Norvvegian
inter Nori poſteros ſublata monarch
diſtributam, ſubegiſſet; eamque filio Sa
mingoo ſeu Hemingo addixiſſet. Ab ho
Odino poſteriores Norvvegi, & vicina
rum Gentium reges aliquot, genus av
bant ducere: (cum tamen etiam ab ipſ
Noro ducerent:) utpote ipſe Pulcrico
mus, poſt Norum & iſtum Heminguı
primus, hoc eſt, tertius Monarchi
Norvvegicæ reſtaurator, ſuam ab Odi
no uſque Genealogiam per multos retr
atavos contexi, & à Rythmiſta ſibi fa

miliar

niliari, Theodolpho *Frodo*, carmine ernaculo celebrari curavit. Rythmos tos *Inglingatal* vocabant : quod ab Inone (cujus poſteri *Inglingar*) Odini fio initium ſumerent, Idem fecit *Haquius* cognomento *Dives*, ſuos majores b Hemingo illo Odini filio numerans, vindi Scaldpilleri opera, inſignis Rythhiſtæ; qui Rythmi dicti *baleygiatall*, eo uod ipſius majores Halogienſem proinciam poſſediſſent.

His, & forſan (ut dixi) aliis populis, nte Odinianam immigrationem acceentibus, procedente ſeculo, genus illud igantum, Deo ſic providente, extinum ac velut à ſtirpe exciſum tandem ſſe, optimo harum regionum fato, exerti ſumus.

Interim ſi qui hodie ſint, qui majores genus ſuum inde à gigantibus uſque umerent; id quod Genebardus Germanis opprobrio vertit, (Cananæorum ropaginem appellans: *lib. 1. Chronol.*) dio magis religionis Germanorum, uam imperitia: eoſdem, inquam, ſi qui iá ſint in his noſtris oris, bono nihiloinus eſſe animo jubemus: cumque poſtolo meminiſſe; Quod in Chriſto on ſit Iudæus, neque Græcus, neque arbarus, ſed nova creatura. VndeMarnus Borrhaus nervoſe in Geneſin: *In*

Semo igitur & Iapeto multos, quos D
oderit, invenias: & in Chamo, quos am
ut verum ſit illud Eſaiæ 19: Benedic
populus meus Ægyptus: & opus manu
mearum Aſſur, (poſteritas Chami:)
hæreditas mea Iſrael. Quocirca, in qu
cunque gente, qui timet Dominum, is a
ceptus eſt illi. Secus vero diſputant
aut malitiam produnt, aut inertem i
norantiam, quod ſacras literas ne à pri
quidem, ut dicitur, limine ſalutarint.

Sed vide quo me linguæ Norvvegic
origo abripuerit: de qua cum eſſet pri
cipalis quæſtio; hæc de gentis origine n
ceſſario movenda erant. Itaque, ut
dictis conſtat, in Norvvegia veteri du
quaſi gentes cernimus: (ut reliquas t
ceam; de quibus incerti ſumus:) Alt
ram ſane Odino longe antiquiorem: a
teram hoc duce eodem tranſlatam. C
terum antiquior illa an eam habue
linguam, quæ poſtea Norvvegica dic
eſt; an vero ex immigratione Aſian
rum, eorundemque linguæ cum vete
illa miſtione, nata ſit lingua Norvveg
ca, non ſatis dicere habeo. Quanqua
in hanc poſteriorem partem facilius d
clinavero: aliarum gentium exemplo
edoctus. Plerumque enim ex gentiu
confuſione, linguarum confuſione
ſequi videmus: Quod de Angloru

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Britanniam, & Saxonum in Belgi-
m,deductis à Carolo Magno coloniis,
emque Gallorum in Saxoniam, Bodi-
us affirmat: linguarum ſcilicet varie-
tem peperiſſe: Et Tuſcorum colo-
as ex Italia pulſas, Gallorumque, qui
Germaniam deſertam migrarunt,
rtium loquendi genus ab utriſque di-
rſum conflaviſſe. Quod igitur lite-
m Hebræam, poteſtate, ſi non figu-
; quod voces multas Hebræos fontes
pientes, habeat lingua Norvvegica; id
imis incolis debebitur: Quod vero
ermani veteres, quod Angli aut aliæ
tiones, ſua quædam in eadem lingua
noſcant: id recentiori populorum
fuſioni, ſive uni, de qua conſtat,
e pluribus, acceptum referatur. Nec
im ſubito, ſed pedetentim, has
rras intravit Odinus, in Germania
ius & vicinis terris ſubſiſtens. Ex
a mixtione ſi nata eſt lingua Norvve-
a; bene antiqua ſit oportet hæc
lectus, reliquorum populorum re-
ctu, quibus lingua ſubinde breviſſi-
s ſpaciis mutata eſt: cum de nulla
ium infuſione poſt Odinum in Nor-
egiam conſtet. Sed quicquid tamen
tuatur in hac Norvvegica ſeu Iſlan-
a, veſtigia antiquæ linguæ Gothi-
, forte an Iötica, id eſt, gigantea,

Aa 5 maxi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

maxime eſſe adhuc reliqua, certi-
mum eſt.

CAP. VI.

De moribus ſeu communi vivendi ratione.

SEd de lingua ex noſtro inſtituto ſat.
Mores & reliquam vivendi ratione
requiris? Poſſem uno verbo ex veteru
Norvvegorum moribus reſpondere. S
propius attingam; & quædam de ge
tium moribus altius repetendo, cu
noſtris conferam.

Tota ſane vivendi conſuetudo ve
rum Iſlandorum ad ſummam videt
frugalitatē comparata: In qua primu
habitationes ſeu ædificia; deinde vict
& veſtitus ratio; tum reliqua vi
communis exercitia, breviſſime atti
genda:

Nam primum quod ad habitation
attinet; primam & antiquiſſimam h
bitandi rationem ſecuti ſunt Iſland
Nempe non per urbes & oppida; ſe
quod de ſui temporis Germanis ait T
citus, colebāt diſcreti, ut campus, ut fo
ut nemus, ut collis aut vallis, littus v
ſinus maris placuit: Non ſolum prim
vi mundi exemplum hic imitati; ſ
etiam ætatis poſterioris: Vt Attica p
pagos, Laconica initio, ut tradunt, ſpa
ſin

n, hinc illinc habitabatur; non con-
nctim, aut per urbes: & ut Taciti tem-
re, circa annum Chriſti 120, nec cæ-
entorum nec tegularum apud Ger-
anos uſus; (unde quivis de orbe ma-
i Arctoo judicium faciat:) Ita neque
oſtea apud Iſlandos; ſed domus ſuas
ho & ceſpite conſtruebant, opere qui-
n nec momentaneo, nec in ſpeciem
iormi; parietes alias ſolo ceſpite, alias
o rudi, ceſpite pro cæmento adhibito,
bant: quos poſtea interius, opere co-
ato, ut & contignationem ipſam,
nveſtiebant; præcipue in notabiliori-
t ædificiis. Atque ſic tectum cum pa-
ribus ante maturum ſenium, grami-
viridi exterius quotannis enaſcente,
ſpitem namque vivum in tecto &
ietibus intellige,) conſpiciendum
t. In tecto feneſtræ fiebant, raro in
iete; & tecto quidem minus arduo;
uſmodi fuiſſe fertur apud Orientales
orum conſtitutio. Ligna incolis ſup-
ebant, ad littus maris undarum allu-
ne ejecta: mirando procurationis di-
æ teſtimonio: cum ſylvæ domeſticæ,
ullæ tantum, uti exiſtimo, feraces,
is ædificiis non ſufficerent: quæ ta-
n etiam magno fuere ſubſidio, cum
quæ incolæ, quoties volebant, ex vi-
Norvvegia, & fortaſſe etiam Gron-
landia,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

landia, petebant: utroque enim navi-
gationes annuas longo tempore Iſland
habuere. Villarum itaque domus in ſu
fundo quilibet contiguas fere habebat
præter armentorum ſtabula, aliquant
intervallo ab ipſis penatibus plerunqu
ſita: item igniaria quædam non pror
ſus contigua, ad ignis periculum vitan
dum: fortaſſe etiam penuaria quædam
quæ ſolitaria auram & ſiccantes vento
melius imbiberent.

Focos alebant alii ſylvis domeſticis
alii ceſpite bituminoſo,(ut mihi quiden
videtur H. Iunius appoſite vocare.) Cu
jus apud nos duo genera: unum moll
& fungoſum, ſub ipſa terræ ſuperfici
naſcens; nobis *Suordur:* alterum den
ſius, eoque gravius: quod forſan gleban
foſſilem ex eodem Iunio rite dixerimu
eo quod, terra alte defoſſà, ex fodini
profundis eruatur. Vtrumque auten
ceſpitis genus (hoc vero multo magis
ſole & vento coquatur prius oportet
quam ad urendum idoneum fiat. Ho
poſterius nobis, ut & Germanis quibu
dam, *torf.* Cujus inventor perhibetu
in Orcadibus Dux quidam Orcadenſis
Einarus Raungvaldi Ducis Norvvegic
de Mære filius, tempore Pulcricomi Nor
vvegiæ Regis; qui idcirco *Torffeinaru*
dictus eſt. Habuit ille fratrem *Rolfuonem*
quem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

uem Crantzius *Rollonem* appellat; qui
artem Galliarum, Normanniam poſt-
a à Normannis ſeu Norvvegis dictam,
ccupabat. Sunt autem & alia foci &
gnis Iſlandorum nutrimenta, ſed mi-
us vulgaria. Quanquam igitur judica-
t Plinius miſeras gentes, quæ terram
am urerent: nos contra eo nos felicio-
es ducimus, Deiq; beneficium hic & ali-
gi agnoſcimus, quibus fomes igniarius
cremandi materia non magno con-
et; qua re ad frigoris intemperiem ar-
ndam, præter alios uſus ſatis notos,
colæ ſumme indigebant; præſertim
yemalibus temporibus, quibus hypo-
uſtá & fornaces in uſu, ſaxo & petris
ongeſtæ, per quas flamma facile erum-
eret; quæ quamprimum ignis vi peni-
is eſſent excalfactæ, cumque jam de-
maſſet hypocauſtum, frigida camini
xis candentibus aſpergebatur; quo pa-
o calor ſeſe per univerſam domum ef-
aciter diffundere ſolet; qui ſic etiam
riete & tecto cæſpititio optime cõſer-
tur. Memini autem, me balnea pu-
ica excalfaciendi ſimilem rationem
pud extraneos alicubi obſervare. Præ-
r hypocauſta autem, domus alias aliis
ibus deputatas habebant; ut cubile,
naculum, & alias complures.

Fuitque hæc communis ædificandi

ratio

ratio & modus ad frugalitatem, n
oſtentationem & oculorum delici
comparatus, & neſcio quid cum lau
tiſſima Spartanorũ conſuetudine co
mune habens: quorum inſtitutum ref
tur, ut domus non niſi ſerra & ſec
extruerentur. Quod ſi quis tecta & p
rietes cæſpititios Iſlandis, ut vile qu
dam & contemptibile & nihil antic
referentes, objiciat, aut, ut fieri ſol
etiam exprobret, is Flavum Vopiſcu
legat, de tribunali ſeu ſuggeſto cæſpi
tio, itemque de centum uno loco a
cæſpititiis Cæſarem. Sin autem foro, i
mo etiam ſacris, non indigni antiqu
viſi cæſpites, neque ſane nos eorunde
merito pudere aut debet, aut poteſt. S
ne videantur Iſlandi mera inopia, a
etiam inſcitia, rudibus ædificiis & pa
pere tecto uſi: domus quaſdam comm
morare poſſum CXXVI pedum longitu
dine; quaſdam CXXXV; ut ſupra de In
gulſi ædificiis retulimus: quaſdam au
tem CXX pedum longitudine, & LX l
titudine; de quibus poſtea: quaſda
etiam, quarum laquearia contignatio
& parietum inveſtituræ ligneæ, ar
ſculptæ, vetuſtas rerum geſtarum hiſt
rias retulerint. Habitationes itaque ſua
in hunc modum extructas, ſpaciis qu
buſdam campi fertilioribus ad culturan
deſti

ſtinatis includebant: quæ ſpacia dein-
, aggere congeſto, ad armenta arcen-
, indefeſſo labore cingebant. Paſcua
hęc ſatis vaſta, cuilibet fundo aſſigna-
ſunt, certis limitibus ſeu clauſuris, de
ibus cap. 8, alia ab aliis diſtincta. Fun-
s autẽ ſeu habitatio quælibet à primis
nditoribus nomen plerumque acce-
:interdum etiam aliunde, ſicut mon-
, flumina; ut ſuperius monitum: ut
c ratione primos incolas ἐπωνύμους
a loca vel ſolis nominibus apud om-
m poſteritatem loquerentur.
Ab ædificiis ad agri & terrę culturam
victualia procedo: quæ primis incolis
qua ex parte pene ſucceſſit ad fruges
idem comparandas: ſed neſcio an
ne ubique. Interim tamen *Hiorleifus*
ſupra commemoratus ſervos agri-
tura exercuit: & *Gunnerus* quidam
Lidarenda, ſementem faciens, ab ini-
co gena vulneratur: & ſimiliter *Ho-
ulldus Huit arnes gode*, faciendo ſe-
nte occupatus, occiditur. Hinc ab
is quorundã locorum nomina pro-
a. Hinc lex de frumento poſt meſſem
ngerendo, vehendo. (ubi de ſervitu-
us, quas prædiales juris conſulti vo-
t.) Quæ omnia aperta ſunt apud
mos Iſlandos agriculturæ veſtigia.
od etiam in hunc fere diem à non-
nullis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

nullis Meridionalis Iſlandiæ colonis t
tatum audio: ſed ſolo & cœlo à prin
illa bonitate poſt tot ſæcula minus r
ſpondentibus cum fœnore: Forta
etiam agricolarum cura minus ſolers
cauſa eſt; poſtquam frumentum adve
titium magis in uſu eſſe cœpit.

Et quia agricultura illa ad fruges
farra initio aut non omnibus uſitata
aut minus frugifera viſa eſt; mox pec
liaris agri colēdi ratio nata eſt: qua can
pos ſeu ſpacia illa, quæ ipſos include
dicebam ſuo ambitu, fimo ſtercoraban
præſertim bubulo, ad fœni præſtanti
ſimi ſectionem: quo armenta, ac in pr
mis vaccas, uberioris lactis gratia, com
modiſſime paſcerent. Quæ quidem agri
cultura etiamnum retinetur: & ſolan
fere coloni mediterranei magis exer
cent: cum maritimi ex piſcatione ma
gis vivant; quo etiam remotiores il
ſive mediterranei famulos quotanni
piſcatum ablegant. Vtrumque igitu
æquor, ſalum dico & ſolum, ad vitę ſub
ſidia, Iſlandis ſuo quodam modo aran
dum fuit. Quibus præterea victua
lium loco abunde ſuppetebant oves
boves, ſues, hœdi: tum piſces varii ge
neris, præter marinos, ex fluminibus
lacubus, ac rivis paſſim obviis; unde
tanquam è naſſa quadam petere licuit

præci

ræcipue iſto ſeculo : adhæc lac , & la-
icinia , cum butyri ex armentorum
rege perquam grata copia : præterea
ves magno numero : alias cicures ; ut
allinæ & anſeres domeſtici aut alterius
eneris volucres ſub dio agentes; etiam
montanis locis ſolivagæ quas poſſeſ-
ores in pedibus ſignabant,ut ſuam qui-
bet facilius repeteret : alias quidem
on cicures; quas certis dolis capiebant;
anſeres & anates pratenſes, perdices,
gni; & marinæ quamplurimæ , qua-
um nomina nec teneo , nec proprieta-
s. Vtriuſque autem generis aves, cicu-
s & non cicures, aut ova , aut ſeipſas,
t utrumque in hominum uſus exhi-
bant.

Præter potum nativum ſeu ſerum la-
is expreſſum (cujus hic tanto melio-
copia, quanto lac præſtantius : adeo
decunx aquæ cum uncia ſeri miſtus,
porem penitus non obtundat ; quin
rum magis quam aquam ſapiat:etiam
olentam coquebant , favo mellis aut
ua mulſa interdum adhibitis : Inter-
um etiam liquore ex baccis quibuſdam
c naſcentibus. Sed & cereales liquores
exteris importabant veteres Islandi ;
& farra & res alias: ſiquidem propriis
vigiis inſtructi erant ; quibus pro lu-
o Daniam , Norvvegiam , Sueciam ,

Scotiam, Saxoniam, Anglias & Irl..
diam quotannis inviſebant. Itaque
xus & gulæ irritamenta non defu
quidem noſtris Islandis, hinc intelli
tur: quibus tamen omnibus aliter uſ
ſatis conſtat; hoc eſt, ex naturæ, n
gulæ aut voluptatis præſcripto. Qu
quod de ſua menſa dixiſſe Epaminc
dam ferunt: *Tale prandium non eſſe c*
pax proditionis: id, vel quid ſimile,
noſtra menſa merito forſan uſurpav
ro: Gulæ ſcilicet irritamentis carente
(non quod haberi non potuerint; t
jam dictum; ſed quod adhibita non fu
rint) invidia (ex qua proditio) quoq
caruiſſe; interim ſufficiente victus ſal
bris copia nequaquam aſpernandam.

Nihilominus tamen honeſtis conv
viis & conſeſſibus minime carebant n
ſtri veteres: & quidem ſine forditie: ſi
convivarum numerum, ſive exhibitc
rum conviviorum tempus ſpectemu
Etenim *Theodorus* & *Thorvaldus* fr
tres, Borealis Islandiæ cives in *Hiallt*
dal, patri ſuo *Hiallta* juſta ſolventes
convivium 1200 capitum exhibuerun
dies integros XIV; potioris notæ viri
munere aliquo ornatis. Et Occidenta
lis Islandiæ incola, *Olaus* cognoment
Pa, cum fratribus duobus ſumptus fe
cit 900 virorum convivantium, etian
a

diem uſque decimum quartum; vi-
primoribus non indonatis dimiſſis.
hæc quidem convivia, (cujuſmodi
fra plura commemorantur,) privatis
mptibus exhibita ſunt, ſine notabili
familiaris detrimento. Iſta vero vi-
ualium tam benigna copia, & inge-
um gentis tam liberale & à ſorditie
enum, ſummam in hac natione, ſi
a alia, hoſpitalitatem, etiam in pe-
grinos, gignebat: quæ, in Islandiæ
udibus non poſtrema, hoc brevi elo-
o ſit contenta.

Quod ad reliquam victus rationem
tinet: illud Plutarchi, ſupra poſitam
curgi legem de ædificiis exponentis,
nvenienter expediet: Comparatum
mpe fuiſſe ædificio lectum; lecto ve-
em; huic reliquum cultum & orna-
m. Luxu ſcilicet & levitate, tum ma-
me faſtu & ſuperbia, remotis. Cui ni-
derogabat, quamvis procedẽte tem-
ore unus aut alter extraneorum veſti-
m importabat: Nam vulgo, & de
ore gentis panno Islandico veſtieban-
r: Sin minus; id ut novum quiddam
notarunt hiſtoriæ. Nil itaque veriti
nt noſtrates levia ingenia, circa cul-
m corporis & veſtitum ſolicita: ut nec
geſilaus Lacedæmoniorum Rex Ægy-
ios, à quibus ob vilem veſtem deriſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

eſt. Interim vero ditiores, panni ext-
nei, & quidem optimi, nunc palliu
nunc tunicam aut togam adjungeba
non indecore; cum id, tempus aut a
circũſtantiæ poſtulare viderentur. Na
& carbaſus, & veſtis linea, (ad mul
rum pepla in primis) & canabina v
ſtis, cum reliquis extraneorum m
cimoniis, quæ tamen hodierno fu
carebant, importabantur. In quib
emendis & utendis cum ſequens æt
à veteri illa frugalitate degeneraret, l
de præſcripto veſtitu lata eſt;(quæ etia
hodie obtinet nomine tenus:) N
ſecus, ac ſapientiſſimus Lycurgus ſu
veſtium non tantum precium, ſed fo
mam modumque præſcripſit: Quan
vis noſtri non ita ſtricte id ſervarin
Nam argento uſi ſunt & auro: ſed pa
cius. Monetam Islandis non uſitata
reperio: veteribus, inquam, illis: ſe
argentum ſtatera appenſum eſt: Me
cium autem commutatio frequens. A
hæc annuli aurei: & armillæ: utrum
que in mnemoſynis frequens: à ſupe
rioribus ad privatos: vel ab amico a
amicum. Nec de habitationis aut vi
ctus ratione plura: Non enim τὴν οἰ
κονομικὴν aut διαιτητικὴν magis e
profeſſo, multo minus rem obſonato
riam aut coquinariam hic tractamus

Nam

Nam, ut titulus oſtendit, Rem publicã,
on privatam, propoſuimus.

Præter autem communem victus & abitandi rationem, etiam exercitioum quorundam publicorum, initio uinti hujus capitis, mentionem feci. a ſunt vel ſeria, vel ludicra. Seria ſunt, in uibus victoriç contentione animi incaſcebãt: extra tamen furorẽ & excãdeentiã. Talia ſũt palęſtra & ἱππομαχία. palæſtra viri, ac juvenes, experiendi oboris gratia, etiam nudi colluctabanır: Quæ conſuetudo Spartanorum fuit: ſi quod noſtri pube tenus tantum ſeſe udarint; illud ſcilicet ex Olympiacis rtaminibus mutuati, ne ſubligacula xuerent. Nec unctionis apud noſtrates mentio, ut apud Spartanos. Durat hus conſuetudinis à majoribus acceptæ iamnum ſpecimen aliquod. Ad palæram etiam alia gymnica exercitia refe: ut pilæ, & jaculandi certamen. Pila ıtem non ſcortea nec lanea, nec toento floccisve infarcta; ſed vel lignea, l durioris alicujus materiæ, intelligen eſt: Ea enim ſæpius vulnera inflicta nt peſſima. Pilam namque niſi colſor manu comprehenderet, à vulneaut etiam verbere ipſi metuendum it, ſi caput vel faciem fortiter impaa feriiſſet. Nec enim nullo periculo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

certare volebant. Iaculatores aut ſagitt
aut funda Baleari ſe exercebāt: aut etia
haſta velitari, ſeu jaculis: quibus n
minus quam ſagitta, quod vellent, co
figebant. Ad quam artem lacertorū r
bur plurimū contulerat. Ἱπ πομαχί
appellare viſum eſt ludorum genus q
noſtrates equos generoſiſſimos feroc
ſima pugna inter ſe committebant: *H*
ſtapyng : *Heſtavvyg*: unde alii victi ab
bant, alii occiſi non abibant. Inſtig
bantur autem quilibet à ſuo domin
vel ductore, & agebantur loris vel b
cillis, quo acriorem pugnam cieren
Nec alia in his ludis virorum opera fui
id quod tamen ſumma animi intentic
ne agebant; adeo ut ſiquis hic dolo a
mala fraude uteretur, aliave extraord
naria injuria, ſæpe ad arma concurſu
fit, ſed id præter morem & intentione
ludorum. Quamvis autem non facil
conjicio, quis finis huic certamini pr
poſitus fuerit alius, quàm victoriæ for
ſan propoſitum præmium: originem ta
men, ut reliqua gymnica, à Græcorun
ludis traxiſſe videtur; quos ipſi πολεμι
ςήρια & ἱπποδρόμια nuncupavere A
thenis, in honorem Theſei inſtitutos
(quanquā illic curſu potiſſimum equo
ſum certatum intelligatur:) vel forſa
à Ro

Romanorum ludis Circenſibus quos
Equiria appellatos, & in Martis hono-
rem inventos fuiſſe, conſtat; & in qui-
bus equos pecuniam ſive præmium me-
ruiſſe (ſive curſu, ſive pugna) ex Plinio
diſcimus. Ludicra exercitia, in quibus
animi relaxatio magis ſpectabatur, quã
roboris experimentum, ſaltationes fue-
runt muſicæ, ut ſtaticuli & orbis ſalta-
torius. Staticulos voco ſaltationem ad
atos muſicos concentus; quæ carmen
vel cantilenam quaſi præceptum ſaltan-
di adhibet. Præcinit autem unus: duo
pluresve paulo ſuccinunt: reliqui ad nu-
merum ſeu rhythmum ſaltant. Orbis
ſaltatorius viris & fæminis alternatim
incedentibus conſtabat, & quodammo-
do interſectis & diviſis. Videtur utrum-
que ſaltationis genus, ſaltationis Græ-
corum ſimulachrum aliquod referre: &
quidem orbis ſaltatorius ὅρμῳ Lacedæ-
moniorum non abſimilis: niſi forte
in hac re: quod hic ſinguli ordine
cantilenam aliquam cantant per certas
pauſas, dimidiis verſibus (qui à choro
reliquo, una voce canendo repetuntur)
conſtantes: ad finem ſingulorum ver-
ſuum, principio vel fine primi verſus
reduplicatione quadam (aliquandò
etiam ſine ea) intercalato. Si plura ſal-
tationum genera quis numerare velit;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

huc tamen referri commode poſſun
Dico autem ingenuas tantum. Lu
crorum etiam puerilium plura ſpeci
na apud noſtrates reperiuntur; ut oſc
lationes, cindaliſmi, aſcoliaſmi, apo
draſcindæ, myindæ, baſilindæ, chytri
dæ, dielcyſtindæ, epoſtraciſmi, &c.
jam hoc caput de moribus ſeu commu
ni vivendi ratione Iſlandorum abſolvi
ſe videor: Nam quæ fori aut ſacroru
propria ſunt, ſpecialius tradentur. Hæ
inquam, de victus ratione veterum illo
rum: Ad quam, quantum ejus fieri po
teſt, horum temporum conſuetudo ac
commodata eſt.

CAP. VII.

Forma Reipublicæ Iſlandorum: & ſimul de eorundem Religione Ethnica.

GEntem Iſlandicam à ſubjecto loco & quibuſdam adjunctis hactenus deſcripſimus: ad quæ ſimul efficiens & materia quaſi concurrebant. Sequitur ejuſdem forma Reipublicæ & conſtitutio: ex qua demum patebit, an audacter nimis vel abuſive reipublicæ & civitatis appellationem hoc loco adhibeamus, eo quod urbes non habeant Iſlandi. Quibus pro me reſpondebit Io. Bodinus, *Method. hiſt. cap.6. Familia,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ia, inquit, *tres perſonas: collegium, quinque eodem imperio domeſtico contentas complectitur. Reſpublica autem ex pluribus conflata familiis* (aut collegiis) *etiamſi locis ac ſedibus à ſe invicem divelluntur; modo ſint in unius imperii tutela, ſive unus imperet omnibus, ſive ſingulis univerſi, ſive pauci univerſis.* Item: *Non refert,* (ſcilicet ad conſtitutionem Reipublicæ,) *utrum eodem loco coëant familiæ, an locis ac ſedibus ſejungantur: Non aliter atque familia dicitur eadem, tametſi paterfamilias ſeorſim à liberis & ſervis, aut hi à ſe invicem, locorum intervallis diſtant: modo patrisfamilias legitimo & moderato imperio conjungantur. Moderatum dixi, quia hoc maxime differt familia à Republica, quod hæc ſummum & publicum, illa moderatum & privatū imperium habet.* Ex his tandem rotundam Reipublicæ definitionem infert: præmiſſa antea variarum de hac re ſententiarum confutatione. *Ex quo,* inquit, *illud efficitur; ut Reſpublica nihil aliud ſit, quam familiarum aut collegiorum ſub unum & idem imperium ſubjecta multitudo. Hæc ex Neratio, Vlpiano, & Apuleio aliiſque compluribus:* inquit Bodinus. Talis vero cum ſit hæc hominum ſocietas in Iſlandia coacta, (ut ex ſequentibus erit manifeſtum;) nos eam Rei-

publicæ nomine fraudare noluimus:
neque civitatis; (quæ non ſolum eode
imperio, ſed jure quoque ſeu legibu
eiſdem, rectiſſime ab eodem Bodino de-
finitur;) quum id pariter Iſlandoru
Reipublicæ conveniat. Sic Cæſar Helve-
tiam totam, unam civitatem appellavi
Omnis, inquit, *civitas Helvetiæ, in qua-*
tuor pagos diviſa eſt. Sic Cicero Tuſcu-
lum municipium Romana civitate con-
tineri dixit. Sic Cenſorinus apud Ap-
pianum Carthaginenſium legatis re-
ſpondit; ſe urbem Carthaginis deletu-
rum: civitatem vero Carthaginis non
deleturum. Sed audi Antonini Impera-
toris legem, qui omnes homines libe-
ros, monarchiæ Romanæ finibus com-
prehenſos, cives Romanos eſſe juſſit.
Non eſt igitur mœnibus eiſdem & area
definienda civitas. Sed poſtquam ad has
me grammaticationes (ut ſic loquar) le-
ctorum quorundam difficile adegit pa-
latum, ad rem revertamur. Itaque apud
noſtrates, cum viri boni & prudentes
popularium ſuorum cœtus in juſtam
gentis multitudinem excreſcere cerne-
rent; de aliqua Reipublicæ forma, qua
promiſcuum vulgus in officio contine-
retur, mature cogitare cœperunt, τῆς
ἀναρχίας ἀνομίας καὶ τῆς ὀχλοκρατίας

incom-

commoda facile expendentes. Quod ſorum conſilium ad annum à primo greſſu ſexageſimum (quouſque ſcilicet colarum & habitationum numerus uctus eſt) non equidem adſtringo: cum e legibus ante ſexennium uſitatis ex nnalibus conſtet, circa annum nempe omini 928.

Primus ſtatus Reipublicæ Iſlandicæ *Ariſtocratia* fuit. In qua quidem primum civitatis Iſlandicæ partitio: tum munerum publicorum diſtinctio: tero legum conſtitutio: quarto Religiois mutatio, conſideranda veniunt. Regionis forma initio cum rebus civilius ob commune ſubjectum (ſacrorum empe & fori locum eundem, eoſdemue antiſtites) mixta.

Ariſtocratiam igitur ſeu optimatum tatum condituri Iſlandi, (cum terra parſim, non conjunctim habitaretur:) ivitatem ſuam primo in quartas ſeu etrades, à mundi cardinibus principaibus denominatas, & ſupra poſitis terminis diſtinctas, (qualis etiam fuit ipius inſulæ partitio geographica ſuperius, *ad finem capitis* 1,) Borealem, Orientalem, Auſtralem, Occidentalem, pariti ſunt. Quartas rurſus in tertias: niſi Borealem: hæc enim, utpote reliquis amplior, in quartas tributa eſt. Tertias

vero

vero iſtas iterum in ſuas partes ſubdiv
debãt:alias quidem decimas: alias pau
aliter. Quibus cum nomen convenie
non invenirem, vernaculum retinu
quod illis eſt *hreppar:* nos *reppas* (quibu
etiam à ῥέπω etymon non inconve
niens) fingamus. Prima enim hic era
publico munere fungentium ἀῤῥεψί
ſive ἰσοῤῥοπία. Æquitas enim ſeu ſenten
tiæ & judicii atque animorum æquili
brium, in reliquo magiſtratu ſervan
dum, merito hic incipere debuit. Niſ
quis hic ad *Reeb*, id eſt, funes, quibus di
viſio fiebat, reſpectum eſſe maluerit, de
more etiam ipſorum Hebræorum anti
quiſſimo.

Reppa quælibet regulariter ad minimum XX (nam ſæpe plures) colonos continebat, certo rei familiaris augmẽto definitos: infra quod non licuit tenuioribus *reppis* accenſeri; ditioribus licuit.

Porro in ſingulis tertiis, ut & Borealis quartæ quartis, quas olim (*pyng*; hodie etiam *ſyſlu*, *herad*) præfecturas appellabant, tria loca inſigniora deſignabant, foro ſacrata & judiciis. Præterea etiam ſacris Ethnicis dicata: illis *hoff*: nobis lararia & delubre. Lararium quodlibet pro ratione hujus terræ magnifice extructum erat. Quorum duo leguntur fuiſſe 120 pedum longa: Vnum in

præfe-

æfectura *Watzdal*, Iſlandiæ Borealis: terum in *Kialarnes*, meridionalis andię: & hoc quidem pedes latum 60. ngula adhæc lararia fanum in ſacelli orem ſibi adjunctum habebant. hic cus ſacratiſſimus: hic idola & dii ma- facti in ſuppedaneo ſeu ara quadam nſiſtebant; quos circum pecudes iiſ- m mactandę diſponebantur. Deorum tem princeps & medius Iuppiter; s *Thor.* à quo Septentrionalia hæc re- a diem Iovis *Thorsdagh* etiamnum ligetant. Huic reliqui Dii collatera- ; quorum nec numerum certum ac- i, nec nomina. In veteri tamen ju- nenti formula (cujus poſtea erit entio) tres præter Thorum nomine tantur: *Freyr*, *Niordur*, *As*. Quorum tium, nempe *As*, exiſtimo eſſe *Odinum* um famoſum,. inter Divos Ethnicos n poſtremum habitum; (cujus ſupra emini:) dictum *As* ſynecdochice, odis Aſianorum huc in Septentrio- m migrantium princeps fuerit: ſingu- iter namque *As*, at multitudinis nu- ero *Aeſar* vel *Aeſer* dici cœperunt. c *Odinus*, ut dictum antea, ob inſi- em magiæ diabolicæ peritiam, qua vinitatem, ut *Machomet* alter adfecta- t, poſt obitum in Deorum numerum atus eſt. à quo hodie dies Mercurii

Odens-

Oldensdagur, Odini dies. unde forta
Odinum Mercurium, ut *Thorum* Iove
non male appellavero : *Odinum* tam
Martis loco colebant veteres : & be
cæſos *Odino* mactari dicebant. Odi
autem ſocii ſive filii fuerunt *Freyr*
Niordur : iiſdem artibus, quibus pat
aut princeps *Odinus*, Divinitatis opini
nem adepti. Monui autem ſuperius,
plaga maxime Arctoa Reges poſt fa
pro Diis cultos eſſe, *cap.* 4. Sed horu
cultus ad Iſlandos non pervenit : quo
circa de illis hoc loco nihil.

Ante Deorum illud ſuppedaneum, i
prædictis fanis ſitum, ara extructa ſta
bat, ferro ſuperne inveſtita; ne igni, qu
ibi perennis eſſe debuit, læderetur. In ar
etiam lebes ſeu æneum vaſculum repo
ſitum erat, quo hoſtiarum ſanguis exci
peretur; adjuncta luſtrica, & aſpergillo
ad victimarum cruorem aſtantibus a
pergendum. In ara præterea annulu
aſſervabatur argẽteus (vel ex orichalco
unciarum xx, quem forenſi aliquo mu
nere fungentes, jusjurandum jam præ
ſtituri, victimarum illinitum cruore re
ligioſe inter jurandum contrectabant.
Ad victimas ut plurimum quadrupedes
deſtinabantur, in ſacrificantium epulas
convertendæ. Quamvis interim (do-
lendum) comperiam, cæcos Ethnicos
victi-

ctimis humanis etiam uſos loco præ-
cto *Kialarnes:* ubi pro lararii foribus
teus profundiſſimus, in quem victi-
æ humanæ demergebantur: qui pu-
us à ſacrificio *Blotkellda* dictus eſt.
mque in Iſlandia Occidentali, provin-
Thornes thing, erat in medio fori cir-
is, in quem homines Diis ad immolan-
m deputati colligebantur: qui ad ſa-
m prægrande ibidem poſitum colliſi
cabantur. Cujus rei indignitaté ſaxum
d fertur colore ſanguinolento nullo
bre abluto multis poſt ſeculis retuliſ-
Cæterum illa immanitas, illæ Satur-
hoſtiæ, haud diu duraſſe apud Iſlan-
s videntur: & ſane, nec alibi uſitata,
am duobus locis aſſignatis. Imo nec
s provinciæ incolis omnibus, ubi
ercita eſt. Nam de *Hiorleifo, Ingulphi*
ra commemorati ſocio, traditur,
od cultus idolorum penitus fuerit
erſatus. *Helgo* etiam, cognomento
la, Baronibus Norvvegicis oriundus,
alarneſenſis Provinciæ incola, Eth-
cæ religioni parum favit: Irlandum
mque hominem Chriſtianum exulem
viciniam recepit, *Ornulfum* nomine,
m ſuis familiis: nec recepit ſolum, ſed
ædem *Divo Columbo* ſacram extruere
rmiſit, in villa *Eſiuberg*. Ejuſdem quo-
e provinciæ juvenis quidam, *Buo* di-
ctus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ctus, ſacratiſſimum illud humanaru
victimarũ fanum & deos univerſos i
cendio delevit; quamvis poſtea à pr
prietariis reparatũ: Quippe illud Poët
quamvis Ethnici, forte noverat:

——*Nulli commiſſa metallo*
Forma Dei: mentes habitare & p
ctora gaudet.

Torchillus adhæc, cognomento *Man*
(fortaſſe ideo, quod Lunam, quæ *Man*
dicitur, & reliqua ſydera, majore cu
religione quam reliqui ſuſpexerat, (v
integerrimæ vitæ, & inter Optimat
Iſlandiæ celebris, ſub agonem adverſ
ſoli ſemet exponi curabat; cœlique & to
tius mundi opificium palam admiratus
ei deorum, qui ſolem reliquaque creaſ
ſet ſydera, fugientem moriens commen
davit animam. Vixit circa annum Chri
ſti 970. Idem vel ſimile de aliis quam
plurimis, durante adhuc Ethniciſmo
referri poteſt. Vt de *Hallero* quodam
meridionalis Iſlandiæ incola: qui, quod
idolorum cultum non ſequeretur, *God*
laus, id eſt, ἄθεος, dictus eſt: Itemque
hujus filius *Helgo.*

Illud autem de victimis humanis non
fruſtra, nec ad opprobrium gentis, hic
commemoro: ſed ut eo nos moderni,
illorum hominum poſteri, excitemur ad
conſiderandum ſerio, quantum à nobis
divi-

[..]inæ bonitati debeatur; qui nos, men[..]indulta ſaniore, tenebris iſtis pluſ[..]am Cimmeriis exemit, & divinioris [..]is radio illuminavit.

CAP. VII.

Munera publica, ſeu Magiſtratuum & fori politici diſtinctio.

[..]a fuit veteris Civitatis Iſlandorum [..]rtitio: in quam etiam religionis [..]ſignatio incidit. Munera publica, alia [..]c diſtinguuntur; alia aliunde origi[..]m habent. Quæ hinc ſumuntur; ſunt [..]pagogia, (ut fingere liceat) & Provin[..]cum adminiſtratio: quemadmodum [..]icet partitio illa in *Reppas* & Provin[..]c, tanquam diſparatas ſpecies, define[..] Vtraque autem imperium aliquale [..]junctum habebat: Etenim tam *Rep*[..]*gi* (ſic enim *Repparum magiſtros* ap[..]are liceat) quam Provinciales præfe[..]conventus indicebant, judicia con[..]debant (in ſuo foro quilibet) ſontes [..]ebant. Vnde conſtat, provocatio[..]iure etiam in alienis cauſis (nam in [..]priis etiam privati habebant jus [..]vocandi) uſos: adeo ut etiam *Rep*[..]*gos* Magiſtratus titulo complecti [..]verear. Qui à Bodino definitur is, [..]imperii publici partem habet. [..]*h. hiſt. cap*. 16. *Publicum*, inquit,

adjeci, ut ab imperio herili & patrio [...]
ſtinguatur. Si quis igitur rotundiore[...]
magiſtratus diſtinctionem deſideret; [...]
talis foret: Magiſtratus eſt inferior a[...]
ſuperior. Inferior, eſt *Reppagogia* [...]
Quinqueviratus, qua in ſingulis *Rep*[...]
quinque coloni ad *Repparum* mode[...]
tionem delecti utebantur; quos hic *R*[...]
pagogos & Quinqueviros nuncupare c[...]
gimur; (illis *Hreppſtiorar;*) ſapientia [...]
integritate primum, tum immobiliu[...]
bonorum poſſeſſione definitos, niſi [...]
hoc poſteriore ex communi ſenten[...]
aliter viſum. Quorum prius ratione e[...]
dente, poſterius etiam probabili. Ej[...]
enim *Reppæ* commodo ſtudioſius cur[...]
turum veriſimile eſt, in qua quis fund[...]
habeat proprios. ne commune damnu[...]
etiam ad privatos redundet. Quamv[...]
non privato ſolum commodo ad virt[...]
tem duci, frugi illa voluit antiquita[...]
Ideoque additur: *Niſi ex communi ſe*[...]
tentia aliter viſum: id eſt: Niſi *Repp*[...]
gogiæ candidatorum integritas adeo r[...]
liquis ſit perſpecta, ut iſta cautione n[...]
hil ſit opus. Addo & aliam rationem[...]
Voluerunt fortaſſe cives, id munus [...]
alio ad alium haud ſæpe transferri; du[...]
eo quis rite fungeretur; Ideoque fund[...]
rum poſſeſſione *Reppagogos* eoſdem [...]
eadem Reppa retineri exiſtimabant.

Por[...]

Porro *Reppagogorum* munus, paupe-
m cura definitur: Huc namq;omnia,
æ verboſe & paſſim de eo tradita
nt, referre conabor. Illud autem quod
uperum cura requirebat, quilibet in-
ſuæ *Reppæ* metas duobus hiſce mo-
aſſequi conati ſunt. I. Vt proſpice-
nt, ne quis ſubito ad extremam pau-
tatem redigeretur: quantum qui-
m in humano conſilio ſitum. II. Quo-
odo factis jam mendicis, communi
ſidio alendis, providerent.

I. Et primam quidem muneris ſui
tem via triplici aggreſſi ſunt. Primũ,
ls legibus adverſus propriâ culpâ (hu-
nitus loquendo) factos mendicos.
juſmodi ſunt illæ; *tit. de exhæredan-*
cap. 3: Parentibus mendicis natus &
c oſtiatim victum quærendo educa-
(niſi morbo affectus hæreditatem
lam adito. quandiu ſcilicet oſtiatim
it; *cap.* 18: *ejuſdem*: & primum trien-
m à mendicationis tempore proxi-
m; *cap.* 20: ne ſcilicet quis, ſimulato
utis ſpecimine, legibus impone-
Item altera lex de ejuſmodi mendi-
mpune caſtrandis, etiamſi cum eo-
dem nece conjunctum foret. *titulis*
upillis: *cap.* 33. ne videlicet oſtiatim
endo liberos gignerent ſimiles pa-
tibus, qui poſtmodum oneri eſſent

Reipublicæ. Itemque tertia lex, de e
dem mendicis non alendis: (*titul.*
mendicis: cap. 39 & 63: Apoſtoli pr
cepto non repugnans; Qui non labor
non manducet: 2 *Theſſal.* 3:) & ne o
mo quidem recipiendis: *cap.* 45 *ejuſde*
irrogata gravi mulcta, ſi quis in ha
legem peccaſſet: *ibid.* Cui inſtituto, qu
ſo, quid aliud ſubeſt, quam olim Ath
nienſium conſuetudini? inter qu
Areopagitæ in ſingulos cives inqui
bant, qua quiſque arte viveret: & in
trahi curabant eos, qui ſe turpi &
erti otio addixiſſent. Quid aliud, i
quam, quàm ſub Maſſilienſium dec
to? qui civitatis ſuæ ingreſſu eos pro
bebant, qui artem nullam noveran
qua vitam ſuſtentarent: & ne quis a
tes vel inutiles vel inhoneſtas coler
locum nullum dabant luſoribus, n
mis, gelotopœis, ſcurris, circulatoribu
Quid denique aliud, quam quod Sol
nis inſtitutum voluit, ſancientis,
quam gratiam parentibus liberi deb
rent, à quibus in nulla arte honeſta
victum parandum inſtituti eſſent. Ta
tos habuit vetus ſeculum & tam ac
ad virtutem ſtimulos; etiam ap
noſtrates; quos in poſtremo hoc,
nimium degenero, cum dolore c
ſideres, omnibus iſtis conſtitution

b

s ſublatis. Quocirca majorem in
odum augetur numerus τ̃ ἀτάκτων;
Paulino verbo utar; hoc eſt, eo-
m, qui omnis diſciplinæ expertes
deſidi ac turpi otio ordinem divi-
us inſtitutum invertentes, ſibi ip-
infames vivunt, & communi pa-
æ graves ac moleſti. Cujus rei curam
dhuc magiſtratus ſuſciperet, melius
pfecto cum multis ageretur. Sed ſint
alterius loci.

Secunda præcavendæ egeſtatis ra-
& via, fuit Lex ſeu Edictum, de iis
Reppa donari, vel *Repparum* cives
vi volebant. Etenim in *Reppam* nul-
recipiendus erat, niſi prius con-
ntum ejus *Reppæ* ſolennem adiiſſet,
admitti ſe petiiſſet: Quod non de-
gare integrum niſi furti, aut al-
ius alioqui criminis convicto; aut
n inopi, ut idcirco ad *Reppas* in-
us foret, nec poſſet ſine communi
ndicorum eleemoſyna ſe ſuoſque
entare. Quod ſi quis iſti conven-
interefſe non poſſet, à quinque
onis, proprios fundos, & ei, quem
aditurus erat, maxime vicinos,
oentibus, cohabitandi veniam ro-
e tenebatur. Si quis integra fa-
& facultatibus præſtans, non ro-
a venia, in *Reppas* tamen con-

ceſſiſſet; habitationem ille quidem
tinuit, ſed à *Repparum* jure & privile
excluſus. Sin vero improbus aliquis
ſe impermiſſu ingeſſiſſet, (licet vac
tem fundum à domino legitime c
duxiſſet,) idem vi depellendus erat: *ti*
lus de Reppis, *cap*. 48. Eodem perti
edictum de ſervis extra *Reppam* peti
cap. 47. *ejuſdem*. Sapiens illud erat c
tra mendicantem inopiam conſiliu
ac cum Maſſilienſium decreto, qu
paulo ante poſuimus, in primis c
gruens. Nam ſi quis improbus, mu
ipſe perpetrare, ad multa patranda al
mpellere poterat, quæ irrogatis mul
pecuniariis etiam mediocrem ſubſt
tiam exhaurirent, aut in hoc vitæ & f
tunarum periculum adducerent, ut q
nec ſibi, nec veris mendicis proſpic
poſſet. Sin primo vero aditu quis e
nus, quid inde reliquum? Improbis i
tur & inopibus hac de cauſa Reppis
terdicebant.

Tertium adverſus egeſtatem ſta
tum fuit de damni privati reſtitutio
titul. citato, *cap*. 47. Cujus exemplu
dabitur primo in domibus incen
fortuito abſumptis: iiſque quatuor
nerum. Penuarium enim, culina, d
mitorium, ſeu cubile; & ſacellum
conflagraſſent, damnum acceptum
qu

inque vicinis intra dies XIV æſtiman-
m erat, tam ipſius domus, quam re-
m contentarum, maxime neceſſaria-
m; utpote penus, veſtium & ſupelle-
lis quotidianæ tantum, ad patrem ſo-
m familias pertinentium; excluſis alie-
s, ut & theſauris aliiſque rebus magis
etioſis, quod ſine his *Repparum* civis
is idoneus eſſe poſſet. Æſtimati dein-
damni pars dimidia à tota *Reppa*,
llatis in commune ſubſidiis, pro cu-
libet coloni facultatibus, intra præ-
iptum tempus reſtitui debebat. Alte-
m exemplum hujus beneficentiæ le-
us injunctæ eſt de pecudibus peſte
ſumptis. Si cui enim quarta pars pecu-
m aut plus eo deceſſiſſet, damnum
hiliter intra dies XIV ceſſante morbo
pſos æſtimatum, ut prius illud, com-
nibus auxiliis ex parte dimidia rele-
ndum erat. De utroque cautio adhi-
a, ne idem hoc beneficium quartum
eſtaretur; ne ſcilicet quis nimia & ſu-
a negligentia damnum ſibi accerſe-
. *de Reppis*: *cap*. 47 & 48.

II. Altera pars muneris *Reppagogici*
ca curam pauperum erat; de factis
n mendicis, vel morbo, vel ætate, vel
s non proprii arbitrii caſibus, certa
emoſyna alendis; deque aliis, qui ad
emoſynam non pertinerent, exclu-

dendis; & caſibus variis eodem ſpect...
tibus. Eleemoſyna iſta privata erat;
publica. Privata: de qua lex de mendi
à tribulibus, ſeu cognatis, uno vel plu
bus, certo & lege definito facultatu
augmento pollentibus, in numerum
miliæ recipiendis; alendiſque certis
gibus, pro gradu ſucceſſionis hæredit
riæ: Vt enim quiſque mendici hære
tati, ſi bona poſſideret, proximus era
ita ad eundem ſuſtentandum prim
cenſebatur. Deficiente vero proxim
gradu, aut eodem egente, aut non h
bente unde ſe ſuosque & præterea me
dicum illum ſuſtentaret; ea neceſſit
ſecundo, tertio, &c. gradu junctis inc
bebat. Publica eleemoſyna fuit, quoti
deficientibus cognatis vel tribulib
mendici *Repparum* ſubſidiis viveban
in ſua *Reppa* quilibet alendus: de qua
legum præſcriptæ conſtitutiones; q
mendici nempe ad quam *Reppam* pert
nerent, & qui non; & de non pertinen
tibus juridico proceſſu arcendis. *Repp*
gogi itaque, muneris publici his term
nis circumſcripti participes, conventu
indicebant. alios quidem & tempo
& loco ſtatos ſive ordinarios: alic
non ſtatos, ſive extraordinarios; que
ties ſcilicet novi aliquid erat, ad illo
rum curam ſpectans, de quo ſtatu

ren

nt. Extraordinarios conventus etiam
ivatis ciere licuit; iis ſcilicet, qui cau-
m conventu & judicio dignam habe-
nt. Conventus vero habendi ſignum
at (poſt annum certe milleſimum,
um jam in fidem Chriſtianam juraſ-
nt;antea fortaſſe ceſtra vel malleus Io-
s: *hamar Fhors*) pro ejus temporis re-
ione crux lignea ; quam quilibet co-
nus ad ſuum vicinum perferret, die,
co, & cauſa conventus indictis: cujus
gni intermiſſi aut neglecti certa pœna.
ic igitur *Reppagogi* de rebus ad ſuam
ram pertinentibus ex æquo & bono
nſultabant, ſtatuebant, ſontes plecte-
nt: Ibi reus, ſi injuria privata eſſet,
æſo in jus citabatur, autoritate pu-
ica non accedente: (id quod etiam
artanis in uſu fuiſſe legimus:) Sin
ro publica injuria, (vel ſi læſus in
ivata offenſa reum citare nollet aut
quiret;) à *Reppagogorum* aliquo.
ontra *Reppagogos* etiam officii negli-
ntes aut alioqui injurios, privatis
endi jus fuit: Vbi mulcta pecuniaria,
epparum civibus cedebat. De quibus
mnibus aliiſq; huc ſpectantibus habe-
ur in codice II. *de Reppagogis cap*.43.
de magiſtratu inferiore, hoc eſt, *Rep-
gogis*,tantum: prima ſcilicet magiſtra-
is civilis ſpecie.

 Sequi-

Sequitur magiſtratus ſuperior;qui
Provinciarum præfectos diſtinguitu
&Nomophylaces. Provinciarum præ
cti fuere ſinguli in ſingulis provinc
(quas Tertias, ſcilicet cujuſlibet Qua
tæ, ſupra vocabam) munia tam fo
publica quam ſacrorum obeuntes: ſe
fuere Iuris & Sacrorū interpretes: (qua
quam Iuris interpretatio poſtea mag
ad Nomophylaces ſpectabat.) Quem
admodum apud Romanos Ædiles Pra
toriæ juriſdictionis partem etiam uſu
pabant: Apud veteres quoque Hebræo
Pontifices, item apud Romanos Pon
tifices, victimarii erant: Vnde Hora
carmin. lib. 3, ode 3:

Quæ creſcit Albanis in herbis
Victima, pontificum ſecures
Cervice tinget.

Præfecti igitur iſti, qua ſacra curaban
ſacerdotes;qua forum & judicia, judice
fuerunt. Eos Optimates hoc loco appel
lamus, & ſtatum Reipublicæ horum
inſpectione gubernatū, Ariſtocratiam
Iidem noſtratibus *Godar* & *Hoffgodar*;
ab æde ſeu delubro, (quod *Hoff:*) quaſi
ædiles & æditimi: Eorumque officium
ſeu dignitas *Godord*: nomine videlicet à
Diis illorum Ethnicis, quos *God* nuncu-
pavere, quam proxime derivato; ut vel
ipſo nomine ad virtutes, ſapientiam,

juſti-

juſtitiam, &c. in præfecto tali requiſitas, ii, qui Deorum nomen ferme & vicem gererent, admonerentur.

Vt vero ſe tales exhiberent, eundem judiciis forenſibus, quem ſacris, deſtinatum locum autumo: ad prædicta nempe delubra. Etiã idcirco quia ad εὐβουλίαν, ſeu conſilia recte capienda, quorum in foro maxime uſus, ſacrorum locus aptior religioſe creditus ſit. Porro conventus, Præfecti provinciales, ut *Reppagogi*, duplices habebant: annuos ſeu ordinarios, & indictivos ſive extraordinarios, exigente neceſſitate aliqua dies complures durantes: idque, ut veriſimile eſt, per ſignum aliquod habendi conventus, coactos; ut modo de *Reppagogis* dictum eſt: Quod olim quale fuerit, non equidem conſtat; niſi id fuit, quod poſtea & etiamnum in uſu eſt; forma ſecuris Norvvegicæ lignea, ea ratione circumlata inter provinciales concives, ut de cruce lignea paulo ante diximus. Hic fori judicialis index, noſtra lingua *Bod*, id eſt, nuntius, dictus eſt.

Fori provincialis ſpeciem habebat, cum de ſolutione ex bonis demortui facienda judicium fiebat; licet alio, quam ad delubra, loco; nempe domi ejus qui demortuus fuerat; ab hæredibus, & eo qui ſolutionem expoſtulabat, conſtitu-

tum;

tum; diebus XIV à conventu verna provinciæ ordinario elapſis. Itemque i cauſa homicidii, cum occiſi aut gravi ter vulnerati hæres, aut qui hujus loc eſſet, conventum intra triduum coge bat ad ſepulcrum cadaveris, vel in loc homicidio fœdato. Hujus conventu index fuit telum ligneum: unde *Orvar pyng*. Item cum de paſcuis vel limitibu controverſum eſſet, conventus alib quam ad delubra fiebāt, intra dies quin que à citatione lapſos: unde *Fimtar ſtef fur*, *Fimtarpyng*. Et ſic forſan in quibuſ dam aliis: ſed raro.

Porro ad delubra ſinguli tributū ſeu vectigal quoddam annuum pendebant: cujus exactor æditimus: Sic enim de Sacris loquens, Optimatem quemlibet (date veniam, Grammatici) appello. Eidem quoque delubri & fori profanatorum mulcta cedebat: qui viciſſim ſuis ſumptibus delubrum ſuſtentare vel ſartum tectum conſervare debebat. Ei denique, quodlibet damnum provinciæ illatum emendandi, aut imminens præcavendi & antevertendi, provincialium opera utenti, neceſſitas & ſumma cura incumbebat: ita, ut ad fures & latrones publicos delendos, reperias qui vitæ propriæ fuerint prodigi: contra, eheu, quam hodie paſſim fieri cernimus; ubi fu-

rem

rem notorium, aut alium cujusvis ſceleris capitalis ſemel aut iterum convictum, lege damnare religio magna, major necare. Iſti ſunt provinciarum Præfecti: Nomophylaces ſequuntur.

Erat autem Nomophylax, magiſtratus ſuperioris ſpecies altera, iſtis paulo recentior: cujuſmodi fuit in univerſa civitate Iſlandica veteri (eam enim adhuc deſcribimus) uno eodemque tempore unus: qui à dicendo ſive recenſendo jure *Lögmann* & *Lögsogumann* dictus eſt. Etenim Reſpublica non ſubito, ſed paulatim conformari cœpit. Itaque prius extiterunt leges provinciales, ſimilis, ſed forſan non ubique ejuſdem ſententiæ, quam eas in unum corpus conflatas haberent. Quod ubi aſſecuti ſunt; earundem cuſtodiæ viros frugi & cordatos adhibuerunt: quos Nomophylaces appello: quorumque munus D. Nicolai Cragii verbis, Nomophylacum Spartanorum officium exponentis, optime deſcripſero. *Fuit autem* (inquit D. Cragius *lib.2.cap.6. de Republica Lacedæmon.*) *Nomophylacum munus, ut ex re ipſa percipimus, ut legum cuſtodiæ ad Reipublicæ utilitatem præeſſent; ne eas aboleri, mutari aut auferri à quoquam ſinerent. Deinde id operam dabant, ne legum*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

vis exoleſceret, vel memoria obliterar
tur: Sed magiſtratus adigebant ad earu
crebram obſervationem & officii ſui ex
cutionem. Quin & exiſtimare poſſumu
hos ipſos fuiſſe legum interpretes, ſi qui
forte ambigue poſitum, minuſve intell
ctum in diſceptationem veniret. Hæ
Cragius. Quod ego idem de noſtris: illu
addens; aliqualem fuiſſe penes hos cu
optimatibus reliquis legum mutanda
rum aut innovandarum, etiam auger
darum, poteſtatem, tanquam Oratore
vel Conſiliarios; accedente populi con
ſenſu. Itaque de Ariſtocratiæ forma ni
hil Nomophylaces detraxerunt: Se
erant inprimis, ut dictum, Iuris inter
pretes & cuſtodes, auctoritate public
ad hoc armati; penes quos etiam era
codicis legum cuſtodia.

Hic porro magiſtratus ſuo offici
præcipue functus eſt in eo conventu in
colarum, quem Comitia annua ſeu Fo
rum magnum & generale (ut ſuperiora
illa merito particularia dici poſſunt) ap
pellare licebit: illis *Althyng*: quo ex to-
ta civitate Iſlandica quotannis gregatim
confluebant: quo etiam plerumque cau-
ſæ graviores reſervabantur & relegata
ſunt. Iudices autem provinciales tanto
cautius agebant in ſuo foro, ne ipſorum
acta in comitiis retractarentur. Comi-

vero, poſtquã Nomophylaces creati
ent, eorundem auctoritate conſtitu-
&, ut illi locuti ſunt, conſecrata ſunt
otannis: In quibus tamen cauſæ quæ-
et coram ſuo judice provinciali diſ-
ptabantur, nec ad cauſſas ignoti judi-
aſſumpti: præſente interim, velut
pectore & judiciorum moderatore,
, ſi mavis, quod antea diximus, legum
erprete, Nomophylace: judicibus pe-
neis ad cujuſlibet cauſæ diſquiſitio-
n ex ea provincia, ubi cauſa nata eſ-
coactis. Locus autem comitiorum
mum fuit ad montem *Armanfell*
d: ę Meridionalis: quę non multo poſt
inguellam tranſlata: ſunt Olim (toto
e Ariſtocratiæ tempore, aut forſan
tius) dies integros XIV durantia; ini-
circa Idus Majas facto. Præter trium
nerum conventus jam expoſitos in-
dum etiam in ſingulis Quartis Fo-
n majus celebratum eſt: *Fiordnuga*
ng. quod majus appello reſpectu mi-
ris; nempe provincialis fori: non re-
ctu illius magni ſeu maximi, quod
mitiorum nomine modo deſigna-
nus. Hoc vero forum quando cœpe-
aut quam diu duraverit, non præciſe
ſtat: quocirca id ſic ſpecialiter adno-
e ſatis.

n omni autem forenſi negocio pro-
voca-

vocationis jus, ſeu poteſtatem in jus
candi reum, alias habuit ipſe læſus ;
ejuſdem hæres legitimus maſculus ,
fœminæ hæredis maritus: alias ipſe r
giſtratus:alias alius quilibet, *(Sa à ſol
vill,)* qui ſcilicet ad peccatum vel ſce
à læſo vel magiſtratu conniveri ęgre f
ret: Ideoque actoris jus licite uſurpav
eo quod tam ille, quam reliqui, publ
alicujus ſcelere offenſionem accepiſſ
Cui conſuetudini ſeu legi zelum quo
dam honeſti & virtutis ſubeſſe, non o
ſcure intelligimus. Mulcta proinde pec
niaria,alias actori,alias magiſtratui,al
civibus cedebat:de qua re,in ipſis legu
conſtitutionibus copioſius.

Iam vero, qua religione, quove rig
re, judicia publica veteris ſeculi integ
tas exercuerit, operæ precium eſt atti
gere. Forum enim judiciarium cum h
perſonæ conſtituant : judex ſupremu
judices , pedanei vel legati : actor, reu
& teſtes : omnes hi in foro conſtitu
initio actionis omnem dolum, frauden
verſutiam, omninoque injuſtitiam, ſan
cte abjurabant. Cujus religionis rit
fuit;ut juramentum præſtaturi, adhib
tis teſtibus, annulum , in ara Deoru
aſſervari ſolitum (vide *ſupra cap.6.*)
in foro judiciali à judice ſupremo i
brachio geſtatum , (quare etiam a

millar

illam potius intelligo,) hoſtiarum- ne Ethnicarum ſanguine plærumque on enim ſemper) illinitum, attrecta- nt: hac fere formula verborum uſi: *eyrum Niordum*, hoc eſt, Opitulato- m illum Aſiaticum (*παντοκράτορα*: *nn almattka as*: quo loco *Odinum* tellexerunt ſynecdochice: vide ſu- a, *de Diis Ethnicis, cap.* VI.) *invo- & teſtor, me judicia & ſententiam urum*, (judicum erat;) *cauſam actu- m vel dicturum*, (actoris & rei;) *te- m adhibiturum & perhibiturum teſti- nium*, (hoc teſtificantis & teſtan- s;) *omnique forenſi negocio mihi incum- nte defuncturum eſſe* (hoc univerſim nnium quos cauſæ forenſes tange- nt) *ex juſtitiæ, veritatis & legum præ- ipto*. Interdum etiam (forſan præce- ente tempore, cum Deorum Ethni- rum æſtimatio, ductu rationis, cœ- t imminui) per fidem ſuam jurabant. iem enim nunc cum Cicerone acci- , pro dictorum conventorumque nſtantia & veritate. Et, ut de ſuo En- o locutus Tullius, *Vir ille; haud ma- s cum re; ſed fidei plenus*. Hæc jura- nti formula etiam recentibus adhuc riſtianis in uſu fuit: ut videre eſt Codice, non uno loco. Hanc por- gentis integritatem & Nomo-

thetarum ſapientiam, quę ex jurisjura
di iſta ſtipulatione conſpicitur, arg
præterea in Codice lex ſcripta, *de ju*
cum & teſtium examine : Ne videli
actoris vel rei pater, filius, frater, vi
cus, gener, ſororius, ut nec inimicus,
judicio conſidat. A teſtimonio v
etiam remotiore gradu juncti arceba
tur: Puta, ne neceſſitudinis vinculu
vel & contra, odium, juſtitiæ tenor
corrumperet. Ad teſtium denique
dem ſpectabat lex, Si quis teſtimoniu
rogatus ferre recuſaſſet, cujus tamen
vera conſcius eſſet : nempe ad nullu
teſtimonium idem in poſterum apt
erat; neque eidem ullius honeſti viri
ſtimonio ad ſuas res uti licuit;& pro c
pitis diminutionem minorem paſſo
putatus eſt, inſtar falſi teſtis: Divinæ
gi non incongrue, ut veritatem cela
rogatus, pro falſo habeatur. Iſtam ve
rum integritatem recentius ſeculu
quadantenus legalibus cõſtitutionib
imitatum eſt: In eadem tamen exercé
heu quam frigidum! id quod hodie mu
tos nimis vere conqueſtos audivimu

Atque hæc fuit munerum public
rum ſeu magiſtratus & fori politici
ſtinctio, & qualiſcunque deſcriptio,
veteri noſtra Republica Iſlandica. Nu
porro, ut conſtet, noſtrates certis
ſcrip

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ſcriptis legibus civitatem ſuam admini-ſtraſſe, quædam (præter ea, quæ hacte-nus ad magiſtratus & munerum publi-corum deſcriptionem neceſſario attuli-mus ſequenti capite de Iſlandorum No-mothesia delibanda ſunt. Sed deliban-da tantum. Nam ſi univerſi juris Iſlan-dici corpus pollicerer; materia foret non minus Lectori tædioſa, quam mihi ſumme laborioſa. Nihil enim plus ar-tium illa regina, Logica, noſtros Nomo-thetas, quam juris Romani ſcriptores veteres, quod jureconſultus quidam ve-nuſta paronomaſia innuit, pro *antino-miis pantimanias* dicens,) à materiarum & titulorum confuſione vindicavit. Ita-que delibabimus, ut dixi, pauca: præ-miſſo Nomophylacum catalogo, ut le-gum cauſa adjuvante & conſervante. Efficiens enim principalis fuit Optima-tum & populi conſenſus, quique legales conſtitutiones in ſcriptis extare volue-runt, ſucceſſive à Nomophylacibus & aliquis Optimatibus conformandas.

CAP. VIII.

Nomothesia vetus Iſlandorum deli-bata: præmiſſo Nomophylacum Catalogo.

ANno Domini CMXXVIII conſilium de legum (quæ in ſingulis provinciis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

antea forte ex parte differentes fuera
quamvis de ſumma convenerat) for
aliqua communi initum eſt inſtin
cujuſdam *Vlfflioti*, qui ex Norvve
Gulthingenſis juris exemplar ante bi
nium attulerat; unde & noſtri mu
mutuati ſunt. Cui legũ conformati
Thorleifus, cognomento *Sapiens*, *hi*
Spake, præfuit: adſcitis collegis aliqu
Quemadmodum apud Romanos ſ
bendis Legibus Decemviri creati ſu
Et ut huic conformationi promulg
dæ aptior locus eſſet, forum illud m
gnum & generale tunc primum i
ſtitutum eſt. Ne vero fruſtraneus fo
talis labor; novus iſte magiſtratus p
biennium natus eſt, qui legum aſſert
eſſet, quem paulo ante Nomophyla
nomine inſignivimus. Quia autem N
mothesia non tota ſubito extitit, ut m
do monitum, (quamvis initio quæda
corporis juris hujus lineamenta du
ſint, prædicti Vlfflioti conſilio,) ſed ſ
ceſſive quædam addita, immutata,
formata; viſum, Nomophylaces (qu
rum opera & autoritate id quoq
factum) hic, tanquam efficientem ca
ſam legum, (quamvis, ut dictum, n
ſolam, interim tamen adjuvantem
conſervantem,) recenſere: per qu
rum ſucceſſionis tempora, Ariſtoc

e duratio ad finem pertexitur: & iam veteres illi ſuam æram ſive anno-m ſeriem digerebant: veluti Lace-monii ſuos faſtos Ephororum no-inibus; Romani, Conſulum diſtin-cebant.

Primus itaque Nomophylax, anno omini.

930 conſtituitur *Rafnerus*, *Cetelli enge* filius, *Thorcilli Ducis Nanmeda-sis* in Norvvegia nepos.

950 *Thorarinus Hiallta f.*

970 *Thorcillus Mane, Thorſteni* filius; *gulfi* vero Iſlandię primi incolę nepos; quo ſupra, *ad finem capitis* 1.

983 *Thormodus, Torcelli Mane filius.*

996 *Thorgeirus Lioſvvetninga Bode:* quo Nomophylace religio Ethnica fi-m accepit, anno 1000, ut ſeorſim mo-ndum venit.

1002 *Gunnarus Suertingi f. Moſſel-* (*lingur.*

1004 *Scapterus Thorodis f.*

1028 *Steno.*

1032 *Arnorus Thorſi f.*

1054 *Gellius.*

1063 *Gunnarus cognomine Sapiens.*

1065 *Kolbeinus Floſonis f.*

1067 *Sihgvaterus.*

1071 *Gellius* iterum.

1075 *Gunnarus* iterum.

1084 *Marcus Sceggi f.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

1093 *Bergthorus Rafneri. f.*

1097 *Marcus* iterum. Hoc Nom phylace peculiariter adnotatum rep rio, nonnulla in legum Conſtitution bus immutata & novata fuiſſe: Quæ t men provincia alteri cuidam, Borea Iſlandiæ civi, (cui *Maro* ſive *Marius* n men; *Mar,*) demandata erat; ipſo qu que *Bergthoro*, cum paucis aliis, ad ea dem rem delectis. Quod vero ab his d cretum eſt, communi conſenſu, ann proximo 1094 in foro magno ſancitu eſt. Ex hoc genere fuit Lex de Homic dio, prolixa & varia: nobis *Wigslode:* multæ præterea Leges, quæ poſtea di obtinuerunt.

1099 Gunnarus Thorgeiri f.

1208 Vlfhedinus.

1116 Bergthorus iterum. Et hoc tem pore Ius canonicum Iſlandorum, *Kri ſtin rettur*, ſcriptum & receptum eſt.

1122 Gudmundus.

1135 Rafnerus Vlfhedini f.

1156 Finno Halleri f.

1159 Snorro Himbogi f.

1171 Styrkarus Oddonis f.

1181 Gyſſerus Halleri f.

1201 Hallerus Gyſſeri f.

1215 Snorro Sturlæ filius, autor *Ed- da* libri.

5219 Titus Thorvaldi f.

1221 Sno

1222 Snoro Sturlæ f. iterum.
1232 Styrmerus.
1236 Titus Th. iterum.
1248 Olaus.
1251 Sturla Sighvati f.
1252 Olaus iterum.
1253 Titus Einarius.
1259 Cetillus vel Catullus, ad annum ſque Chriſti 1262; qui & Ariſtocratiæ nem impoſuit.

De Nomophylacibus nihil præterea, uantum ad legum conſtitutiones, Ariocratiæ tempore, adnotatum reperi; ſpecie quidem: Sed generalis juris corus extat: Ex quo jam quædam leviter, ſummis, ut dicitur, labris, libanda: oc fine; ut appareat, quid quantumve dReipubl. Iſlandorum formam, & conitutionem, legis ſcriptæ autoritas & alor contulerit.

omotheſiæ delibandæ initio quædam generalia rerum & perſonarum requiſita adnotantur,

VNiverſum Ius Iſlandicum cum circa perſonas, vel res verſetur; harum eneralia requiſita, in ipſis Legum conitutionibus ſæpius recurrentia, utrinue primum ex ipſo jure notanda veiunt. Et de perſonis quidē priore loco.

Perſonæ autem in eo fuerunt diſcri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

mine, quo apud veteres Romanor
alias gentes. Alii enim liberi & cives t
tum: alii ſervi. Liberi rurſus alii n
alii facti ſeu liberti, hoc eſt, manumi
Ritus vero manumiſſionis hic fuit;
libertatis candidatus ab optimate, ſ
provinciæ præfecto, in foro publi
rogatu domini, ſiſteretur; atque civiu
provincialium albo inſcriberetur; Cu
idem prius in leges publicas per S. cr
cem manu geſtatam (puta apud Ethi
cos per aliquid aliud) ſic fere juraſſ
Vos præſentes teſtes eſte. Ego per ſancta
crucem dejero, me legibus obtemperat
rum publicis ut qui rite obtemperat: ve
leque poſthac juris publici manere part
cipem. Fallenti Deus ſuccenſeat. Et h
quidem juramentum, qui ex epheb
exceſſerant, tantum præſtabant. Sin v
ro minores manumitterentur, jur
mentum nullum exigebatur. Cæteru
manumiſſus Optimati numulum, velu
quoddam χαριστήριον, pro inſcription
iſta donabat; quales decem unciaru
ſeu Ioachimici pondus appendunt. A
commendationem libertatis refero
quod liberi adhuc nondum duodecin
annos nati (niſi forte hic fuit annus ve
teribus pubertatis initium; id quo
facile largior) legitime de re neceſſari
teſtificari poterant, non obſtantibu
ali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

iis rebus ob quas teſtes infirmari ſeu
felli poſſunt. Ibi enim teſtis legitimus
nſetur (in cauſa homicidii) vir liber,
on infra duodecimum annum, nec
ctogenario major, (ut ſenes ſeptuagin-
annis majores ad teſtimonium non
guntur de Iure civili;) honeſto domi-
dio utens; animi corporiſque robore
gitimo pollens; vitam & fortunas
nſerta manu tueri aptus; nec clypeum
c arcum detrectans (quibus verbis
πλόμαχον dicere voluit Codex ſynec-
chice, *Clypeum* & *arcum* pro univer-
armatura ponens.) Quo loco iterum
rtutis incitamenta, in Conſtitutioni-
s Iuris ſæpius apud noſtrates recur-
ntia, videre eſt: ut ſcilicet homo liber
omine ſuo ſe dignum præſtet, & tum
mum, etiam duodecennis, teſtifi-
ndi honore dignus cenſeatur: ſin mi-
s; contra. Sed iſta alias. Porro ſervi
llo numero erant: nec ad hæredita-
n (nihil enim proprium habere li-
it) nec ad judicia publica, nec teſtimo.
a admiſſi. Quocirca etiam horum cæ-
s multo minoris conſtabat, quam ho-
inis liberi: nempe aſſis, ſeu xx un-
rum argenti; XII *aura ſilffurs*: Cum
eri cædes plærunque centum unciis,
c eſt, octo aſſibus & quatuor unciis
genti defæcati conſtaret. Si vero li-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ber homo melioris notæ aut nomin
cæſus eſſet, ccc unciis cædes conſtaba
alias majoris, alias minoris. Hinc ſerv
vivos adærandi, ſeu certo ære æſtima
di conſuetudo, quotieſcunque venu
dabantur, vel quoties ad diſſolvenda n
mina alteri domino in poſſeſſionẽ tr
debantur. Quia igitur ſervi & liberi,
liberti appellatio ſæpius in exponenc
juris aliquot, quæ afferentur, tabel
occurrit; iſtud præmonendum de perſ
nis erat. De rebus etiam aliquid tale g
neraliter.

Res hîc eſt, ut & hîc juriſconſulti l
cuti ſunt, quicquid non eſt perſona. R
rum autem, pretii, ponderis & menſ
ræ appellationes, hic tantum annota
volui, deinceps lectori ſæpiuſcule ol
vias. Pretii ſeu valoris nomina fuerun
alen, eyrir, morck, hundrad.

Alen, quod ulnam ſonat, non tan
tum menſuram denotabat, ut poſt
dicetur; ſed etiam pretium, olim
nunc. Et hæc ulna pretii inde nome
accepiſſe videtur; quod olim ulna
panni Iſlandici valebat: cum hodie uln
panni, duas ulnas pretii cum dimidi
valeat.

Eyrir, cum de pretio ſermo, duple
fuit: Alias enim tres ulnas tales; alias ſe
continebat, id eſt, aſſis magni parten
viceſi

ceſimam, ut ex ſequentibus planum
. Hoc diſcrimen ex Codice etiam aper-
convincitur.
Morck, marca porro in rerum taxa-
one ulnas pretii XLVIII, ſeu VIII *eyrir*,
lebat. Hanc ſimpliciter marcam Iſlan-
cam poſtea appellaturi ſumus. Vale-
t unciam argenti defęcati cum duella.
Hundrad centum ſonat: ſed quadam
nſuetudine plus continet, nẽpe CXX;
ulnæ pretii intelliguntur. Hoc nomen
r aſſem Iſlandicum vertemus; cujus
ta ſſ. Hujus aſſis partes ſunt: Vncia,
eſt, X *alner*. Sextans, XX *al*. Qua-
ans, XXX *al*. Triens, XL *al*. Quin-
nx, L *al*. Semis, jſ, LX *al*. Septunx,
X *al*. Bes, LXXX *al*. Dodrans, XC *al*.
xtans, C *al*. Deunx, CX *al*. Inde as ſe-
tur, *hundrad, al*, ut dictum eſt. Quæ
tes & aſſis ſpecies licęt de ponderibus
tius uſurpentur; tamen cum etiam as
divisione ſolidi, ut loquuntur, ut hæ-
itatis, fundi, & aliorum bonorum,
tiſſime dicatur, aſſis partes huc quo-
accommodare non dubitavi. Quã-
t igitur magnam ſummam pretii
poſſeſſionis per aſſem Iſlandicum
tri connumerant: ut, viceſſis, XX ſſ:
tuſſis, C ſſ, vel *hundrad hundrada*.
duo, tres, quatuor, &c. centuſſes,
ſſ, CCC ſſ, CCCC ſſ, Quod autem Gil-
bertus

bertus Cognatus adnotavit ; veteres
æſtimatione rerum, nondum introd
ctis nummis, bove uſos eſſe, ſive ad b
vis precium omnia æſtimaſſe; unde n
men ἀλφεσίβοιαι interpretatur : id i
ſum de noſtratibus loco hoc mone
dum venit ; præcipue paulo recentio
bus. Ad bovis etiam fœminæ, ſive *fora*
precium reliqua exiſtimabant. Ipſa ve
forda jſ valet.

Ponderum deinceps appellation
fuere *mörck*, *fiordungur*, *vvætt*. Mar
autem auri & argenti alia erat quam
reliquarum rerum ponderibus. Eteni
marca auri puri & argenti defęcati VI
unciarum pondus habuit : Vbi etia
uncia *eyrir* nobis dicta eſt. Et valebat u
cia argenti, trientem fere Iſlandicur
Auri vero uncia, III aſſes Iſlãdicos. Ma
ca vero aliorum ponderum, idem quo
ſemis vel ſex unciæ Romanæ; *haleffpu*
dutsk. Tales vero marcæ XX, pond
conſtituunt ; quod nobis *fiordungu*
Quod octies ſumptum facit *vvætſar*
id eſt, libras Romanas & Germanic
LXXX. Fuit etiam *pund* nomen ponderi
habens libras Iſlandicas XXIV, Rom
nas XII.

Menſuras liquidorum per eadem fe
nomina deſignabant. Nempe marc
liquidorum marcam ſeu libram arid

um appendere debebat, ſextarii tertiæ arti correſpondens; qui habet libram um dimidia, ut Iunio placet. Tales tiam marcæ ſeu libræ Iſlandicæ xx, *fior-ung* liquidæ menſuræ faciebant: XII *ordungur* tonnam Germanicam.

Menſuræ aridorum, ut panni, lintei, eſtium, &c. per cubitum ſeu ulnam, ut brachium, pollices ſeu digitos com-munes xx continens, expediebantur.

Menſuræ intervallorum, vel per ul-as fiebant, vel pedes & paſſus: vel per oſtorium: vel per teli jactum: (*ördrag:*) el per itinera ſingulis diebus emenſa: *thingmanna leider.)* Et hæ quidem erreſtris erant. Marinum intervallum iſu ſolo, objecta meta aliqua, menſi int. quæ duo poſtrema etiam terreſtri-us intervallis competere poſſe viden-ur. Nonnunquam profunditate mari-num intervallum determinabant: Licet lic intervallum à littore quandoque certum & impar. Hæc ego cenſebam eneralia eſſe rerum & perſonarum re-uiſita, ſic breviter primum explicanda, e in iiſdem eſſet conſequenter inhæ-endum. Nunc ad juris ipſius tabulas eu titulos aliquot pro inſtituto noſtro ccedamus.

TITULUS DE CONIUGIO.

Cum Iuris conſulti definiant, jus eſſe

præ-

præſcriptum de iis rebus, quæ in v
recte & honeſte degenda ad alter
potiſſimum ſpectant; ſatis innuunt,
cietatis humanæ cauſa Ius & Iuris p
dentiam inventam eſſe. Omnis aut
ſocietatis humanæ fons & origo con
gium: cujus titulum idcirco primum
ctè delibavero.

1. *Qui jure contrahant?*

TItulum quo conjugii leges comp
henduntur, *Feſtar thatt* nuncup
bant, à *deſpondendo*. Vnde primum d
promendum; Qui jure contrahant?

Hi porro uſitatis conſanguinitatis
affinitatis gradibus ex jure canonico d
finiuntur: Vbi tamen more pontifici
certa pecunia in fiſcum collata, diſpe
ſabatur in quibuſdam gradibus prohib
tis. Vnde etiam certo colligimus, hun
titulum, quantum ad prohibitione
Epiſcoporum tempore mutatum eſſ
ſervatis antea tantum naturalibus & ju
re civili ac divino expreſſis prohibitio
nibus; id quod etiam ex antiquis hiſtor
cis facile demonſtratur.

Sed & civiles prohibitiones acceſſe
runt, pro bono publico. Qualis eſt ill
Ne inopes contraherent: ſcilicet, qui m
nora bona poſſiderent, quam quæ ſe
aſſibus Iſlandicis æſtimari poſſent: n
ſcilicet ſua & liberorum inopia oner

eſſe n

ſent Reipublicæ. idque ſub pœna exilii. dem pœna tenebatur, qui fœminam m inopem elocaſſet; niſi tam opulen-s, ut futuros conjuges, eorumque libe-s à mendicante inopia vindicare poſ-t; ad quod etiam jure cogebatur. Ex o apparet, hanc prohibitionem mere vilem fuiſſe: Indidemque, inter ſervum ancillam non fuiſſe juſtas nuptias; ſi-idẽ his nihil proprii relictum, ut ſupra poſitum eſt: immo, non niſi liberas rſonas rite contraxiſſe, ex variis hujus uli locis convincitur.

2. *Qui jure deſpondeant?*

QUia vero non licuit privata voluntate contrahere, merito hoc ſecun-loco diſpexerũt, quinam jure deſpon-rent. Nempe proximus hæres maſcu-s, ſedecim annos natus, vel major: l fœmina, ſi hæres eſſet ejuſdem ma-us: præter matrem; ea enim vidua, e deſpondebat. Alioqui fœmina hęres n conjugata aut vidua, à deſponden-jure excludebatur, *cap.* 1. Quæ lex in ibuſdam caſibus quam æqua ſit, non hic diſputandi locus.

3. *Formula contrahendi civilis.*

CUm autem alii contractus verbis conceptis fieri debeant: tum hic axime, præ reliquis iſtis minime diſſo-bilis. Sponſus igitur & pars deſpon-dens,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

dens,conſtituta dote & donatione,d..
tras jungebant; ſponſo in hæc ve..
proloquente: *Hos ego teſtes præſen..
voco, quod tu N. hanc fœminam N.* (n..
mina perſonarum exprimenda era..
*ſponſione legitima mihi deſpondeas: &..
uncta dextra, dotem ipſam, per plen..
riam executionem formalis contract..
modo coram teſtibus expoſiti, mihi tra..
citra dolum & impoſturam, ut contrac..
bonæ fidei & legitimus ſibi conſtet.* I..
ſingula verba ſuum pondus habeba..
ſuas cautelas & exceptiones: quas l..
nimis longum proſequi. Sic etiam a..
ſentes perſonas, alteram vel utramqu..
amici aut cõſanguinei invicem deſpõ..
debant: requiſita prius partium libe..
& integra voluntate. Acceſſit quoq..
poſterioribus temporibus ritus, q..
ſponſus dextram cum ſponſa junge..
matrimonium verbis cõceptis, de pr..
ſenti, ut loquuntur, contrahebat.

Multa hic præterea de variis, cir..
matrimonium & nuptias, circa dote..
cum profectitiam, tum adventitiam, ..
donationes,parapherna, ac antiphern..
caſibus.

4. *Pugnantia matrimonii.*

DE repudiis item & divortiis mult..
de ſtupro, raptu, adulterio,incæſt..
Quibus omnibus pœna graviſſima i..
flagitu..

igitur. Nec ſolum his, ſed etiam baſiis, t amplexibus clandeſtinis. Baſiis quidem exilii pœna; ſi invita fœmina fierent: ſi conſentiente; trium marcarum landicarum. Certa etiam in variis ſtupri ſpeciebus pœnæ menſura & modus. iberæ ſtuprum graviſſimum, ex ſolutis t ſanguine non junctis: Capitis enim iminutione conſtabat. Hinc libertæ upri pœna fuit exilium. Deinde ancillæ ium marcarum Iſlandicarum. Vnde uivis de gravioribus illis, raptu, inceſu, adulterio, conjecturam faciat: Neme capitis diminutione maxima conſtabant. Hic etiam cautum; Si ſoluta prægnans, tutorem celaſſet, ex quo conceſſet: nempe tormentis, à quibus tamen non eſſet infanti metuendum, vetas extorquenda erat. Item pœna parentem mentitæ exilium.

Quæ omnia, ſi cum modernis ſtatuis & conſuetudine in media Chriſtianiſmi, ut loquuntur, luce recepta, conferrem, hancque ad illa accuratius exigere vellem; vereor, ne mihi aut exilium, ut quid gravius ſubeundũ foret: Quod tamen non obſtabit, quin quæ mearum nt partium, ſuo loco & tempore, & coram iis, quorum hujus rei intereſt, pere dicam. Interim hac occaſione monendi noſtri politici; ut vel ex hoc

veteris ſeculi rigore, ad libidines & ſc
lera non nimium connivere diſcant.

TITVLVS DE SVCCESSION
hæreditaria.

Conſtituta ratione, qua liberi legi
me ſuſciperentur, per juſtum ſcilic
matrimonium vel nuptias: proximu
erat tradere; quomodo hi tum in p
rentum, tum aliorum conſanguineo
bona legitime ſuccederet. Fiebant eni
ſucceſſiones fere ab inteſtato, olim pr
ſertim, (media tamen ætas teſtament
nonnihil tribuebat,) ut & hodie. Nih
enim teſtamento legare, neque per do
nationes alio conferre, ac à legitim
hærede alienare, ſine hæredum conſen
ſu, olim licebat. Qui rigor hodie, quan
tum ad donationes attinet, nonnih
remiſit. De qua re in Codice. Cæterun
jus adeundæ hæreditatis, cognation
gradibus ſic definitur:

1. *Tabula graduum ſucceſſionis hære*
ditariæ, de jure veteri.

I. Patris matrisve familias defuncto
rum hæreditatem capiunt filiifamilias
hoc eſt, ingenui & legitimi, & tales qu
ad hæreditates lege apti ſint. Atque it
lex excludit incæſtuoſos, ſpurios & ex
injuſtis nuptiis natos.

II. Deinde filiafamilias: (Non ex
tante ſcilicet filiofamilias: id quod in
ſequen

ſequentibus ſemper intelligendum.) Vi-
deri autem poteſt hæc lex in filiamfami-
lias valde iniqua: Præſertim earum na-
tionum reſpectu, ubi filiafamilias filio-
familias in ſucceſſione hæreditaria po-
tior habetur. Sed ut ii, qui ſic ſancierunt,
rationem forte ſui inſtituti reddere poſ-
ſunt: ita etiam noſtratium hanc legem
Spartanæ conſuetudinis exemplo & in-
terpretatione emollire liceat. Non enim
dubium eſt, quin, quod lege à Spartanis
ſtatutum eſt; Virgines ſine dote nup-
tum dentur; ex hac noſtratium lege ali-
quando fuerit conſequens; ut ſcilicet
filiæfamilias, hæreditatis parentum ex-
pertes, extantibus nempe filiisfamilias,
ſine dote nubere coactæ ſint. Id quod
noſtrates cum Spartanis ſic ſtatuiſſe pro-
cul dubio rear; quod in negotio gamico
virtutes virginales plus quam dotem
ſectari maluerint; tum etiam ideo, ut,
quibus conjugium indotatum cordi
eſſet, ejuſdem copiam haberent, ad vi-
tanda ſcilicet dotatæ inſolentiæ incom-
moda. Hanc tamen legem de filii &
filiæfamilias imparitate, poſterior ætas,
circa annum 1271, ſic mitigavit, ut filius
in duabus unciis, filia in una, parenti-
bus ſuccederent: Eodem rurſus neglecto
in nepotibus: ubi nepos in ſolidum ſuc-
cedit, excluſa nepte.

 III. Ter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

III. Tertio loco ad hæreditariam ſu
ceſſionem cenſetur pater. Patriam quo
poteſtatem gerens dominus liberti
vel libertæ hæreditatem, deficientib
liberis naturalibus & legitimis, adit
Idem juris eſt, ſi libertinorum filii ſi
liberis decedāt: Id quod de eorundē p
trimonio intelligendū, ut quod à priſc
domino profectum eſſet: Nam ſi qu
reliquum; ad proximos cognatos devo
vebatur. Idē quoq; juris, ſi libertus aliu
manumittat, &, ſi liberti libertus ſine l
beris decedat; hæreditas primo ad ma
numittentem libertum, deinde ad priſt
num illius liberti dominum redit. Quo
ſi libertus bona ſua vel per adoptionem
vel alia aliqua ratione alienare, & do
minum hæreditate fraudare tentaveri
domino manumiſſionē retractandi ju
relictū eſt, & bona nihilo minus, etian
vivo liberto, occupandi poteſtas: Eadē
que poteſtas relictis domini hæredibu

IV. Quartus ad hæreditariam ſucce
ſionē cenſebatur frater ὁμοπάτερος

V. Quinta, mater.

VI. Sexta, ſoror ὁμοπάτερος.

VII. Frater ὁμομήτερος.

VIII. Soror ὁμομήτριος.

IX. Filius illegitimus.

X. Filia paris conditionis: uterqu

aturalis tamen: ut etiam recentioribus
onſtitutionibus declaratum eſt.

XI. Id quod de fratribus & ſororibus
legitimis tenendum: Qui his proxime
uccedunt, eo ordine quo legitimi.

XII. Avus paternus.

XIII. Maternus.

XIV. Nepos ex filio.

XV. Ex filia.

XVI. Avia paterna.

XVII. Materna.

XVIII. Neptis ex filio.

XIX. Ex filia.

XX. Patruus.

XXI. Avunculus.

XXII. Nepos ex fratre.

XXIII. Ex ſorore.

XXIV. Amita.

XXV. Matertera.

XXVI. Neptis ex fratre.

XXVII. Ex ſorore.

XXVIII. Deficientibus his jam
numeratis; ex æquo ſuccedunt patrue-
s: in ſtirpem ſcilicet: non capita. Dein-
e conſobrini. Hinc amitini, eadem ra-
one ſervata ubique ſexus differentia, ut
nares, & à maris ſtirpe prognati, fœmi-
is potiores habeantur, in gradu æquali;
cut de filio & filiafamilias dictum eſt.
Hic notandum, jure veteri non eſſe
efinitum, utrum fratres & ſorores

ἀμφιθαλεῖς, ſeu utrimque conjunct
& horum liberi, reliquis, ab altero tan
tum latere conjunctis,& horum liberi
in ſucceſſione jure potiores habeantu

XXIX. Ex remotioribus, utpote ſo
brinis & ſobrinorũ liberis, &c. ut qui
que ſanguine proximus, ita ad hæred
tatem primus cenſetur.

XXX. Tandem vero, non repert
qui defunctum cognatione attingere
bona vacantia, iſtius provinciæ mag
ſtratus, in qua quis obiiſſet, occupavi

XXXI. Lege etiam obtinuit ἀλλη
λοκληρονομία, ſive mutuæ ſucceſſioni
pactum, ex ſemiſſe, vel etiam triente
aut aliter, inter conjuges aut commilito
nes receptum, qui ex ſocietate bonorũ
ſeu damni & lucri mutua communica
tione, invicem devincti eſſent. Sunt præ
terea multa huc ſpectantia, quæ omitti
mus: ut, Si quis in Gronlandia aut alii
terris non præſentibus hæredibus dien
obiiſſet: Quomodo nempe bona relicta
ne legitimo hæredi fraus fieret, tractan
da eſſent: Aliique caſus pene infiniti.

2. *Tabula exhæredandorum.*

CErtis porro de cauſis quibuſdam hæ
reditatem adire non licuit. Vt ſunt

1. Stupidi & ſenſus communis ex
pertes. His etiam conjugio interdictum
ſint

ne conſenſu tutorum: & liberi ex his ati exhæredandi erant.

2. Geniti ex libero & ancilla:& cōtra.

3. Cujus mater poſt diem quadrage- mum à conceptione manumiſſa eſt. atus tamen inter liberos habebatur; d qui denuo manumittendus eſſet.

4. Cujus pater à domina manumiſſus ſt ut ei nuberet.

5. Cujus pater vel mater capitis da- nnati ſunt; etiam in conjugio nati; niſi exteris naſcantur.

6. Parentibus mendicis natus, & ipſe ſtiatim educatus: quamdiu ſcilicet ſtiatim vivit, & triennium à mendica- ionis tempore proximum. Excipe mor- o aliquo affectus. Hujus ſupra fuit nentio.

7. Infans, niſi vivus edatur, & cibum apere poſſit, ad hæreditatem non per- ingit. Quamvis ſcilicet poſt diem à onceptione quadrageſimum hæreditas liqua obtigiſſet.

8. Quorum pater octogenarius ſine ærredum conſenſu uxorem duxerit, lias hæreditates, quam patris, adeun- lo. Nolebant enim ſenem liberos pro- reare, quos per ætatem ſuſtentare non oſſet, ſi inops: ſin dives; vetitum ſenis æreditatem per nuptias non neceſſa- ias à primis hæredibus alienari. Vide

pœnam ſecundarum nuptiarum, *dej*
re civili : quas ſine filiorum conſen
aut defuncti conceſſione contrahe
non fuit licitum.

9. Liberi ex poſterioribus nuptiis
bigamia ſuſcepti exhæredantur.

10. Fœminæ etiam, natorum pare
tem celantes.

11. Si quis hominem ſpe adeund
hæreditatis necavit, per ſe vel alium o
ciſi hæreditatem nunquam adito. Sur
& alia hujuſmodi.

3. *De Tutelis.*

QVia ſæpe pupillis & infantibus hæ
reditates obtingere ſolent;legem d
tutelis eodem titulo noſtri conjunxe
runt, non minus prolixam quam va
riam. Cujus ſumma eſt: *Tutela jus, hæ*
reditariæ ſucceſſionis ordinem ſequitur.
Viris enim ante ſedecimum ætatis an
num; fœminis ante vigeſimum , hære
ditaria bona uſurpare non licuit : niſ
viduis , ſi nupſiſſent legitime. Iis etian
ante ſedecimum annum bonorum ſuo
rum uſusfructus lege conceſſus eſt , u
ex cognatorũ tutela ad eas jure cogna
tionis pertingens. *Tutelæ ſimilis eſt cura*
ſive curatio. furioſi, prodigi,muti, ſurdi
vel alioqui perpetuo morbo laborantis
omninoq; omnium qui rebus ſuis pro
ſpicere nequeunt: majorum ſcilicet quã

qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

i pupillorum nomen merentur. Vtra-
e autem, *Tutela* nempe & *Curatio*,
legitima eſt, vel dativa. Legitima, quę
o jure & lege cuipiam competit. Da-
a, quæ à legitimo tutore vel curatore,
l à quopiam in propria poteſtate res
is habente (ut hic jam curationis no-
en nonnihil extendamus) aliis datur
refertur. Hæc enim tutelæ & curæ
ædam tranſlatio jure veteri & novo
tinuit. Porro hic tutores & curatores
on tantum ob bona tuenda & curan-
, ſed etiam ad pupillos, alioſque natu
ajores pupillorũ vicem gerentes, item
opes & egenos alendos & educandos,
iti: ſervata exceptione de mendicis non
endis; *ſupra*. Hinc *Omagabalkur*.

4. *De fundis intra certum tempus repetendis.*

D hæreditatis occupandæ & uſur-
pandæ juſtam ætatem quum quis
rveniſſet; ſi quæ bona immobilia, ad
ſum lege pertinentia, tutorum mala
le aut incuria alienata fuiſſent; eadem
petendi certum tempus & modus de-
ribebatur. *Et tempus quidem decem*
annorum utilium, ut periti juris loquun-
ur: hoc eſt, ex quo tempore quis ſcivit,
onorum poſſeſſionem ſibi competere.
nque ſive per ætatem quæcunque, ſive
ia, (quæ pro legitimo repetitionis im-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

pedimento, ut ſunt furor, imperitia, &
æſtimantur) petere potuit. Modus v
ro repetendi, & caſus eodem ſpecta
tes, tam late, tam diſtincte exponunt
ut vix in ipſo jure civili quicquã diſti
ctius. In quam materiam, ut plæraſqu
brevitatis ſtudio falcem non immitt

5. De fundorum limitatione & diſtributione.

VT vero quis fundis & prædiis ſi
urbanis ſive ruſticis legitime uter
tur, leges de agrorum diſtinctione acce
ſerunt: quæ vel per aggerẽ, vel rivos p
ſcoſos & flumina, vel per limites ſaxeo
nonnunquam horum loco collicul
vel monticulos terræ peculiari ration
inſignitos, vel in ſylvis per arbores pecu
liares, fiebat: vel alioqui ductas ab un
certo loco ad alium lineas viſuales ho
rizontem recta interſecantes. Quibu
limitibus nomina propria indiderunt
ut ad poſteros facilius transmitterẽtu

Prædium autem unum & idem ſi a
plures dominos ſpectaret, domuum
agri, paſcuorum diſtributio & æquati
fiebat, omniumq; commoditatum hu
ſpectantium, ut ſylvarum, piſcaturæ
aucupii & lignationis in locis mariti
mis, ubi fluctus, ut alia, ſic etiam ligna
ſive arbores, undarum alluvione excor
ticatas, magno procurationis divina

argu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

gumento, (in qua agnoſcenda & ex-
llenda me tautologiæ non piget,) in
us ejiciunt. Hæc fundorum & ad
ndos pertinentium commodorum
uatio, ſemel legitime facta, nunquam
randa fuit aut infringenda: ſed ut lu-
um, ſic periculum, & damnum, ſin-
lorum proprium fuit, non commune.

ITVLVS DE CONTRACTIBVS.

Quum itaque quis in hæreditatem
ſte conceſſiſſet; quia etiam in com-
erciis humanæ ſocietatis nervus quo-
mmodo ſitus eſt; de contractibus le-
s additæ; de emptione, venditione,
catione, conductione rerum, ſive mo-
lium, ſive immobilium: de ſervituti-
us item, quas reales Iuris conſulti vo-
ant: quæ in quo ſunt apud illos diſcri-
ine, ita fere apud nos. Eſt autem ſer-
tus realis ſeu prædialis; conditio, qua
ra unius prædii minuuntur, alterius
gentur; (*Itauk* vernacule:) vel etiam
gendi habendive aliquid in alieno præ-
io, ad ſui prædii emolumentum. Hic
uoque multa de pecudum aliarumque
rum legitima æſtimatione, ad uſuram
avendam: deque earundem poſſeſſio-
e & cura, ne aliis damnum importent,
er uſum ſcilicet alterius agri aut pa-
cuorum illicitum, qui per juſtum con-
ractum fit licitus: proindeque de aliis
legitimi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

legitimi contractus pugnantibus;ut
de contractibus illegitimis juridico
ceſſu infirmandis; de furto, rapini
horum maleficiorum variis ſpecie
& pœnis: Summa; Quomodo cui
rum bonorum uſusfructus legitim
ſine alterius injuria conſtare poſſit
quomodo damnum alterius bonis i
tum reſarciri debeat: denique quomo
contractus & commercia terra mari
rite exerceantur: Quocirca etiam
nauticum huc pertinet: *Farmauar*
der Soerecht.

TITVLVS DE HOMICIDIO; Q
omnes injurias, in famam, corpus v
vitam hominis illatas, continet.

Cæterum, licet commercia vitæ h
manæ optimis legibus fuiſſent conſtit
ta; tamen experientia olim & nunc t
ſtatur, quam ægre, quam difficulter
legibus à multis obtemperatum. Vn
variæ in vita communi contention
de rebus etiam inimicis, nedum amp
bonis, locupletibus prædiis, patrimoni
hæreditatibus; quæ priſcis ſane temp
ribus vix ſine ſanguine diremptæ: Im
ex verbere aut verbulo, nedum vulner
infinita mala exorta, cum pluriũ etiam
nece conjuncta, animis vindictæ cup
ditate ferventibus. Quibus malis ut mo
dus & meta aliqua poneretur, titulus d

homi

micidio conditus eſt: nobis *Wiig ſlode:*
omnes injurias, famam vel corpus
manum tangentes, complectitur. Ita-
e etiam hic de verbis injurioſis; quia
licet hinc ſæpe ad reales illas injurias,
e in ipſo facto conſiſtunt, ventum
et. Hæc vero lex reliquas ſui varietate
cit, miro & multiplici juris proceſſu.
n ſolum itaque homicidium, ſed
am vulnera graviora, (puta, cæde pa-
n diſtantia, quæ corpus vel membrũ
quod perpetuo inutile redderent,)
nc exilio, nunc gravius, pro circum-
ntiarũ varietate, plectebantur. Erant
m etiam quædam injuriæ, impunito
minus punito homicidio, intra cer-
n temporis & loci terminum (quan-
n nempe jaculi vel ſagittæ ictu cir-
ari poterat) vindicandæ.
Homicidium vero involuntarium
furioſi, certo modo plectendum.
buit etiam plagium; habuit *αὐτο-*
ρία ſuas leges. *Αὐτοχειρία* autem hic
plex: aut mente capti, aut compo-
mentis. Compotis mentis, aut ne-
as; aut ſaltem vulnerans, ad dolum
lum alteri cuipiam faciendum; qui
ti vulneris autor falſo accuſaretur.
finita omnibus his pœna non levis
eritur. Porro homicida, trina con-
ſione, nempe apud tres colonos, ei

loco

loco in quo cædes facta eſt maxim
cinos, de proprio ſcelere teſtari debe
ante ejuſdem ſolis occaſum, quo cæ
feciſſet. Sin minus; homicidium n
rium,hoc eſt, nulla ratione expiand
decernebatur, niſi vitæ propriæ &
norum omnium jactura. Hinc tam
certæ exceptiones; quas videris al
Homicidii vero compenſatio ad ha
dem legitimum pertinebat: Præter
quod ad matrem ſuperſtitem tertia p
redundaret, patre vel fratre cæſi exiſt
tibus hæredibus. Ad tutorem etiam
curatorem hæredis occiſi, ſi pupillus
ſet, vel pupillo ſimilis. Vel ſi fœm
nupta hæres eſſet; ad ejuſdem marit
triens compenſationis pro homici
factæ redibat, tanquam ſuſceptæ mo
ſtiæ in illa juris executione hono
rium.

Hic præterire nequeo; quod cum
tulus de homicidio late pateat & fu
tractetur, parricidii mentionem null
invenias: Eam procul dubio ob cauſa
quam Lycurgus, Spartanus ille legiſl
tor, reddidit quærenti: Cur is in ſu
Rhetris & inſtitutionibus nullam par
cidio pœnam ſtatuiſſet? nempe, qu
nullum eo dementiæ proceſſurum cr
deret, ut parricidio ſe inquinaret. Qu
idem reſponſum pro noſtris veteribu

Nom

omothetis afferimus. Sed & convitiis
probris, oratione ligata vel ſecus, co-
n vel aliter, in aliquem jactis, graves
imadverſiones objectæ: ita etiam ob
c, cædis in præſenti, ut loquuntur,
mmiſſæ culpa mitigari potuerit. De-
que de cæde, à cane, tauro, urſo cicu-
ſfacta, certæ leges. Quas omnes, ut
præcedentibus titulis, abrumpimus
nſulto, hanc Spartam aliis forſan reli-
ıri, qui ingenio & Academico otio
agis abundabunt, ut corporis juris
ſtratum anatomen ex profeſſo inſti-
ant, ſicque ex diligenti anatome Epi-
men conficiant, ordine aliquo magis
gico omnium oculis ſubjiciendam.
ui demum ingenuus magis & idoneus
erit, in hoc ſanè literarum humana-
m genere, ad vitam communem ſtu-
orum fructus, quam vel tabernas,
quid deterius ſequi, vel alioqui an-
s juveniles in otium illiberale conver-
e: vel etiam eoſdem in nudis ſciolorū
entamentis conſumere: alioſque velut
alto præ ſe deſpicere. Proprium enim
fere ejuſmodi ingeniorum, faſtum in
uales, in ſuperiores adulationem
ercere, relicta interim penitiore illa
ientiæ moralis cognitione (quod ni-
aliud eſt, quam pro Penelope ancil-
amplexari) qua ſocietas & vita hu-
mana

mana maxime indiget: quæque ſecu
dum divinas literas, ex hiſtoriis, & v
riarum gentium moribus, inſtitutis,
gibus, invicem collatis, potiſſimu
hauritur: Nam alioqui hiſtoria q
etiam leges & inſtituta gentium co
plectitur, non eſſet vitæ humanæ m
giſtra; qua laude eximia, apud Cic. 2.
Orat. ex imitatione Plat. in Craty
apud Herodotum libr. 1, apud Liviu
præcipue, & alios, excellere meruit.

CAP. X.

Monomachiæ leges, & Sacramenti Ethnicorum ritus.

ET conſtitutiones juris Iſlandoru
ſic leviter deguſtaſſe ſat erat. Fueru
autem præterea alia quædam conſuetu
dine recepta, quamvis in jus ſcriptu
ſive juris codicem non relata: quæ pe
inde ut jus ſcriptum valebant. Tal
ſunt monomachiæ leges, & ſacramen
exhibendi ritus. Monomachiam v
ſingulare certamen inituri, *ſcamma* v
ſpatium quoddam, quod non excede
rent, poſitis terminis, deſcribebant, ic
que vel lodice ſeu ſtragulo quodam, pe
dibus certantium ſubſtrato: Vnde ſi al
teruter profligaretur, tribus marcis a
genti defæcati ſalutem redimere tene
batur. Qui humum cruore prior tinxi

t, victus cenſebatur: idque, ut appa-
it, in certaminibus minus ſeriis, tan-
iam ludis gladiatoriis: vel deſcribeba-
r Martius illis campus, facto circo
iopiam, ut per cancellos ligneos, aut
iud ſimile: & hi cancelli *Heſleſteinger*
cti ſunt. (Inde etiam Phraſis, *ad haſla*
idrum voll: Idem quod, *Bioda aholm*,
l ſingulare certamen provocare.) Id-
rco quia forſan cancellis iſtis primum
orylus, qui *Haſelbaum* & *Haſelnuſʒ-*
um dicitur Germanis, materia fuerat.
t appareat, hanc rem & rei appellatio-
em ex iis terris acceptam ubi coryli
aſcuntur. Victor autem (in hoc certa-
ine magis cruento) omnium bonorũ
cti hæres evaſit. Parta vero victoria, è
ſtigio taurus immanis productus eſt,
iem ſi victor unico ictu non interfice-
t, victi cognatis contra victoré agen-
jus fuit. Quibus monomachiæ legi-
us Egillus Scallagrimus noſtras non
mel vicit; & in ampliſſimas poſſeſſio-
es victorum ſucceſſit. Ea conſuetudo,
minus æqua, circa annum 1006 ab-
gata eſt. Quin autem duello lites fo-
nſes de prædiis, hæreditatibus, doti-
us nonnunquam diremptæ: ita, ut bo-
a controverſa victori cederent, ſine
ajore jactura bonorum victi. Idem
utem juris, ſive quis ad duellum poſtu-

latus recuſaret; ſive certando vince
tur. Erat etiam quoddam mirabili
duelli genus: quod in capaciſſimo v
ſuperne clauſo exercitum eſt: ubi etia
baculus ligneus, cubiti longitudine, e
ſis loco fuit: Quo certamine *Thorgiſel*
örrabeinius noſtras Randidũ Scotiæ c
rum pugilem ſuperavit. Vtrobique a
tem obtinuit, ut provocatus, priore l
co enſem (vel quod enſis loco erat) v
brando feriret. Etenim hoc ſeculu
conflictus non præcipitabat: ſed per v
ces quaſi manum conſerentes feriebar
ut Saxo vere annotavit. Erant enir
præcipue in illa aperta monomachi
(quam ſic appello reſpectu ejus, quæ i
vaſe concluſo fiebat) galea, clypeo, en
& haſta inſtructi pugiles. Talis mono
machia fuit.

Sacramentum Ethnicorum hic com
memoro, quo veritatem inprimis aſſe
rebant: vel criminis alicujus ſuſpecti; ve
aliquid magni momenti ſine teſtibu
aſſerentes, vel fœdere ſociali unus alter
fidem jurantes hoc fere ritu. Ceſpitem
oblongum, veluti laminam quandam,
humo exciſum, & in fornicis morem
ſurgentem, ita ut fines ambo humi affi-
gerentur, de veritate teſtaturus ſubire
juſſus eſt: Super quem ſi nullo fulciente
non corruit fornix ille ceſpitius, fidem
meruit;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

neruit; Sin minus, criminis falſi dam-
natus eſt. Non ſane illud ſuum ſacra-
mentum Ethnici minore cum religione
præſtabant; quam hodie paſſim ſuum
jusjurandum Chriſtiani.

Sin eodem ſacramento fœdus erat;
haſtam fornici pro fulcro ſuppoſuere,
ſub quo etiam confœderandi, duo, tres,
pluresve conſiſtentes, cruorem, mani-
bus aut aliunde, ferro elicitum, una miſ-
cebant: ad mutuam fidem hoc pacto
obſignandam. Quare hoc ritu potiſſi-
mum τὸ Συμμαχικὸν ſancitum & ju-
ratum eſt; ut ſic Confœderati velut qui-
dam Συμμαχικοὶ ἐπίμαχοι eſſent: ubi
id præcipue unicuique incumbebat (pre-
ter mutuum auxilium quo in vita unus
alteri devinctus erat) ut uno cæſo, reli-
qui ſuperſtites, ſive unus ille, ſive plures,
τοῦ Συμμάχου necem quavis ratione ul-
ciſcerentur: idque elicitus corpore cruor
ſignabat; etiam ſanguinem, adeoque
vitam, in mutuam ſalutem vel ultionem
impendenda.

Sed & hunc ritum aliqualis pœnæ,
ſubjectionis vel ſatisfactionis loco, uſur-
patum reperi; cum peccatum vel offen-
ſa aliqua hoc pacto luenda fuit, ut nem-
pe quis ſub terreum fornicem, aliqua
tamen ratione ſuffultum (quia tum ſa-

cramentum nullum ſuberat) ſemel a
iterum ſubiret. Hinc quidam, cui de
fenſa hoc pacto ſatisfactum eſt, glor
tus eſt, adverſarium ſuum infra ſues
jectum. Sues enim roſtro tantum, n
vertice humum ſubintrant.

CAP. XI.

De mutatione religionis Islandorum.

QVod de priore ſtatu Reipublicæ Is
landorum reliquum adhuc videtu
religionis mutationem concernit: qu
in annum Ariſtocratiæ 126, (à prim
incolarum ingreſſu ſi numeres) id eſt
annum Chriſti 1000 incidit: ubi etian
totalem, ut ſic dicam, mutationem in
telligo; non particularia certamina &
labores, quibus pluſquam 20 annos in
Chriſtiana religione indaganda ſuda
tum eſt.

Olaus Tryggo nomen habuit inter
Norvvegiæ Reges quidam; non ſolum
Norvvegiæ, ſed totius Europæ Imperio
digniſſimus hæres, quicquid alii, ſive per
inſcitiam & ignorantiam hiſtoriarum,
ſive per invidiam criminentur. Hic cum
in exteris, militiæ, non tantũ Caſtren-
ſis, ſed etiam Chriſtianæ, non dicam ty-
rocinia, ſed magnos profectus feciſſet:
videretque tempus jam eſſe, quo ſibi per

Regii

egii ſanguinis lineam & ſucceſſionis
dinem, Norvvegiæ regnum adire lice-
t: Patria jam aliquot annis immanis
onſtri, *Haquini* Maligni & Divitis
trumque enim cognomẽ habuit) prę-
ctura & tyrannide fœdata, regios ani-
os & audaciam occupandæ Norvve-
æ ſumebat anno Domini *996*, Deo
ptim. Max. motus tam heroicos gu-
ernante, & in præſentiſſimis *Haquini*
ius inſidiis, aliiſque periculis ſæpius ob-
ectis; ad divini Nominis gloriam &
ultorum ſalutem, ſecundante. Prone-
os vero *Haraldi* Pulchricomi, Monar-
æ Norvvegici, anno Chriſti 932 de-
ortui, ex maribus deſcendens, ille *Olaus*
uit: Qui non tam Regni obtinẽdi, quod
ſi tamen jure debebatur, cupiditate,
uam majoris & auguſtioris rei augen-
æ ſtudio, Norvvegiam adiit, anno prę-
icto ſimulque Monarchiam obtinuit:
æpitque veteri religioni Ethnicorum
xtirpandæ totus illico non ſine fructu
ncumbere: quæ res ab hujus *Olai* pa-
ruo magno parum feliciter, circa an-
um Chriſti 933, aut quartum, (*Ha-
uino* nempe *Adalſtenio*, qui in Anglia
eligionis Chriſtianæ ſemina imbiberat)
entata, meliores ſucceſſus nunc ex-
perta eſt; quamvis non ſine maximis
& difficillimis certaminibus, prout ex

hujus Herois vita in hiſtoria Norvve
deſcripta cognoſcitur. Hic inquam N
vvegiæ Rex, ſecundũ Deum Opt. M
totalis converſionis autor fuit noſtra
bus. Antea vero in particularibus fic
indagandæ certaminibus *Thorvala*
quidam *Conradi* filius de *Bilia*, Borea
Iſlandiæ civis, laudabilem operam n
vavit. Qui poſt longinqui orbis pereg
nationem, & fidem ac baptiſma ſacru
in Saxonia Germaniæ ſuſceptum que
dam *Fridericum*, melioris fidei Profe
ſorem, ſecum in patriam adducens, rel
gionis Chriſtianę præco extitit circa a
num 982. In quo propoſito cum *Tho*
valdus minus quam ſperabat, profice
ret, vale patriæ & penatibus dicto, exa
cto quadriennio ſeceſſit, Græcia, Syri
aliiſque remotiſſimis terris peragratis
Conſtantinopoli feliciter mortuus. In
terim tamen inde factum exiſtimamus
ut anno Chriſti 984 ædes ſacræ quibu
dam Iſlandis in uſu eſſe cæperint.

Cæterum Norvvegus ille Rex *Olaus*
cum jam in Norvvegia negocium fide
ad bonam frugem promoviſſet; veller-
que de Iſlandia & inſulis vicinis aliquic
tale tentare; miſit hujus rei gratia *Steph*
nerum quendam ad Iſlandos, Iſlan-
dum: ſed irrito conatu. Miſit deinde
alium, circa annum 997, *Thangbran-*

dum

um nomine, Sacerdotem officio, qui
uamvis difficulter, apud quoſdam ta-
en nonnihil profecit. Nec deſiſtit in
nctiſſimo propoſito Rex laudatiſſi-
nus: Qui Iſlandos in Norvvegia prius
acro fonte ablutos, tertium in Iſlandiã
blegavit: *Gyſſerum* quendam cogno-
nine *Album*: & *Hialtam Sceggi* filium,
nno Chriſti 1000. Qui in foro magno
nſulæ id obtinuerunt tandem, ut ido-
orum cultu ſepoſito in religioné Chri-
ianam juratum eſſet: Huic negocio
rimum annuente & favente *Thorgeiro
iosvvetninga Boda*, illius temporis No-
nophylace, ex Boreali Iſlandia oriun-
lo: qui ad eam rem prolixa & efficaci
ratione populo & magnatibus præivit.
Idem cum præſtantiſſimus hic Nor-
vegiæ Rex, eodem quoque anno, de
Gronlandia etiam obtinuiſſet; ut & an-
e biennium, de inſulis Farenſibus appel-
atis & Hetlandia; hujuſque rei tam læ-
os ſucceſſus ante ejuſdem anni milleſi-
mi autumnum accepiſſet; magnas ac
mmortales æterno Numini egêre gra-
ias: idque, inquam, ante illius anni au-
tumnum, quo is poſtea, velut concre-
dito munere probe defunctus, in pugna
Gryphisvoldenſi, adverſus trium poten-
tiſſimorum Boreæ Principum vires im
paratus & modica claſſe dimicans, non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

tamen virtute, ſed voluntario conſi
victus, cedebat: ut videlicet tertium
lum Principem, Ducem *Ericum*, *H*
quini illius Maligni & Apoſtatæ filiu
de fide Chriſtiana, ſi vinceret, votu
facientem, Chriſto lucraretur. Ceſſiſ
autem dixi Regem, non occubuiſſ
Prælio enim navali, natando exceſſi
multiſque poſtea annis, ut ex hiſtori
Norvvegica demonſtratur, ſupervix
in exteris, vitam monaſticam amplexus

Etiam Iſlandi fide Chriſtiana hac ra-
tione imbuti conſilium de religioni
Antiſtitibus ineunt: Quique aliis Regiu
antea legatus & orator, de fidei initiis
autor fuerat, *Gyſſerus Albus*, (Iſlandia
Meridionalis civis erat; ut & Collega
Hialta) exemplo quoque ſuo ad eandem
fidem & religionem ornandam reliquis
præluxit. Filium enim *Iſleifum* ſtudio-
rum gratia Erfordam ablegavit, effecit-
que ut is in patriam reverſus Epiſcopa-
tus munere dignus cenſeretur.

Iſleifus itaque hujus dignitatis pri-
mus candidatus Romam inviſit, anno
1056, perſcriptoque Pontificis manda-
to ad Bremenſem Archiepiſcopum,
ab eodem in feriis Pentecoſtes ordina-
tur. Salutavit autem in itinere *Henri-*
cum Imperatorem & filium *Conradum*,
in quorum gratiam donato urſo Gron-

landi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

ndico ſe inſinuavit. Reverſus in pa-
iam anno 1057, Cathedram Epiſcopa-
m in prædio ſuo urbano & avito,
chalholltia, in Iſlandia Meridionali ſi-
, fundavit. Cathedræ etiam ſcholam
iqualem adjunctam habuiſſe legimus,
 qua *Ionas Ogmundus, Holenſis*, & *Co-*
rus Vicenſis in Norvvegia, Epiſcopi
ierint.

Hic monendum, quod & alibi anno-
avimus, Religionem ſacram apud pri-
os hujus gentis Epiſcopos ſynceriorem
iguiſſe, quá poſterioribus temporibus:
bi nempe pontificio fermento magis
nagiſq; infecta eſt: Id quod vel ex ſacer-
otum conjugio, aliquot Epiſcoporum
empore nequaquam interdicto, colligi-
nus: Nam & hic *Iſleifus* Scalh. Epiſco-
us primus, uxorem duxit *Dallam*,
Thorvaldi de *halſe in Fnioſcadal* filiam,
x qua filios tres reliquit: anno 1080
lecedens.

Succeſſit *Iſleifo* trium filiorum unus,
vo cognominis *Gyſſer*. Hic maximis
nimi corporiſq; dotibus prędicatur. Er-
ordæ, ubi & pater, bonis literis operam
navavit: & plurimas alias terras vidit &
urbes. De ipſo *Horaldi* Crudelis Norvv.
Regis celeberrimi tale judicium fuit:
Gyſſerum ad tria hæc ſatis aptum fuiſſe:
ut vel Regem ſeu terræ Præfectum,

& belli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

& belli Ducem, & Eccleſiarum Antiſ
tem ageret. Mira ſane ipſius autorit
apud novitios Chriſtianos in patria, i
de apparet, quod is leges de decimis p
mus omnium, nullo refragante, p
Marcum Sceggi filium Nomophylacem
anno 1097 ferri curaverit. Is anno 108
cum pater *Iſleifus* nuper deceſſiſſet, a
exteris reverſus, noluit in terram deſc
dere, multo minus conventus incola
rum frequentare, Epiſcopatum refu
giendi ſtudio: donec cognoſceret *Gut
tormum* quendam in Epiſcopum Scal
hold deſignatum. Qui deinde in prim
conventu, quo ſui copiam *Gyſſerus* fa
ciebat, oblatum munus conſtanter recu
ſavit; ita ut *Gyſſerum* ad illud idem ſuſ
cipiendum incolæ mox adegerint. Qui
jam quadragenarius, Pontificem Rom.
ſalutans, ab eodem ad Moguntinum
Epiſcopum ordinandus amandatur, an-
no 1082. Et anno ſequente Cathedram
adit. Vxorem quoque hic habuit, *Ste-
nunam Thorgrini* filiam.

Hujus Epiſcopatus anno 26, id eſt,
Chriſti 1106, in Boreali Iſlandia peculia-
ris Epiſcopatus fundatus eſt: Quē primus
geſſit *Ionas Ogmundus*, vir magni nomi-
nis, ex meridionali Iſlandia oriundus. Is
jactis in ſchola Iſleifiana bonarū litera
rum fundamentis, exteros inviſit, Ro-
mam

nam uſque penetrans. Deinde cum in ula *Suenonis Alſivii* Daniæ regis aliuantiſper vixiſſet, in patriam reverſus piſcopus deſignatur Iſlandiæ Borealis: Qui ſimiliter ſalutato Pontifice, in Daiam ad Lundenſem Archiepiſcopum abgatur. *Hiallta* vero nomen fuerat, proinciæ cujuſdã Borealis Iſlandiæ *Hialladal* eponymum. Qui etiam ibidem rædium urbanum habuit; olim *Hoff*, oſtea *Holas* dictum. Iſtius *Hiallta* reliti filii novum, Religionis novę, Antiſtiem & Epiſcopum, prædictum *Ionam Ogmundum*, adeo cupide amplexi ſunt, t ad Cathedralis Eccleſiæ fundationem æredium illud ſuum *Hollenſe* libenter mpenderent. Fratrum uni *Oxerus* nomen (vel Taurea,) qui antea *Holis* ædem ſacram extrui curarat, tantæ magnitudinis, ut Iſlandia parem non habuerit. Lignea hæc fuit, ut & multæ aliæ: ſed tecto plumbeo: Quæ & ignoto caſu conflagraſſe fertur, alia, multo inferioris magnitudinis, ſubſtituta; Quam hic *Ionas Ogmundus* diruit prioris iſtius amplitudinem novæ ædis reſtauratione affectans. Cujus, Ogmundianæ nempe ædis, veſtigia Cathedra Holenſis etiamnum retinet; ſubinde à variis, prout uſus poſtularat, refecta. Saxa vero hic Epiſcopus in vicino monte

verſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

verſus Euronotum ſito effodi primu curavit; lateres referentia, tum color rubeo, tum materia quoque ſectili: Vnde altare templi & gradus juxta altar fieri fecit. Vnde etiam ſucceſſu tempori totum ædis pavimentum conſtratun eſt. Iuxta templum, occidentem verſus Gymnaſium extrui juſſit, ubi & linguæ latinæ tyrocinia juventus exercuit. Annotarunt enim curioſi annalium ſcriptores, templi architectum, *Thoroddum* nomine, tanti fuiſſe ingenii & acuminis, ut ex auſcultatione Grammatices, in ſchola templo vicina pueris inculcatæ, artis præcepta imbiberit. Fertur etiam Epiſcopus ſcholaſtico cuidam Epiſtolas & Amores Ovidii manibus excuſſiſſe; cui iſta legenti ex improviſo ſupervenerat. Ludimagiſter traditur fuiſſe quidam *Giſlæus Finnonis*, natione *Gotlandus*. Quæ idcirco annotavi, ut appareat, Iſlandos noſtros linguæ Latinæ jam tum fuiſſe ſtudioſos. Ex hac enim ſchola Holenſi multi poſteriorum temporum Epiſcopi, & Abbates prodierunt. Hoc *Iona* Epiſcopo dira fames provinciam *Hunavatzthing* Borealis Iſlandiæ attrivit; ad quam avertendam, votum de Eccleſia *Thingexris* fundanda factum eſt, epiſcopo templi fundamenta deſcribente. Moritur *Ionas ögmundus* anno

1121,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

121, in Sanctorum numerum poſt an-
os demũ 80 religionis ſynceritate jam
bfuſcata relatus.

Huic ſucceſſit quidam *Cetillus*, anno
122, ſecundus *Holenſis* Epiſcopus; *Thor-
aco Runulfi*, qui tertius *Scalholltenſis*
uit, ſynchronos. Hi conjunctim jus Ca-
onicum, quod *Chriſtinnrett* & *Chriſti-
aſaga thatt* vocant, auxerunt; acce-
ente *öſſuri* vel *Aſſueri* Ludenſis in Da-
ia Archiepiſcopi autoritate. *Cetillus*
xorem habuit, *Groam*, *Giſſuri* Epiſcopi
calholltenſis thori legitimi filiam.
horlaco Runulfi in Epiſcopatu Scalholl-
enſi ſubſtitutus eſt *Magnus Einarius*,
nno 1134. Huic *Klaingius*, 1152. Qui
lem duabus navibus magnis ligneam
nateriem, unde templum Scalholltenſe
dificaret, advexit, exhibito in templi
olennitatem 600 convivarum epulo:
nagnatibus non indonatis dimiſſis.
Klaingium in Epiſcopatu excepit *Thor-
acus Thorhalli* filius 1178, ſextus *Scal-
holltenſis*, cum antea muſis Pariſienſium
nilitaſſet: Cujus militiæ hunc fructum
n patriam retulit, ut eo Epiſcopo con-
ugium ſacerdotum primum damnatũ
it. Succeſſorem habuit *Paulum Ionam*,
195, ex *Magni* Nudipedis Regis Norvv.
anguine oriundum. Vixit in aula
Valdemari Daniæ Regis & *Suerri*

Norvv.

Norvv. Regis: ab *Abſolone* Lunde
Archiepiſcopo ordinatus. Hic cont
prædeceſſoris morem & interdictu
conjugii vinculis ſeſe aſtrinxit. Atriu
templi Scalholltenſis magnis ſumptib
exſtruxit; mille convivarum epulu
ſimul exhibens, apophoretis in prim
res collatis. A Paulo, inter Scalhollte
ſes, Ariſtocratia durante, duo Epiſco
reliqui fuerunt: Magnus 1216, & Sigva
dus 1239.

Porro inter Holenſes, *Ketillo* ſup
rius commemorato *Biorno Gilſon* ſuc
ceſſor factus eſt: 1147. Huic *Branderu*
Sæmundi filius, quartus nempe inte
Holenſes: Qui Papiſticarum ſuperſti
tionum doctior, *Ionæ Ogmundi* prim
Epiſcopi Holenſis reliquias, in cœmete
rio olim conditas, refodi curavit: eique
in Sanctorum numerum relato, diem
tertium Martii menſis ſacrum dicavit,
anno 1201, quo & ipſe *Branderus* è vivis
exceſſit.

Secutus eſt *Branderum Gudmundus*
cogn. *Bonus*, *Arneri* filius, anno 1203.
Hunc *Botolfus* 1239. Illum *Henricus*
1247, apud Holenſes Ariſtocratiæ tem-
pore ultimus. Ad Epiſcopos autem ſpe-
ctabat, ut monitum, Legum canonica-
rum conſtitutio; De conjugii, baptiſmi,
funerum ritu Eccleſiaſtico: De voto, de-
cimis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

imis, eleemoſynis, & donationibus in
ſus ſacros: De templorum & cœmete-
iorum prophanatione, Sabbathi viola-
one, & aliis. Quæ quia ex Eccleſiæ
om.& aliarum hanc ſecutarum cano-
ibus magna ex parte ſumptæ ſunt, ni-
il novi in iis deſcribendis attulero. Id
imen hic non tacendum ſum ratus;
antam fuiſſe veterum ergaMiniſterium
verentiam, ut jus civile & ſæculare,
t vocant, juri divino ſeu eccleſiaſtico
ic enim jus canonicum indigetabant)
dere voluerint,non ſemel aut iterum,
d ubique prout in Comitiis anno 1050
pud nos ſancitum eſſe, alibi quoque re-
limus. Quæ reverentia Miniſterii ſi
odie æque vigeret;minus profecto con-
ntionum & ſimultatum haberemus:
viciſſim expreſſiorem Eccleſiæ no-
m, quæ in illaReverẽtia etiam elucere
ebet. Ex illa vero, quam dixi, juriſdi-
ioneEccleſiaſtica evidens eſt,Epiſcopos
nes quos illa fuit, etiam ſua habuiſſe
onſiſtoria & forum Eccleſiaſticũ: alias
idem in ipſa Cathedra;alias alibi &c.
ec de mutatione Religionis Ariſtocra-
æ tempore plura.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

LECTORI S.

Cum paginæ nonnullæ vacarent, plac
ſubjungere Epigrammata quæd,
Willichii Weſthovii, Cimbri, P.
de urbibus & oppidis Sælandiæ.

SAELANDIA INSVLA.

SIcut apyrotus micat in diadema
regis: (ſed
Annuli ut in medio gemma deco
Sic in Daniaci niteo Sælandia regni
Circo: ſic reliquis partibus anteeo.
Nam quas me ſpatio regiones vinc
terræ
Cernis, ego has ſuperans fertilitat
premo.
Fertilitate pares mihi quæ ſunt, amplic
iſtis
Expandens fines terra pateſco meo
Ergo, caput quantum reliquos ſupe
eminet artus,
Tanto aliis regni tractibus ipſa prior

I. HAFNIA.

DAniaci cuſtos ſceptri & clariſſim
regni (tus eram
Metropolis, quondam nil niſi por
Nuda quidem ſtatio velorum, at tuta
carinas (ſuas
Huc certus poterat nauta locare

Tali

Talis erat Venetum ſedes præſtabilis
olim!
Londinum, virtus Anglica, tale fuit!
Poſt,ubi commoditas graviori ſorte patebat,
Paulatim vicus cœpit hic eſſe locus.
e tandem atque uſu rerum creſcentibus urbs hæc (die.
Succrevi, & quovis creſco novata
t jam portus adhuc dicor; quo nomine dicar, (va ratis.
Balthica velivolans dum premet ar-
uid vetat, exili fundamine ſurgere
vicum,
Quæ tandem urbs celſum tollat ad
aſtra caput?

In armamentarium Regium.

yramidum ſcopulos Ægyptia Memphis opacet: (habent:
Mœnia ſat laudum nunc Babylonis
l aurata queunt mentitę tectaDianæ:
Nil Mauſolæi nobilis urna juvat:
l nihil eſt Rhodius: Cyri nil regia:
quin &
Phidiaci poſthac gloria nulla Iovis.
bſidat Latii vanus decor amphitheatri: (veni.
Theca huc Dreſdenſis non, operoſa,
anorum ſuperant Armamentaria Regis (git opus,
Omne quod in mundo nobile ſur-

II. ROSCHILDIA.

FOns Regii cultus (fundaminis an
Roëque, (meu
Rex pariter, nomen compoſu
Sueno, bifurcatæ Rex à cognomi
barbæ
Notus, jus augens municipale ded
Templi inſigne decus, ſupremi Anti
tis aram (menta cap
Quondam, nunc regum quod mo
VVilhelmo cœptum fundari à præſu
præſul
Præfectum tecti culmine Sueno ded
Poſt aliis alii me auxere ornatibus a
plam
Pontifices, donec plena decore ſte
Tum, Latiæ ſtulto me inflante Tyra
nidis œſtro,
Ipſa mei caſus triſtis origo fui.
Ex me, urbes, vano defungi diſcite faſ
Excelſæ ſorti vaſta ruina comes.

III. HELSINGORA.

HElſingo oppoſitæ Sælandicus ang
lus oræ, (fer
Vrbis ego ſpeciem, tectaque, juſq
Arbitra velorum, ſtatio haud vitabi
ulli (cunque fretur
Anchoræ, in hoc veniet quæ mo
Solus jura negat data Rex ſubiiſſe: ſup
nam (ipſe modu
Ius hominum eſt, juris dat quib
Præt

Præterea occiduis huc ſive feratur eôis
Fluctibus, aut alio gurgite ducta ratis,
Iuſſa meo duplices fundo mox impli-
cat uncos, (ſuas.
Et merces offert heic mihi prima
Tam prælustre urbi decus arx Frideri-
cia gignit!
Altera Daniaci quippe Corona ſoli.
Ergo alibi fuge quod nolis; heic quære
quod optas:
Quod mihi terra negat ferre, mini-
ſtrat aqua.

IV. ORINGBORGUM.

ANtiqua Arx, regum ſedes, quo no-
mine ſignat
Me, ſylvoſa id ei tradidit ora loci.
alſtria cum ſociæ vicino limine terræ
Quom crebro hoſtili cederet arcta
pedi; (Mavors
tq; hinc Vandalicus Sælandica littora
Impeteret, quidvis depopulâte manu:
(re caſtrum,
oc illi oppoſitum eſt adverſo in litto-
Ne quis ab externo læderet hoſtis
agro. (rit; eſto:
ppidulum ſi quis me nunc vocitave-
Quondam adeo tenuis non ego ſor-
tis eram. (valli,
mque argilloſi me claudebam aggere
Foſſarum arcebant extera quæque
lacus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Tunc in honore ſuo res mecū erat am-
pla: patentes
Arcis erant ſpeculæ tunc in hono
ſuo. (Reg
Credibilis fama eſt, celſos tum Dani
Sceptra ac aſſiduos heic habuiſſe l
res. (rum & unur
Id propius notum, VValdmaros, al
Hoc regni multos ſe tenuiſſe loco.
Alterius ſedet heic nomen, ſtat conſ
rerum (ravit opi
Fama, perenne manet quod prop
Nunc cultu vacuus rupto ruit agge
murus: (te, cad.
Atque utinam Res non, arce cade

V. RINGSTADIA.

SÆlandæ in medio nitens *Ringſtad*
terræ, (neg
Mutuor ex agris quod maris un
Nec tamen hinc reliquis ego vilior u
bibus: harum
Quæque eſt hoſpitii dedita jure mi
Huc ſimul acciti properant, mea te
frequentant, (cole
Arce ſedens, habitans mœnia, ru
Prætoris vox heic magni ſonat æqu
reportant
Ius eques hinc, cives agricolęq; ſuu
Ergo Divûm adytis quantum, Sæland
debes, (tu
Tantum mî: Aſtrææ ſum domus i

VI. CA

VI. CALLVNDBORGVM.

BAlthica, quà mea ſunt, cuſtos ego littora ſervo, (ſtis agat.
Ne quis ab his prædas finibus ho-
Candidus hanc arcem, quanta eſt, *Eſbernus* in uſum
Erexit, fratris nomine, fratris ope.
Mænia tunc etiam celſa vallare corona
Cernere erat civem, ac civica tecta, meum.
Hæc varii caſus, varii evertere tumultus
Belli, ut vix jam ſint rudera nota ſuper. (*Martis*
Tantum inimica poteſt variabilis alea
Non abſque irati mente volente Dei.
Fida ſat excelſis ſtatio eſt mihi puppibus: omni
Illa meos ditat commoditate Lares.
Quicquid ad has recto tranſmittit Cimbria curſu (meum.
Terras, in portum ſolvitur omne
Ex hoc longinquis me notior urbibus urbs eſt
Iſto in Balthiaci littore nulla maris.

VII. COAGIVM,

FLuctibus Arctoi ſat bella *Coagia* ponti (nemus.
Alluor: hinc campus ſubjacet, inde
Quæ ſylvæ utilitas, agri emolumenta, fretique (civis habet.
Commoda ſunt, meus hæc omnia

Dat glandes & ligna nemus; dat paſcua campus: (beat.
Piſcibus & variis mercibus unda

VIII. NESTVEDIA.

SIve mihi dederit, præter qui labitur, amnis ineſt;
Neſſa, alio ſive hoc omine nomen
Sit: de hac voce vocor. Nec, ubi Sælandica cenſes
Oppida, poſtremo ſum referēda loco.
Totam in circuitu nemora, agri, paſcua tangunt, (*Neſſa* rates:
Quæ per agens medius fert mihi
Neſſa in Balthiaci ſe fundens ilia Nerei
Oſtio arenoſis latipatente viis.
Hinc ego, quo dives, terræ iſtius oppida, longe
Diſſita, multigeno cætera piſce beo.

IX. SKELFISKORA.

BAlthiaci Nereus ponti Rex ſi qua locavit (brica,
Fundamenta urbi, hæc illius eſt fa-
Hinc lateri ſociat, ſinui inde omnem applicat oram: (tenet.
Atque ſecans mediam brachia tenta
Squammigeris illam donis utraque ſaginat (concha jacet.
Parte Deus: plena hinc indeque
Vnde loco nomen Concharum eſt Angulus: etſi (bonum.
Iſtic poſtremum ſit modo concha

Ejus

Eius enim ex uſu civem formare cari-
nas (Venus.
Concharum docuit nota magiſtra
His longo advectat quæſitas æquore
merces,
Et peregrina ſuis mutat ubique bonis.

X. SLAGLOSA.

VT me deſtituit mare, ſic beat opti-
ma tellus: venit.
Res hinc non minus ac inde beata
Si, rota quam ſtridens, plus fert onera-
ria puppis; inde minus.
Adde, quod hinc damni plus venit,
Ingenioſa igitur ſecuro tramite cives
Dito, & res augẽs ſervo labore meas.

XI. HOLBECA.

QVa Sælandiaci Danus monimenta
revolvis (cunda tibi.
Priſca ſoli, haud ego ſum præter-
Quippe vetuſtatis contẽdo nomine
multis (habet.
Vrbibus, hujus ager quas regionis
Argũmento arx eſt, mihi quæ de colle
propinquo
Imminet, & vix jam ſe ruitura levat.
Commoditate ſimul tellure fretoque
perenda (que favet.
Non cedo: Tethys eſt æqua, Ceres-
Quod mihi nomen ineſt, propter qui
Rivus oberrat.
Iuge latebroſa conciliavit aqua.

XII. CORSORA.

PRimitus ut Chriſti plantari heic vin-
cœpit,
Multa ſuperſtitio in relligione fuit:
Vani ſacrorum ritus, ſimulacraque Di-
vûm, (cruces
Et numero plures cœlum habuere
Omnibus in triviis, omni trabs myſti-
ca portu (Deum.
Legitimo privans ſtabat honore
Hanc quoque Balthiaci Crux ardua lit-
toris oram (cris.
Servabat, primis adnumeranda ſa-
Inde loco titulus crevit, nomenque re-
fluxit (que tenet.
Municipî quod nunc formaque res-
Forma quidem ut res eſt; atque hæc ut
prædicat illa: (*bonum eſt.*
Quod nequit eſſe altum, ſi mediocre,

XIII. PRAESTOA.

INſula Presbyteris ego quondam ha-
bitata prophanis, (cant,
Quos vitæ Monachos de ratione vo-
Nunc urbis gero rem, nunc urbis præ-
beo formam, (malam.
Formam ac rem non pro conditione
Et, quanquam à primo locus hic jam
differat uſu,
Raſorũ ejecto de ſide fratre patrum:
Ipſa tamen, ſervans antiqui nominis
omen,

Inſula

Inſula Presbyterum poſtea ut ante
vocor.

XIV. SLANGERVPIA.

PLurima ceu variis regionibus oppida vici
Principio fuerant, ſic ego pagus eram.
Unde ſuperſtes adhuc pars eſt mihi nominis una: (que gero.
Municipî quanquam jusque decus-
Copia ſerpentum quos amnis, terra, palusve
Heic aluit, pars eſt nominis altra mihi.
Quom Nereus procul eſt, propior mihi prodiga tellus: (necar.
Hæc alit, ut peperit, quod ferus ille

XV NICOPIA.

OPpida commendet reliqua ardens laude Vetuſtas, (facit.
Laudatam Novitas me memoranda
Hanc clare profitens ego teſtor nomine: *Si laus,*
Eſſe aliquid; fieri, pars quoque laudis erit.

FINIS.

A.

ALburgenſis diœceſis. 52
Amaga. 68. 71
Anholta. 59
Anſloa. 91
Apenroa. 45
Arhuſium. 49
Arhuſienſis diœceſis. 49
Aria. 65
Arnsburgh. 48
Aſcens. 62

B.

Battingsburgum. 50
Berga. 93
Blekingia. 89
Boens. 62
Bornholmia. 79
Burglavienſis diœceſis. 52

C.

Callenburgum. 75
Cartemunda. 62
Cimbrica Cherſoneſus. 42. 228
Coagium. 76
Coldinga. 48
Corſora. 75

D.

DAniæ ſitus. 1. & reliquis. Deſcriptio. 4 & reliquis. Cæli ſolique qualitates. 98
Danorum origo. 119. mores, ingenia, & inſtituta. 103. ordines ſeu ſtatus. 110. reges.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

reges. 120, & reliquis. & 168. ac deinceps. Doctrinam D. Mart. Lutheri profitentur. 216
Dithmarſia. 231

E.

ECkelfurtum. 43
Elſingora. 71
Elſingoburgum. 86
Emecloſter. 52
Endela. 51

F.

FAfferland. 58
Falſtria. 65
Finmarchia. 96
Fionia inſula. 4. 59. 101
Flensburgum. 43
Friderichsburg. 74

G.

GOttlandia. 79
Grimſtadium. 50
Gronland. 35

H.

HAderſlebia. 44
Haſnia. 68. ſeqq.
Halagland inſula. 7. 35
Hallandia. 87. 89
Halſterbroa. 49
Hammaria. 91
Hansburgum. 44
Hansholmia. 55
Heiligland. 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Helmſtadium. 88
Herleſsholmia. 78
Hielmia. 51
Holſatia. 224. & *deinceps.*
Horſneſium. 50
Huyſemum. 44

I.

I*Egena.* 55
Iſlandia. 299. &c.
Iſlandorum lingua. 318. *Vivendi ratio.* 252. &c. *Exercitia corporis.* 363. *Forma reipublicæ.* 366. & *reliq. Religio.* 370. &c. *ejus mutatio. Leges.* 339 &c.
Iutlandia. 42. 47

L.

L*Aholmia.* 88
Lalandia. 63
Landtscrone. 84
Langelandia. 63
Lundia, 83
Lymford. 53

M.

M*Almogia.* 85
Mariaber. 50
Maſterlandia. 99
Middelfurtum. 62
Mona. 76
Morſingia. 55

N.

N*Euburg.* 63
Nicopia. 55. 65. 77

Nidro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Nidroſia. 95
Norvvegia 27. *& reliquis.* 89. 100. *dicitur etiam Nordmannia.* 27
Nyburg. 61

O.

ORuntbuis. 50
Oſilia. 81
Oſterholmia. 55
Ottenſebe. 60
Ottinſund. 2

R.

RAndruſium. 50
Ringcopia. 49
Ringhſtadium, 75
Ripenſis diœceſis. 47
Roſchildia. 67

S.

SAllingia. 17
Samſoa inſula. 50
Scanderburgum. 51
Scania 5. *ſeqq.* 82. 99. *Weſtergotthia dicitur* 19. *Holſatis oppignoratur.* 198 199.
Sælandia. 4, 65
Slangendorpium. 75
Sleſvicum. 43
Sora. 77
Stormaria. 231
Suedia 22. *& reliquis. Sueonia dicitur. ibid.*
Sueonia. 16. 17

Suyn-

Suynburg. 62
Synderburgum. 46

T.

TAſsinga. 65
Thule inſula. 33. 304
Thya, 54
Thyſtadium. 54
Tonninga. 45.
Tranekera. 63
Trondemnis metropolis Normannorū. 30
Truntheim. 95
Tundarium. 45
Tunna. 51
Tyrholmia. 55

V.

VBſola templum. 22
Venſilia 52. 53
Veſburgum. 51
Veſterviga. 54
Viburgum. 57
Viburgenſis diœceſis. 56
Vitungherrit. 49

VV.

VVAaersbergen. 88
Wagria. 230
Warda. 49
Wardhuſia. 96
Weela. 49
Ween. 73
Winland inſula. 36
Woburg. 62

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Summa Privilegii.

Illuſtrium & Præpotentum D. D. Ordinum fœderatarum Belgiæ provinciarum decreto cautum eſt Bonaventuræ & Abrahamo Elzeviriis, *Academiæ Leydenſis typographis, Ne quis præter illorum aut hæredum voluntatem toto decennio proximo, his in regionibus excudat, aut alibi extra provincias excuſum inferat vendatve, librum hunc, cui titulus*, De regno Daniæ & Norvvegiæ, inſuliſque adjacẽtibus: juxta ac de Holſatia, Ducatu Sleſvvicenſi, & finitimis provinciis, tractatus varii. *Quod ſi quis contempta auctoritate, directe vel indirecte, præſumpſerit, librum hunc, totum, vel partem ejus, hoc ſive alio modo, extra dictum temporis intervallum, mandare typis vel impreſſum alibi in has oras inferre & vendere; confiſcatione exemplarium, mulctaque inſuper ſexcentorum florenorum, damnas eſto; uti latius patet in ipſo privilegio, dato Hagæ in conventu D. D. Ordinum Generalium*, XV *Maii*, M DC XXVI.

G. V. HERTEVELT Vt.

Ad mandatum Præpotentum D. D. Ordinum General. ſſ.

I. van GOCH.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 6